

KOKKO 2005

LAPIN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS

KOKKO

2005 20 vsk.

SISÄLLYSLUETTELO:

Erilaista harrastamista, yhdessä.....	3
<i>Antti Aholainen</i>	
Lapin linnut 2005.....	4
<i>Antti Aholainen, Antti Ruonakoski, Ismo Kreivi, Teppo Mutanen</i>	
Lapin linnusto vuonna 2005 - Mitä tutkittiin ja mistä kirjoitettiin?.....	38
<i>Teppo Mutanen</i>	
Lapin linnut 2000.....	44
<i>Pekka Rahko</i>	
Linturetki 25.3.1949.....	69
<i>Katkelma Reijo Hillin harrastelijakirjasta</i>	
Rengastukset lly:n alueella vuosina 2004-2005.....	70
<i>Antti Aholainen</i>	
Mielenkiintoisia rengaslöytöjä.....	74
<i>Antti Aholainen</i>	
Pihalintupyyntiä Enontekiön Hetassa 2000 - 2004.....	77
<i>Pirkka Aalto</i>	
Pinnakisatuloksia.....	78
<i>Jorma Halonen</i>	
Lapin lintutieteellinen yhdistys ry:n toimintakertomus vuodelta 2005.....	82
<i>Antti Aholainen</i>	
Aavikkotulkku (miehen) tarina.....	83
<i>Mika Rantaharju</i>	
Kaspiantyllin vierailu Rovaniemellä.....	84
<i>Petri Kemppainen</i>	
Nokisorsa Sodankylän jäätärillä.....	85
<i>Ossi Pihajoki</i>	
Kiikaroikaa kottaraisia.....	87
<i>Veikko Isomursu</i>	
Kolmas lintuatlas alkaa.....	88
<i>Pekka Rahko</i>	

Julkaisija: Lapin Lintutieteellinen Yhdistys RY
Päätoimittaja: Antti Aholainen
Taitto: Matti Suopajarvi
Painopaikka: OY Fram AB
Painosmäärä: 250 kpl

Kansikuva: Riukupyrstöt (*guasi*) © Paavo Laine

Irtonumerot: Vuosikirja 2005 15 € / kpl
Tilaukset: LLY sihteeri

LAPIN LINTUTIEEELLINEN YHDISTYS RY

Yhdistyksen osoite:
LLY PL 69 96101 Rovaniemi

HALLITUS 2005:

Puheenjohtaja: Ismo Kreivi, Porokatu 37 D 6
96400 Rovaniemi 040-7686448 ismo.kreivi@pp.inet.fi
Varapuheenjohtaja: Veikko Isomursu, Hillapolku 3 D 24
96500 Rovaniemi 040-5663220 veikko.isomursu@netti.fi
Sihteeri: Antti Aholainen, Matkarinne 3 B 8 96900 Saarenkylä, 040 744 8998, antti.aholainen@rovaniemi.fi
Hallituksen jäsenet:
Pirkka Aalto, Latokummuntie 2 A 6 98100 Kemijärvi 016 263601, 040-5575346, pirkka.aalto@pp.inet.fi
Anssi Mäkinen, Saaruantie 4 B 46 96440 Rovaniemi, 0400 778 983, The_Number_Freak@hotmail.com
Antti Ruonakoski, Rekimatka 29 H 6 96440 Rovaniemi, 050-5471895 a.ruonakoski@kolumbus.fi
Varajäsenet:
Olli-Pekka Karlin, Louhikkotie 14 C 17 96500 Rovaniemi, 040-7496975 olli-pekka.karlin@pp.inet.fi
Petri Piisilä, Salmivaarantie 16 B 98660 Salmivaara, 040 737 0594, 016-837748, petri.piisila@jippii.fi

TOIMIHENKILÖT:

Havaintovastaava:
Antti Ruonakoski, ks. yllä
Aluevastaava:
Veikko Isomursu, ks. yllä
Alueharvinaisuuskomitea (LAHKO):
Pirkka Aalto, ks. yllä
Antti Aholainen, ks. yllä
Ossi Pihajoki, Metsähannuksentie 1 99600 Sodankylä, 0400 184 393, ossi.pihajoki@pp.inet.fi
Petri Piisilä, ks. yllä
Birdlife-edustajat:
Pirkka Aalto, ks. yllä
Ossi Pihajoki, ks. yllä
Www-sivut: Paula Kivilompolo, paula.kivilompolo@pp.inet.fi
Rahastonhoitaja: Tuija Holm, Kihlakangas 15 96800 Rovaniemi

Sähköpostilistan ylläpito:
Pekka Rahko, 08 556 2050, perhe.rahko@pp.inet.fi
Listalle liittyminen osoitteessa: <http://lists.oulu.fi/mailman/listinfo/lly>
Viestiarkisto: <http://lists.oulu.fi/pipermail/lly>

Www-sivut: <http://www.lly.fi>

JÄSENMAKSUT 2006:

Työssäkäyvät 20 €
Muut 10 €
Jäseneksi liittyminen: LLY sihteeri
Tai: http://www.birdlife.fi/liity/liity_lintuyhdistykseen.sh
tml

Erilaista harrastamista, yhdessä

Viimeksi ilmestyneen Kokko-lehden kannessa komeilee vuosiluku 2001. Silloisessa pääkirjoituksessa päätoimittaja Pekka Rahko toteaa, että "lintuja voi harrastaa monella tavalla". Tämä väittämä on konkreettisesti toteutunut värikkäissä, joskin pienen piirin keskusteluissa yhdistyksemme sähköpostilistalla. Monin sanakääntein on perusteltu tietyn lintuharrastuslajin puolesta ja välillä jopa muita vastaan. Tällä kertaa totuus on tarua tylsempää, kiivaidenkin yhteenottojen takana piilee kuitenkin ystävyys ja syvä kunnioitus toista lintuharrastajaa kohtaan.

Lintuharrastus pohjautuu voimakkaisiin tunteisiin, elämyksiin. Jotkin teoriat perustelvat meidän tekosia alkuaikojen saalistusvietin muuntumisella elämysten saalistamiseen, mene ja tiedä, kuulostaa järkevältä. Mistä aamuneljältä lämpimän peiton alta ylösajava elämys muodostuu? Yhdelle myötäisessä kohti pessimäaluetta porhaltava hanhitokka, toiselle vaikioreitin laskeminen ja tutun kurun helähtävä peukaloisen säe, kolmannelle verkossa killuva, kohta rengasjalkaisena pyrähtävä pohjansirkku, neljännelle aamu-uvassa näpätty kuva soivasta teerikukosta, viidennelle pinna numero 267... Listaa voisi jatkaa lähes loputtomiin. Onneksi asiat eivät ole näin yksioikoisia ja helposti jaoteltavissa: Saammehan elämyksiä monin eri tavoin. Jokaisen on mahdollista valita oma harrastustapansa ja -aikansa.

Vaikka kuinka annamme luvan toisillemme harrastaa omalla tavallaan, emmekö silti voisi vielä hiukan enemmän jakaa elämyksiämme? Toisin kuin ansiotyöstä saatu palkka, lintuharrastuksesta saatu palkka on jaettuna moninkertainen. Sana yhdistys on johdannainen sanasta

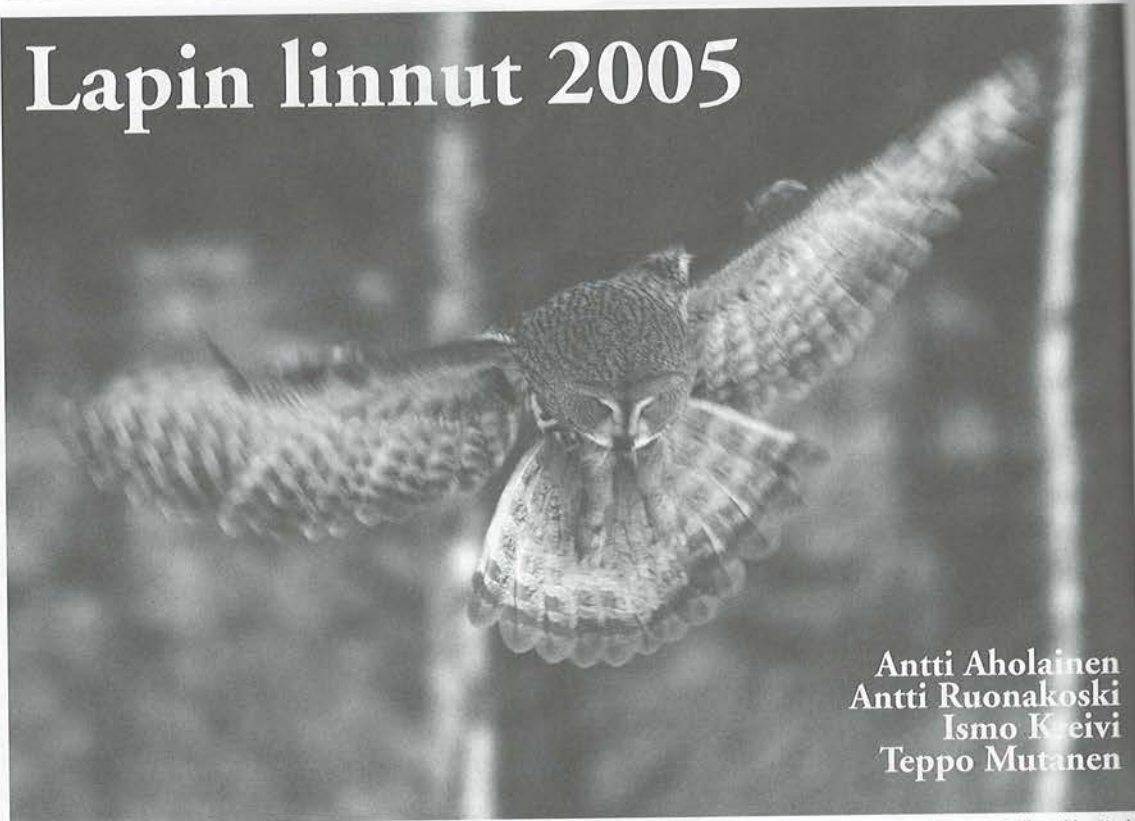
yhdessä. Monilla alueemme paikkakunnilla on omat virkeät aktiivitoimijat. Miksi emme kuitenkaan toimi enempää yhdessä? Ehkäpä pitkät välimatkat ovat liian helppo selitys yhteistyön vähäisyyteen. Jospa kuitenkin ottaisimme tavoitteeksi tutustua paitsi laajan toimialueemme linnustoon, myös lintuharrastajiin. Uskon vakaasti, että aktiivisemmalla yhteistyöllä ja yhteydenpidolla saamme runsaasti kahvittelu-paikkoja sekä uusia ystäviä ympäri aluettamme.

Erilaiset lintuharrastajat pystyvät tarjoamaan toisilleen hienoja hetkiä, ehkä viemällä uuteen lintupaikkaan, ehkä näyttämällä kuvia, ehkä tarjoamalla käsipinnan... Haaveeni olisi, että LLY toimisi todella yhdistävänä tekijänä myös kentätasolla. Meillä on siis mahdollisuus hankkia enemmän ja laadukkaampia elämyksiä, ja mikä parasta, yhdessä muiden lintuharrastuksesta elinkautisen saaneiden kanssa!

Antti Aho

Lapin linnut 2005

Antti Aholainen
Antti Ruonakoski
Ismo Kreivi
Teppo Mutanen

Lapinpöllö saalistaa © Olli-Pekka Karlin

Kyhmyjoutsen (*Cygnus olor*)

Kaikki havainnot: PEL Mätäs, 7.5. 1 p (Joni Leppänen), Konttajärvi 17.6. 2 p (AKa).

Laulujoutsen (*Cygnus cygnus*)

Vuoden 2004 BirdLifen seurantalaji, tällöin Lapista 70 ilmoitettua pesivää paria, kannanarvio n. 600 paria. Aikaisempien vuosien kannanarvioita eri alueilta: KMJ 70 paria, SAL 60, PLK 65, ROV 30.

Ensimmäinen kevätmuuttaja: PEL Konttajärvi 6.3. 1 N (Unto Niva). Muuttohavainnot maaliskuu 15 yks, huhtikuun alkupuoli 139 yks, loppupuoli 688 yks, toukokuun alku 365, loppu 381 yks. Parhaita muuttopäiviä: 15.4. 65 yks, 16.4. 59 yks, 23.4. 147 yks, 24.4. 99 yks.

Kevään suurimmat keräntymät:

KMJ VR-lanssi 21.5. 100 p (JJ),

YLI Portimojärvi 21.5. 65 p (JH ym.),

ROV Paavalniemi 27.5. 42 p (AMä).

Kesäkauden havainnot: Kesäkuu 144 yks, heinäkuu 29 yks, elokuu 19 yks.

Syyskauden havainnot: Syyskuu 539 yks, lokakuu 1727, marraskuu 1483 yks, joulukuu 20 yks. Syysmuuton suurimmat keräntymät:

PEL Hannunranta 15.9. 102 p (JH),

ENO Pousujärvi 26.9. 150 yks, Ropinsalmi 100 yks (TLe),

YLI Meltosjärvi 2.10. 130 yks (JuK),

ROV Paavalniemi 3.10. 102 p (AMä), Ounasjokisuisto 18.10 80 yks (KK),

KMJ Sillat 8.10. 160 yks (PAa), Varrio 9.10. 360 yks (PAa), 25.10-13.11. sillat paikallisena yli 500 yks, enimmillään 1.10. 600 yks (PAa, JJ, KU ym), 8.11. 160 yks. (KU), Kummunkylä 21.10. 400 yks (PAa, PPi).

Metsähanhi (*Anser fabalis*)

Ensimmäinen kevätmuuttaja:

ROV Kauppatori 5.4. 1 S (AMä),

Muutto käynnistyi huhtikuun puolessa välissä, mm:

RAN Penämöjärvi 15.4. 7 yks (VIm),

PLK Luiron suot 16.4. 4 yks (PPi), Arvospuoli 16.4. 6 yks (KU).

Ilmoitetut kevätmuuttajat: Huhtikuun loppu 677 yks, toukokuun alku 966 yks, toukokuun loppu 200 yks. Parhaita muuttopäiviä: 24.4. 111 yks, 26.4. 90 yks, 28.4. 68 yks, 7.5. 96 yks.

Suurimmat yksilömäärät:

ROV Niskanperä 24.4. 72 N (AAh),
 INA Mellanaapa 29.4. 100 p (ES),
 UTS Nuvvus 13.5. 85 p (JA, OO, JNi, JHo).
 Syysmuutolta ilmoitettiin 468 yksilöä, viimeinen:
 KMJ Venesatama 25.10. 1 yks (PAa), suurimmat päi-
 väsummat:
 SOD Lokka 17.9. 250 SW (Einari Hokkanen),
 PEL Atnavaara 25.9. 70 S (MMk).

Lyhytnokkahanhi (*Anser brachyrhynchus*)*

Kaikki havainnot:
 INA Mellanaapa 30.4. 1 p (JHo, OO),
 ROV Niskanperä 6.5.-7.5. 1 p (IRa, AAh, AMä, VI,
 ARu ym.),
 UTS Sirma 13.5. 1 p (JA, OO, JNi, JHo),
 SOD Siurunmaa 15.5. 2 p (PKi, JuK),
 PEL Jolmanpudas 21.9. alkaen 1 yks, viimeinen ha-
 vainto Yliranta 16.10 (JH, Raija Ekonoja ym).

Tundrahanhi (*Anser albifrons*)

Kaikki havainnot:
 UTS Välimaa 13.5. 1 yks, Nuvvus 19.5. 1 p (OO),
 SOD Kersilö 13.6. 1 yks metsähanhiparvessa(OP).

Kiljuhanhi (*Anser erythropus*)*

ENO Iitto 12.5 4 yks (VMa).

Merihanhi (*Anser anser*)

Kaikki havainnot:
 KMJ Sellu 17.5. 1p (PPi),
 ROV Niskanperä 25.4. 1 m ja 26.4. 1 m (IK, PKr),
 Paavalniemi 27.4. 1 m (ARu), 27.4. Niskanperä 1 m
 (IRa, ARu, PLa, IK, PKr), osa havainnoista saattaa
 koskea samaa yksilöä.
 INA Pikku-Petsamo 30.4. 2 p (OO, JHo), Neitiaapa
 2.5. 2 p (JNi),
 KIT Kk 30.4. 3 yks (TTo),
 PEL Hannunranta 7.5. 8 NE (JH),
 ENO Markkina 13.5. 1 yks. (PAa).

Tiibetihanhi (*Anser indicus*)*

Lajin kesäinen kokoontumispaikka KMJ:n Sellulla.
 KMJ Sellu 10.5. 1 p (KU), 27.5. 3 p (PPi), 7.8. 25 p,
 joukossa 2 risteymää (PAa, PPi),
 RAN Piittisjärvi 15.5. 1 p (Merja Taivalkoski ym),
 SAL Hirvasvaara 19.6. 3 p (Anita Ala-Poikela),
 UTS Alaköngäs 21.6. 1 W kolmen kanadanhanhen
 seurassa (AAh),
 Viimeinen havainto:
 KMJ Kk 30.10 1 yks (PAa, MPH, PPi).

Kanadanhanhi (*Branta canadensis*)

Yksi varmistettu pesintä:

YLI Leukumaajärvi 2.6. 1ad + 3 poikasta (Pekka
 Lampisjärvi).

Kaikki havainnot:

ROV Valajaskoski 7.4. 1 p (JSo), Jaatila 27.4. 1 p
 (AMä), Kuolajokisuu 6.5. 2 p (ARu, AMä, IRa), Si-
 nettä 6.5. 1 p (PnR), Kivitaipale 12.5. 2 p (AMä),
 SOD Peurasuvanto 15.4. 1 p (Silvennoinen),
 RAN Penämöjoki 18.4. 2 yks (VIm),
 PEL Jolmanpudas 2.5. 2 S (Veli-Pekka Korteniemi),
 ENO Vuontisjärvi 6.5. 2 p (TLe, PAa), Ollikaisensu-
 vanto 21.5. 2 yks (TMa),
 KOL Äkäslompola 12.5. 2 N (PHi),
 UTS Alaköngäs 21.6. 3 W (AAh).

Valkoposkihanhi (*Branta leucopsis*)

Kaikki havainnot, yhteensä 56 yks:

YLI Portimojärvi 7.5. 1 yks (IK, VI, AKr),
 UTS Välimaa 13.5. 2 p (JA, OO, JNi, JHo), Patoniva
 13.10. 10 p (Aimo Leppäkangas),
 INA Ivalojoiki 24.6. 2 p (Ari Kauttu),
 SOD Siurunmaa 24.9. 40 SW (Seppo Penttinen
 ym.),
 MUO Muonionjärvi 29.9 1 yks (Kerttu Laurila).

Ruostesorsa (*Tadorna ferruginea*)*

Alueen kolmas havainto, yksilömäärä yhteensä 5. Ai-
 kaisemmat havainnot: 3-6.8.1995 INA Kaamanen
 Vantusjärvi 1 (HK) ja 25-26.7 ROV Kivijärvi 1 yks
 (Jari Peltomäki ym).
 PLK Arvosjoki 5.-12.6. 2/1 p (PNy, Arto Keto-Tokoi
 ym.).

Haapana (*Anas penelope*)

Yleinen pesimälaji, ensimmäinen havainto:
 ENO Vuontisjärvi 21.4 1/1 (Jouko Purovesi).
 Suurin kerääntymä:
 KMJ Sillat 21.5. 62 p (JJ),
 Viimeinen havainto:
 KMJ Sellu 6.12. 1 n-puk (PAa).

Harmaasorsa (*Anas strepera*)

Kaikki havainnot:
 ENO Markkina 13.5. 1k (PAa),
 INA Toivoniemi 17.5. 1/1 p (J-E Tanhua), Ivalojoiki
 25.5. 1k p (OO),
 ROV Kuolajokisuu 4.-7.6. 1/1 p, 5.6. 2/2 p (Sami
 Tuomela, ARu, PKi, JuK ym.), Niskanperä 12.6. 1/1
 (AMä),
 SOD Kelukoski 8.6. 2 p (JaK), Sattanen 9.6. 1k

(JaK).

Tavi (*Anas crecca*)

Ensimmäinen kevätmuuttaja:

ROV Suutarinkorva 14.4. 1 k p (AMä).

Suurimmat kerääntymät:

ROV Vikajärvi 15.5. 100 p (AMä),

UTS Nuvvus 8.6. 40 p (ARä, JHo),

INA Mellanaapa 18.6. 80 p (JHo), 6.7 100 yks (JHo,

Matti Savunen).

Viimeinen havainto:

PEL Orajärvi 3.10. 4 p (JH).

Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*)

Talvihavainnot yhteensä 30 yksilöä tammi-maaliskuussa:

ENO Periläkoski 16.1. 1/2 (TLe),

INA Nellim 26.1. 3 p (Eino Bogdanoff), Postijoki

8.3. 1/1 (ARu), INA Näätämö 26.3. 2/1 (PSo),

PEL Sirkkakoski 3.2. 1 yks (Jouni Lehtola),

RAN Penämöjoki 13.2 4 p (VIm),

UTS Karigasniemi 25.2. 6 p (Seppo Neuvonen), Patoniva 29.3. 1/1 (MR),

ROV Suopajärvi 27.2. 4/1 (AAh, MPe).

Kevätmuutto käynnistyi maalys-huhtikussa, mm:

ROV Suutarinkorva 25.3. 1/1 (AAh),

ENO Peltovuoma 9.4. 1 yks (UMu ym.).

Suurimmat kerääntymät:

PEL Nivanpää 27.4. 110 p (JH),

ROV Kuolajokisuu 27.4. 17/17 p (ARu),

INA Pikku-Petsamo 30.4. 12/12 p (OO, JHo).

Joulukuussa muutama talvehtiva:

ENO Periläkoski 1.12. 1/1, Palojoki 20.12. 5 yks (TLe),

ROV Olkkakoski 1.-2.12. 2 yks (OPK), Auttjoki

5.12. 1 k (VI), Patokoski 7.12. 1 k (OPK),

SOD Kelukoski 4.12. 1 n (PP),

SAL Koutajoki 5.-11.12. (Klaus Loisa, PPI),

Nuoren sinisorsan nokkaan on tarttunut uistin © Olli-Pekka Karlin

RAN Penämöjoki 29.12. 1/1 (VIm),

PEL Lompolojoki 31.12. 4 p (Seppo Mäkilä).

Jouhisorsa (*Anas acuta*)

Kevätmuutto käynnistyi huhtikuun lopulla:

ROV Kuolajokisuu 24.4. 1/1 (AMä, VI), Matkajänkä 5.5. 2 p (ARu),

PEL Nivanpää 27.4. 1/1 (JH), Yliranta 28.4. 1/1 (JH).

Suurimat kerääntymät:

ROV Vikajärvi 15.5. 9 k (AMä),

UTS Nuvvus 8.6. 5/5 p (ARä, JHo).

Viimeinen:

ROV Harjulampi 1.10. 1 p (AMä).

Heinätavi (*Anas querquedula*)

Varsin harvalukuinen laji alueellamme, kaikki havainnot:

SOD Jätevedenpuhdistamo 4.5. 1/1 (OP), Peurasu-

vanto 13.5. 1/1 (ONy), Siurunmaa 15.5. 1/1 (PKi,

JuK), Sattanen 13.6. (Markus Salmi, OP),

INA Toivoniemi 16.5. 2/1 p (J-E Tanhua), Inarinjärvi

Nanguvuono 29.5. 1/1 p (JNi),

ROV Jängislahti 15.-17.5. 1 k (VI, ARu), Paavalmiemi

23.5. 1/1 p (VI),

UTS Puksala 29.5.-1.6. 1/1 (Uula-Antti Paltto ja Aarne Sujala).

Lapasorsa (*Anas clypeata*)

Ensimmäiset kevätmuuttajat:

PEL Hannunranta 7.5. 2/2 (Pellon luontokerho), Mä-räs 13.5.1/1 (JH),

ROV Kuolajokisuu 7.5. 2/2 (ARu, AMä), Vikajärvi 15.5. 1 k (AMä),

YLI Portimojärvi 7.5. 2/2 (VI, IK AKr).

Suurin kerääntymä:

PEL Pellojärvi 2.7. 2/4 yks (JH).

Syyspuolelta vain yksi havainto:

ROV Paavalmiemi 23.9. 1 p npuk (VI).

Punasotka (*Aythya ferina*)

Harvalukuinen, kaikki havainnot:

PEL Hannunranta 18.5. 1 k ja 24.5. 3 k (JH), Säynä-jä-järvi 30.5. 1 k (JH),

ROV Vikajärvi 19.-21.5. 1 k (HJa),

ENO Sotkajärvi 25.-28.6. 1 k (TLe, JuK, PKi ym.).

Tukkasotka (*Aythya fuligula*)

Ensimmäiset:

PEL Nivanpää 26.4. 3 yks (JH),

ROV Kuolajoki 26.4. 1 k (AAh), Ounaskoski 27.4. 1

kevätkuuttolinnut 2005 kevätkuuttolinnut 2005 kevätkuuttolinnut 2005 ke-

Saapumisajat

Laji	pvm	kunta	paikka	havaintaja
taviokuurna	30.1.2005	SOD	Porttipahta	Jorma Niemelä
pulmunen	2.2.2005	ENO	Saana	Kuisma Ranta
tilhi	4.2.2005	ROV	kaupunki	Anssi Mäkinen
merikotka	23.2.2005	SAV	Ainijärvi	Matti Tolvanen
mustavaris	4.3.2005	ROV	Pöykkölä	Jarmo Kivilompolo
laulujoutsen	6.3.2005	PEL	Konttajärvi	Unto Niva
piekana	7.3.2005	UTS	Pistonjuntti	Marjatta Räinen
töyhtöhyppä	19.3.2005	PEL	Lampsijärvi	Emma Mäki
harmaalokki	24.3.2005	KOL	Kesänsi	Pekka Hietaniemi ja koululaisia
telkkä	24.3.2005	ROV	Vaarala	Antti Aholainen
sinisorsa	25.3.2005	ROV	Suutarinkorva	Antti Aholainen
merilokki	25.3.2005	SOD	Peurasuvanto	Ola Nyyssönen, Hilikka Tammilehto
meriharakka	26.3.2005	KMJ	Mäntyvaara	Marja-Liisa ja Raimo Nuutinen
naakka	27.3.2005	ROV	Mäntyvaara	Veikko Isomursu
isolokki	28.3.2005	SOD	Lokan allas, Kelavaara	Juhani Pelkonen, Veikko Virtanen
mustarastas	29.3.2005	MUO	Sammakko-oja	Olli Soutukorva
västäräkki	30.3.2005	ROV	Ounasvaara	Salme Käyhkö
sepelkyyhky	31.3.2005	INA	Törmänen	Seppo Niemelä
peippo	31.3.2005	PEL	Konttajärvi	Sauli Konttajärvi
järripeippo	31.3.2005	PEL	Oranki	Markus Ollikainen
punarinta	2.4.2005	ENO	Hetta	P. Aalto, K. ja K-P Kumpulainen
vihervarpunen	2.4.2005	ROV	Ounasrinne	Antti Ruonakoski
haarapääsky	3.4.2005	RAN	Piittisjärvi	Juuso Taivalkoski
kottarainen	3.4.2005	ROV	Mäntyvaara	Esko Nevala
kiuru	4.4.2005	PEL	Poikkihaka	Jorma V.A. Halonen
virtavästäräkki	4.4.2005	RAN	Penämsi	Helvi Impiö
räkärtirastas	5.4.2005	KOL	Kallioniemi	Pekka Salminen
metsähanhi	5.4.2005	ROV	kauppatori	Anssi Mäkinen
kuovi	5.4.2005	KOL	kk	Maarit Nikumaa
varpushaukka	6.4.2005	ROV	Katajaranta	Markku Pernu
pikkukuovi	6.4.2005	ROV	Perunkajärvi	Helena Kuoksa
ampuhaukka	7.4.2005	SOD	kk	Pekka Paarmann
tuulihaukka	7.4.2005	ROV	Jängislahti	Ilkka Rautio
kanadanhanhi	7.4.2005	ROV	Valajaskoski	Jukka Soppela
turkinkyyhky	7.4.2005	RAN	Nuupas	Tauno Impiö
kivitasku	7.4.2005	ROV	Alakorkalo	Antti Aholainen
lehtokurppa	8.4.2005	KIT	Kaukonen	Pauli Kaukonen
kangaskiuru	8.4.2005	SOD	Kelujärvi	Ossi Pihajoki
pajusirkku	9.4.2005	KIT	kk	Timo Torvinen
isolepinkäinen	10.4.2005	ROV	Alakorkalo	Antti Ruonakoski
nokkavarpuksen	10.4.2005	KOL	Ruonajärvi	Aili Mäntyranta
kurki	10.4.2005	PEL	Naamivaara	Arja ja Martti Ollikainen
rautainen	10.4.2005	INA	Sarekentiä	Rauna Paadar-Leivo
luhtakana	10.4.2005	YLI	Portimojärvi	Aila Niemi
niittykirvinen	11.4.2005	ROV	Jängislahti	Antti Aholainen
vuorihemppo	12.4.2005	ROV	Jängislahti	Antti Ruonakoski
arokotka	12.4.2005	ROV	Vaattunki	Ismo Kreivi
hippiäinen	12.4.2005	ROV	Vaattunki	Ismo Kreivi
isokoskelo	13.4.2005	ROV	Ylinampa	Ossi Pihajoki
mustaleppälintu	13.4.2005	ROV	Arktikum	Antti Ruonakoski
tikli	13.4.2005	RAN	kk	Tauno Impiö
merimetso	14.4.2005	ROV	Mäntyvaara	Ismo Kreivi
naurulokki	14.4.2005	ROV	Suutarinkorva	Anssi Mäkinen
tavi	14.4.2005	ROV	Suutarinkorva	Anssi Mäkinen
muuttohaukka	14.4.2005	SAL	Oulangan kansallispuisto	Pekka Veteläinen
kalalokki	15.4.2005	ROV	Ounaskoski	Ismo Kreivi, Veikko Isomursu
kulorastas	15.4.2005	ROV	Korkalovaara	Esko ja Paula Nevala

k (AMä), Harjulampi 29.4. 3/2 yks (ARu).
Yli 50 yksilön määriä ilmoitettiin yhdeksästä paikasta, suurimmat keräntymät:
ROV Ounasjokisuisto 13.5. 100 p (AMä), Niskanperä 15.5. 150 p (JJ, MLKJ), Jängislahti 18.5. 160 p (AAh),
PEL Hannunranta 18.5. 200 p (JH).
Viimeinen:
PEL Hannunranta 18.10. 6 p (JH).

Lapasotka (*Aythya marila*)

Kaikki havainnot, kevät-kesä:
ROV Kivijärvi 10.5. alkaen 1 k (VI, AMä ym.), Vikajärvi 19.5. 2/2 (HJa),
SOD Peurasuvanto 13.5. 7/6 (ONy), Sattanen 21.5 alkaen 3/3 (JuK, OP ym.), Kelukoski 21.5. 6 yks. (PKi, JuK, JaK), Sattasjokisuu 7.6. 2/2 (OP),
ENO Saarikoski 14.5. 1 yks (AMu, UMu), Sotkajärvi 2.6. 1/1 (TLe), 31.7. 1 yks (Harri ja Satu Päivärinta),
Pousujärvi 25.6. 1/1 (JuK, PKi),
SAL Termusjärvi 22.5. 5 yks, 29.5. 1 p (EKa, THi, PPi), 14.6. 2 k (OPK, ARu),
PEL Hannunranta 24.5. 11/10 yks, suurin keräntymä (JH), Säynäjärvi 1.6. 6 yks (JH),
UTS Nuvvus 1.6. 1 k p (OO), 3.6. 1/1 (JNi, JHo),
Piesjäkä 29.-30.6. 1 k (AMä),
INA Lihavakalajärvet 3.6. 1/1 (JNi, JHo),
Syysmuutonaikaiset:
KOL Rautuvaara 15.9. 1 n (PHi),
KMJ Sillat 18.9. 1 k (PAa),
INA Ukonselkä 6.10. 6 p (MR),
YLI Ylläslompola 8.10 8 yks (PHi),
PEL Hannunranta 18.10 7 p (JH), Märäs 20.10. 1 p, viimeinen havainto (JH).

Alli (*Clangula hyemalis*)

Pohjois-Lapin pesimälaji, muutonaikaiset havainnot yleensä varsin pieniä, n 3-5 yksilön parvia.
Ensimmäiset kevätmuuttajat:
ENO Saarikoski 25.4. 12 yks (VMa),
SOD Peurasuvanto 12.5. 2 k (ONy).
Suurimmat kertymät:
SOD Ulkusijanaapa 19.5. 9 yks (PKi, JaK), Vajunen 21.5. 5/5 (JuK, PKi ym.),
PEL Pellojärvi 24.5., Hannunranta 7 p (ISp, JH),
MUO Kutuniva 1.6. 5/4 yks (EAa, MAa),
ENO Sotkajärvi 2.6. 20 yks (TLe),
RAN Takajärvi 17.10. 5 yks, viimeinen havainto (PAa).

Mustalintu (*Melanitta nigra*)

Ensimmäiset kevätmuuttajat:
SOD Peurasuvanto 27.4. 7 yks (ONy),
ROV Vanttauskoski 4.5. p (THa).
Suurimmat yksilömäärät:
SOD Sattanen 14.5. 89 yks (JuK, PKi ym.), Kk 16.5 62 p (OP), Kelukoski 21.5. 47 p (JuK, PKi ym.),
PLK Kk 11.5. 40 p (Reeta Hyttinen),
KIT Alakylä 19.5. 64 p (Heikki Heliste),
PEL Hannunranta 20.5. 56 yks (JH), Yliranta 20.-22.5. 50 p (Raija Ekonoja), Säynäjärvi 30.5. 40 p (JH),
INA Partakonlahti 2.8. 42 p (Eino Repo).
Syysmuuton suurimmat yksilömäärät:
KMJ Kk 2.10. 17 yks (PAa),
KOL Ylläsjärvi 2.10. 20 yks (PHi),
RAN Takajärvi 17.10 10 yks (PAa), Impiönjärvi 17.10 10 yks (PAa).
Viimeiset havainnot:
KMJ Sillat 22.11. 1 p (PAa),
ROV Ounaskoski 22.11 1 juv p (ARu), 3.12. 1 p (VI).

Pilkkaasiipi (*Melanitta fusca*)

Merkittävimmät kevätmuuttohavainnot:
PEL Pellonjärvi 20.5. 29 yks (JH),
SOD Kelukoski 20.5. 4/4 yks (JuK), Vajunen 21.5. 10/9 (JuK), Kurkiaska 21.5. 16/12+19 yks (OP), Kulvakkajärvi 4.6. 50 p (K. Ahonen),
YLI Ahvenjärvi 21.5. 16 p (JH ym.), Meltosjärvi 21.5. 5 p (JH ym.),
ENO Markkina 25.5. 2 k (TLe),
SAL Termusjärvi 29.5. 30 p (EKa, PPi),
UTS Kevonsuu 29.5. 2/3 (LI-I),
MUO Kutuniva 1.6. 7/7 (EAa, MAa).
Pesimäaikaisia havaintoja n.10 (Eno, Ina, Muo, Pel, Sal, Yli), syysmuuttohavainnot:
INA Kaamanen 24.9. 4 p (JA),
INA Juutuanvuono 17.10 1 p (MR),
KMJ Lehtola 5.-7.11. 1 k (PAa, PPi), Juujärvi 26.11. 2 p (Kari Peuna).

Telkkä (*Bucephala clangula*)

Talvehtiva:
ROV Olkkakoski 1.1. 1 p (OPK).
Kevätmuuton alku:
ROV Olkkakoski 24.3 1/1 (AAh), Raudanjoki 24.3. 1 n (VRu),
Suurimmat, yli 50 yksilön keräntymät:
PEL Nivanpää 27.4. 55 yks (JH), 29.4. Pellojärvi, Nivanpää ja Turtola, summa 184 yks (JH),

kevätkuuttolinnut 2005 kevätkuuttolinnut 2005 kevätkuuttolinnut 2005 ke-

nokikana	15.4.2005	ROV	Ounaskoski	Antti Ruonakoski
taivaanvuohi	15.4.2005	ROV	teollisuuskylä	Veikko Isomursu
uivelo	15.4.2005	ROV	Valajaskoski	Veikko Isomursu, Esko ja Paula Nevala
uuttukyyhky	15.4.2005	ROV	Arktikum	Jukka Jokimäki
punakylkirastas	15.4.2005	SOD	Peurasuvanto	Ola Nyssönen, Hilikka Tammilehto
selkälökki	15.4.2005	RAN	Simojärvi Isoselkä	Ville Impiö
sinisuuhaikka	15.4.2005	KOL	Lappea	Jussi Pieskä
tiltalti	16.4.2005	ROV	Niskanperä	Jaana Kotiranta
tunturiuuru	16.4.2005	ROV	Jängislahti	Ilkka Rautio
kirjosieppo	16.4.2005	PEL	Juoksenki	Aimo Karjalainen
hiirihaukka	16.4.2005	PEL	Orajärvi	Anu Karjalainen
harmaahaikara	17.4.2005	ENO	Saarikoski	Kuisma Ranta
merihanhi	17.4.2005	KMJ	sellu	Petri Piisilä
peukaloinen	18.4.2005	SOD	kk	Pekka Paarman
sepelrastas	19.4.2005	SAL	Haukkala	Teuvo Karkkola
lapinsirkku	23.4.2005	INA	Mellanaapa	Juhani Honkola, Jorma Niemelä
jouhisorsa	24.4.2005	ROV	Kuolajoki	A. Mäkinen, V. Isomursu, A. Aholainen, M.i Kallio
pikkulokki	24.4.2005	KMJ	sillat	Kirsti ja Juhani Pelkonen
metsäviklo	24.4.2005	ROV	Olkakoski	Olli-Pekka Karlin
sääksi	26.4.2005	ROV	Niskanperä	Ismo Kreivi, Ilkka Rautio
tukkasotka	26.4.2005	ROV	Kuolajoki	Antti Aholainen
mustaotsalepinkäinen	26.4.2005	SAV	Kivitsokka	Urpo Matero
mustalintu	26.4.2005	ROV	Vikajärvi	Hannu Jauhiainen
metsäkirvinen	27.4.2005	ROV	Niskanperä	O-P Karlin, I. Rautio, P. Laine, A. Ruonakoski, I. ja P. Kreivi
kapustarinta	27.4.2005	ROV	Niskanperä	Antti Ruonakoski, Ilkka Rautio, Paavo Laine
haapana	27.4.2005	PEL	Nivanpää	Jorma V.A. Halonen
haarahaukka	27.4.2005	INA	Mustola	Raimo Parviainen
laulurastas	27.4.2005	PEL	Sirkkakoski	Toni Keränen
liro	27.4.2005	PEL	Kaaranneskoski	Markku Sirkka, Jouni Lehtola
pikkutylli	28.4.2005	ROV	Niskanperä	Ismo Kreivi, Antti Ruonakoski, Ilkka Rautio
jänkäkurppa	28.4.2005	ROV	Vikajärvi	Hannu Jauhiainen
tylli	29.4.2005	ROV	Harjulampi	Antti Ruonakoski
suopöllö	29.4.2005	ROV	Niskanperä	Ilkka Rautio
ruskosuuhaikka	30.4.2005	SOD	jätevedenpuhdistamo	Paula, Jukka ja Jarmo Kivilompolo
lyhytnokkahanhi	30.4.2005	INA	Mellanaapa	Olli Osmonen, Juhani Honkola
valkoviklo	1.5.2005	ROV	Kuolajokisuu	Antti Ruonakoski
silkkiiukku	1.5.2005	ROV	Harjulampi	Heikki Tuomi-Nikula
mustapääkerttu	2.5.2005	ROV	Vikajärvi	Jukka-Pekka Valle
pohjansirkku	3.5.2005	ROV	keskusta	Ismo Kreivi
heinätavi	4.5.2005	SOD	jätevedenpuhdistamo	Ossi Pihajoki
kaakkuri	4.5.2005	PEL	Pellojärvi	Ilkka Spets
valkoposkihanhi	4.5.2005	RAN	Toivakka	Ilkka Karttunen
mustaviklo	5.5.2005	ROV	Harjulampi	Anssi Mäkinen
törmäpääsky	5.5.2005	ROV	Kuolajokisuu	Ilkka Rautio
rantasipi	5.5.2005	ROV	Kuolajokisuu	Veikko Isomursu
kuikka	5.5.2005	ROV	Viirinkylä	Viljo Ruokanen
harjalintu	5.5.2005	KMJ	Juujärvi	Tuulikki Jokelainen, Pekka Lehtisalo
tukkakoskelo	6.5.2005	ROV	Lainaanranta	Ismo Kreivi
lapasorsa	7.5.2005	YLI	Portimojärvi	Tornien taisto: AIV-team
suokukko	7.5.2005	YLI	Portimojärvi	Tornien taisto: AIV-team
punajalkaviklo	7.5.2005	ROV	Harjulampi	Antti Ruonakoski
kyhmyjoutsen	7.5.2005	PEL	Mätäs	Joni Leppänen
pensastasku	8.5.2005	ROV	Niskanperä	Antti Aholainen
leppälintu	10.5.2005	KOL	Ylläsjokisuu	Vesa Juntunen
keltävästäräkki	10.5.2005	PEL	Poikkihaka	Jorma V.A. Halonen
kalatiira	10.5.2005	ROV	Kivitaipale	Veikko Isomursu
lapasotka	10.5.2005	ROV	Kivitaipale	Veikko Isomursu
käki	10.5.2005	ENO	Luspa	Toivo Mannela
tiibetinhani	10.5.2005	KMJ	sellu	Kauko Uino
alli	12.5.2005	SOD	Peurasuvanto	Ola Nyssönen

SAL Termusjärvi 29.5. 70 p (EKa, PPI),
 MUO Kutuniva 5.6. 35/23 (EAa, MAa),
 KMJ Sillat 12.6. 250 p (JJ, MLKJ),
 ENO Sotkajärvi 28.6. 130 yks (Hannu Holmström),
 Hetta Ounasjärvi 9.7. 135 yks (AAa, MAa).
 Syksyn viimeiset havainnot:
 ROV Olkkakoski 1.-2.12. 1 yks (OPK),
 INA Kettujoki 1.12. 1 n (MR),
 YLI Pessalompola 1.-2.12. 1 n puk (JH).

Uivelo (*Mergus albellus*)

Kevään ensimmäiset:
 ROV Valajaskoski 15.4. 1 k (VI, ENe, PNe), Teollisuuskylä 24.4. 2 k (VI),
 huhtikuussa yhteensä 30 yks Rov ja Pel.
 Kevään suurimmat keräntymät:
 ROV Paavalniemi 6.5. 16 yks (VI), Kuolajokisuu 19.5. 12 p (ARu),
 ENO Suasjärvi 11.6. 9/4 yks (EAa, MAa).
 Ainoa ilmoitettu pesintä:
 INA Salmenranta 7.7. 1n+7poik (JHo).
 Syksyn suurimmat määrät:
 SOD Kelujärvi 3.10. 65 yks (OP),
 PEL Mätäs 7.10. 25 p (JH),
 RAN Roosinki 17.10. 85 p (PAa).
 Syksyn viimeinen:
 PEL Mätäs 20.10. 4 p (JH).

Tukkakoskelo (*Mergus serrator*)

Ensimmäiset kevätkuutajat:
 ROV Lainas 6.5. 1/1 (ARu, IK), Kuolajokisuu 8.5. 1 k (AMä), Niskanperä 10.5. 2 p (ARu),
 SOD Sattanen 7.5. 1/1 (ENi).
 Havaitut yksilömäärät olivat varsin pieniä, suurempia yksilömääriä vain:
 ROV Kivijärvi 18.5. 5 p (ARu, IRa),
 MUO Kutuniva 1.6. 27/22 yks (EAa, MAa), Pallasjärvi 2.6. 4/4 (EAa, MAa),
 ENO Vuontisjärvi 11.6. 12 yks (EAa, MAa).
 Syksyn viimeiset:
 INA Menesjärvi 26.10 1 p (JA), Kk 21.12 1 yks (VL)
 RAN Simojärvi 12.11. 1 p (PAa).

Isokoskelo (*Mergus merganser*)

Kevään ensimmäiset:
 ROV Raudanjoki 13.4. 1 k (OP), Oikarinen 15.4. 2/1 (AAh), Vaarala 15.4. 4/2 (ENe, PNe),
 KOL Ylläs 18.4. 4 yks (Matti Sulko, Tapio Lahtonen).
 Keväällä vain pieniä yksilömääriä, suurin:
 ROV Valajaskoski 29.4. 7/5 (VI).

Syksyn suurimmat keräntymät:
 PEL Hannunranta 18.10 400 p (JH), Mätäs 19.10 160 p (JH),
 RAN Roosinki 8.10. 120 yks (VIm),
 SOD Kelujärvi 8.10. 550 yks (JuK).
 Viimeinen :
 ROV Suutarinkorva 4.12. 1 p (VI).

Pyy (*Bonasa bonasia*)

Pyy yhtenäisen pohjoisraja on noin Sodankylän korkeudella. Sodankylän pohjoispuolella pyyllä on erillinen esiintymisalue Ivalon-Inarin alueella. Pohjoisten pyyhavainto tulikin juuri INA Inarijärven Jääsaaresta, jossa 30.6. tavattiin pyypari (EAa). Muita havaintoja Lapin pohjoisosan kunnista: ENO: Aiemmissa lintuatlaksissa vain yksi havainto koko kunnan alueelta. Nyt havaintoja Suastunturilta, Ketomellasta, Ylikyröltä ja Pallas-Ylläs kansallispuistosta (EAa, MAa, PAa, Aulis Harju). INA: Inarin kunnan alueella pyy havaittiin Inarijärven Jääsaaren lisäksi myös Ivalon Saarineen-tamossa (EAa, JNi). Havaintoja myös Muonion ja Kittilän kunnista. Havaintoja ei sen sijaan ilmoitettu yhtään kunnista SOD, SAV, PLK, SAV, SAL.

Riekko (*Lagopus lagopus*)

Kanalinnuista on hyvin vaikea sanoa lintuharrastajien tekemien irtohavaintojen pohjalta kovinkaan paljon. Hauskana tapauksena vuodelta 2005 oli Ismo Kreivin näkemä riekko rovaniemeläisessä eläinkaupassa (Kreivi 2005, s.9). Mielenkiintoinen havainto oli myös Enontekiöltä saaliiksi (?) saadut normaalia pienemmät riekot (KRa).

Kiiruna (*Lagopus muta*)

Kiiruna on harvinaisin kanalintu maassamme. Kannansuuruus vaihtelee 1000-4000 yksilön välillä. Ruujassa kiirunoita on kymmenkertaisesti Suomen kannan verran ja Norjassa 200 000-500 000 yksilöä. Kiirunahavaintoja tehtiin tunnetuilta kiirunoiden esiintymispaikoilta Enontekiön Käsivarren Lapista Mallalta ja Saanalta, sekä Korkea Jehkasilta (KRa, PLe, PAa, TLe). Pallas-Ounastunturin kansallispuistosta kiirunoita tavattiin Pyhäkerolta, Suastunturilta, Lumikerolta, Pallaskerolta, Keimiötunturilta ja Taivaskerolta (EAa, AAa, MAa, HRR). Lisäksi Kolarin Yllästunturilla tavattiin kiirunoita (PHi, T. Klements, Matti Sulko, Tapio Lahtonen). Utsjoen Lapissa kiirunoita nähtiin Paistuntureilla (VJu). Inarin kunnan alueella Hammastunturilla Lemmenjoen kansallispuiston Joenkielisessä sekä Saariselän Urupäässä (PSo, MR, JA, JNi, ARu). Itä-Lapissa kiirunoita nähtiin SAV Korva-

kevätkuuttolinnut 2005 kevätkuuttolinnut 2005 kevätkuuttolinnut 2005 ke-

hernekerttu	12.5.2005	ROV	Kivijärvi	Ilkka Rautio
pajulintu	12.5.2005	ROV	Niskanperä	Ilkka Rautio
räystäspääsky	12.5.2005	KOL	Äkäslompolo	Vesa Kaulanen
lapinsirri	12.5.2005	ROV	Jängislahti	Antti Ruonakoski, Ilkka Rautio
lapintiira	12.5.2005	ROV	Ounasjokisuisto	Veikko Isomursu
punakuiri	12.5.2005	KIT	kk	Timo Torvinen
sinirinta	13.5.2005	KOL	Äkäslompolo	Pirkko Hietaniemi
harmaasorsa	13.5.2005	ENO	Mannakoski	Pirkka Aalto
arosuohtaukka	14.5.2005	SOD	Petkula	Toni Eskelinen
härkälintu	14.5.2005	YLI	Portimojärvi	Ismo Kreivi
pilkkiäsiipi	14.5.2005	YLI	Portimojärvi	Ismo Kreivi
nuolihaukka	15.5.2005	ROV	Syväsenvaara	Oiva ja Anssi Mäkinen
mustakurkku-uikku	15.5.2005	ROV	Niskanperä	Esko Nevala, Seppo Suoyrjö
käenpiika	15.5.2005	ENO	Hetta	Timo ja Eija Leppänen
suosirri	15.5.2005	INA	Mellanaapa	Juhani Honkola, Jorma Niemelä
mustahaikara	17.5.2005	RAN	Asmuntinsuo	Kimmo Karttunen
keräkurmitsa	17.5.2005	ROV	Jängislahti	Antti Ruonakoski
punasotka	18.5.2005	PEL	Pellojärvi	Jorma V.A. Halonen
vesipääsky	18.5.2005	KMJ		Mika-Petri Harju
isosirri	18.5.2005	KMJ		Mika-Petri Harju
karikukko	18.5.2005	ROV	Jängislahti	Olli-Pekka Karlin, Paavo Laine
avosetti	18.5.2005	KIT	Alakylä	Jukka Mämmilä
tundrakurmitsa	18.5.2005	UTS	Välimaa	Jouni Aikio
punavarpunen	19.5.2005	PEL	Poikkihaka	Eila ja Leo Pappila
harmaasieppo	19.5.2005	KIT	Alakylä	Jukka Mämmilä
tervapääsky	21.5.2005	ROV	Kuolajokisuu	Ilkka Rautio
jänkäsirriäinen	21.5.2005	ROV	Niskanperä	Ilkka Rautio, Olli-Pekka Karlin, Antti Ruonakoski
peltosirkku	21.5.2005	YLI	Kuivakangas	Jorma V.A. Halonen
luhtahuitti	21.5.2005	RAN	Lieteoja	Anja ja Martti Salo, Simo Romakkaniemi
hemppo	21.5.2005	PLK	Kairala	Pauli Laurila
tunturikihi	23.5.2005	KOL	Ylläslompolo	Pekka Hietaniemi
pikkusirri	23.5.2005	KOL	Ylläslompolo	Pekka Hietaniemi
sirittäjä	24.5.2005	ROV	Vaarala	Olli-Pekka Karlin
pikkulepinkäinen	25.5.2005	ROV	Niskanperä	Anssi Mäkinen
lapinkirvinen	26.5.2005	UTS	Luobmosjohjeaggi	Aimo Salonen, Juhani Honkola
rantakurvi	27.5.2005	KMJ		Petri Piisilä
suula	28.5.2005	UTS	Karigasniemi	Raimo Lehtosalo
ruokokerttunen	29.5.2005	ROV	Niskanperä	Antti Ruonakoski
lehtokerttu	29.5.2005	ROV	Viirinkylä	Viljo Ruokanen
mehiläishaukka	31.5.2005	PEL	Lempeä	Jorma V.A. Halonen
pikkusirkku	1.6.2005	INA	Neitiaavan peltotie	Esko Sirjola ym.
kaspiantylli	3.6.2005	ROV	Niskanperä	Petri Kemppainen, Ilkka Rautio
kuovisirri	3.6.2005	ROV	Niskanperä	Antti Ruonakoski
aavikotulkku	4.6.2005	ROV	Arktikum	Mika Rantaharju
ruostesorsa	5.6.2005	PLK	Lintuniemi	Pekka Nyman, Arto Keto-Tokoi
turturikyhy	7.6.2005	KIT	kk	Juha Takalo
merikihi	7.6.2005	SOD	Sattanen	Ossi Pihajoki
isovesipääsky	7.6.2005	UTS	kk	Kari Westerlund
idänuunilintu	8.6.2005	ROV	Louevaara	Antti Ruonakoski
sarvipöllö	8.6.2005	INA	Siggavuono	Martti Rikkinen
lapinuunilintu	9.6.2005	INA	Siggavuono	Martti Rikkinen
pikkusieppo	10.6.2005	ROV	Auttiköngäs	Ilkka Rautio
pikkukiljukotka	10.6.2005	ROV	Autti	Ilkka Rautio
pensaskerttu	11.6.2005	PEL	Turtola	Eemeli ja Teppo Peltonen
tundrahanhi	13.6.2005	SOD	Kersilö	Ossi Pihajoki
jääkuikka	13.6.2005	UTS	Vuolit Cuocajavri	Esko Aikio
punajalkahaukka	14.6.2005	INA	Mielikköjärvi	Tom Lindroos ja brittiseurue
sinipyrstö	16.6.2005	PLK	Pyhätunturi Isokuru	Jukka Kivilompolo

Jorma Halonen

tunturilla (Jarmo Ahtinen). Poikuehavaintoja ilmoitettiin kahdesta paikasta: INA Lemmenjoen kansallispuistosta, jossa nähtiin 2.7. n+3 poikasta (JA, ym.) ja 19.8. INA Saariselän Urupäässä tavattu 1ad+6 poikasta (JNi). Kaikki kiirunahavainnot kannattaa ehdottomasti ilmoittaa jatkossakin.

Teeri (*Tetrao tetrix*)

Teeri puuttuu lähes kokonaan Enontekiön, Inarin ja Utsjoen alueilta. Nyt havaintoja näistä kunnista: ENO Palojoensuu, Muotkajärvi, Peltovuoma, Vuontisjärvi alueilta (TLe, ELe, EAa, MAa, AAa, PAa, PSu). INA Sarmitunturi, Nellim, Raja-Jooseppi, Ivalo, Inarjärvi, Veskonientie, Kutturantie (Markku Välitälo, JNi, EAa, MAa, Kalevi Paadar, OO, Minna Vainio). Teerellä on viime vuosina mennyt ilmeisen hyvin. Tästä osoituksena tietysti riistakolmiolaskentojen tulokset, mutta myös todella suurien teeriparviien esiintyminen. Sallan Kallungissa oli 11.12. 140 teeren parvi (PPi). Muita isohkoja parvia olivat ROV Perunkajärvi-Patokoski välillä nähdyt 42 ja 40 teeren parvet (AAh, MPe), KIT Alakylän 40 teeren parvi (Kyösti Rautio, Risto Marttila) ja KMJ Kostamon 35 linnun parvi (PAa).

Metso (*Tetrao urogallus*)

Metsoa tavataan aina Utsjokea myöten, mutta Käsivarren Lapista metso lähes tyystin puuttuu. Aiempia havaintoja vain ENO Enontekiön liepeille asti. Vuodelta 2005 havaintoja ilmoitettiin runsaasti ENO Enontekiö-Hetta-Vuontisjärvi-Peltovuoma-Leppäjärvien alueelta (PAa, TLe, PSu, EAa, MAa, Hannu Tervonen). Inarin alueelta havaintoja Ivalo-Inarjärvi alueelta (EAa, MAa, JHo, Urpo Karppinen, OO). Utsjoelta ei havaintoja. Hulluja metsoja ilmoitettiin vain Ranualta, jossa "paikallinen kylähullu" metso oli hiihtäjien riesana mm. 9.2. (IKa). Metsojen soidinpaikkoja ei ilmoitettu yhtään. Näitä kannattaisi ilmoitella, sillä ainakin Metsähallitus on kartoittanut metsojen soidinpaikkoja useilla alueilla maassamme.

Peltopyy (*Perdix perdix*)

Peltopyystä yksi havainto: YLI Kuivakangas 11.6. 1 Ä (JH, ym.). Tämä havainto on selvästi pohjoisempaa kuin nykyisin tunnettu levinneisyyden pohjoisraja Oulun korkeudella.

Fasaani (*Phasianus colchicus*)

Fasaanihavaintoja tehtiin vuonna 2005 vain Rovaniemellä. Tammi-helmikuussa nähtiin keskustassa yksi koiraslintu (JJ, AMä, Markus Keskitalo), toukokuussa

yksi koiraslintu Kivitaipaleessa (AMä) ja joulukuussa yksi naaraslintu Pöykkölässä (JSo).

Kaakkuri (*Gavia stellata*)

Kevään ensimmäinen:

PEL Pellojärvi 4.5. 1 yks (ISp). Syksyn viimeinen: Tella myöhään:

SOD Vuotsossa 31.12. 1 tp (Jari Pulska, OHi). Tämä myöhäinen lintu oli laskeutunut Vuotson kanavan jäälle ja raahustanut jäältä lähimmän talon pihaan. Linnu vapautettiin Porttipahdan padon sulaan. Havaintoja ilmoitettiin yhdeksästä kunnasta: ENO, INA, KMJ, MUO, PEL, ROV, SOD, UTS, YLI. Kesä-heinäkuussa havaintoja olivat: ENO Malla (PAa, PLe) ja Pöyrisjärvi (PAa), INA Inarjärvi (EAa, MAa), KMJ Kaisanlahti (JJ, MLKJ), MUO Jerisjärvi, Pallasjärvi, Ylisenpääjärvi (EAa, MAa), PEL Lempeä, Pellojärvi ja Poikkika (JH), ROV Niskanperä (AMä), UTS vojärvi (LI) ja YLI Meltosjärvi (JuK, PKi, JaK).

Kuikka (*Gavia arctica*)

Kevään suurimmat keräntymät:

ENO Sotkajärvi 26.5. 20 p (TLe, ELe, UMu, AMu), INA Inarjärvi 23.5. 25 p (MR), SOD Kelukoski 21.5. 28 p (PKi, JuK, JaK).

Pesimäaikaisia havaintoja: ENO Haarakoskenjärvi, Kaivosjärvi, Naamakajärvi, Ounasjärvi, Pasmajärvi, Sotkajärvi, Suasjärvi, Vuontisjärvi, Könkämaeno (TLe, EAa, MAa, AAa, PSu, VSu, PSr, Hannu Holmström), INA Inarjärvi (EAa, MAa), KIT Keimijärvi ja Vähä Salankijärvi (EAa, AAa, MAa, HRR), MUO Jerisjärvi, Pallasjärvi, Rautujärvi, Keimijärvi (EAa, MAa, HRR), PLK Kokonaapa (JH, ym.), UTS Ke-

Kuikat © Olli-Pekka Karlin

Kokko 2005

vojärvi (LI-I).

Jääkuikka (*Gavia adamsii*)*

UTS Vuolit Cuokkajävi 13.6 1p (EAI).

Pikku-uikku (*Tachybaptus ruficollis*)

YLI Pessalompola 1.-2.12. 1 p (JH).

Silkkiuikku (*Podiceps cristatus*)

Kevään ensimmäinen:

ROV Harjulampi 1.5. 1 p (HTN). Syksyn viimeinen: SOD Kelujärvi 8.10. (JuK).

Pesimäaikaisia havaintoja tai syksyisiä poikasia seuraavilla paikoilla. KMJ Sillat (PPi), ROV Niskanperä (AMä), Paavalniemi (JJ, MLKJ), Harjulampi (AMä), SOD Kelukoski (JuK), INA Inarijärvi (MR, OO, JHo), YLI Portimojärvi (JuK, JaK, PKi) ja PEL Orajärvi (JH).

Härkälintu (*Podiceps grisegena*)

Kevään ensimmäiset:

YLI Portimojärvi 14.5. 3 p (IK). Syksyn viimeiset: KMJ Särkikangas 8.10. (PAa, JH), ad ja 2 poik. Poikaset kuoriutuivat vasta 30-31.8!

Pesimäaikaisia havaintoja: KMJ Isokylän satama ja Kuumalampi (JJ, MLKJ), SOD Vaalajärvi (PPi), YLI Portimojärvi (JuK, JaK, PKi, AMä). Lisäksi tavattiin kunnissa PEL, PLK ja ROV.

Mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*)

Pesimäaikaiset havainnot:

UTS Mantojärvi 3.6. 1 p (Hannu Jännes), Teno Akukoski 27.5. 1 p (Porsanger), ENO Iitto 25.6. 1 p (JuK, PKi,) ja 28.6. 1 p (Pertti Rasp, Vuokko Jernfors), KOL Venettijärvi 22.-23.5. 1/1, Ylläslompola 25.5. 1 p (PHi), YLI Meltosjärvi 11.6. 2 p (AMä), ROV Niskanperä 15.5. 1 p (ENe, PNe, JJ, MLKJ, Seppo Suoyrjö), KMJ Ahvenlampi 29.5. pesivä pari (PPi).

Suula** (*Morus bassanus*)

Utsjoen Karigasniemi 28.5. 1 kiertelevä/S (Raimo Lehtosalo).

Merimetso (*Phalacrocorax carbo*)

Kevään ensimmäinen:

KMJ Kaisansalmi 3.2. 1 p (PPi, KU). Selkeästi ensimmäinen muuttoparvi: ROV Mäntyvaara 14.4. 24 m (IK). Kevään muita suu-

rempia muuttohavaintoja:

ROV Niskanperä 15.4. 22 m (ARu, AMä), 24.4. 50 m (AAh), 27.4. 35 m (ARu), 6.5. 27 m (VI), Paavalniemi 23.4. 81 m (VI, JSo, IK).

Syksyn viimeinen:

ROV Hirvas 21.12. 1 p (ONy).

Harmaahaikara (*Ardea cinerea*)

Kaikki havainnot. Havainnot keväältä:

ENO Saarikoski 17.4. 1 p (KRä),

INA Riutula 25.4. 1 p (MR),

KMJ Käsmä 10.5. 1 p (KU),

SOD Sattanen 16.5. 1 p (ENi ym.).

Havainnot syksyltä:

ROV Paavalniemi 6.8. 1 E (JuK),

UTS Kevo Luomusjärvet 8.8-24.8. 1 p (Ossi Harlin,

Heimo Räihä), 13.9. 1 SW (Marjaana Alanen), PEL

Lampsijärvi 13.10. 2 p (Eero Puolamaa).

Mustahaikara (*Ciconia nigra*)*

RAN Kirveslampi 17.5. 1 yks (Kimmo Karttunen).

Mehiläishaukka (*Pernis apivorus*)

Mehiläishaukka on Etelä-Lapissa mainettaan yleisempi pesimälaji. Kaikki havainnot:

PEL Lempeä 31.5. 1 N (JH), Yliranta 17.8. 1 p (JH),

KOL Teuravuoma 11.6. 1 N (JH),

ROV Kroopinpalo 12.6. 1 p (JJ, MLKJ), Sinettä 23.7.

2 p (PRA), Pöykkölä 2.8. 1 p (Jari Leskinen), Paaval-

niemi 6.8. 1 p (JuK), Jängislahti 12.8. 1 n p (AAh,

VI), lisäksi 2 varmasti asuttua reviiriä, ei kuitenkaan

poikaspesiä (AAh).

Haarahaukka (*Milvus migrans*)*

Havaintoja ainoastaan yhdestä linnusta, selvästi heikommin kuin edellisinä vuosina:

INA Mustola kalanviljelylaitos 27.4. 1 p (Raimo Par-

viainen), 5.5. 1 ad p ollut viikon ajan (OO, JNi, JHo

ym.), 29.7. 1 ad p (HK, Sinikka Karhu).

Merikotka (*Haliaeetus albicilla*)

Kevätmuutonaikaisia havaintoja:

SAV Ainijärvi 23.2. 1 SW (Matti Tolvanen),

ENO Kilpisjärvi 24.2. 1 p (Ilkka Leinonen),

ROV Patokoski 27.2. 1 m (AAh, MPe), Niskanperä

23.4. 1 subad N (AAh, MPe, IRa, VI ym.), Viirinkylä

23.4. 1 N (VRu), Niskanperä 26.4. 1 p (JJ, MLKJ),

Jaatila 29.4. 1 3kv m (AAh),

KOL Kk 8.3. 1 S (MLE),

SAL Joutsitunturi 14.3. 1 m (PPi),

RAN Eläinpuisto 18.3. 1 m (Tuomo Kiminki),

SAL Tuntsa 31.3. 1 juv N (PPi), 4.4. 1 ad N (PPi),
SOD 3.4. 1 p (JuK, PKi), Melalampi 16.4. 2kv NW
(PPi),
PLK 7.4. 1 kierr. (PPi).

Touko-heinäkuussa ilmoitettiin havaintoja 25 yksilös-
tä, elokuussa vain kahdesta, syyskuussa 11, loka-mar-
raskuussa 11. Syksyn-talven havaintoja:
INA Vaskojoki 21.10 1 subad (OO), Toivoniemi 24.10
1 juv (MR), Pikku-Petsamo 13.11. 1 yks (Unto Karp-
pinen), Solojärvi 19.11. 1 ad (Sampo Parkkonen),
ROV Ounasjokisuisto 29.10 1 ad (MPH),
KMJ Kummunkylä 30.10. 1 yks (MPH),
SAL Kursu 19.11. 1 yks (JSo), Salmivaara 23.12 1 ad
(PPi),
SOD Kk 20.-27.11. 1 juv (OP), Pihtijoki 26.10 3 yks
(OHi), Peurasuvanto 13.11. viimeinen hav. (ONy),
PEL Yliranta 15.12 1 juv S (PSa).

Ruskosuohaukka (*Circus aeruginosus*)

BirdLifen 2005 projektilaji, alueella yksi onnistunut
pesintä. Kaikki havainnot:
SOD Jätevedenpuhdistamo 30.4. 1 k (PKi, JuK,
JaK),
INA Mellanaapa 24.5. 1 k p (MR ym.),
PEL Pellojärvi 26.5. 1 n (ISp),
KOL Ylläslompolo 11.6. 1 p n (JH ym.), Teurajärvi
11.6. 1 p n (PKi, JuK, JaK),
YLI Portimajärvi 20.8. 1/1 (AAh, IK), 30.8. 3 yks len-
topoikue (AAh).

Sinisuohaukka (*Circus cyaneus*)

Ensimmäiset:
KOL Lappea 15.4. 1 k (Jussi Pieskä),
ROV Niskanperä 16.4. 1 k (JSo).
Viimeinen havainto:
SOD Kelujärvi 29.9. 1 npuk (OP).
Ilmoitetut yksilömäärät kuukausittain:
Huhtikuu 8, toukokuu 23, kesäkuu 3, heinäkuu 4,
elokuu 6, syyskuu 1.

Arosuohaukka (*Circus macrourus*)**

Vain yksi havainto. Sodankylän kolmas havainto lajis-
ta, aiemmat ad-koiraita 19.5.1997 ja 15.5.2004.
SOD Petkula 14.5. 2kv n (Toni Eskelin).

Kanahaukka (*Accipiter gentilis*)

Taajamissa talvehtivia yksilöitä ainakin:
INA Kk 4.1. ad n (MR),
ROV Arktikum 2.2. 1 n (JJ), Kk 7.3. (OPK),
SOD 2-3 yksilöä (PP).
Pesintöjä mm. ROV 5, PEL 1, KMJ 1 (AAh ym).

Ilmoitetut havainnot kuukausittain:
Tammikuu 3, helmikuu 6, maaliskuu 10, huhtikuu
toukokuu 2, kesäkuu 1, heinäkuu 1, elokuu 4, syys-
kuu 3, lokakuu 5, marraskuu 2, joulukuu 15.

Varpushaukka (*Accipiter nisus*)

Talvehtivat:
ROV Mäntyvaara 9.1. n (VI), Ounasrinne 24.2. 1
(AMä), Valtakatu 28.2. 1 n, sisällä parkkihallissa (JJ),
KMJ Jaakontori 23.3. 1 n (JJ).
Ainoa ilmoitettu pesintä:
UTS 10.8. lentopoikue 3 yks, Utsjoen ensimmäinen
todettu pesintä (EAI).
Ilmoitetut havainnot kuukausittain:
Tammikuu 1, helmikuu 3, maaliskuu 1, huhtikuu 1
toukokuu 20, kesäkuu 4, heinäkuu 0, elokuu 17, syys-
kuu 10, lokakuu 2, marraskuu 5, joulukuu 11.

Hiirihaukka (*Buteo buteo*)

Ensimmäinen havainto jo helmikuulta, varsinaisen
muutto käynnistyi huhtikuun puolenvälin jälkeen:
MUO Kihlanki 18.2. 1 E (Esa ja Maija-Liisa Pitä-
nen),
PEL Orajärvi 16.4. 1 p (AKa),
ROV Niskanperä 17.4. 1 p (AAh),
Aloitettuja pesintöjä mm. ROV 2, joista toinen
houtui ennen rengastusikäisiä poikasia (AAh).
Syksyn viimeinen:
SOD Lokka 10.9. 1 yks (OP).
Ilmoitetut havainnot kuukausittain:
Helmikuu 1, huhtikuu 7, toukokuu 10, kesäkuu 3
heinäkuu 3, elokuu 5, syyskuu 1.

Piekana (*Buteo lagopus*)

Ensimmäiset jo maaliskuulla, mutta yleistyi selvän
huhtikuun puolella välissä:
UTS Karigasniemi 7.3. 1/1 (Marjatta Ränä),
INA Paldojärventie 13.3. 1 W (Mikko Kirjarinta),
Mukanperänsaari 17.3. 1 yks (JHo).
Syksyn viimeinen:
PLK Pyhätunturi 24.10. 1 yks (PNy).
Ilmoitetut havainnot kuukausittain:
Maaliskuu 4, huhtikuu 20, toukokuu 27, kesäkuu 15
heinäkuu 9, elokuu 4, syyskuu 1, lokakuu 2, marras-
kuu 5, joulukuu 11.

Pikkukiljukotka (*Aquila pomarina*)**

ROV Autti 10.6. 1 p, saalisti kävelen pellossa (IRa).

Arokotka (*Aquila nipalensis*)**

Kaksi havaintoa todennäköisesti samasta yksilöstä:

Kolmetoistavuotias kotka ruokatauolla © Olli-Pekka Karlin

Maakotkan, merikotkan ja muuttohaukan reviirit LLY:n kunnissa.

	Maakotka		Merikotka		Muuttohaukka	
	Reviirijä yhteensä	asutt. viim. 5 vuoden alk.	Reviirijä yhteensä	asutt. viim. 5 vuoden alk.	Reviirijä yhteensä	asutt. viim. 5 vuoden alk.
ENO	24	23	3	2	16	14
INA	76	68	3	2	10	7
KMJ	9	9			3	3
KIT	40	33	1	0	29	24
KOL	8	8			8	5
MUO	7	6			3	2
PLK	8	8			15	14
PEL	6	6			0	0
POS	12	12	1	1	1	1
RAN	9	9	1	0	11	9
ROV	30	27			5	4
SAL	22	20			13	12
SAV	26	23			12	10
SOD	40	39	31	31	65	46
UTS	19	17			0	0
Yhteensä	336	308	40	36	191	151

ROV Vaattunki 12.4. 1 subad m (IK, PKr), Niskanperä 14.4. 1 subad (ARu).

Maakotka (*Aquila chrysaetos*)

Keskitalvella kolme havaintoa:

ENO Leppäjärvi 10.1. 1 yks (Mikko Tervo),

ROV Jyrhämäjärvi 19.1. 1 juv (VI),

KIT Tepasto 31.1. 1 p (JMä).

Joulukuussakin vielä 16 ilmoitettua yksilöä.

Havainnot kuukausittain:

Tammikuu 3, helmikuu 0, maaliskuu 23, huhtikuu 13, toukokuu 11, kesäkuu 5, heinäkuu 1, elokuu 3, syyskuu 6, lokakuu 11, marraskuu 6, joulukuu 16.

Sääksi (*Pandion haliaetus*)

Muutto käynnistyi huhtikuun lopulla:

INA Mustola 25.4. 1 yks (Raimo Parviainen),

ROV Niskanperä 26.4. 1 N (IK, IRa, PKr), Paavalmie 27.4. 1 m (ARu),

SOD Aska 27.4. 1 yks (OP).

Syksyn viimeinen:

ROV Petäjäinen 19.9 1 yks (AMä).

Havainnot kuukausittain:

Huhtikuu 9, toukokuu 34, kesäkuu 10, heinäkuu 9, elokuu 2, syyskuu 6.

Tuulihaukka (*Falco tinnunculus*)

Muutto käynnistyi huhtikuun puolivälissä, kevään ensimmäinen kuitenkin jo viikkoa aikaisemmin:

ROV Jängislahti 7.4. 1 yks (IRa), Niskanperä 14.4 1 k

(AAh, MPe), Vr:n lanssi 14.4. 1 yks (IK),
 PEL Yliranta 16.4. 1 p (Joonas Rantala, Toni Keränen).
 Viimeinen havainto:
 ENO Hetta kaatopaikka 5.8. 1 yks (TLe, ELe).
 Ilmoitetut havainnot kuukausittain:
 Huhtikuu 18, toukokuu 21, kesäkuu 5, heinäkuu 1, elokuu 1.

Punajalkahaukka (*Falco vespertinus*)*

Syksyn huippuesiintyminen ei tuonut Lappiin kuin yhden yksilön, myös kesällä yksi:
 INA Mielikköjänpää 14.6. 1 n (Tom Lindroos ym.),
 KMJ Isokylä 3.9. 1 juv (MPH).

Ampuhaukka (*Falco columbarius*)

Ensimmäiset:
 SOD Kk 7.4. 1 n (PP),
 YLI Kuivakangas 17.4. 1 n (JH),
 Syksyn viimeiset:
 SOD Kk 3.10 1 p (PKi),
 INA Pikku-Petsamo 13.11. 1 p (Urpo Karppinen).
 Ilmoitetut havainnot kuukausittain:
 Huhtikuu 13, toukokuu 29, kesäkuu 6, heinäkuu 3, elokuu 8, syyskuu 5, lokakuu 1, marraskuu 1.

Nuolihaukka (*Falco subbuteo*)

Kaikki havainnot:
 ROV Saarenkylä 15.5. 1 p (AMä) ja 23.7. 1 yks (OPK), Vanttauskoski 28.5. ja 9.6. 1 p (THa),
 SOD Sattanen 5.6. 1 p (K. Ahonen), Jätevedenpuhdistamo 24.8. 1 m (OP), Kelukoski 27.8. 1 yks (PP),
 PEL Pellojärvi 26.6. ja 9.8. 1 p (JH), Havela 9.8. 1 p (JH).
 INA Nauramajänkä 26.8. 1 ad (MR), Mellanaapa 31.8. 1 ad ja 1 juv, mahdollisesta pesinnästä ei kuitenkaan saatu varmuutta (JNi, JHo).

Tunturihaukka (*Falco rusticolus*)*

Asuttuja reviirejä LLY:n alueella 32 (Tuomo Ollila).
 Havainnot ilmoitettiin 9 yksilöstä. Havainnot kuukausittain:
 Tammikuu 2, maaliskuu 1, huhtikuu 1, toukokuu 1, heinäkuu 2, syyskuu 1, marraskuu 1.

Muuttohaukka (*Falco peregrinus*)

Ensimmäiset muuttajat:
 SAL 14.4. 2 p (Pekka Veteläinen),
 PLK 16.4. 1 ad p (PPI),
 ROV 16.4. 1 ad (ARu, AMä, OPK ym.).
 Syksyn viimeiset:

PEL 3.10 1 juv (JH),
 PLK 6.10 1 juv (PNy).
 Ilmoitetut yksilömäärät kuukausittain:
 Huhtikuu 8, toukokuu 20, kesäkuu 5, elokuu 1, syyskuu 4, lokakuu 2.

Luhtakana (*Rallus aquaticus*)*

YLI Portimojärvi 10.4. 1 yks (Aila Niemi),
 KOL Ruonajärvi 8.5. 1 yks (Tyyne Kaikkonen).

Luhtahuitti (*Porzana porzana*)

Vuosittain tulee yksittäisiä havaintoja:
 RAN Lieteja 21.5. 2 Ä (Anja ja Martti Salo).

Nokikana (*Fulica atra*)

Lapissa muutama paikka, jossa laji esiintyy säännöllisesti, mm. ROV Harjulammella pesintä 2004. Kaikki havainnot:
 ROV Ounaskoski 15.-18.4. 1 p (ARu, AMä, VI, Olli ym.),
 YLI Portimojärvi 7.5. 1 p (IK, VI, AKr) ja 11.6. 2 p (JH, PKi, JuK),
 UTS Utsjoki 10.-13.5. 1 p (Pertti Veijola, Juha Simola ym.).
 Syyshavainnot:
 YLI Portimojärvi 18.9. 1 yks (JuK),
 INA Riutula 25.11. 1 yks sulassa (MR).

Kurki (*Grus grus*)

Ensimmäiset havainnot:
 PEL Naamivaara 10.4. 2 E (Anja ja Martti Ollila ym.), Oranki 11.4. 2 N (MOL),
 ROV Niskanperä 14.4. 1 ä (AAh, MPe), Mäntymäki 14.4. 10 N (IK), Ounasjokisuisto 14.4. 4 SE (MLKJ).
 Parhaita kevätmuuttosummia:
 ROV Pöykkölä 16.4. 62 m (JSo),
 SOD Kaatopaikka 26.4. 100 m (PKi, JuK),
 25.4. 94 yks ja 26.4. 155 yks.
 Syysmuutolta ei ilmoitettu suurempia yksilömääriä.
 Viimeiset:
 KMJ Juujärvi 10.9. 7 yks (APe),
 INA Petsikko 13.9. 3 yks (JHo ym.), Mielikköjänpää 22.9. 1 p (Aimo Salonen), Kaamanen 22.9. 3 p (OO).

Meriharakka (*Haematopus ostralegus*)

Tulvakevään takia Rovaniemeltä runsaasti havaintoja kaikkia havainnot (ROV yksilömäärissä päällekkäisyyksiä):
 KMJ Mäntymäki 26.3. 1 p (Marja-Liisa ja Raimo)

Nuutinen), Sillat 21.5. 1 yks (OP ym.),
 KOL Venetti 6.5. 1 p (Pekka Kiira),
 ROV Ylikylä 12.5. 8 p (IRa, ARu), Niskanperä 21.5.
 4 p, 27.-29.5. enimmillään 8 yks, viimeiset 2.6. 2 p
 (AMä, ARu, AAh, IRa, OPK ym.), Paavalniemi 22.-
 24.5. 1-3 yks (AAh, VI, ARu ym.), Valajainen 23.-
 26.5. 1-5 yks (VI, ENe, PNe),
 SOD Kersilö 12.5. 1 yks (ONy),
 UTS Nuorgam 31.5. 1 p (EAi), Kevojärvi 31.5. 6 NW
 (LI-I),
 Syksyiset:
 ROV Tapionkylä 5.-6.10. 1 yks (Sari Hiukka, Sirpa
 Seppälä),
 KOL Äkäslompolo 6.12. 1 kiert (PHi, Matti Sulko,
 Reijo Heinonen ym.).

Avosetti (*Recurvirostra avosetta*)*

KIT Alakylä 18.5. 1 yks (JMä).

Pikkutylli (*Charadrius dubius*)

Ensimmäiset:

ROV Niskanperä 28.4. 1 yks (ARu, IK, IRa), Kuo-
 lajokisuu 29.4. 1 p (ARu, IRa), Alakorkalo 10.5. 1 p
 (ARu, IRa),
 SOD Jätevedenpuhdistamo 13.5. 3 yks (OP, JuK).
 Ei ilmoitettuja syyshevaintoja.

Tylli (*Charadrius hiaticula*)

Ensimmäiset:

ROV Harjulampi 29.-30.4. 1 p (ARu, IRa, AMä),
 Paavalniemi 6.5. 1 ä (VI).
 Suurimmat keräntymät:
 ROV Niskanperä 21.5. 36 p (IRa, ARu, OPK), Paa-
 valniemi 29.5. 33 p (ARu),
 ENO Muotkajärvi 26.5. 30 p (TLe, ELe ym.).
 Viimeiset:
 KMJ Sellu 18.9. 1 yks (PAa, PPi) ja 2.10. 3 yks
 (PAa).

Kaspiantylli (*Charadrius asiaticus*)

Suomen ensimmäinen havainto lajista, paikalla kävi
 kymmeniä bongareita katsomassa lintua:
 ROV Niskanperä 3.6. 1 k p (Petri Kemppainen, IRa
 ym.).

Keräkurmitsa (*Charadrius morinellus*)

Ensimmäiset:

ROV Jängislahti 17.5. 3 p (ARu), Viirinkylä 18.5. 2
 p (AMä),
 SOD Kersilö 21.5. 16 yks (JuK, PKi ym.), Kelukoski
 21.5. 1 ä (JuK, PKi, JaK).

Suurin yksilömäärä:

PEL Naamijoki 22.5. 24 p (JH ym.).

Ilmoitetut yksilömäärät kuukausittain:

Toukokuu 89, kesäkuu 12, heinäkuu 6.

Ei syyshevaintoja.

Kapustarinta (*Pluvialis apricaria*)

Ensimmäiset:

ROV Paavalniemi 27.4. 1 p (ARu, IRa ym.),

PEL Yliranta 28.4. 1 N (ISp).

Suurin yksilömäärä:

PEL Yliranta 13.5. 93 p (JH).

Viimeiset:

ROV Jängislahti 11.9. 2 p (IK, VI, AAh, OPK, IRa),

SOD Kk 21.9. 1 N (PKi).

Tundrakurmitsa (*Pluvialis squatarola*)

Kaikki havainnot:

UTS Välimaa 18.5. 1 N (JA),

SOD Lokka Korvanen 23.9. 1 SW (OP).

Töyhtöhyppä (*Vanellus vanellus*)

Ensimmäiset:

PEL Lampsijärvi 19.3. 1 p (Emma Mäki),

RAN Ruona 1.4. 1 p (Allan Hamari).

Viimeinen ilmoitettu:

SOD Jätevedenpuhdistamo 1.8. 1 ad (OP).

Isosirri (*Calidris canutus*)

KMJ Kk 18.5. 7 kiert (MPH),

ENO Kilpisjärvi 27.7. 1 k (Heikki Kauhanen).

Pikkusirri (*Calidris minuta*)

Kaikki havainnot:

KOL Ylläslompolo 23.5. 1 p (PHi),

INA Pikku-Petsamo 24.5. 2 p (VL),

ROV Paavalniemi 26.5. 1 yks (VI) ja 27.5. 4 p (AMä),

Niskanperä 2.-3.6. 2 p (ARu),

SOD Jätevedenpuhdistamo 23.7. 2 yks (OP),

ENO Porokotajärvi 18.8. 1 juv (TLe).

Lapinsirri (*Calidris temminckii*)

Ensimmäiset:

ROV Jängislahti 12.5. ja 17.5. 1 p (ARu, IRa),

KMJ Kk 18.5. 5 p (MPH).

Suurimmat keräntymät:

ROV Niskanperä 21.5. 50 p, 29.5. 112 p, 30.5. 81 p,
 1.6. 60 p, 3.6. 50 p (ARu, AMä, IRa ym.).

Viimeiset:

ENO Porokotajärvi 30.8. 1 yks (TLe),

INA Mellanaapa 1.9. 1 p (JNi, JHo).

Kuovisirri (*Calidris ferruginea*)

Kaikki havainnot:

ROV Niskanperä 3.6. 1 p (ARu ym.),
SOD Jätevedenpuhdistamo 22.-23.7. 1 yks ja 17.8. 1 juv (JuK, OP).

Merisirri (*Calidris maritima*)*

Käsivarren pesimälaji.

ENO Tunturialue, heinäkuussa 14 reng (Aleksi ja Petteri Lehikoinen ym.)
SOD Petkula 28.9. 1 m (OP), Lokka 10.10. 1 W (OP).

Suosirri (*Calidris alpina*)

Ensimmäiset:

INA Mellanaapa 15.5. 1 p (JHo, JNi),
PEL Kaarannekoski 17.5. 7 p (Markku Sirkka).

Suurimmat yksilömäärät:

INA Inarijärvi Sainiemi 20.5. 30 p (MR),
ROV Kuolajokisuu 22.5. 50 p (IRa, ARu, OPK),
INA Ukonselkä 24.9. 60 SW (MR).

Viimeiset:

SOD Vaalajärvi 3.10. 49 yks (OP),
PEL Miekajärvi 6.10. 7 SW (JH).

Jänkäsirriäinen (*Limicola falcinellus*)

Ensimmäiset:

ROV Niskanperä 21.5. 3 p (ARu, OPK, IRa),
INA Pikku-Petsamo 22.5. 1 p (VL).

Suurin yksilömäärä:

ROV Niskanperä 3.6. 18 p (ARu, VI ym).

Viimeinen:

ENO Porokotajärvi 18.8. 2 yks (TLe).

Suokukko (*Philomachus pugnax*)

Ensimmäiset:

YLI Portimojärvi 7.5. 6/2 yks (IK, VI, AKr),

PEL Hannunranta 12.5. 1 p (JH).

Suurin yksilömäärä:

ROV Kuolajokisuu 22.5. 100 p (ARu, IRa, OPK).

Vain yksi syyshavainto:

KMJ Sellu 28.8. 1 yks (PAa, Janne ja Hanna Aalto).

Jänkäkurppa (*Lymnocyrtes minimus*)

Ensimmäiset:

ROV Vikajärvi 28.4. 1 p (HJa), Jängislahti 17.5. 2 p (ARu).

Toukokuussa 11 yksilöä, kesäkuu 11, heinä-elokuu ei havaintoja.

Syyshavainnot:

INA Juutuanjoki 7.9. 1 p (VL), Petsikko 22.9. 1 p (OO).

Taivaanvuohi (*Gallinago gallinago*)

Ensimmäiset:

ROV Teollisuuskylä 15.4. 1 p (VI), Niskanperä 24.4. 1 ä (AAh).

Suurin yksilömäärä:

PEL Yliranta 29.4. 24 p (JH).

Kuovien reviiiritaisteluja © Matti Suopajärvi

Viimeinen:

INA Petsikko 30.10. 1 p (PPo).

Lehtokurppa (*Scolopax rusticola*)

Ensimmäiset:

KIT Kaukonen 8.4. 1 p (Pauli Kaukonen),

PEL Korpikoski 27.4. 2 p (Mikko Aska).

Ilmoitetut havainnot kuukausittain:

Huhtikuu 5, toukokuu 11, kesäkuu 4, heinäkuu 0, elokuu 3, syyskuu 8, lokakuu 20.

Viimeinen:

ROV Vaaranlampi 30.10 1 p (VI).

Punakuiri (*Limosa lapponica*)

Ensimmäiset:

KIT Alakylä 12.5. 2 p (TTo),

ENO Mannakoski 13.5. 15 yks (PAa).

Toukokuulta 39 yksilöä, muut:

SAL Tuntsa 14.6. 18 p (OPK, ARu),

INA Hammastunturin erämaa 14.7. 2 varot (Martti Solismaa). I

Pikkukuovi (*Numenius phaeopus*)

Ensimmäiset:

ROV Perunkajärvi 6.4. 1 m (Helena Kuoksa), Jaatila 5.5. 2 p (AMä).

Suurimmat keräntymät:

YLI Meltosjärvi 7.5. 20 yks (VI, IK, AKr),

ROV Marraskoski 14.5. 14 p (AMä).

Viimeinen:

PEL Poikkihaka 8.7. 2 S (JH).

Kuovi (*Numenius arquata*)

Ensimmäiset:

KOL Kk Muonionjoki 5.4. 1 yks (Maarit Nikumaa),

PLK Kk 5.4. 1 yks (Yrjö Suutari ym.),

ROV Vanttauskoski 17.4. 1 Ä (Mikko Karjalainen).

Suurin yksilömäärä:

PEL Turtola 5.5. 100 p (Paula Lehtonen).

Viimeinen ilmoitettu havainto:

PEL Pellojärvi 30.7. 1 ä (JH).

Mustaviklo (*Tringa erythropus*)

Ensimmäiset:

ROV Alakorkalo 5.5. 16 p (ARu), Harjulampi 5.5. 1 yks (AMä).

Suurimmat yksilömäärät:

SOD Siurunmaa 15.5. 97 yks ja 18.5. 140 yks (PKi, JuK).

Viimeiset:

ENO Saaravuoma 23.7. 1 yks (PAa), Pöyrisjärvi 26.7.

1 yks (PAa).

Punajalkaviklo (*Tringa totanus*)

Ensimmäiset:

ROV Harjulampi 7.5. 1 p (ARu) ja 13.5. 1 p (AMä).

Ilmoitetut yksilömäärät kuukausittain:

Toukokuu 33, kesäkuu 2, heinäkuu 3, suurin yksilömäärä :

UTS Välimaa 22.5. 6 p (JA).

Viimeiset:

ENO Malla 6.7. 1 ä (PAa, PLe),

ROV Jarkonojansuu 16.7. 1 yks (AMä).

Valkoviklo (*Tringa nebularia*)

Ensimmäiset:

ROV Kuolajokisuu 1.5. 2 p (ARu) ja 5.5. 17 p, suurin

ilmoitettu yksilömäärä (VI, AMä, ARu, IRa),

PEL Naamijoki 5.5. 1 p (Heikki ja Ville Ekonoja).

Viimeiset:

PEL Hannunranta 9.7. 2 yks (JH),

ENO Hetta 9.7. 1 yks (AAa, MAa), Saarikoski 26.8. 3 NW (VSu, PSr).

Metsäviklo (*Tringa ochropus*)

Suurinosa muuttohavainnoista Rovaniemeltä, ensimmäiset:

ROV Olkkakoski 24.4. 1 p (OPK), ROV Louejärvi 26.4. 1 yks (PLa).

Ilmoitettu yksilömäärät kuukausittain:

Huhtikuu 10 (ROV 7), toukokuu 15 (ROV 12), kesäkuu 16 (ROV 1), heinäkuu 0, elokuu 2.

Viimeiset:

SOD Orajärvi 7.8. 1 yks (Raimo ja Ritva Kangas), Jätevedenpuhdistamo 8.8. 1 yks (JuK).

Liro (*Tringa glareola*)

Ensimmäiset:

PEL Kaaranneskoski 27.4. 2 p (Markku Sirkka), Juoksenki 5.5. 1 p (PSa ym.),

ROV Kuolajoki 5.5. 1 Ä (ARu, IRa).

Suurin yksilömäärä:

ROV Kuolajokisuu 22.5. 150 p (IRa, ARu, OPK).

Viimeiset:

PEL Lempeä 2.8. 1 ä (JH),

ENO Porokotajärvi 5.8. 1 yks (TLe, ELe).

Rantakurvi (*Xenus cinereus*)*

Kaikki havainnot:

KMJ Sellu 27.5. 3 p (PPi),

ROV Paavalniemi 11.6. 1 p (Teuvo Pääkkölä, Sami Hamari).

Rantasipi (*Actitis hypoleucos*)

Ensimmäiset:

ROV Kuolajokisuu 5.5. 1 p (VI), Muurola 7.5. 1 p (AMä), Alakorkalo 10.5. 1 p (ARu).

Viimeiset:

PEL Lempeä 31.8. 3 yks (JH).

Karikukko (*Arenaria interpres*)

Kaikki havainnot, saattaa olla päällekkäisyyksiä:

ROV Jängislahti 18.5. 1 yks (OPK, PLä), Niskanperä 19.5. 2 yks (IRä), Jarkonojansuu 21.-22.5. 1 p (ARu, AAh) ja 26.5. 2 yks (ENe, PNe), Kuolajokisuu 22.5. 1 p (IRä, ARu, OPK), Paavalniemi 26.5. 2 yks (VI), SOD Sattanen 19.5. 1 yks (ENi), KIT Alakylä 20.5. 1 p (JMä), KMJ Isokylä 20.5. 1 yks (MPH).

Vesipääsky (*Phalaropus lobatus*)

Ensimmäiset:

KMJ Kk 18.5. 3 yks (MPH),
INA Mellanaapa 21.5. 2 p (JNi, Aila Niemelä).
Havaintoja ilmoitettiin varsin runsaasti, suurimmat yksilömäärät:
PEL Saukko-ojanpää 22.5. 52 p (JH ym.),
KOL Sieppijärvi 23.5. 51 p (VJu, Heikki Kauhanen),
Ylläslompola 23.5. 100 yks ja 25.5. 300 yks (PHi),
SOD Sattanen 25.5. 160 yks (JuK),
SAL Termusjärvi 29.5. 100 p (EKa, PPi),
ENO Sotkajärvi 2.6. 100 yks (TLe, JMä), 3.6. 160 yks (PAa, TLe).
Viimeinen:
ENO Pöyrisjärvi 26.7. 1 yks (PAa).

Isovesipääsky (*Phalaropus fulicarius*)

UTS Kk 7.6. 2 p (Kari Westerlund).

Leveäpyrstökihi (*Stercorarius pomarinus*)*

Arktisen tundran pesimälaji, jota tavataan Lapissa muuttoaikoina harvakseltaan. Vuonna 2005 havaittiin kahdesti:

KOL Ylläsjärvi 23.10. 1 (OPK),
ROV keskusta 22.11. 1p (Vesa Perttunen).

Merikihi (*Stercorarius parasiticus*)

Poikkeuksellisen paljon havaintoja:

SOD Sattanen 7.6. 2 W (OP), Kelujärvi 2.10. 1 juv p (OP),
UTS Kaldoaivin erämaaalue Ruossanjärvi 15.6. 2 yks, vaalea ja tumma ja Golmmesjavret 17.6. 1 yks, tumma (Teemu Lehtiniemi ym.),

MUO Kutuniva 3.7. 2 ad (EAa),

INA Inarinjärvi Ukonselkä 17.10. 1 juv SW (MR),

ROV Vaarala 3.11. 1 SE (OPK).

Tunturikihi (*Stercorarius longicaudus*)

Vain yksi havainto pesimäalueen ulkopuolelta:

KOL Ylläslompola 23.5. 4 m (PHi).

Suurin ilmoitettu kerääntymä pesimäalueelta:

UTS Karigasniemi Piesjäkä 15.6. 56 p (Kirsi ja H. Orenius).

Pikkulokki (*Larus minutus*)

Kevään ensimmäiset:

KMJ Sillat 24.4. 1 (Kirsti ja Juhani Pelkonen),

ROV Kuolajokisuu 1 p (IRä, ARu).

Suurimpia muutonaikaisia kerääntymiä:

RAN Takajärvi 13.5. 600 p (THa),

PEL Märäs 16.5. 200 p (JH), Romakkajärvi 1.6. 200 p (JH).

Lajista ei ilmoitettu yhtään syyshavaintoa!

Naurulokki (*Larus ridibundus*)

Uhanalaisluokittelussa "rankattu" vaarantuneeksi. Lajista olisi hyvä kerätä enemmän pesimäaikaista tietoa.

Kevään ensimmäiset:

ROV Suutarinkorva 14.4. 1 p (AMä), Ounaskoski 15.4. jo 700 p (VI).

Rovaniemen Ounaskosken sulassa laji levähtää keuhkoja runsaslukuisena, mm:

25.4. 1000 p ja 28.4. 2000 p (AMä).

Suurimpia yksilömääriä pesimäpaikoilta:

ROV Harjulampi 8.5. 2500 p (JJ) ja 2.7. 800 ad (EAa).

Syksyn viimeiset:

KMJ Kaatopaikka 8.10. 1 juv p (PAa),

ROV Kirkkolampi 10.10. 1 juv p (ARu).

Naurulokit kerääntyvät keväisin Jätkänkynttilän sulaan © Jarmo Lahti

Kalalokki (*Larus canus*)

Kevään ensimmäiset:

ROV Ounaskoski 15.4. 1 p (VI, IK),

KMJ Sillat 15.4. 1 p (Nuutiset).

Suurin kerääntymä:

PEL Mustimaa 6.5. 80 p (JH).

Syksyn viimeiset havainnot:

INA Menesjärvi 7.10. 2ad+1juv (JA), Inarinjärvi

17.10. 7 mSW (MR).

Selkälokki (*Larus fuscus*)

Alueemme suurimpien järvien harvalukuinen pesimälaji. Yhteensä 25 ilmoitettua havaintoa 33 yksilöstä. Harmaaselkäisiä selkälokkeja (heuglini tai graelsii) nähtiin ainakin ROV, KMJ, SOD ja INA. Kevään ensimmäiset havainnot:

RAN Simojärvi 15.4. 1 p (VIm),

SOD kk 16.4. 1 kaarteleva (OP).

Suurin parvi:

ROV Niskanperä 24.5. 4 p (VI).

Syksyn viimeiset:

RAN Simojärvi 17.9. 1 p (PAa),

SOD Kelujärvi 3.10. 2 ad p (OP).

Harmaalokki (*Larus argentatus*)

Kevään ensihavainnot:

ROV Valajaskoski 7.4. 50 p (JSo),

KIT Alakylä 8.4. 4 yks (TTo),

PEL Kk 8.4. 2 S (Joonas Rantala),

Kevään suurin kerääntymä:

ROV Valajaskoski 15.4. 150 p (AMä, ENe, PNe).

Syksyn suurin kerääntymä:

ROV Salmijärvi 11.10. 500 p (ARu).

Vuoden viimeiset havainnot:

ROV Kk 25.11. 4 p (ARu),

KMJ Kk 7.12. 1 yks (Raimo Nuutinen).

Isolokki (*Larus hyperboreus*)*

Ainoastaan yksi havainto:

SOD Lokan allas Kelavaara 28.3. 1 ad p (Juhani Pelkonen, Veikko Virtanen).

Merilokki (*Larus marinus*)

Harvalukuinen pesimälintu alueellamme. Pesintöjä on varmistettu aikaisempina vuosina lähinnä Sodankylän tekojärviltä ja Inarinjärveltä. Kevään ensimmäiset saapujat:

SOD Peurasuvanto 25.3. 1 ad p (ONy, Hilikka Tam-milehto), Lokan allas 2.4. 2 p (ENi, OP).

Syksyn viimeiset:

INA Inarinjärvi Ukonselkä 10.10. 1 p (MR).

Viimeinen havainto ja samalla vuoden suurin merilokkiparvi:

INA Inarinjärvi Ukonselkä 17.10. 8 SW (MR).

Kalatiira (*Sterna hirundo*)

Kevään ensimmäiset:

ROV Kivijärvi 10.5. 1 p (VI)

PEL Yliranta 12.5. 17 S (Tero Sirkka).

Vuoden viimeiset havainnot:

INA Mutusjärvi 1.7. 4 p (MR)

ROV Kirkkolampi 2.7. 1 ad (EAa).

Todellisuudessa lajia tavataan alueellamme myöhemminkin, koska heinäkuun alussa suuri osa poikasista vielä lentokyvöttömiä.

Lapintiira (*Sterna paradisaea*)

Saapuu keväällä pitkältä muuttomatkaltaan samoihin aikoihin kalatiiran kanssa:

ROV Ounasjokisuisto 12.5. 1 p (VI), Aronperä 14.5. 3 p (AMä).

Suurin ilmoitettu kerääntymä:

MUO Pallasjärvi 18.6. 90 p (EAa, MAa).

Syksyn viimeiset:

INA Ivalo 24.8. 4 S (JHo),

ENO Pousujärvi 26.8. 1 yks (VSu, PSr).

Kesykyhky (*Columba livia*)

Vahvin pulukanta edelleenkin Rovaniemellä. Havainnotoja yhdeksästä kunnasta. Suurin ilmoitettu summa:

ROV Kk 20.12. 150 p (JJ). Puhuhavainnot kunnittain:

INA Ivalo 27.6. 2 p (EAa, MAa). Syksyn 2005 talvilintulaskennoissa (TLL) INA Ivalo 7 p (Kari Penttilä) ja INA Ivalo-Koppelo 9 p (ES).

KMJ Isokylä-Kuumanieniemi-Kk, enimmillään 26.11. 7 p (JJ, PAa).

PEL Isokylä-Mustimaa, syksyn 2005 TLL 32 p (JH).

POS Riihipolku 20.4. 1 p (Tauno Impiö),

RAN kk, syksyn 2005 TLL, 14 p (Martti Melamies),

ROV Vitikanpää 24.7. 1 p (PRa), Tennilä 12.4. 1 p (THa), Koskenkylä, syksyn 2005 TLL, 20 p (Martti Kallio), Saarenkylä, syksyn 2005 TLL, 23 p (Antti O. Hyry).

SAL 7.9. 17 p (EKa),

SOD Kk 5.3. 3 p (PKi),

YLI Kk 22.12. 9 p (Tapio Lantto).

Uuttukyyhky (*Columba oenas*)*

Tämä laji on selvästi yleistynyt Pohjois-Pohjanmaalla tarmokkaan pöntötyksen avulla. Uuttukyyhkyn leviäminen pohjoisemmaksi ei liene mahdotonta. Erittäin

tehokas pesijä, joka tekee jopa neljä poikuetta kesän kuluessa. Kaikki havainnot:
ROV Arktikum 15.4. 1 SE (JJ), Niskanperä 24.4. 1 p (AMä,AAh), Saarenkylä 28.4. 1 p (AMä),
SOD Siurunmaa 14.5. 1 p (PKi, JuK, LKi).

Sepelkyyhky (*Columba palumbus*)

Kevään ensimmäinen:

INA Törmänen 31.3. 1 yks (Seppo Niemelä). Syksyn viimeinen:

ROV Ruikka 7.10. 1 yks (AMä). Kevään paras muutostus:

ROV Paavalniemi 15.4. 59m (JSO). Utsjoelta ei havaintoja. Pohjoisimmat havainnot INA kunnasta mm. Kk, Ivalo, Törmänen, Pikku-Petsamo ja Lisma. Havaintoja myös ENO Hetta ja Peltovuoma. Syksyn suurin kertymä:

ROV Jaatilansaari 22.9. 31p (AMä).

Turkinkyyhky (*Streptopelia decaocto*)

Turkinkyyhkystä tulee nykyisin melko runsaasti havaintoja, jotka kuitenkin vain yksittäisistä linnuista, eli mitään pesintään viittaavia havaintoja ei tehty. Etenkin huhti- ja toukokuussa turkinkyyhkyä tuntuu löytyvän. Kaikki havainnot:

INA Ivalo Kk 29.5.-22.6. 1 p (Olavi Akkanen, Jonne Mikkola, OO, JHo, Jyrki Pynnönen),
KIT Kelontekemä 11.6. 1 p (Jouni Junttila),
KMJ Pikkukylä 24.4. 1 p (Sisko Ollonen), Kalkiainen 20.5.-28.5. 1 p (Eino Kettunen),
KOL Sieppijärvi 8.5. 1 p (Aune Uusimaa),
PEL Lempeä 24.5. 1 p (JH),
PLK Kk 29.4.-1.5. 1 p (Kaija Pelkonen,ym.),
RAN Nuupas, kevään ensimmäinen havainto jossa 7.4.-8.4. 1 p (Tauno Impiö, IKa),
ROV Pirttikoski 24.4. 1 p (Sisko Ollonen), Niskanperä 10.5. 1 p (Antti ja Anja Tälvensaari), Nivavaara 23.5. 1 p (AAh), Jaatila 10.11 alkaen jonkin aikaa 1 p (Bertta Tourunen),
SOD Kk 27.5. 1 p (PKi), Torvinen 16.6. 1 p (JuK), Vuotso 23.7. 1 p (OHi),
UTS Karigasniemi 28.5. 1 p, pohjoisin tapaamispaikka (Raimo Lehtosalu).

Turturikyyhky (*Streptopelia turtur*)*

KIT Kk 7.6. 1 p (JTa),

SOD Kk 3.10. 1 p (Sakari Rätty ym.).

Käki (*Cuculus canorus*)

Kevään ensimmäiset havainnot:

ENO Luspa 10.5. 1 yks (TMa),

PEL Oranki 16.5. 1 Ä (Martti Ollikainen), Jolma 20.5. 1 Ä (Heikki ja Esa Jolma),
KIT Alakylä 20.5. 1 Ä (Urpo Ylitalo),
ROV Törmänsä 21.5. 1 Ä (HTN), Viirinkylä 21.5. 1 Ä (VRu).

Viimeiset havainnot:

ENO Kuttanen 19.7. 1 Ä (TLe),

KOL Äkäslompola 24.8. 1 yks (PHi),

KMJ Juujärvi 3.9. 1 p (Erkki Jokelainen).

Huuhkaja (*Bubo bubo*)

Kaikki havainnot:

ROV Käyrämö 22.1. 1 p (Heikki Seitaniemi), Vammala 2.4. 1 p (VRu), Vanttauskoski 30.4. 1 Ä (VRu),
Vaattunki 19.9 1 yks (AAh),
KMJ Soppela 6.2. 1 p (ilm PP),
PEL Ratasjärvi 25.3. 1 yks (TTa),
YLI Aavasaksa 10.4. 1 p (JH),
POS Korouoma 18.10 1 yks (Markku Joki-Luoma).

Tunturipöllö (*Bubo scandiacus*)

Kaikki havainnot:

ENO 1.3. 1 yks (Ilkka Leinonen), 7.5. 1 p (Jouni Rantala),
SOD 21.3. 1 p (Jouni Knuuti),
UTS 15.10 1 p (Viljo Valle ym.).

Hiiripöllö (*Surnia ulula*)

Heikko pesimävuosi, ainoa ilmoitettu pesintä:

ROV Norvajärvi 29.5. 2 ad ja 4 pull (AAh).

Ilmoitetut havainnot kuukausittain:

Maaliskuu 1, huhtikuu 12, toukokuu 4, kesäkuu 1, heinäkuu 2, elokuu 3, syyskuu 6, lokakuu 13, marraskuu 4, joulukuu 8.

Hiiripöllöt © Matti Suopajarvi

Kokko 2005

Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*)

Runsasti havaintoja talvi- ja syyskaudelta, yhteensä 70 yksilöä, ei kuitenkaan yhtään ilmoitettua maaliskuulta!

Varpuspöllöhavainnot kunnittain ja kuukausittain.

	T	H	...	S	L	M	J	yht
ENO					1		1	2
INA	3	6		1	1	1	1	13
KIT				2	1		1	4
KMJ	1	1				1	3	6
KOL				1			2	3
PEL	1	4				1	3	9
PLK						1	1	2
RAN					1	1		2
ROV	1			1	2	2	9	15
SAL		2				3	1	6
SÄV							1	1
SOD		1			2		1	4
YLI					1	1	1	3
yht	6	14		5	9	11	25	70

Viirupöllö (*Strix uralensis*)

Etelä-Lapin harvinainen pesimälaji, jonka todellinen parimäärä on vielä arvoitus.

Ainoa soidinhavainto:

PEL Repojärvi 26.3. 1 Ä (Viivi Matinlompola).

ENO Kilpisjärvi 18.5. 1 yks (TMa, VMa).

Syyshavainnot:

PEL Sirkkavaara 27.9. 1 p (Jouni Lehtola),

ROV Vaarala 2.10. 1 p (OPK), Kulus 12.10. 1 p (AAh).

Lapinpöllö (*Strix nebulosa*)

Runsasti havaintoja, joista suurin osa syyspuolelta. Kaikki havainnot:

ROV Niskanperä 30.1.- 1.2. p (VI, AAh, MPe, AMä ym.), Alajärvi 3.12. 1 p (Pasi ja Sanna Nurmela), Vantauskoski 4.12. 1 yks (AHa, JH ym.), Viirinkylä 7.12. 1 yks (VRu) ja 21.-22.12. 1 p (AAh), osa havainnoista mahdollisesti samasta yksilöstä. Elingonranta 17.12. 1 p (MPe), Oikarainen 18.12. 1 yks (Helvi Kärkkäinen ym.), Niskanperä 30.12. alkaen 1 yks (VI, AMä ym.), SAL Vaadinselkä 20.3. 1 yks (Olli Särkelä), Tuohikylä 20.3. ja 11.5. 1 yks (Raimo Mikkola), 17.11. 1 yks (Juha Onkamo),

SOD Torvinen 9.4.-12.5. 1 p (ENi ym.), Luosto 1.11. 1 yks (IRa), 3.12 Kitinen 1 yks (PP), Sattanen 19.12

1 yks (Pertti Viitanen), 25.12 edelleen alueella, mutta löytyi (Paavo Erola) illansuussa kuolleena.

ENO Palojoensuu 16.9. 1 yks (Jarmo Ojanen),

KIT Kk 29.11 1 yks, nälkiintynyt pihapiirissä, toimitettiin Ranualle, mutta kuoli matkalla (Jaakko Ollikainen, JTa), Tepasto 6.12. 1 yks (Juhani Alatörmänen), MUO Tapojärvi 3.12. 1 yks (KRa),

KOL Teuravuoma 14.12. 1 yks (Aarre Vuontisjärvi),

RAN Luhtajärvi 22.12. 1 yks (Olli Näyhä ja Seppo Alamännistö).

Sarvipöllö (*Asio otus*)

Eteläinen vieras, josta kuitenkin esim.vuodelta 2004 ROV 2 pesintää (MPe, Pekka Peltoniemi ym.).

KMJ Salmivaara 9.2. 1 yks (PPi),

INA Siggavuono 8.6. 1 yks (MR).

Suopöllö (*Asio flammeus*)

Heikko vuosi, ilmoitettuja havaintoja vain 35 yksilöstä. Ensimmäiset:

ROV Niskanperä 29.4. 1 p ja Jängislahti 29.4. 1 p (IRa),

SOD Kk 1.5. 3 yks Paarmanin pellot (OP),

YLI Kuivakangas 2.5. 2 p (PSa).

Viimeiset havainnot, ei ilmoitettuja syyshavaintoja:

ENO Peltovuoma 18.6. 1 yks (PAa),

SOD Sattanen 30.6. 1 yks (OP).

Havainnot kuukausittain:

Huhtikuu 2, toukokuu 27, kesäkuu 6.

Helmipöllö (*Aegolius funereus*)

Helmipöllöillä huono vuosi Lapissa, vain yksi ilmoitettu pesintä:

KIT Alakylä 11.6. 1ad ja 3 pull (JMä).

Keväthavainnot kuukausittain:

Tammikuu 5, helmikuu 2, maaliskuu 17, huhtikuu 11, toukokuu 1.

Syksyn rengastuksissa syyskuussa saatiin kiinni mm.

ROV 37 (AAh, IK, MPe), SAL 2 (MPe) ja YLI 4 (IK) yksilöä.

Joulukuussa 1 havainto:

SOD Myllykylä 28.12 1 Ä (Täpio Strand).

Tervapääsky (*Apus apus*)

Ensimmäiset havainnot:

ROV Kuolajokisuu 21.5. 3 p (IRa), Souharinlahti 21.5. 2 p (ARu). Viimeinen havainto:

YLI Vuentokoski 18.9. 1 p (JuK). Havaintoja ilmoitettiin yllättävän vähän, vajaan 30. Pesimäajalta kesäelokuu vain n.15 havaintoa. Pohjoisia havaintoja UTS Utsjoki kk (Esa Karpoff), INA Ivalo, Luttojärvi, Toi-

voniemmi, Lemmenjoki, Mellanaapa (OO, VL, JA, JNi)
ja ENO Vuontisjärvi (Marita ja Osmo Eskola).

Harjalintu (*Upupa epops*)

KMJ Juujärvi 5.5. alkaen 1 yks (Tuulikki Jokelainen ja Pekka Lehtisalo). Lintu viihtyi Juujärvellä ilmeisen hyvin ja lappilaiset lintuharrastajat kävivät sitä innolla bongaamassa. Viimeinen havainto 24.6.(VI).

ROV Alanampa 25.5. 1 p (IRa),

UTS Vetsikko 26.5. 1 p (IRa),

INA Raja-Joosepin raja-asema 28.9. 1 p (Juha Aikio ym.).

Käenpiika (*Jynx torquilla*)

Ilmoitettuja havaintoja vain 20 yksilöstä! Ainoastaan 1 todettu pesintä.

Ensimmäiset kevätmuuttajat:

ENO Hetta 15.5. 1 Ä (TLe, ELe),

YLI Matalajärvi 16.5. 1 Ä (IRa),

SOD Peurasuvanto 20.5. 1 Ä (ONy).

Toukokuussa yhteensä 9 yksilöä. Pesintä:

ENO Sotkajärvi, pesä pöntössä. Ensimmäinen havainto 23.5. 1 yks (TLe, PAa ym.).

Kesäkuussa 9 ja heinäkuussa 1 yksilöä, viimeinen:

ROV Vanttauskoski 11.8. 1 p (THa).

Harmaapäätikka (*Picus canus*)

Ilmoitettuja havaintoja talvikaudelta varsin mukavasti. Lapin kannan pesimäkäyttäytyminen on vielä arvoitus, johon toivottavasti saadaan piakkoin vastauksia. Harmaapäätikat tulevat mielellään ruokinnoille ja viihtyvät paikallisena niiden lähetyillä pitkiäkin jaksoja. Kaikki havainnot harmaapäistä ovat edelleen tarpeen.

Harmaapäätikkahavainnot kunnittain ja kuukausittain.

	T	H	M	H	T	K	H	E	S	L	M	J	Yht
ENO	3	2	1							1	1	1	9
INA	3		1	3		2				2	3	2	16
KMJ	1	1		1									3
KIT		1								2		1	4
KOL										1	1	1	3
PEL			1								2		3
POS										1			1
RAN			3										3
ROV		1	1	1								1	4
SAL		5								2	1	5	13
SAV											1		1
SOD										1		2	3
UTS		1											1
YLI			1										1
Yht	8	11	7	5	0	2	0	0	1	10	8	13	65

Harmaapäätikka, alueemme salaperäinen asukas © Olli-Pekka Karimäki

Palokärki (*Dryocopus martius*)

Yleinen, joskin harvalukuinen pesimälaji havumetsävyöhykkeellä. Havaintoja ilmoitettiin ympäri toimialueettamme yhteensä 44 yksilöstä. Havainnot kuukausittain:

Tammikuu 2, helmikuu 0, maaliskuu 7, huhtikuu 5, toukokuu 2, kesäkuu 14, heinäkuu 1, elokuu 1, syyskuu 2, lokakuu 2, marraskuu 0, joulukuu 8.

Valkoselkätikka (*Dendrocopos leucotos*)*

PEL Jolmanpää 16.2. 1 n p (JH).

Pikkutikka (*Dendrocopos minor*)

Pikkutikasta ilmoitettiin 41 havaintoa 46 yksilöstä.

Vain yksi pesimähavainto:

INA Vaskojoki 30.6. 1/1 pesällä (OO).

Havaitut yksilömäärät kuukausittain:

Tammikuu 3, helmikuu 2, maaliskuu 6, huhtikuu 10, toukokuu 5, kesäkuu 2, heinäkuu 2, elokuu 2, syyskuu 2, lokakuu 7, marraskuu 2, joulukuu 4.

Pohjantikka (*Picoides tridactylus*)

Vanhojen havumetsien hiljaiseläjä. Ilmoitettuja pesintöjä neljä:

ROV Latvajoki 19.6. 1/1 pesällä (AAh, MPe),

PEL Veksajärventie 23.6. 1 ad + 2 pull (JH),

KIT Mustakero 25.6. 1/1 pesällä (MAa),

INA Iso-Roiro 28.6. pesä (EAa).

Kangaskiuru (*Lullula arborea*)*

SOD Kelujärvi 8.4. 1 p (OP).

Kiuru (*Alauda arvensis*)

Ensimmäiset kiurut:

PEL Poikkihaka 4.4. 2 p (JH). Syksyn viimeiset:

ROV Jängislahti 11.10. 2 p (ARu). Pohjoisia havaintoja INA Kk, Mellanaapa, Pikku-Petsamo ja Ivalo (OO, JHo, JNi, Kari Kyrö, Anja Vest), ENO Hetta, Markkina ja Vuontisjärvi (TLe, ELe, PAa, Risto Korhala, TMa).

Tunturikiuru (*Eremophila alpestris*)

Havaintoja viidestä kunnasta: INA, KMJ, ROV, SOD ja UTS. Havaintoja huhti-toukokuulta ja syys-lokuulta. Havaintoja runsaasti, parhaassa parvessa jopa kuusi yksilöä. Yksi pesimäaikainen havainto:

ENO Kilpisjärvi 19.6. 1 yks (Roni Väisänen).

Kaikki havainnot:

INA Saariselkä 30.4.-1.5. 2 p (Heikki Koivisto, Jarmo Koivisto, Ilkka Lehtola, Seppo Säilylä), Pikku-Petsamo 1.5. 6 p (OO, Riitta Osmonen), Menesjärvi 5.5. 1 p (Heikki Leivo), Ivalo 14.5. 2 p (JHo), Harjunaluslammet 31.5. 1 yks (Riitta-Liisa Heikkinen),

KMJ Satama 16.10. 1 p (KU),

ROV Jängislahti 16.4.-1.5. 1 p (IRa, OPK, AAh, ARu) ja 10.9 2 p (IK, IRa, VI, OPK, AAh, MPe),

SOD Kk 24.4. 1 p (PKi, JuK), Lokan kylä 28.4. 1 p (OP), Lokan kylä kalasatama 28.4. 2 p (Kirsti Pelkonen), Kersilö 12.5. 1 yks (ONy), jätevedenpuhdistamo 13-17.5. 2 yks (JuK, OP),

UTS Rovarinne 8.5. 1 p (Irma Laiti).

Törmäpääsky (*Riparia riparia*)

Ensimmäinen:

ROV Kuolajokisuu 5.5. 1p (IRa). Keväältä suurimmat keräntymät:

PEL Orajärvi 27.5. 600 p (JH),

ROV Paavalniemi 27.5. 1000 p (AMä). Pesintöjä ei juurikaan ilmoitettu. Kesähavaintoja kuitenkin esim. UTS Kevolta ja Kaldoaivin erämaa-alueelta. Syksyn viimeinen:

ROV Jängislahti 1.10. (OPK, IRa).

Haarapääsky (*Hirundo rustica*)

Kevään ensimmäinen havainto:

RAN Piittisjärvi 3.4. 1 yks, aikainen (Juuso Taivalkoski). Seuraava vasta:

ROV Kuolajokisuu 5.5. (ARu, IRa).

Keväällä suurempia määriä:

PEL Hannunranta 24.5. 50 p (JH), Säynäjärvi 1.6. 50 p (JH).

Syksyn suurin yksilömäärä:

PEL Yliranta 29.8. 90 p (JH).

Haarapääsky on hyvin vähälukuinen pohjoisimpien kuntien alueella (ENO, INA, UTS). Havaintoja näistä kunnista: ENO Vuontisjärvi ja Peltovuoma (EAa,

MAa, PAa), INA: Partakko, Juutua ja Ivalo (EAa, MAa, JNi, OO, JA), UTS: Kevojärvi (LI-I), Pulman-kijärvi (Teemu Lehtiniemi, ym.).

Räystäspääsky (*Delichon urbicum*)

Kevään ensimmäiset:

KOL Äkäslompola 12.5. 1 yks (PHi, Vesa Kaulanen)

INA Törmänen 12.5. 1 yks (Hanna Huhtamella). Alkukesän suurin parvi:

PEL Säynäjärvi 1.6. 200 p (JH). KMJ rautatieasemalla poikaset pesässä vielä 4.9. (PAa).

Syksyn viimeinen:

YLI Kainuunkylä 18.9. 1 p (JuK).

Pohjoisimmista kunnista pesimäaikaisia havaintoja: ENO: Ylikyrö, Hetta, Peltovuoma, Vuontisjärvi (EAa, MAa, HRR), INA: Ivalon Kk (EAa, MAa), UTS: Korretoja (EAa).

Metsäkirvinen (*Anthus trivialis*)

Ensimmäiset:

ROV Niskanperä 27.4. 1 Ä (IRa, ARu, IK ym.),

SOD Kk 8.5. 1 p (JuK),

PEL Pellojärvi 9.5. 1 Ä (JH).

Viimeiset:

ROV Jängislahti 4.9. 1 reng (AAh),

PEL Lempeä 7.9. 1 ä (JH).

Niittykirvinen (*Anthus pratensis*)

Ensimmäiset:

ROV Jängislahti 11.4. 1 p (AAh), Paavalniemi 15.4. 1 p (JSo), Jängislahti 16.4. 1 m (ARu).

Viimeiset:

ROV Jängislahti 10.11. ja 13.11. 1 p (ARu, Jari Leskinen).

Lapinkirvinen (*Anthus cervinus*)

Harvalukuinen pohjoisen pesimälaji, kaikki havainnot:

UTS Luobmosjohjeaggi 26.5. 1 k p (JHo, Aimo Salonen),

INA Petsikko 10.6. 2 yks (OO),

ROV Jängislahti 10.8. 1 reng, 12.8. 1 yks, 3.9. 1 yks (AAh) ja 10.9. väh 2 yks (IK, VI, IRa ym),

KMJ Sellu 28.8. 1 ä (PAa ym).

Keltavästäräkki (*Motacilla flava*)

Ensimmäiset:

PEL Poikkihaka 10.5. 1 SE (JH),

ROV Jarkonojansuu 12.5. 1 ä (ARu), Jängislahti 12.5. 1 p (ARu, IRa).

Syyshavaintoja ilmoitettiin vähän, viimeiset:

PEL Poikkihaka 31.8. 9 p (JH), 7.9. 2 p (JH).

Virtavästäräkki (*Motacilla cinerea*)

Ensimmäiset:

RAN Penämo 4.4. 1 k p (Helvi Impiö),

KIT Lainio 25.5. 1 p (Sanna-Mari Keränen),

SAL Värriö 26.5. 1 k (THi).

Kesäkuulta ilmoituksia 6 yksilöstä, heinäkuulta 2.

Syksyiset:

KOL Äkäslompolo 4.9. ja 28.9. 1 k (PHi),

KIT Lainio 12.9. 1 p (Sanna-Mari Keränen).

Västäräkki (*Motacilla alba*)

Ensimmäiset:

ROV Ounasvaara 30.3. 1 yks (Salme Käyhkö),

KOL Äkäslompolo 5.4. 1 p (Ahti Tolonen).

Viimeiset:

SOD Kk 23.10 1 yks (OP),

KMJ Särkikangas 7.11. 1 yks (PAa).

Tilhi (*Bombicilla garrulus*)

Pieniä määriä, havainnot kuukausittain (syys-loka-kuun havainnoissa saattaa olla jonkun verran päällekkäisyyksiä):

Tammikuu 1, helmikuu 57, maaliskuu 31, huhtikuu 63, toukokuu 166, kesäkuu 140, heinäkuu 66, elokuu 30, syyskuu 688, lokakuu 2068, marraskuu 91, joulukuu 22.

Yli 200 yksilön kerääntymät:

ROV Petäjäinen 22.9. 200 yks (AMä), Jaatila 7.10. 250 (AMä), Kk 10.10 500 p (JJ),

PEL 1.10. päiväsumma 812 yks (JH), Yliranta 3.10 500 p (JH).

Koskikara (*Cinclus cinclus*)

Osa kannasta talvehtii alueellamme. Suurempia talvehtijamääriä:

INA Juutua Jurmukoski 26.1. 13 p (MR),

ROV Unari Kullelampi 27.1. 27 p (VI),

POS Korouoma 24.2. 8 yks (Heikki Ketola).

Pesimäajalta vain muutama yksittäishavainto. Syksyn-talven suurempia yksilömääriä:

ENO Periläkoski 30.10. 8 p (TLe, ELe, PAa),

YLI Pessalompolo 2.12. 8 p (JH),

INA Juutanjoki Jurmukoski 19.12. 18 p (JA),

RAN Kaitavirta 26.12. 8 p (PAa).

Peukaloinen (*Troglodytes troglodytes*)

Varhaisimmat saapujat:

SOD kk 18.4. 1 p (PP),

ENO Hetta 22.4. 1 p (N-H Valkeapää).

Ilmoitettuja reviierejä yhteensä 9: ROV Pisavaara (ARu, PPi), Louevaara (ARu ym.), Hautapäänoja (ARu), Kivitaipale (JJ, MLKJ) ja Auttiköngäs (IRa ym.), PLK Isokuru (JuK), SOD Rykimäkuru (JuK), KOL Varkaan-kuru (JH ym.) ja pohjoisin MUO Pallasjärvi 26.6. 1Ä (EAa ja HRR). Itä-Lapin kurujen ja POS Korouoman puuttuminen havainnoista johtunee retkeilyn vähäisyydestä, koska ne ovat olleet peukaloiset vahvaa aluetta Lapissa. Esimerkiksi 2.6-3.6.2004 Korouomassa yht. 7Ä (ARu). Myöhemmin havainto: 27.8. KOL Varkaan-kuru 1p (PHi).

Rautiainen (*Prunella modularis*)

Kevään ensimmäiset:

INA Menesjärvi 10.4. 1 p (R. Paadar-Leivo),

ENO Kilpisjärvi 17.4. 1 p (KRa).

Muuttohavaintoja ilmoitettiin 16.4.-25.4., joista yksilömäärältään suurin SOD Kelujärvi 16.4. yht. 9m (OP). Kevät- ja kesäaikaisia havaintoja Pohjois-Lapista ENO 21, INA 5 ja UTS 5 yksilöä, missä korostuu Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kuusikkorinteissä ja -kuruissa tavattujen osuus. Syksyn viimeiset:

PEL Jolmanpää 29.9. 1 ä (JH),

ROV Tavivaara 3.10. 1 p (AMä).

Punarinta (*Erithacus rubecula*)

Ensimmäiset:

ENO Hetta 2.4. 1 yks (PAa, K-P Kumpulainen),

PEL Poikkihaka 9.4. 1 yks (Eila Pappila),

YLI Kk 9.4. 1 yks (Eino Tammela).

Viimeiset:

ROV Hietavaara 8.10. 1 yks (AAh),

PLK Kk 14.10. 1 yks (PKo).

Sinirinta (*Luscinia svecica*)

Ensimmäiset:

KOL Äkäslompolo 13.5. 3 yks (Pirkko Hietaniemi),

ROV Hirvasmutka 13.5. 3 yks (IRa), Niskanperä

14.5. 1 Ä (ARu),

SOD Siurunmaa 14.5. 1 Ä (PKi, JuK).

Viimeiset:

KOL Rautuvaara 11.10. 1 yks (PHi),

SOD Vuotso 15.10. 1 k (OHi).

Sinipyrstö (*Tarsiger cyanurus*)*

Alueellamme on varmasti sinipyrstöjä enemmän, kuin mitä havaintomäärät antavat olettaa. Ainoat havainnot:

PLK Pyhätunturi Isokuru 16.6. 1 k (JuK),

POS Riisitunturi 1 yks (Jyrki Mäkelä).

Mustaleppälintu (*Phoenicurus ochruros*)*

Harvinaisuus, josta tulee havaintoja vuosittain.
ROV Arktikum 13.4. 1 n (ARu, OPK, AMä ym.),
INA Gaimmoaivi 12.6. 1 n (Olli-Pekka Liinalaakso,
Vesa Tuominen).

Leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*)

Ensimmäiset:
KOL Ylläjokisu 10.5. 1 k (VJu),
ROV Jängislahti 12.5. 1 k (ARu, IRa),
UTS Korretoja 12.5. 1 Ä (EÄi).
Viimeiset:
ROV Jängislahti 3.9. 1 reng (AAh),
PEL Lempeä 4.9. 1 n reng (JH).

Leppälintukoira © Olli-Pekka Karlin

Leppälintunaaras © Olli-Pekka Karlin

Pensastasku (*Saxicola rubetra*)

Ensimmäiset:
ROV Niskanperä 8.5. 1 k (AAh), Vanttauskoski 12.5.
1 Ä (THa).

Vain yksi ilmoitettu syyshavainto:
PEL Pellojärvi 18.8. 1 n reng (JH).

Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*)

Ensimmäiset:
ROV Alakorkalo 7.4. (AAh), 10.4. 1 n ja 28.4. 1 k
(ARu),
SOD Unari 1.5. 1 yks (VI).
Viimeiset:
SOD Lokka 29.9. 1 yks (OP),
PEL Turtola 4.10. 1 yks (JH).

Sepelrastas (*Turdus torquatus*)

Tunturi-Lapin pesimälaji, ensimmäiset:
ENO Markkina 1.4. 4 yks (TMa),
SAL Haukkala 19.4. 1 k (Teuvo Karkkola).
Ilmoitetut yksilömäärät kuukausittain:
Huhtikuu 9, toukokuu 34, kesäkuu 3, heinäkuu 15.
Ainoa syyshavainto:
SOD Ukk-puisto 16.10. 1/1 ja 1 yks (PPo).

Mustarastas (*Turdus merula*)

Mustarastaiden kevähavaintojen määrä vaihtelee vuosittain, esim. 1994 ja 1998 yli 40 yks (Rahko ym. 2001, s. 25-26.).

Ensimmäiset:
MUO Sammakko-oja 29.3. 1 k (Olli Soutukorva),
SAL Naruska 29.3. 1 k (Kari Santala, Esko Luusua),
KOL Kk 31.3. 1 p (Linda Pudas).
Yksilömäärät kuukausittain:
Maaliskuu 3, huhtikuu 26, toukokuu 4, kesäkuu 5,
heinäkuu 1, elokuu 1, syyskuu 1, lokakuu 1, marras-
kuu 5, joulukuu 3.
Viimeiset:
KMJ Kk 23.12. 1 n (Veronica Muhli),
INA Pikku-Petsamo 27.12. 1 p (Urpo Karppinen).

Räkättirastas (*Turdus pilaris*)

Talvehtiva:
SOD Kk 14.1. ja 5.3. 1 p, todennäköisesti sama yksilö (PKi).
Ensimmäiset:
KOL Kallioniemi 5.4. 2 p (PSa), Kk 11.4. 1 p (VJu ym.),
ROV Ounaspaviljonki 16.4. 2 p (ARu), Niskanperä 16.4. 1 (JJ), Arktikum 16.4. 1 yks (OPK).
Suurempia parvia ei ilmoitettu ollenkaan. Joulukuussa vielä kuusi yksilöä, mm:
ROV Viirinkangas 21.12. 1 yks (PLa).

Laulurastas (*Turdus philomelos*)

Ensimmäiset:

PEL Sirkkakoski 27.4. 1 p (Toni Keränen),

ROV Vanttauskoski 29.4. 1 Ä (THa).

Viimeiset:

ROV Kk 16.10 1 ä (AMä),

KMJ Särkikangas 21.10 1 yks (PAa, PPi).

Punakylkirastas (*Turdus iliacus*)

Ensimmäiset:

SOD Peurasuvanto 15.4. 1 yks (ONy),

MUO Liepimä 19.4. 1 yks (Markku Rauhala).

Viimeiset:

SAV Värriö 27.10. 2 yks (THi),

ROV Ounasrinne 30.10. 1 yks (AMä),

SOD Kk 30.10. 3 yks (OP).

Kulorastas (*Turdus viscivorus*)

Ensimmäiset:

ROV Korkalovaara 15.4. 1 ä (ENe, PNe), Niskanperä 16.4. 1 yks (JJ),

KIT Alakylä 16.4. 1 yks (JMä).

Viimeiset:

ROV Olkkajärvi 13.10. 3 yks (JSo),

INA Puolikkoselkä 15.10. 1 p (OO),

RAN Säaskilahti 16.10. 5 yks (PAa).

Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Saapui Lappiin toukokuun lopussa:

ROV Niskanperä 29.5. 1 Ä (ARu),

SOD Torvinen 29.5. 1 Ä (JuK, JaK).

Pohjois-Lapin varhaisimmat:

ENO Ylikyrö 8.6. 1 Ä (EAa, MAa) ja UTS Puksala 1 Ä (LI-I).

Viimeiset ilmoitetut havainnot:

PEL Pellojärvi 18.8. 2 p (JH),

INA Nauramajänkä 26.8. 1 Ä (MR),

ROV Jängislahti 4.9. 1 reng (AAh, VI, IK).

Mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*)

Keväältä yksi valokuvalla varmistettu havainto:

ROV Vikajärvi 2.5. 1 k p ruokinnalla (J-P Valle).

Ainoat kesähavainnot:

SOD Petkula 30.6. 1 k Ä (OP) ja 1.7. 2 k Ä (PKi, JuK, OP). Linnut lauloivat lajille sopivassa pesimäbiotoopissa.

Syksyllä ja alkutalvella näkyvä laji, 28.8.-8.12. havaittiin noin 50 yksilöä. Yksilömäärät kunnittain: ENO 1 (M. Palismaa), INA 14, KIT 3, KMJ 7, KOL 2, PEL 5, ROV 11, SAV 1 (V. Väisänen), SOD 4 ja UTS 3.

Jo lokakuun pakkasyöt korjasivat heikoimpia pois esim. SOD kk 28.10. 1 k kuollut (OP, PP). Viimeiset sinnittelivät vielä joulukuun puolella mm.:

INA kk 1 n p 1.12. (M. Kosonen),

KIT Alakylä 3.12. 1 p (JMä),

KMJ 5.12. 1 p (R. ja M-L Nuutinen)

ROV Poropolku 7.12 1 n p (P. Peltoniemi), Matintie 18.12. 1 p (PLa).

Lehtokerttu (*Sylvia borin*)

Saapui normaalissa aikataulussa suven kynnyksellä ensimmäinen:

ROV Viirinkylä 29.5. 1Ä (VRu), jonka jälkeen yleisty Rovaniemen seudulla nopeasti. Pohjois-Lapin ensimmäinen:

UTS Outakoski 8.6 1 Ä (JHo, ARä), jonka lisäksi Pohjois-Lapista neljä muuta havaintoa:

ENO Kilpisjärvi 17.6. 1 yks (A. Uotila), Ruotajoki 3.7. 1 Ä (PAa),

UTS Leppälä 26.6. 1 Ä (JA),

INA Vaskojoki 1.7. 1 yks (OO).

Syksyltä ilmoitettu viivytelijoita vain:

INA Ivalo 14.9. 1 p (JHo). Lehtokerttu on nähty Lapissa useina syksyinä vielä lokakuun puolella, joten tarkemmalla havainnoinnilla olisi varmasti löydetty muitakin yksilöitä.

Hernekerttu (*Sylvia curruca*)

Kevään ensimmäinen tuli varsin aikaisin:

ROV Kivitaipale 12.5. 1 Ä (IRa).

Muut reviiirit:

PLK Kk 22.5. 1 Ä (JuK, PKi, LKi),

ROV Niskanperä 31.5.-12.6. 1 Ä (ARu ym.) ja 30.6. samalla paikalla edelleen 1 p (VI), Paavalniemi 1.6. 1 Ä (ARu),

KMJ Oinas 12.6. 1 Ä (JJ, MLKJ),

SOD Jeesiönratsutie 13.6.-1.7. 1 Ä (JuK ym.),

KOL 25.6. 1 Ä, (MLe).

Tavallisesta kesästä poikkeavasti ei tavattu laisinkaan lajin levinneisyysalueeseen kuuluvassa Pellossa, vaikka muuten esiintymiskuva oli normaali.

Pensaskerttu (*Sylvia communis*)

Kaikki havainnot:

PEL Turtola 11.6. 1 Ä (T.&E. Peltonen),

ROV Arktikum 23.6.-7.7.1 Ä (KK),

SOD kk 23.6.-9.7. 1 Ä (OP),

KIT Alakylä 2.7. 1 Ä (JMä).

Pensaskerttu on hernekerttuakin harvalukuisempi, myöhään saapuva kesäviera, jonka reviiirihavainnot näyttävät pidemmälläkin aikavälillä jakautuvan yllät-

tävän tasaisesti LLY:n etelärajalta aina Sodankylään saakka (Väisänen ym. 1998, s. 374-375).

Idänuunilintu (*Phylloscopus trochiloides*)

Neljä havaintoa, kaikki komeapuustoisemmassa ja rehevämmässä metsässä:

ROV Louevaara 8.6.-12.6. 1 Ä (ARu ym.),
SOD Orajärvi 13.6. 1 Ä (JuK),
PLK Pyhätunturi Isokuru 16.6. 1 Ä (JuK),
KIT Aakenustunturi Pyhäjärvi 25.6. 1 Ä (M. Putkonen).

Laji kelpuuttaa täällä levinneisyytensä äärimmäisellä reuna-alueella reviirikseen vain ympäristöt, joissa on jäljellä järeää metsää. Tuskin on sattumaa tai retkeilyn painottumisesta johtuvaa harhaa, että havainnot tehdään valtaosin (v.2005 75%) suojelualueilla.

Lapinuunilintu (*Phylloscopus borealis*)

Kaikki havainnot. Osa havainnoista lienee samoja yksilöitä, joten lapinuunilintujen yhteismäärä oli 12–14: INA Sikovuono 9.6. 1 p (MR), Ivalo Salmenranta 11.6. 1 Ä ja 11.7. 1 Ä (JHo, OO), Ivalo Koppelontie 12.-16.6. 1 Ä (JHo, P. Saikko), Ivalo keskusta 14.6. 1 Ä (T. Lindroos ym.), Ivalojoki 14.6. 1 p (T. Granroth ym.), Ivalo Porotie 22.6. 1 Ä (J. Pynnönen), Ivalo Niilantie 27.6. 1 Ä (EAa, MAa), Juutuan Haapaniemi 28.6. 1 Ä (JA), Ivalo ala-aste 2.7. 1 Ä (A. Vest), Kk 5.7. 2 Ä (JA), MUO Jerisjärvi 20.-21.6. 1 Ä (M. Putkonen, A. Järvinen), SOD Orajärvi 13.6. 1 Ä (JuK), PLK Kairanaapa 14.6. 1 Ä (A. ja P. Loivaranta), Jeesiönratsutie 17.6.-23.6. 1 Ä (OP, H. Lehto).

Taigauunilintu (*Phylloscopus inornatus*)*

Taigauunilinnulla oli syyskuussa voimakas esiintymisen koko Suomessa, mikä näkyi myös Lapissa viiden havaitun yksilön voimin. Kaikki havainnot:

ROV Ounasjokisuisto 6.9. 1 reng. (VI),
KMJ Särkikangas 15.9. 1 p (PAa),
INA Ivalo 17.9. 1 p (JHo, OO) ja 24.9. 1 yks (MR),
SOD Pomokaira 3.10. 1 kiertelevässä tiaispavessa (JaK).

Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*)

Kevään ensimmäiset:

ROV Vaarala 24.5. 1 Ä (OPK), Asemieskatu 24.5. 1 Ä (JJ), samalla paikalla 28.6. varoitteleva lintu (JJ). Rovaniemellä havaittiin yhteensä 11 yksilöä 10 eri paikassa. Kemijokivarren lisäksi reviirejä oli lehtevissä vaarametsissä. Esimerkiksi vuosina 1983-1989 Rovaniemel-

tä löytyi yhteensä 20 reviiriä eli keskimäärin vain 2,9 reviiriä vuodessa (Jokimäki 1993, s. 1-21). Laji lienee todellisuudessaakin runsastunut Rovaniemen seudulla. Rovaniemen ulkopuolelta kahdeksan havaintoa:

ENO Saivokero 11.6.-12.6. 1 Ä (PAa), Vuoskujo-ki 20.6. 1 p (TLe), Kellotapulit 21.-23.6. 1 Ä (EAa, MAa),
INA Ivalojoki 14.6. 1 Ä (VL),
SOD Luosto 16.6. 1 Ä (JuK),
KOL Varkaankuru 17.6. 1 Ä (PSu),
PLK Rahkavaara 18.6. 1 Ä (JuK),
KIT Koivakero 3.7. 1 Ä (MAa, AAa).

Tiltalti (*Phylloscopus collybita*)

Ensimmäinen:

ROV Niskanperä 16.4. 1 Ä (J. Kotiranta).
Kaikki muut kesäaikaiset havainnot:
PEL Yliranta 17.4. 1 p (S. Salminen), Lempeä 6.5. (JH), Pellojärvi 7.5. 1 Ä (JH, MMk, MOI, V. Valkonen), Karjalaisentie 11.6. 1 Ä (JH),
ROV Viirinkylä 23.4. 1 Ä ja 7.5. 1 Ä (VRu), Olkkakoski 25.4. 1 Ä (OPK), Niskanperä 27.4. 1 p (OPK ym.), Vanttauskoski 9.5. 1 Ä (THa), Kemijoen itäpuolentie 5.6. 1 Ä (PKi, ym.), Pisavaara 6.6. 1 Ä (PPi), Pisantie 12.6. 1 Ä (AMä ym.), 16.6. 1 Ä AAh), Sinettä 15.7. 1 Ä (VI),
SOD Peurasuvanto 27.4. 1 p (ONy),
YLI Portimojärvi 7.5. 1 Ä (VI, IK, AKr), Pessalompolo 21.5. 1 Ä (JH),
UTS Pulmankijärvi 11.6. 1 Ä (LI-I),
INA Ivalo 30.6.-2.7. 1 Ä (M. Savunen, EAa, MAa), Sikovuono 2.7. 1 Ä (MR),
MUO Salmatunturilaatas 2.7. 1 Ä (EAa, MAa, AAa), Kk. 4.7-8.7. 1 Ä (M. Puikko, JA).
Syyshavainnot:
INA Ivalo 27.8. 1 p (JHo, OO), 28.8. 2 p (OO),
PEL Lempeä 29.9. 1 reng (JH).

Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*)

Saapui keväällä yhtäaikaaisesti Lapin eri kolkille:

ROV Niskanperä 12.5. 1 p (IRa),
SOD Kk 13.5. 1 Ä (OP),
UTS Rovarinne 13.5. 1 p (I. Laiti).
Syyshavaintoja ilmoitetaan lajin yleisyyteen nähden kovin niukasti. Varsinkin Etelä-Lapin havainnoijien pitäisi kirjata syysmuuttoon liittyviä havaintoja tarkemmin niin pajulinnun kuin muidenkin tavallisten lajien osalta. Keski- ja Pohjois-Lapista tulevat tiedot antavat jonkinlaisen käsityksen siitä, milloin pajulinnut poistuivat Lapista:
INA Ivalo 17.9. 1 p (JHo),

SOD Kk 20.9. 1 p (OP) oli vuoden viimeinen.

Hippiäinen (*Regulus regulus*)

Kevään ensimmäinen lauloi tutulla hippiäispaikalla:
ROV Vaattunki 12.4. 1 Ä (IK, PKr),
Keski-Lapin reviierejä ilmoitettiin ahkerimmin Muoniosta:

SOD Korusniva 14.5. 1 Ä (PP), Jeesiönratsutie 1.7. 1 Ä (PKi, JuK),

PLK Arvosniva 22.5. 1 Ä (PKi, JuK, LKi), Rykimäku-
ru 29.5. 2 Ä (JuK, JaK),

MUO Ylisenpäänjängä 4.6. 2 rev (EAa, MAa), Vä-
livaara 6.6. 1 yks (EAa, MAa), Kutuniva 7.6. 1 yks
(EAa, MAa), Pallasjärvi 11.6. 1 Ä (PAa), Keimiötun-
turi 25.6. 1 Ä (EAa, HRR).

Pohjois-Lapissa lajia ei vuonna 2005 havaittu.

Syysmuuton aikaan hippiäinen oli ehkä tavallista nä-
kyvämpi. Inarissa havaittiin syksyllä yhteensä 4 yksi-
löö. (MR ja V. Luhta). Suurimpia vaellusparvia olivat
mm:

KOL Äkäslompola 4.9. noin 10 (PHi),

SOD Lokka 1.10. yli 10 W (OP),

ROV Mäntyvaara 2.10. 5 yks (OPK), Asemieskatu
4.12. 2 ä (JJ).

Harmaasieppo (*Muscicapa striata*)

Muutto käynnistyi toukokuun 20. päivän tuntumassa,
ensimmäiset kevähavainnot:

KIT Alakylä 19.5. 1 yks (JMä),

PEL Kaaranneskoski 21.5. 1 ä (JH),

ROV Pahtaja 22.5. 1 yks (AAh), Asemieskatu 1 ä
(JJ).

Syyshavainnot vähän, viimeiset:

ROV Jängislahti 6.9. 1 reng (VI),

SOD Kk 15.9. 1 yks (OP).

Pikkusieppo (*Ficedula parva*)*

Harvinainen vierailija, joka epäilemättä myös pesii
alueellamme.

Ainoa havainto: ROV Auttiköngäs 10.-11.6. 1 Ä ja
18.6. 1 Ä (IRa, AMä, JuK ym.).

Kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*)

Yleinen pesimälaji koko toimialueella.

Ensimmäiset kevähavainnot:

PEL Juoksenki 16.4. 1 k, aikainen (Aimo Karjalai-
nen), Yliranta 9.5. 1 k (Hannu Lehtimäki),

ROV Viirinkylä 9.5. 1 k (VRu).

Syyshavainnot ilmoitettu varsin vähän, viimeiset:

ROV Jängislahti 1.9. 1 reng (VI), Hirvas 10.9. 1 p
(AMä).

Pyrstötiainen (*Aegithalos caudatus*)

Kevätpuolelta vain:

KIT Lainio 29.1. 12 yks (Seppo Rajaniemi).

Syksyllä todella runsas esiintyminen, liikehdintä alko-
syykuulla ja havainnot kertyi eniten lokakuulta:

Pyrstötiäishavainnot kunnittain ja kuukausittain.

	S	L	M	J	Yht
INA	4	47	52	23	126
KIT	0	132	7	0	139
KMJ	0	146	2	0	148
KOL	10	63	0	7	80
PEL	2	67	0	0	69
PLK	0	31	0	1	32
POS	0	68	16	0	84
RAN	15	48	0	0	63
ROV	17	244	70	30	361
SAL	0	169	14	21	204
SAV	0	26	72	0	98
SOD	0	39	0	1	40
UTS	0	9	1	0	10
YLI	10	12	0	0	22
	58	1101	234	83	1476

Lapintiaainen (*Parus cinctus*)

SOD-KIT-SAV eteläpuolelta vähän ilmoitettuja ha-
vainnotja:

ROV Imari 5.1. 1 reng (AAh), Särkikämä 10.12. 2 yks
(IRa),

SAL Salmivaara 4.2. 2 yks (PPI),

PEL Rovanjoki 27.12. 1 yks (Raino Kallo).

Töyhtötiainen (*Parus cristatus*)

Harvalukuinen pesimälaji alueen eteläosissa, kaikki
havainnot:

ROV Ounasvaara, ruokinnalla säännöllisesti 2 yks
(IK, AMä, ARu ym.), Tavivaara 1.11. 1 yks (IK),

RAN Kk 7.2. 1 yks (IKa),

ENO Hetta 14.8. 1 yks (TLe, ELe),

POS Korouoma 22.10. 1 yks (ARu),

KOL Ylläsjärvi 23.10. 1 yks (OPK),

YLI Kantomaanpää 16.11. ja 25.12. 1 yks (Jouko
Mäläkkä, Teuvo Alajärvi),

KIT Kk 25.11. 1 yks (Anneli Paaso).

Kuusitiainen (*Parus ater*)

Esiintyminen varsin ailahtelevaa, joskus myös pesintö-
jä. Kaikki havainnot:

ROV Lapinrinne 12.1. 1 yks (AMä), Ounasvaara 6.-
7.11. ja 29.11. 1 yks (IK, ARu),
YLI Aittamaa 2.10. 1 yks (JuK),
INA Kotkajärvi 7.11. 1 yks (Sarre).

Sinitiainen (*Parus caeruleus*)

Yleinen pesimälaji Etelä-Lapissa. Lajin runsastuminen
jatkuneen edelleen, pohjoisimmat havainnot mm:

INA Salmenranta 3.3. 2 yks (JHo),
ENO Hetta 6.3. 2 yks (PAa).

Pähkinänakkeli (*Sitta europaea*)

Ainoastaan yksi havainto:

SOD Puolakkavaara 5.5. 1 yks (Vesa Väyrynen ym.).

Puukiipijä (*Certhia familiaris*)

Kevätpuolella vain yksi, syyspuolella havaintoja kertyi
mukavammin:

Yksilömäärät kuukausittain:

Tammikuu 1, helmikuu 0, maaliskuu 0, huhtikuu 1,
toukokuu 3, kesäkuu 24, heinäkuu, 0, elokuu 1, syys-
kuu 9, lokakuu 23, marraskuu 8, joulukuu 4.

Merkittävämpiä havaintoja:

INA Salmenranta 10.4. ja 2.10.-12.11. 1 yks (JHo,
JNi, OO), Menesjärvi 20.9. 1 yks (Tarja Rautanen),
SAL Salmijoenkuru 13.6. 5 yks, poikue (OPK),
ROV Mäntyjuppo 16.6. 7 yks, poikue (AAh).

Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*)

Eteläinen laji, josta vuosittain muutama havainto. Laji
pesii satunnaisesti LLY:n alueella. Kaikki havainnot:

ROV Niskanperä 25.5. 1 k p (AMä), Perunkasella
31.5. 1 k varotteleva (VI), Lehtojärvi 11.6. 2 yks, jois-
ta toinen varmasti koiras (OPK, ARu, AMä, IRa), sa-
malla paikalla 15.6. 1 k p (AAh), Pisavaara 17.7. var-
mistettu pesintä, 1 ad ja 2 poik. (Matti Suopajärvi),
SOD Petkula 17.6. 1 k (OP).

Mustaotsalepinkäinen (*Lanius minor*)*

SAV Kivitsokka 26.4.-8.5. 1 yks (Urpo Matero).

Isolepinkäinen (*Lanius excubitor*)

Yksi havainto, joka viittaa laji talvehtimiseen:

SOD Peurasuvanto Pomokaira 18.3. 1 p (ONy).

Ensimmäiset kevätmuuttajat:

ROV Alakorkalo 10.4. 1 p (ARu) ja 11.4. 1 p, Nis-
kanperä 11.4. 1 p (AAh), 12.4. jo viisi yksilöä ROV ja
PEL. Huhtikuussa ilmoitettiin havaintoja yhteensä 37

yksilöstä, toukokuussa 11.

Viimeiset havainnot:

ROV Jängislahti 30.9. 1 yks (OPK),

YLI Kauvosaari 4.10. 1 yks (JH),

INA Ivalo Maunujärven kanava 8.10 1 yks (JNi).

Närhi (*Garrulus glandarius*)

Närhestä todella mielenkiintoisia havaintoja ENO ja
UTS. 1970- ja 1980-luvun lintuatlaksissa ei ainut-
akaan havaintoa närhestä kummastakaan kunnasta.
Nyt havaintoja ilmoitettiin seuraavilta paikoilta mak-
simimäärineen:

ENO Leppäjärvi 6 p, Hetta 2 p, Vuontisjärvi 1 p, Pel-
tovuoma 1 p ja Kilpisjärvi 28.9. 1 p (PHu, THu, TLe,
PAa, PSu, Maggat).

UTS Rovisuvanto 26.8. 1 p (Janne Kilpimaa), Tsies-
kula 8.6. 1 p (Tommi Andersson, Tero Klemola, Mar-
kus Rantala, Netta Tolvanen).

INA Ivalo Salmenranta (JHo) ja Inarijoen Matinkön-
gäs (OO).

Kuukkeli (*Perisoreus infaustus*)

Kuukkeliä tavataan harvalukuisena lähes koko Lapis-
sa. Ainoastaan Käsivarren Lapista ja Utsjoelta se lähes
puuttuu. Elinvoimainen kanta kuitenkin ENO Hetta-
Peltovuoma-Vuontisjärvi-Leppäjärvi alueella sekä Pal-
las-Ounastunturin kansallispuiston alueella. Hieman
pohjoisempi havainto:

ENO Kuttasesta 11.7. 1 p (TLe).

Harakka (*Pica pica*)

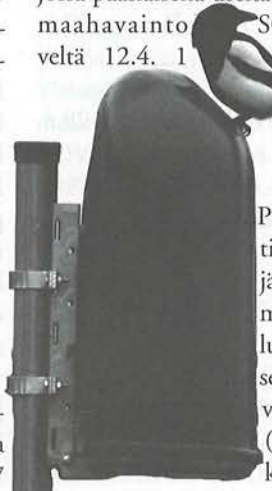
Harakka on harvalukuinen aivan pohjoisimmissa kun-
nissa. Havaintoja kuitenkin:

ENO Kilpisjärvi 28.9. 5 p (TLe). Inarista havainto-
ja vain Ivalosta. Lisäksi havainto UTS Paistunturilta,
jossa pääsiäisenä useita (VJu) ja mielenkiintoinen erä-
maahavainto SOD UKK-puistosta Harrijär-
veltä 12.4. 1 p (PPo).

Pähkinähakki

(*Nucifraga*
caryocatactes)

Pähkinä-
hakkeja tavat-
tiin kesäkuun puolenvälin
jälkeen eri puolilla Lappia, il-
meisesti siis jonkinlaista vael-
lusta oli käynnissä. Ainoa aikai-
sempi havainto oli PLK Kk tal-
ven 2004/2005 viettänyt hakki
(Kirsti Pelkonen). Havaintoja
kunnittain:

Kunhan ihmiset vielä oppisivat lajittelemaan roskansa itse... © Olli-Pekka Karlin

ENO Kivilompolo 18.8. 1 p (Raimo Ylikankaanpää),
KIT Kenttälä 20.6. 1 p (JTa), Kk 30.7. 1 p (Heikki Heliste),
KMJ Isokylä 27.11. 1 p (KU),
MUO Kk 12.8. 1 p (Jari Vastamäki), Kätkäsvanto 15.9. 1 p (Reijo Hohti),
PEL Kk 30.7. 1 W (JH), Yliranta 11.8. 1 p (Sara Salminen), Saukko-ojapää 21.8. 1 p (THa, AHa), Rataskjärvi 10.10 1 p (Simo Mäkiyry),
PLK Kk 13.3. 1 p (Kirsti Pelkonen) ja 23.10. 1 p (PKo),
ROV heinäkuusta eteenpäin havaintoja 1-2 linnusta
ROV kaupunkialueelta, lisäksi havaittiin Viirinkylällä ja Rautiossaessa (monet).
SOD Puolakkavaara 12.9.-13.9. 1 p (Rauno Sääsä), Kk 15.9.-28.9. 1 p (Päivi, Jenna ja Pertti Sukuvaara, OP, LKi),
YLI Suutarinmäki 2.7. 1 p (Juhani Syväoja), Ainolantie 15.10. 1 p (Mauno Kangas).

Naakka (*Corvus monedula*)

Havaintoja ilmoitetaan vuosi vuodelta enemmän ja pesintöjakin on jo tavattu. Kesäisin Rovaniemellä tavataan useampia yksilöitä, mutta yhtään pesintää ei ole varmistettu. Vuonna 2005 naakkapari rakensi pesää ROV rautatieasemalla 4.4. (VI). Pellossa naakan tiedetään pesineen varmuudella vuonna 2003, mahdollisesti myöhemminkin (JH). Keväthavaintoja ROV ja PEL lisäksi myös kunnista ENO, INA, KIT, RAN, SOD ja YLI.

Mustavaris (*Corvus frugilegus*)

Kevään ensimmäinen havainto:
ROV Pöykkölä 4.3. 1 p (JaK). Muut havainnot:
ENO Hetta kaatopaikka 6.-11.4. 1 p (PAa), Leppäjärvä 21.9. 2 m (Taimi Kehusmaa),
INA Mellanaapa 24.4. 1 p (ES), Pikku-Petsamo 22.5. 1 p (VL),
KOL Rautuvaara 26.3. 3 m (PHi),
ROV kaatopaikka 27.3. 1 p (VI), Kuolajokisuu 29.4. 1 p (AMä).

Varis (*Corvus corone cornix*)

Varis talvehtii nykyisin pienissä määrin aivan Pohjois-Suomea myöten. Mm. tammikuussa ENO Hetassa ja Leppäjärvellä muutama yksilö. Talvisia yöpymisparvia ja kaatopaikkasummia toivoisi ilmoitettavan enemmänkin, nyt havainnot:
ROV Lapinrinne 12.1. 140 yks (AMä), Koivusaari 18.3. 350 p (OPK),
SOD Kaatopaikka 23.4. 500 p (JuK, PKi).

Korppi (*Corvus corax*)

Suurempia korppiparvia: KMJ 12.3. 60 yks (PPI),
paikka 23.4. 150 p
SOD Kaato- (PKi, JuK).
Rovaniemen kaatopaikalta ei korppimääriä ilmoitettu.

Kottarainen (*Sturnus vulgaris*)

BirdLifen projektilaji vuonna 2006; lajista kerätään huolellisesti kaikki havainnot LLY:n alueelta. 2005 ilmoitettiin 53 havaintoa, yksilömäärä 766.
Ensimmäiset keväthavainnot:
KOL Ruonajärvi 3.4. 1 yks (Aili Mäntyranta),
ROV Kaatopaikka 3.4. 1 p (ENE), 5.4. 2 p (VI),
SOD Kk 7.4. 1 (JuK, PKi),
UTS Rovisuvanto 7.4. 1 p (Hans Kittti), huhtikuussa yhteensä 47 yks.
Yhtään pesintähavaintoa ei ilmoitettu, kaikki yli 20 yksilön parvet:
KOL Äkäslompolo 21.6. 25 p (PHi),
YLI Kuivakangas 11.8. 100 p, 14.8. 130 p, 11.9. 150 p (JH), 2.10. 122 yks (JuK), Kainuunkylä 2.10. 170 yks (JuK),
ROV Ounasjärven 18.-20.8. 70 yks (IK, MPE),
Jängislahti 10.9. 23 yks (IK, VI, IRA).
Syksyn viimeiset havainnot:
KMJ Seinälä 7.11. 1 yks (PAa), Kostamo 19.11. 2 p (KU).

Varpunen (*Passer domesticus*)

Varpusen tiedetään vähentyneen maassamme huolestuttavaan tahtiin. Talvilintulaskentojen mukaan kanta on pudonnut 1980-luvulta alkaen 4% vuodessa. Lapin talvilintulaskennoissa varpunen oli talvella 2005/2006 kuitenkin toiseksi runsain laji. Varpusia tavattiin keskimäärin 26,6 yksilöä/10km (kts. kirjoitus talvilintulaskennoista).
Pohjoisimmat havainnot varpusista tehtiin ENO Kilpisjärveltä ja INA Kk. Varpusta kannattaa seurata myös Lapissa. Etenkin taajamissa kannattaisi tehdä kesäaikaisia ja talviaikaisia runsauslaskentoja. Ehdottomasti seuraamisen arvoinen laji, uusimassa uhanalaisluokituksessa silmälläpidettävä laji.

Pikkuvarpunen (*Passer montanus*)

Pikkuvarpunen on runsastunut ja samalla levittäytynyt uusille alueille maassamme. Vuonna 2005 pik-

Korppi © Olli-Pekka Karlin

Kokko 2005

kuvarpusia tavattiin Lapissa kuuden kunnan alueella: ENO, KIT, KMJ, PEL, ROV ja SOD. Pohjoisin havainto tehtiin Enontekiön Hetasta, jossa yksittäinen pikkukarpunen nähtiin 11.5. (Marjatta Palismaa, Bakker Rensu). Kittilässä pikkukarpusia tavattiin kirkonkylällä ja Alakylässä. Kirkonkylällä lokakuun ja joulukuun välisenä aikana useaan otteeseen 2p yksilöä (TTo), Alakylässä lokakuussa 1p yksilö (JMä). Sodankylän kirkolla tavattiin vuoden mittaan 1p yksilö varpusparvessa (JuK, ENi). Pellossa pikkukarpusia nähtiin kirkonkylällä Jolmanpäässä ja Poikkihaassa. Jolmanpäästä ilmoitettiin havaintoja runsaasti (JH, PAa, TTa, Jari Jokiharju), suurin ilmoitettu yksilömäärä 4p helmikuussa (JH) ja 16.6. 4 poikasta (JH). Poikkihaassa 20.4. 1p (Eila Pappila). Pellostä kirkonkylän ulkopuolelta havainto myös Lampsijärveltä, jossa 11.4. 1p (Onni Juuso). Rovaniemellä havaintoja runsaasti. Suurin osa havainnoista samalta alueelta Eteläranta-Rantavitikka-Viirinkangas-Ojanperä alueelta (ARu, JJ, MLKJ, OSä, VI, PLä, IK, MPe, AMä). Suurin ilmoitettu kerääntymä 29.12. Etelärannassa 12p (VI). Rovaniemellä tämän alueen ulkopuolelta havaintoja Mäntyvaaran kaatopaikalta 27.3. 2p, 1.12. 1p (VI), Uittomiehentieltä 9.12. 1p (Leena Kujala) ja Luontopistolta 18.12. 1p (IK, MPe). Kemijärven ainoa havainto Isokylältä 3.9. 1p (MPH).

Peippo (*Fringilla coelebs*)

Tuttu kesäntuoja, joista aina muutama sinnikko yrittää talvehtia LLY:n alueella:

KIT Alakylä 3.1. 1 yks ruokinnalla, paikalla vielä 6.3. (JMä),

Yli Meltosjärvi 10.1. 1 k (Erkki Lanko).

Ensimmäiset kevätmuuttajat saapuivat 31.3., jolloin havaintoja tulikin runsaasti:

ROV Asemieskatu 31.3 1 Ä (JJ),

PEL Oranki 31.3. 7 k (MOL), Konttajärvi 31.3. 1 k (Sauli Konttajärvi).

Ensimmäinen ilmoitettu naaras:

ROV Viirinkylä 9.4. 1 n (VRu).

Myöhäisiä ja mahdollisia talvehtijoita:

INA Näätämö 23.11. 1 n p (PSo), Salmenranta 24.11. 1 k p (JHo),

MUO Kk 2.12. 1 k (Kerttu Laurila),

ROV Lehtojärvi 7.12. 1/1 yks (Anja Haavikko, VI)

SOD Orajärvi 10.-26.12 1 k ruokinnalla (Ari Penttinen).

Järripeippo (*Fringilla montifringilla*)

Talvehtijoita:

PEL Konttajärvi 23.1 ja 27.2. 1 yks (Eero Pallari),

SAL Salmivaara 4.2.-12.3. 1 n ruokinnalla (PPi).

Ensimmäiset kevätmuuttajat:

SOD Jeesiö 28.3. 1 k (Jari Aaltio),

PEL Oranki 31.3. 10 k (MOL).

Suuria kerääntymiä:

INA Salmenranta 15.5. 200 p (JHo),

ENO Hetta 24.5. 100 p ruokinnalla (TLe, ELe).

Viimeiset havainnot:

PEL Poikkihaka 4.-6.12. 1 p (Eila Pappila),

INA Salmenranta 9.12. 1 n p, huonokuntoinen (JHo).

Viiherpeippo (*Carduelis chloris*)

Alueemme kannasta valtaosa on muuttolintuja, talvehtijoiden määrä kasvaa vähitellen.

Huomattavia talvehtijamääriä:

ROV Rantavitikka 12.1. 30 p (AMä),

ENO Hetta 28.1. 22 yks (TLe),

SAL Salmivaara 4.2. 50 yks (PPi),

INA Törmänen 17.2. 50 yks (Aulikki Puustinen).

Maaliskuun puolenvälin jälkeen runsastuu selvästi.

Syyspuolen havaintoja ilmoitettu huomattavasti vähemmän, mm:

KIT Alakylä 12.11. 70 yks (JMä),

PEL Nivanpää 21.12. 85+22 yks, suurin ilmoitettu yksilömäärä (JH),

INA Näätämö 22.12. 50 yks (PSo).

Tikli (*Carduelis carduelis*)

Harvinainen vierailija, aikaisemmin mm. 1996 ROV 1 ja SOD 1 yksilö ja 1998 SOD 1 yksilö. Ainoa havainto:

RAN Kk 13.-20.4. 1 p (Tauno Impiö).

Viihervarpunen (*Carduelis spinus*)

Muuttolintu, joku harva uskaltautuu talvehtimaan ruokintojen turvin.

YLI Meltosjärvi 10.1. 1 yks (Erkki Lanko).

Yleistyi nopeasti huhtikuun alussa. Ensimmäiset muuttajat:

ROV Ounasrinne 2.4. 1 Ä (ARu), Vaarala 4.4. 2 p

(OPK), Ounasrinne 5.4. 2 yks (AMä),

PEL Havela 5.4. 5 p (Markku Taivainen).

Syyspuolen havaintoja ilmoitettu niukasti, viimeiset:

SOD Vajunen 8.10. 1 yks (JuK),

ROV Pöykkölä 11.10. (ARu).

Hemppo (*Carduelis cannabina*)

Aikaisemmin mm. 1996 3 ja 1998 3 havaintoa (Rahko ym. 2001, s.32). Ainoa havainto:

PLK Kairala 20.-4.6. 1/1 yks (Pauli Laurila).

Vuorihemppe (*Carduelis flavirostris*)

Mielenkiintoinen läpimuuttaja. Vaikuttaisi että havainnot ovat lisääntymään päin. Kaikki havainnot: ROV Jängislahti 12.4. 2 p, kevään ensimmäiset (ARu), Arktikum 15.4.-20.4. parhaimmillaan 7 yks (ARu, VI, AAh, OPK ym), KIT Kelontekemä 15.4. 4 yks (Jouni Junttila), ENO Hetta Kk 16.4.-17.4. 2+1 yks (PAa, Marjatta Palismaa), Kaatopaikka 10.5. 15 yks ja 15.5. 1 yks (PAa), INA Sikovuono 28.4. 2 p, 30.4. 4 p, 2.5. 5 p (MR), Ivalo Kyrönpuoli 29.4. 1 p (JHo, JNi), SOD Jätevedenpuhdistamo 29.-30.4. 3 p (JuK, PKi ym.) ja 8.5. 1 Ä (OP), UTS Kk 13.5. 2 p (JA, OO, JNi).
Syyshavainnot:
ROV Jängislahti 11.10 3 yks (ARu), KIT Rautuskylä 19.10 1 p (Maarit Väitalo), KMJ Venesatama 25.10 4 yks (PAa, MPH), Sillat 13.11. 1 p (JJ).

Urpiainen (*Carduelis flammea*)

Kevätpuolella pieniä määriä, vain kaksi yli kymmenen yksilön havaintoa:
KMJ Juujärvi 22.1. 20 p (APe), UTS Paistunturi 20.3. 15 yks (VJu).
Syyspuolella runsaampaa liikehdintää, mm:
ROV Asemieskatu 20.8. 300 p (JJ), Jängislahdessa elo-syyskuussa yli 1200 rengastettua urpiaista (AAh, VI, IK), ENO Kilpisjärvi 27.9. 45 yks (TLe), INA Salmenranta 1.10. 50 yks (JHo), Petsikko 8.10. 50 yks (HK), KMJ Sillat 8.10. 200 yks (PAa, JH).

Tundraurpiainen (*Carduelis hornemanni*)

25 ilmoitettua havaintoa, 113 yksilöä. Havainnot jakautuvat tasaisesti tammi-toukokuulle ja loka-joulukuulle, kesäkaudelta ei yhtään tapaamista. Yli viiden linnun parvet:
INA Partakko 16.1. 5 p, Sikovuono 16.3. 10 yks (MR), Petsikko 6.10. ja 11.10. 9 yks, Lihavakalajärvet 8.10. 22 yks (HK), SOD Karjalampi 9.10. 6 yks (JuK), ROV Alakorkalo 11.12. 5 p (VI).

Kirjosiiplikäpylintu (*Loxia leucoptera*)

Tammi-huhtikuulta 19 ilmoitettua havaintoa ympäri Lappia, yhteensä 43 yks. Toukokuulta vain 2 havaintoa, kesä-heinäkuussa runsaasti havaintoja ENO, INA,

KIT ja MUO; kesäkuu n. 300, heinäkuu 77 yksilöä. Elokuussa 4 havaintoa, syyskuussa 1. Loka-joulukuussa havainnot vain ROV, 6 havaintoa, 9 yksilöä.

Pikkukäpylintu (*Loxia curvirostra*)

Kevätpuolelta kohtalaisesti havaintoja, kesä-heinäkuussa ENO, MUO runsas, syyspuolella käytännössä kateissa.

Yksilömäärät kuukausittain:

Tammikuu 56, helmikuu 25, maaliskuu 34, huhtikuu 27, toukokuu 0, kesäkuu 225, heinäkuu 49, elokuu 0, syyskuu 0, lokakuu 10, marraskuu 0, joulukuu 0.

Isokäpylintu (*Loxia pytyopsittacus*)

Kevätpuolelta muutamia havaintoja, kesäkausi yleisesti heikompaa, kuitenkin yleinen ENO ja INA, mutta syksyllä taas runsaampi, suuremmat parvet INA: INA Hammastunturi 1.10. 30 yks (ARu), Virtaniemi 14.11. 20 yks (JHo, ARä), Ivalo Maunujärvi 20.11. 46 yks (OO).

Yksilömäärät kuukausittain:

Tammikuu 0, helmikuu 1, maaliskuu 4, huhtikuu 12, toukokuu 0, kesäkuu 73, heinäkuu 21, elokuu 0, syyskuu 14, lokakuu 48, marraskuu 69, joulukuu 9.

Aavikkotulkku (*Bucanetes githagineus*)

Suomen ensimmäinen havainto lajista! Havaittiin myös Mustasaarella 16.7.
ROV Arktikum 4.6. 1 k (Mika Rantaharju).

Punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*)

Myöhäinen muuttaja, kesän viimeisiä saapujia. Luultavasti punavarpusen kanta on hieman vahvempi kuin mitä havaintomäärät antavat ymmärtää. Jatkossakin lajista on syytä kerätä talteen jokainen tapaaminen. Valtaosa havainnoista ROV. Kaikki havainnot:
PEL Poikkihaka 19.5. 1 k (Eila ja Leo Pappila), Yliranta 23.5. 1 k (PSa), ROV Niskanperä 20.5. alkaen 2 Ä (ARu), Kivijärvi 23.5. 1 Ä (VI), Alakorkalo 25.5. 2 Ä, Jarkonojan-suu 25.5. 4 yks ja 31.5. 5 yks, Matkajänkä 26.5. 1 Ä (AMä), Paavalniemi 27.5. alkaen 1 Ä, Hirvasmutka 31.5. 1 Ä (ARu), Syväsenvaara 19.6. 1 Ä (KK), INA Valpurinniemi 24.5. 1 k (Janne Hongisto), Petäjäinen 16.7. 1 k (AMä), SOD Peurasuvanto 26.5. 1 Ä (ONy), Kk 19.6. 1 Ä (PKi), PLK Pyhätunturi 11.6. 1 Ä (JJ, MLKJ), SAV Värriö 4.7. 1 Ä (THi), ENO Kilpisjärvi 7.7. 1 k, tiettävästi kunnan ensimmäinen havainto (PLe).

Syysmuuttohavainnot hankalan havaittavuuden vuoksi vähäisiä, kuitenkin ROV Jängislahdesta elokuun alkupäivinä 4 rengastusta ja varsin myöhäinen 25.8. rengastettu 1 nuori lintu (AAh, IK, VI).

Taviokuurna (*Pinicola enucleator*)

Kaksi talvehtivaa:

INA Ivalo Korteranta 19.1. 1 p ruokintapaikalla, talvehtiva (Terho Myyryläinen),

PEL Nivanpää mm. 27.1 1 yks, talvehtiva (Hellevi Piippola).

Alueemme aikaisin muuttolintu, ensimmäiset havainnot:

SOD Porttipahta 30.1. 3 m (JNi),

KMJ Kallaanvaara 2.2. 2 yks (KU).

INA Veskonniementie 19.2. 1 p (Minna Vainio), Salmenranta 19.2. 1 Ä (OO).

Havaintojen perusteella kevätmuutto selvästi maaliskuulla ja syysmuutto lokakuulla.

Ilmoitetut yksilömäärät kuukausittain:

Tammikuu 5, helmikuu 13, maaliskuu 100, huhtikuu 22, toukokuu 4, kesäkuu 1, heinäkuu 1, elokuu 0, syyskuu 5, lokakuu 119, marraskuu 0, joulukuu 1.

Nokkavarpunen (*Coccothraustes coccothraustes*)

Havaintoja varsin runsaasti ympäri aluetta, kaikki kevätpuolelta. Vuosina 1996-1999 Etelä- ja Keski-Lapista 37 havaintoa 45 yksilöstä. Kaikki havainnot:

KOL Ruonajärvi 10.4. 11 p (Aili Mäntyranta, VJu), ENO Leppäjärvi 15.4. 1 yks ruokinnalla (PHu, THu),

KIT Alakylä 25.4. 2 p (Mirjami Keskitalo),

RAN Impiö 25.4. 1 yks (Raili Impiö),

ROV Vikajärvi 30.4.-2.5. 2 p (HJa),

UTS Karigasniemi 4.5. 1 p (Marianne Rasmus),

PLK 6.5. 1 p (PKo),

YLI Kk 8.5. 1 p (Arto Kolehmainen),

SOD Kk 8.5. 1 yks (Seppo Penttinen), Peurasuvanto 25.5. 1 yks (Matti Komulainen ym.),

KMJ Hirvasvaara 15.5. 1 yks (KU),

INA Kaamanen 28.5. 1 p (Eila Varis),

MUO Kihlanki 12.-13.6. 1 p (Aune ja Ilmari Kurki).

Lapinsirkku (*Calcarius lapponicus*)

Tunturi-Lapin pesimälaji, jota tavataan muualla alueellamme ainoastaan muuttoaikoina. Kevään ensimmäiset:

INA Mellanaapa 23.4. 1 n p (JHo),

PEL Yliranta 26.4. 1 k (JH),

ROV Niskanperä 26.4. 2 m (IRa, IK, PKr).

Suurin parvi keväällä:

INA Peräsaajo 24.5. 60 p (Anja Vest).

Suurin parvi syksyllä:

ROV Jängislahti 10.9. 20 p (AAh, VI, OPK, IK, MPe, IRa).

Syksyn viimeiset:

KMJ Juujärvi 9.10. 6 p (APe),

PEL Lempeä 30.10. 1 ä (JH).

Pulmunen (*Plectrophenax nivalis*)

Saapuu varhain keväällä:

ENO Kilpisjärvi 2.2. 10 yks (Pekka Luukkonen, KRa),

INA Ivalo 7.2. 20 p (Sinikka Heikkuri).

Suurin kevätparvi:

ROV Aktikum 11.4. 500 yks (JJ, KK).

Syksyllä muuttavia havaitaan huomattavasti vähemmän kuin keväällä. Suurin parvi syksyltä:

KMJ Kasmajoki 21.10. 50 yks (KU).

Syksyn viimeiset:

PEL Penkonniemi 31.10. 1 ä (JH)

INA Hammastunturin ea. Paskaluottama 3.11. 20 p (PPo).

Lapinsirkku © Olli-Pekka Karlin

Keltasirkku (*Emberiza citrinella*)

Sirkkulajeistamme ainoa, jonka kannasta osa talvehtii meillä säännöllisesti. Talvella nähdään myös suurimmat parvet kauraruokintojen liepeillä:

INA Ivalo 12.1. 60 p ja 7.12. 32 p (JHo, MR),

ROV Ojanperä 5.3. 41 p (AMä) ja 18.12. 30 p (IK, MPe).

Peltosirkku (*Emberiza hortulana*)

Uhanalaislistalla vaarantuneeksi luokiteltu laji, josta 11 havaintoa. Osa havainnoista koskee todennäköises-

ti samoja lintuja:

YLI Kuivakangas 21.5. 2 Ä (JH) ja 12.6. 1 Ä (JaK, JuK, PKi),
ROV Paavalniemi 24.5., 27.5. ja 1.6. 1 Ä (ARu, AMä),
sekä 5.6. 1 Ä (JaK, JuK, PKi, LKi), Jarkonoja 25.5. 1
Ä (AMä), Rautionsaari 12.6. 1 Ä (JJ, MLKJ),
KMJ Untamovaara 14.6. 1 Ä (OPK, ARu),
SAL Käsänjoki 14.6. 1 Ä (OPK, ARu),
MUO Pallastunturi 16.6. 1 Ä (Aimo Mäkinen).

Pohjansirkkuista ilmoitettiin vähän havaintoja © Olli-Pekka Karlin

Pohjansirkku (*Emberiza rustica*)

LLY:n arkistoista löytyy ainoastaan 21 havaintoa lajista
vuodelta 2005! Kevään ensimmäiset:

ROV Someronharju 30.4. 1 (KK), Kk 3.5. 1 SE (IK),
Syksyn viimeiset:

ROV Jängislahti 11.9. 2 reng ja 13.9. 1 reng (AAh, VI,
OPK, IK, MPe),

SOD Peurasuvanto 24.9. 1 (PP).

Lajia on rengastettu syksyisin sirkku- ja sinirintapyy-
neissä ROV Jängislahdella (AAh, VI, IK) vuonna 2002
407 yks, 2003 39 yks, 2004 10 yks ja 2005 28 yks.

Pikkusirkku (*Emberiza pusilla*)

Harvalukuinen pesijä, joka saapuu muuttolinnuistam-
me viimeisien joukossa. Lajista ilmoitettiin vain 14 ha-
vaintoa:

INA Pikku-Petsamo 1.6. 1 Ä (ES ym.) ja 2.6. 2 Ä (Jari
Peltomäki),

SOD Petkula 3.6. 1 Ä, Homeseljänaapa 8.6. 1 Ä ja
23.6. 2 Ä, Kk 17.6. 1 Ä, Kelujärvi 27.6. 1 Ä, Lento-
kenttä 31.8. 2 p (OP),

KMJ Vilma 6.6. 1 Ä (JJ, MLKJ), Imposenniemi 12.6.
1 Ä (JJ, MLKJ),

YLI Heinivuoma 19.6. 1 Ä (IK).

Viimeinen:

ROV Jängislahti 10.9. 1 reng (AAh, VI, IK ym.).

Lajia on rengastettu syksyisin sirkku- ja sinirintapyy-

neissä ROV Jängislahdella (AAh, VI, IK) vuonna
2002 32 yks, 2003 8 yks, 2004 15 yks ja 2005 3
yks.

Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*)

Ensimmäiset havainnot keväällä:

KIT Alakylä 9.4. 1 k p (TTo),

SOD Peurasuvanto 10.4. 1 Ä (ONy).

Pääjoukot saapuvat huhtikuun lopulla. Syysmuut-
alkaa elokuun lopulla, huipentuen syyskuun puolivä-
lissä. Syksyn viimeiset:

INA Mellanaapa 12.10. 2 p (JHo, JNi), Toivonien
27.10.1 n p (MR).

***LAHKO-laji**, Lapin alueharvinaisuuskomitea ei ole
tarkastanut havaintoa.

****RK-laji**, Rariteetikomitea ei ole tarkastanut havain-
toa.

Katsauksissa käytetyt lyhenteet:

1/1=koiras/naaras, k=koiras, n=naaras,
npuk=naaraspukuinen, ad=vanha, juv=nuori,
pull=poikanen, subad=esiaikainen, ä=äänihavainto,
Ä=laulava, m=muuttava, p=paikallinen,
kiert=kiertelevä, reng=rengastettu.

Havainnoitsijat:

Ari Aalto (AAa), Esa Aalto (EAa), Matti Aalto (MAa),
Pirkka Aalto (PAa), Antti Aholainen (AAh), Esko
Aikio (EAI), Jouni Aikio (JA), Kirsti Aikio (KAi), Rei-
no Aikio (RAi), Henrik Eero (HEe), Auli Halonen
(AHA), Jorma Halonen (JH), Taneli Halonen (THa),
Mika-Petri Harju (MPH), Teuvo Hietajärvi (THi),
Pekka Hietaniemi (PHi), Osmo Hirvasvuopio (OHi),
Juhani Honkola (JHo), Pirjo Huttunen (PHu), Tapio
Huttunen (THu), Ville Impiö (VIm), Veikko Isomursu
(VI), Lasse Iso-Iivari (LI-I), Hannu Jauhiainen (HJa),
Jukka Jokimäki (JJ), Vesa Juntunen (VJu), Onni Juuso
(OJu), Kimmo Kaakinen (KK), Marja-Liisa Kaisanlah-
ti-Jokimäki (MLKJ), Heikki Karhu (HK), Anu Karja-
lainen (AKa), Esa Karkkola (EKa), Olli-Pekka Karlin
(OPK), Ilkka Karttunen (IKa), Martti Kemppainen
(MKe), Jari Kivilompolo (JiK), Jarmo Kivilompolo
(JaK), Jukka Kivilompolo (JuK), Leena Kivilompolo
(LKi), Paula Kivilompolo (PKi), Pentti J. Korhonen
(PKo), Mirja Komonen (MKo), Aatu Kreivi (AKr),
Ismo Kreivi (IK), Päivi Kreivi (PKr), Pete Kuortti
(PKu), Paavo Laine (PLa), Esa Lanko (ELa), Mark-
ku Lappalainen (MLa), Juha Lehtinen (JLe), Kaarin

Lehtonen (KLe), Markku Leppäjärvi (MLe), Eija Leppänen (ELe), Timo Leppänen (TLe), Pekka Leskelä (PLe), Vesa Luhta (VL), Toivo Mannela (TMa), Viktor Mannela (VMa), Asko Muraja (AMu), Ulla Muraja (UMu), Teppo Mutanen (TMu), Matti Mälikyrö (MMk), Anssi Mäkinen (AMä), Maiju Mäkinen (MMä), Jukka Mämmilä (JMä), Esko Nevala (ENe), Paula Nevala (PNe), Jorma Niemelä (JNi), Pekka Niemi (PNI), Erkki Nieminen (ENi), Pekka Nyman (PNy), Olavi Nyyssönen (ONy), Kari Oittinen (KOi), Markus Ollikainen (MOl), Olli Osmonen (OO), Pekka Paarman (PP), Reijo Pantsar (RPa), Kirsti Pelkonen (KPe), Markku Pernu (MPe), Antti Peuna (APe), Ossi Pihajoki (OP), Petri Piisilä (PPi), Tapani Pirinen (TPi), Petteri Polojärvi (PPo), Maire Puikko (MPu), Pekka Rahko (PRa), Pentti Rahko (PnR), Kuisma Ranta (KRä), Jarmo Rauhala (JRa), Pentti Rauhala (PRh), Ilkka Rautio (IRa), Martti Rikkonen (MR), Hanna-Riikka Ruhanen (HRR), Viljo Ruokanen (VRu), Antti Ruonakoski (ARu), Pekka Räinä (PRä), Antero Rämä (ARä), Pekka Salminen (PSa), Leena Silvasvuori (LSi), Esko Sirjola (ES), Jukka Soppela (JSö), Pertti Sotaniemi (PSö), Ilkka Spets (ISp), Pekka Sulka (PSu), Pekka Suorsa (PSr), Ville Suorsa (VSu), Olli Sälevä (OSä), Juha Takalo (JTä), Tapani Tapio (TTä), Timo Torvinen (TTo), Heikki Tuomi-Nikula (HTN), Kauko Uino (KU), Pekka Uutela (PUu)

Kiitokset

Suuret kiitokset kaikille katsauksessa mainituille henkilöille havaintojen ilmoittamisesta! Katsausta tehtäessä on ollut käytössä 13945 riviä arvokasta tietoa. Eri-tyiskiitos yhteistyöstä ja kärsivällisyydestä, ilman Teitä katsaus ja lehti olisi jäänyt syntymättä: Susanna Lappi, Matti Suopajarvi, Teppo Mutanen, Antti Ruonakoski, Ismo Kreivi, Veikko Isomursu, Juhani Honkola, Timo J Leppänen, Jorma Halonen, Pirkka Aalto, Anssi Mäkinen, Tuomo Ollila, O-P Karlin, Paavo Laine.

Kirjallisuus:

- Jokimäki J**, 1993. Etelä- ja Keski-Lapin linnuston faunistinen katsaus. Kokko 1992, Lapin lintutieteellinen yhdistys ry.
Kreivi I, 2005. Riekko shoppailemassa. Tiira 4/2005, BirdLife Suomi ry.
Rahko P, Jokimäki J & Kisanlahti-Jokimäki M-L, 2001. Etelä- ja Keski-Lapin linnut 1996-1999. Kokko 2001, Lapin lintutieteellinen yhdistys ry.
Väisänen R, Lammi E & Koskimies P, 1998. Muuttuva pesimälinnusto. Keuruu 1998.

Kirjoittajien yhteystiedot

Antti Aholainen
 Matkarinne 3 b 8
 96900 Saarenkyliä
 antti.aholainen@rovaniemi.fi

Antti Ruonakoski
 Rekimatka 29 H 6
 96440 Rovaniemi
 a.ruonakoski@kolumbus.fi

Teppo Mutanen
 Tuposlammentie 13
 91910 Tupos
 teppo.mutanen@luukku.com

Ismo Kreivi
 Porokatu 37 D 6
 96400 Rovaniemi
 ismo.kreivi@pp.inet.fi

Palauta lintuhavaintosi LLY:n alueelta!

Myös vanhemmat havainnot ovat arvokkaita. Ohjeet nettisivuillamme www.lly.fi. tai palauta vapaassa muodossa havaintovastaavalle: Antti Ruonakoski Rekimatka 29 H 6 96440 Rovaniemi, a.ruonakoski@kolumbus.fi

Alueellisia ja valtakunnallisia lintuharvinaisuuksia koskevat ilmoitukset kokoaa Pirkka Aalto Latokummuntie 2 A 6 98100 Kemijärvi, pirkka.aalto@pp.inet.fi. Lapin alueharvinaisuuskomitean (LAHKO:n) lajilista löytyy yhdistyksen sivuilta www.lly.fi

Sähköpostilista

LLY:n sähköpostilinjalla vaihdetaan kuulumisia, ilmoitellaan tuoreita lintuhavaintoja, käydään värikkäitä keskusteluja, kysellään ja kinastellaan linnuista sekä lintuharrastuksesta. Tällä hetkellä listallamme on n. 140 osoitetta.

Voit liittyä listalle osoitteessa <http://lists.oulu.fi/mailman/listinfo/lly>

Listan viestiarkistoa pääsee lukemaan osoitteessa <http://lists.oulu.fi/pipermail/lly>

Lapin linnusto vuonna 2005 – Mitä tutkittiin ja mistä kirjoitettiin?

Teppo Mutanen

Mitä tutkittiin ja mistä kirjoitettiin vuonna 2005? Tässä lyhyehkössä yhteenvedon-omaisessa katsauksessa on läpikäyty seuraavat lehdet: BirdLife Suomen julkaisut Ornithologia (1-4/2005), Linnut-lehti (1-4/2005, 1/2006), Linnut Vuosikirja 2004 ja Tiira-lehti (1-4/2005, 1/2006). Lisäksi on käyty läpi Suomen Luonto-lehti (1-12/2005) sekä sanomalehdistä Kaleva ja Lapin Kansa.

Kirjoituksessa tarkastellaan myös, mitä useat tutkimuslaitokset, yliopistot ja yritykset ovat saaneet selville vuoden 2005 aikana. Tutkimuslaitoksista katsauksessa ovat mukana Suomen ympäristökeskus, Lapin ympäristökeskus, Metsähallitus (MH) ja Riistan- ja kalantutkimuslaitos (RKTL). Järjestöistä mukana on Maailman luonnonsäätiö (WWF). Yliopistoista mukana ovat Lapin yliopisto (Arktinen keskus) ja Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo (LTKM). Yliopistojen kenttäasemia on Lapissa Kilpisjärvellä, Kevolla ja Värriöllä. Lyhyesti on kerrottu näiden laitosten tutkimuksista. Lopuksi on vielä selvitetty muutamien yritysten tekemistä linnustotutkimuksista (Lapin Vesitutkimus Oy, Suunnittelukeskus Oy, Kemijoki Oy, Vapo Oy).

BirdLife Suomen julkaisut

BirdLife Suomi <http://www.birdlife.fi/> julkaisee neljää säännöllisesti ilmestyvää julkaisua: Ornithologia, Linnut-lehteä, Linnut Vuosikirjaa ja Tiira-lehteä. Vuoden 2005 aikana ilmestyi myös maamme lintutorneista kertova kirja, jossa on mukana kaikki Lapin lintutornit (Södersved, J. 2005).

BirdLifen kotisivuilla julkaistaan säännöllisesti lintutilanne eri puolilla Suomea. Lapin osalta tilannekatsauksen on kirjoittanut jo vuodesta 1998 alkaen Pirkka Aalto. Vuoden 2005 aikana ilmestyi Lapista kaikkiaan 24 lintutilanneraporttia. Pirkan tekemät lintutilanneraportit löytyvät myös LLY:n, kotisivuilta osoitteesta <http://www.lly.fi/>

Kauan odotetuilta ja vuonna 2005 avatuilta yhdistyksen kotisivuilta löytyy myös paljon muuta lintuihin liittyvää aineistoa. Sivujen suunnittelusta ja ylläpidos-

ta vastaa Paula Kivilompolo.

Ornis Fennica 2005

Ornis Fennica on BirdLife Suomen julkaisema lintutieteellinen julkaisu, joka on ilmestynyt vuodesta 1924 lähtien. Vuoden 2005 Ornis Fennica-lehdissä ei ollut yhtään tutkimusta, joka olisi liittynyt Lapin linnustoon.

Linnut-lehti 2005

Linnut 1/2005 lehden harvinaisuuskatsauksessa Lapista mainittiin seuraavat linnut: ruostesiipirasta Enontekiöltä 15.-17.11.2004 ja pikkuruokki Kittilästä 16.12.2004. Enontekiön ruostesiipirastaasta lehdestä oli oma kirjoituksensa (Ohtonen, M., 2005a).

Linnut 2/2005 lehdessä oli juttu Käsivarren Lapin linnustosta (Aalto, P., 2005). Samassa lehdessä harvinaisuushavaintoina mainittiin alueeltamme pikkuruokki, joka löydettiin kuolleena Inarin Sevetijärveltä 16.2.2005, lunni, joka löydettiin Inarijärven Hirviuorasta 20.2.2005 ja mahdollinen arokotka Rovaniemen maalaiskunnasta 12.4.2005 ja 14.4.2005 (Ohtonen, M., 2005b).

Linnut 3/2005 lehdessä kirjoitettiin kiljuhanhelte tekeillä olleesta suojelusuunnitelmasta (Lehtiniemi, T., 2005). Saman lehden harvinaisuuskatsauksessa mainittiin alueeltamme avosetti Kittilästä 18.5.2005, mustahaikara Ranualta 20.5.2005, kaspiantylli maallemme uutena lajina Rovaniemen Niskanperältä 3.6.2005, aavikkotulkku myöskin maallemme uutena lajina Rovaniemeltä 4.6.2005, isovesipääsky Utsjoelta 7.6.2005, ruostesorsa Pelkosenniemen Arvosjoelta 5.-12.6.2005 ja virtavästäräkki Pelkosenniemieltä ja Rovaniemen maalaiskunnasta (Ohtonen, M., 2005c).

Tiira-lehti 2005

Tiira-lehti ilmestyi vuonna 2005 neljänä numerona. Lehti tulee kaikille BirdLife Suomen jäsenille. Lehdessä kerrottiin mm. vuoden 2005 projektilajeista kaulushaikarasta ja ruskosuohaukasta. Kaulushaikaralla Lappi on vielä valloittamatta, mutta ruskosuohaukasta tehtiin kesän aikana muutamia havaintoja. Tiira 4/2005 lehdessä oli juttua mm. tiibetinhahasta, joka muutti Kemijärveltä Ranualle (Aalto, P. 2005b) sekä riekon shoppailumatkasta Rovaniemen keskustassa (Kreivi, L., 2005). Tiira 3/2005 ja 4/2005 lehdissä oli myös rovaniemeläisen Jarno Luiron juttuja sinirinnasta, kaspiantyllistä ja vesipääskyistä.

Muut lehdet

Suomen Luonto 2005

Maaliskuun Suomen Luonto-lehdessä oli Matti A. Niemisen juttu Lokan tekojärven merikotkista (Nieminen, M.A., 2005). Elokuun numerossa kerrottiin Värriön tutkimusaseman keräkurmitsalaskennoista. Keräkurmitsoja on tutkittu asemalla jo vuodesta 1968 lähtien ja samanlaisella linjamenetelmällä vuodesta 1990 alkaen. Vuoden 2005 laskennoissa tavattiin 16 emoa ja useimmilla poikasia tai pesintään viittaavaa käyttäytymistä. Vuonna 2004 nähtiin vain 3 aikuista lintua, vuonna 2003 17 lintua ja 2002 6 lintua (Laurila, J., 2005). Marraskuun numerossa kerrottiin, että Vuotoksen alue pysyy naturaverkostossa. Kemihaaran soiden natura-alue on noin 14 000 hehtaarin laajuinen. Lapin ympäristökeskuksessa on valmisteltu EU:n Life-rahaston hanketta vuosille 2006-2010. Tarkoituksena on muun muassa tuottaa tiedotusmateriaalia luontomatkailuyrittäjien tarpeisiin.

Sanomalehti Kaleva 2005

Huhtikuussa Kaleva kirjoitti Värriön tutkimusaseman jatkosta. Jatkossa asema keskittyy selvemmin ilmastomuutoksen tutkimukseen, mutta varmasti linnustotutkimuksiakin vielä tehdään.

Toukokuussa pyydettiin tarkkailemaan naalia ja tunturihaukkaa. Samoin uutisoitiin Lapin kiljuhanhitutkimuksista ja niiden laillisuudesta. Kesäkuussa kaspianlyllin ja aavikkotulkun löytyminen uutisoitiin myös Kalevassa. Kesäkuussa puhuttivat myös mahdolliset munarovot Itä-Lapissa. Ketään ei kuitenkaan tällä kertaa saatu itse teosta kiinni. Heinäkuussa kerrottiin merikotkan poikasia syntyneen ennätysmäärä. Mutta tunturihaukan pesinnän kerrottiin menneen heikosti.

Sanomalehti Lapin Kansa 2005

Jorma Halonen, Lapin Kansa ja lintujutut. Näihin ei ole voinut olla törmäämättä ainakaan lappilainen lintuharrastaja. Ja mikäpä on törmätessä, kun aina saa eteensä mielenkiintoista ja tuoretta luettavaa. Vuonna 2005 jälleen 23 artikkelia linnuista. Vuoden 2005 artikkelit on lueteltu lopun kirjallisuusluettelossa.

Tutkimuslaitokset ja järjestöt

Tutkimuslaitoksista tässä katsauksessa ovat mukana Suomen ympäristökeskus (SYKE), Lapin ympäristökeskus, Metsähallitus (MH) ja Riistan- ja kalantutkimuslaitos (RKTL). Lisäksi mukana on Maailman Luonnonsäätiö WWF, joka pääasialliset kohteet lintupuolella ovat kiljuhanhi ja merikotka.

Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja alueelliset ympäristökeskukset

Lapin ympäristökeskus julkaisi vuoden 2005 aikana julkaisun nimeltään: Lapin lintuvedet – suojelun, hoidon ja käytön järjestäminen. Julkaisu sisältää Lapin lintuvesien kohdekuvaukset ja esitykset toimenpiteistä hoidon ja käytön järjestämiseksi. Julkaisuun on koottu hajallaan ollut tieto Lapin lintuvesikohteista. Raportti löytyy myös netistä osoitteesta <http://www.ymparisto.fi/julkaisut>

Lapin ympäristökeskus teki myös linnustolaskentoja ainakin Enontekiön Pasmajärvellä, jossa tehtiin vesi- ja rantalinnustoselvityksiä (Pekka Sulkava, kirjallinen ilmoitus).

Metsähallitus

Metsähallituksen luontopalvelut vastaavat uhanalaisten lajien suojelusta, hoidosta ja seurannasta Metsähallituksessa. Uhanalaisten lajien esiintymätiedot tallennetaan valtakunnalliseen uhanalaisrekisteriin ja Metsähallituksen paikkatietojärjestelmään. Tietoja käytetään hyväksi mm. luonnonvarasuunnittelussa, alue-ekologisessa suunnittelussa ja yleensäkin hoitoa suunniteltaessa.

Metsähallituksen luontopalvelujen vastuulla valtakunnallisesti tai alueellisesti on erityisesti eräät lajit. Nämä vastuulajit esiintyvät kokonaan tai merkittävästi osin Metsähallituksen alueilla ja ne ovat uhanalaisia ja/ tai EU:n luonto- tai lintudirektiivin suojelemissa lajeja. Tiedot metsähallituksen vastuulajeista löytyy internetistä osoitteesta <http://194.89.0.87/luo/uha/alku.htm>

Vastuulajien seurannan lisäksi Metsähallitus teki vuonna 2005 lintulaskentoja Inarissa, Utsjoella ja Enontekiöllä. Linjalaskentoja tehtiin Vätsärin erämaassa ja muuallakin Inarinjärvellä sekä linjalaskentoja ja pistelaskentoja Pallas-Yllästunturin kansallispuiston alueella (Pekka Sulkava, kirjallinen ilmoitus).

Metsähallituksen julkaisusarjassa ilmestyi vuonna 2005 tutkimus "Kosteikkojen kunnostuksen ja hoidon

parhaat käytännöt kuudella Life-kohteella Suomessa – Life CO-OP-hankkeen tulokset” (Mikkola-Roos, M., Niikkonen, Tiina, 2005). Raportissa on mukana kuusi kohdetta Lapista. Julkaisu löytyy myös netistä osoitteesta <http://194.89.0.87/julkaisut/>

Maailman Luonnonsäätiö (WWF)

WWF:llä on kaksi lintuihin liittyvää pitkäkestoista projektia, joissa Lapin alue on merkittävässä osassa. Kiljuhanhia tutkitaan jälleen uudessa hankkeessa. Merikotkien seuranta jatkuu myös edelleen. Molempien lajien tutkimukseen Lapin alueella osallistuu kiinteästi Metsähallitus.

Kiljuhanhiprojekti

Huhtikuussa 2005 käynnistyi WWF:n johdolla uusi kansainvälinen EU LIFE -hanke ”Conservation of Anser erythropus on European migration route” (kiljuhanhen suojelu Euroopan muuttoreitillä). Nimensä mukaisesti hankkeen tavoitteena on tehostaa kiljuhanhen suojelua Pohjolan kannalle erityisen tärkeällä Euroopan muuttoreitillä Tunturi-Lapin pesimäalueilta Viron ja Unkarin muuttovähydysalueiden kautta talvehtimispaikoille Koillis-Kreikan kosteikoille. Hankkeen on tarkoitus kestää vuoden 2008 loppuun asti. Lisätietoja hankkeesta osoitteesta: http://www.wwf.fi/ymparisto/uhanalaiset_lajit/kotimaiset/kiljuhanhi.html

Merikotkaprojekti

WWF perusti vuonna 1973 merikotkatyöryhmän. Merikotkien (*Haliaeetus albicilla*) suojelu edustaa yhtä onnistuneimmista luonnonsuojelun menestystarinoista. 1970-luvun puolivälissä kohdattiin merikotkien lisääntymisen synkimmät ajat, jolloin ainoatakaan merikotkanpoikasta ei kuoriutunut Suomen rannikoilla. Vuoden 2005 laskentojen mukaan uusia poikasia kuoriutui ennätykselliset 252.

Riistan- ja kalantutkimuslaitos, RKTL

RKTL osallistuu Suomen lintulajiston monimuotoisuuden seurantaan tekemällä riistakolmiolaskentoja, peltokolmiolaskentoja ja vesilintukantojen seurantoja.

Riistakolmiolaskennat 2005

Riistakolmiolaskennoilla pyritään laskemaan metsä-

kanalintujen runsautta maassamme. Laskennoilla saadaan tietoja metson, teeren, pyyn ja riekon esiintymisestä. Kiirunan kannanmuutoksista laskennat eivät kerro. Vuonna 2005 Lapin alueella laskettiin yhteensä 139 riistakolmiota. Laskennat tehdään elokuussa. Yhden laskennan pituus on 12 km. Lapissa laskettiin elokuussa 2005 lähes 1800 km linjaa (mukana Kemijärvi-Tornio-alue). Tiedot on julkaistu Riistan tutkimuksen tiedotteessa nro 204 (Helle, P. Ja Wikman, M., 2005). Raportti löytyy netistä osoitteesta www.rktl.fi/

Vesilintulaskennat 2005

Elokuussa 2005 RKTL kertoi tiedotteessaan vesilintujen runsaudesta ja poikastuotosta vuonna 2005. Esimerkiksi sinisorsa ja tavi taantuivat Pohjois-Suomessa. Tavin ja haapanan poikastuotto koheni edellisestä vuodesta, mutta teljän poikastuotto jäi selvästi edellisvuotta heikommaksi. Tiedot on julkaistu riistan tutkimuksen tiedotteessa nro 202 (Pöysä, H., Wikman, M., Lammi, E. ja Väisänen, R.A., 2005). Raportti löytyy netistä osoitteesta www.rktl.fi

Edellä kerrottujen ”perusraporttien” lisäksi RKTL julkaisi tutkimuksen porojen vasakuolemista ja niiden syistä (RKTL, 2005). Tutkimuksessa todettiin, että kotkat ovat suurin yksittäinen syy porojen vasakuolemiin pohjoisissa tutkimuspaliskunnissa. Tutkituissa paliskunnissa (Lappi, Ivalo, Käsivarsi) kotkan saaliiksi jäi eri tutkimusalueilla 0-4,4 prosenttia radiopannoilla merkityistä vassoista. Raportti löytyy osoitteesta <http://www.rktl.fi/julkaisut>

Yliopistojen tutkimukset

Lapin yliopisto, Arktinen keskus

Lapin yliopiston alainen Arktinen keskus tutkii monin tavoin pohjoisen lintuja. Arktisessa keskuksessa on lintuihin erikoistuneita tutkijoita Jukka Jokimäki, Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki ja Osmo Rätti. Arktisessa keskuksessa tutkitaan tällä hetkellä mm. seuraavia aiheita (Jukka Jokimäki, kirjallinen ilmoitus 17.3.2006):

- Matkailun linnustovaikutukset (Jukka Jokimäki & Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki)
- Kaupungistumisen vaikutuksia linnustoon (Jukka Jokimäki & Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki)
- Kuukkeli ja metsätalous (Jukka Jokimäki & Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki)
- Metsätalous ja lintujen pesimämenestys (Jukka Jokimäki & Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki)

ka Jokimäki & Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki)

- Käen ja leppälinnun yhteisevoluutio (Jukka Jokimäki & Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki)
- Kanalintujen genetiikka ja loiset (Osmo Rätti)

Vuoden 2005 aikana ilmestyneet julkaisut on mukana lopussa olevassa kirjallisuusluettelossa.

Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo (LTKM)

LTKM osallistuu Suomen biodiversiteetin seurantaan ruokintapaikkaseurannalla, talvilintulaskennoilla, kesäatklaksella, pesäkorttitutkimuksella, pönttölintutkimuksella, vesilintulaskennoilla, saaristolintujen seurannoilla, pesivän maallinnuston pistelaskennoilla ja linjalaskennoilla. Rengastustoimistolla seuranta tutkimuksia ovat sääksiseuranta, petolintuseuranta ja sisämaan seurantapyynti (SSP). Lapista löytyy innokkaita rengastajia (katso www.lly.fi), jotka rengastavat petolintuja ja osallistuvat mm. sisämaan seurantapyyntiin. Talvilintulaskentoihin osallistuu myös harrastajia (kts. erillinen katsaus tässä lehdessä). Talvilintulaskennat voi nykyisin palauttaa helposti myös sähköisesti, josta ne ovat myös kaikkien halukkaiden tarkasteltavana (<http://www.hatikka.fi/>). Samoin ruokintapaikkaseurantoihin osallistuu vuosittain runsas määrä harrastajia Lapista.

Lapissa sijaitsevat yliopistolliset kenttäasemat

Värriön tutkimusasema – Helsingin yliopisto

<http://honeybee.helsinki.fi/VARRIO/>

Vuonna 1967 perustetun tutkimusaseman tehtävänä on tuottaa kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävää tutkimustietoa Itä-Lapin luonnosta. Tutkimuksen perustana ovat pitkän aikavälin tutkimusprojektit. Lintuihin liittyviä tutkimussarjoja ovat mm. seuraavat: Linnunpöntöt 1970, Pesäaineisto 1970, Tunturihaukka 1973, Kanalintulaskenta 1981, Lintulaskenta 1984, Lintujen talvilaskenta 1992, Keräkurmitsa 1993, Riekko 1993 ja Metso 1998. Lisätietoja näistä tutkimuksista löytyy Värriön kotisivuilta. Lisäksi täytyy mainita aseman hieno luontopäiväkirja, jolla on usein kuvia ja havaintoja linnuista. Sivut löytyvät osoitteesta <http://varrio.blogspot.com/>

Kilpisjärven biologinen asema – Helsingin yliopisto

<http://www.helsinki.fi/kilpis/>

Vuonna 1964 perustetun Kilpisjärven biologisen aseman tehtävänä on pohjoisiin ongelmiin liittyvän biologisen ja muun tutkimuksen edistäminen ja arktisen luonnontuntemuksen opetus. Aseman erikoisuutena ovat pitkäaikaiset eläin- ja kasvitieteelliset havaintosarjat, joita kartutetaan vuosittain. Esimerkiksi kololintujen pesintää on seurattu jo vuodesta 1957 lähtien. Asema on mukana myös useissa kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimusprojekteissa. Asema julkaisee omaa "Kilpisjärvi Notes"-julkaisua.

Lapin tutkimuslaitos Kevo – Turun yliopisto

<http://www.utu.fi/erill/kevo/>

Turun yliopiston Kevolla sijaitseva tutkimuslaitos tekee myös pitkäaikaista kasvi- ja eläintieteellistä seurantaa. Esimerkkeinä voisi mainita pöntöissä pesivien varpuslintujen kannanvaihteluiden seuranta ja petolintujen kannanvaihteluiden ja pesintämenestyksen seuranta. Käynnissä olevista tutkimusprojekteista eräs on pönttölintujen ravinnonkäyttö ja pesimämenestys (Esa Lehtikoinen ja työryhmä).

Muita linnustoselvityksiä

Lapin Vesitutkimus Oy

Lapin Vesitutkimus teki vuoden 2005 aikana ainakin Kevitsan YVA-selvitystä. Linnustotutkimuksia ei ole tätä kirjoittaessa vielä julkaistu, mutta alustavissa tiedoissa Satojärven tiedetään olevan hyvä muutonainen lintujärvi, lisäksi maakotkan tiedetään pesivän lähialueella. Linnustotutkimuksia alueella on suorittanut Ossi Pihajoki. Lisätietoja Kevitsan tutkimuksista osoitteesta: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=123722&lan=fi>

Kirjallisuutta ja lähteitä:

- Aalto, P. 2005a: Lähde Tosilappiin. Linnut 40(2):24-25.
 Aalto, P. 2005b: Tiibetinhani muutti Kemijärveltä Ranualla. Tiira 4/2005:4.
 BirdLife Suomi <http://www.birdlife.fi/>
 Ermala, A. 2005: Riistasaalis 2004. SVT Maa, metsä- ja kalatalous nro 60, 2005.26 s.
 Helle, P. & Wikman, M. 2005: Metsäkanalintujen runsaus ja poikastuotto vuonna 2005. Riistatutkimuksen tiedote nro 204, 2005. 16 s.
 Jokimäki, J., Kaisanlahti-Jokimäki, M-L., Sorace, A., Fernandez-Juricic, E., Rodriguez-Prieto, I. & Jimenez, M.D. 2005: Evaluati-

- on of the "safe nesting zone" hypothesis across an urban gradient: a multi-scale study. *Ecography* 28:59-70.
- Kaisanlahti-Jokimäki, M.-L. & Jokimäki, J. 2005: Etelä-Sallan Natura 2000-alueiden linnusto. Metsähallitus, moniste. 23 s. + 2 liitettä.
- Kaisanlahti-Jokimäki, M.-L., Jokimäki, J. & Väisänen, E. 2005: Kuukkelin metsäluonnon muutosten indikaattorina. Metsätutkimuslaitoksen tiedonantoja 939:18-33.
- Kaisanlahti-Jokimäki, M.-L. & Jokimäki, J. 2005: Kuukkelin sulki- en käyttömahdollisuuksista metsähäbitaatin laadun mittarina. Metsätutkimuslaitoksen tiedonantoja 939:34-40.
- Kaleva 18.4.2005, Siru Sipola: Rehtorit pohtivat Värriön jatkoa. Tutkimuskeskustulevaisuus piilee ilmastomuutoksessa.
- Kaleva 8.5.2005, Pekka Rahko: Tarkkaile naalia ja tunturihaukkaa.
- Kaleva 16.5.2005, Henrik Ahola: Lapin istutukset syyteharkinnassa. Uhanalaisen kiljuhanhen suojelutoimista kiistellään edelleen.
- Kaleva 4.6.2005, Kaspianlyly löytyi ensi kertaa Suomesta (Rovaniemeltä).
- Kaleva 7.6.2005, Munarosvojen epäillään liikkuvan Itä-Lapissa.
- Kaleva 8.6.2005, Uusia havaintoja mahdollisista munarosvoista.
- Kaleva 8.6.2005, Pekka Rahko: Valokuvaaja bongasi aavikkotulkun (Rovaniemeltä).
- Kaleva 9.6.2005, Munarosvojen tutkimus kynän varassa.
- Kaleva 11.6.2005, Lintujen salakauppa ammattimaista.
- Kaleva 14.7.2005: Tunturihaukan pesintä sujui heikosti ???
- Kaleva 17.7.2005: Pekka Rahko: Merikotkanpoikasia ennätysmäärä.
- Kilpisjärven biologinen asema – Helsingin yliopisto <http://www.helsinki.fi/kilpis/>
- Kreivi, I. 2005: Riekkio shoppailemassa. *Tiira* 4/2005:9.
- Lapin Kansa 15.1.2005, Jorma Halonen: Käpylinnut tuovat eloa köyhään lintutalveen.
- Lapin Kansa 5.2.2005, Jorma Halonen: Löytyykö lintuvainajia?
- Lapin Kansa 20.2.2005, Jorma Halonen: Lintujen kevätmuutto alkanut?
- Lapin Kansa 27.2.2005, Jorma Halonen: Ismo Kreivi Lapin lintuharrastajien johtoon.
- Lapin Kansa 3.3.2005, Jorma Halonen: Kottarainen ja pajusirkku yllättivät – Harvinaisia lintuja Lapin talvessa.
- Lapin Kansa 23.3.2005, Jorma Halonen: Autoilija: varo käpylintuja!
- Lapin Kansa 25.3.2005, Jorma Halonen: Oikeaa kevätmuuttoa odotellessa.
- Lapin Kansa 5.4.2005, Jorma Halonen: Haarapääsky Ranualla.
- Lapin Kansa 12.4.2005, Jorma Halonen: Pulmusia ja peippoja.
- Lapin Kansa 19.4.2005, Jorma Halonen: Arokotka ja mustaleppä-lintu Rovaniemellä.
- Lapin Kansa 27.4.2005, Jorma Halonen: Odotettavissa lähipäivinä: muuttolinturynnistys.
- Lapin Kansa 4.5.2005, Jorma Halonen: Vesilintumuutto vilkasta.
- Lapin Kansa 11.5.2005, Jorma Halonen: Kurja sää aiheuttaa lintukertymä.
- Lapin Kansa 18.5.2005, Jorma Halonen: Vuosituhannen linturyntäys.
- Lapin Kansa 28.5.2005, Jorma Halonen: Avosetti ensi kertaa Lapissa.
- Lapin Kansa 1.6.2005, Jorma Halonen: Valtamerilintu suula Karigasniemessä.
- Lapin Kansa 23.9.2005, Jorma Halonen: Taigauunilintuja ja punajalkahaukka.
- Lapin Kansa 13.10.2005, Jorma Halonen: Ilmoita pyrstöiaishavainnot.
- Lapin Kansa 22.10.2005, Jorma Halonen: Lintujen ruokintapaikatutkimus jatkuu.
- Lapin Kansa 31.10.2005, Jorma Halonen: Harmaapäätikkahavainnot talteen.
- Lapin Kansa 17.11.2005, Jorma Halonen: Katsokaa taivaan lintuja!
- Lapin Kansa 25.11.2005, Jorma Halonen: Siperian ja Jäämeren lintuja Lapin syksyssä.
- Lapin Kansa 6.12.2005, Jorma Halonen: Minne urpaiset kadonneet?
- Lapin lintutieteellinen yhdistys <http://www.lly.fi>
- Lapin tutkimuslaitos Kevo – Turun yliopisto <http://www.utu.fi/eril/kevo/>
- Laurila, J. 2005: Värriön keräkurmitsoilla hyvä vuosi. *Suomen Luonto* 64(8):12-13.
- Lehikoinen, A. 2006: Mystiset merisirrit. Käsivarren tuntureilla pesii merisirrejä enemmän kuin on aikaisemmin luultu. *Linnut* 41(1):28-31.
- Lehtiniemi, T. 2005: Kiljuhanhen suojelusuunnitelmat valmisteilla. *Linnut* 40(3):7.
- Linnut Vuosikirja 2004.
- LTSM <http://www.lintuatlas.fi/>
- Metsähallituksen vastuulajit: <http://194.89.0.87/luo/uha/alku.htm>
- Mikkola-Roos, M. & Niikonen, T. (toim.) 2005: Kosteikkojen kunnostuksen ja hoidon parhaat käytännöt kuudella Life-kohdella Suomessa – Life CO-OP -hankkeen tulokset. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja A.
- Nieminen, M.A. 2005: Merikotkat kala-apajalla. *Suomen Luonto* 64(3):18-23.
- Ohtonen, M. 2005a: Tiiralokki toi talven. Harvinaisuushavaintoja 1.11.2004-31.1.2005. *Linnut* 40(1):38-39.
- Ohtonen, M. 2005b: Pakkolaskuja ja petolintuja. Harvinaisuushavaintoja 1.2.-18.4.2005. *Linnut* 40(2):38-39.
- Ohtonen, M. 2005c: Kaksi maalle uutta lajia kahdessa päivässä. Harvinaisuushavaintoja 19.4.-20.7.2005. *Linnut* 40(3):39-42.
- Ohtonen, M. 2005d: Syysunelmia. Harvinaisuushavaintoja 21.7.-31.10.2005. *Linnut* 40(4):38-41.
- Pasanen, J. 2005: Vuotos säilyy naturassa. *Suomen Luonto* 64(11):14-15.
- Pöysä, H., Wikman, M., Lammi, E. & Väisänen, R.A. 2005: Vesilintujen runsaus ja poikastuotto vuonna 2005. Riistätutkimuksen tiedote nro 202, 2005. 7 s.
- RKTL, www.rktl.fi
- RKTL, 2005: Poronvasojen kuolleisuus ja kuolinsyyt: yhteenveto telemetriatutkimuksista Suomen poronhoitoalueella vuosina 1997-2004.
- Suomen Ympäristökeskus. Alueelliset ympäristöjulkaisut. AY 393. Lapin lintuvesityöryhmän mietintö. Lapin lintuvedet – suojelun, hoidon ja käytön järjestäminen. Lapin ympäristökeskus Rovaniemi 2005. www.ymparisto.fi/julkaisut/
- Suunnittelukeskus Oy, www.suunnittelukeskus.fi
- Södersved, J. 2005: Lintutornit. *BirdLife Suomi*. 432s.
- Velmala, W. 2006: Rati riti rastaat! Harvinaisuushavaintoja 1.11.2005-15.1.2006. *Linnut* 41(1):40-42.
- WWF, <http://www.wwf.fi>
- Värriön tutkimusasema – Helsingin yliopisto <http://honeybee.helsinki.fi/VARRIO/>

Teppo Mutanen
Tuposlammentie 13
91910 Tupos
teppo.mutanen@luukku.com

ota suunta

metsään

Parhaat luontopolut
www.luontoon.fi

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

LAPIN LINNUT 2000

Pekka Rahko

Riekko, lapin lintu © Olli-Pekka Karimäki

Lapin lintutieteellisen yhdistyksen havaintokatsaukset uudistuvat. Nyt katsaus käsittää ensimmäistä kertaa yhden vuoden havainnot koko yhdistyksen alueelta. Lajit, jotka vaativat Rariteettikomitean tai Lapin alueellisen harvinaisuuskomitean hyväksynnän, käsitellään omassa artikkelissaan. Osa tavallisista lajeista on jätetty käsittelemättä, sillä niistä ei ilmoitettu havaintoja (esim. talitiainen) ja osa harvinaisista lajeista puuttuu, koska niitä ei havaittu vuoden mittaan Lapissa (esim. kyhmyjoutsen, räyskä, viitakerttunen).

Tähän katsaukseen ilmoitettiin yli 4000 havaintoa. Havaintomäärä nousi jälleen roimasti verrattuna edellisiin katsauksiin (Rahko & Jokimäki 1998, Rahko ym. 2001). Käytettävissä olevien havaintojen lisääntymisen johdosta voidaan lausua sama varoitukseen sana kuin viime katsauksessakin: usean lajin hyvä esiintyminen voi johtua kasvaneesta havainnointiaktiivisuudesta eikä aidosta runsastumisesta.

Marraskuussa 2000 perustettiin Lapin lintutieteellisen yhdistyksen sähköpostilista. Lista ei ehtinyt kartuttaa perustamisvuonnaan yhdistyksen arkiston havaintomäärää paljoa, mutta tulevana vuosina katsauksiin päätyvien havaintojen tulee edelleen nousemaan

listan ansiosta. Havaintoaktiivisuuden vaihdellessa ja toisaalta havaintojen ilmoitustapojen kehittyessä on syytä muistaa erilaisten laskentojen ja pitkäaikaisten seurantojen merkitys. Niiden avulla kerätty tieto on arvokasta Lapin linnuston muutoksia tutkittaessa. Toivottavasti myös havaintojen ilmoitusaktiivisuus säilyy korkeana, jolloin jatkossa vuosien väliset vertailut katsauksissa ovat vankalla pohjalla.

Lintuvuoden 2000 kohokohtia Lapissa olivat muun muassa harmaapäätikköjen mittava esiintyminen talvella, tunturipöllöjen runsaus alkukesästä ja syksyllä pyrstötiaisten hurja vaellus. Havaintojen vähäisyys oli silmiinpistävä muun muassa pikkuvarpusen ja peltosirkun kohdalla.

Käytetyt lyhenteet: 1/ = koiras, 1/ = naaras (1/2 = koiras ja kaksi naarasta jne.), kn = pari, ad = aikuinen, juv = nuori, Ä = laulava, ä = muuten äännelevä, p = paikallinen, m = muuttava, a = parvi, jp = juhlapuku, tp = talvipuku, vp = vaihtopuku, n-puk = naaraspukuinen, pp = pesäpoikanen, kv = kalenterivuosi, kp = kansallispuisto.

Aluejako ja kuntalyhenteet: Etelä-Lappi: KMJ = Kemi-järvi, PEL = Pello, POS = Posio, RAN = Ranua, ROV

= Rovaniemi (kaupunki + mlk), YLI = Ylitornio. Keski-Lappi: KOL = Kolari, KIT = Kittilä, MUO = Muonio, PLK = Pelkosenniemi, SAL = Salla, SAV = Savukoski, SOD = Sodankylä. Pohjois-Lappi: ENO = Enontekiö, INA = Inari, UTS = Utsjoki.

LAJISTOLLINEN KATSAUS

Laulujoutsen *Cygnus cygnus*

Vuoden ensimmäinen oli varhainen 9.2. INA Kettujoelle saapunut kaularenkaallinen lintu (OO), joka oli rengastettu poikasena 1996 Puolangalla ja kontrolloitu talvella 1996-97 kahteen otteeseen Tanskan Jyllannissa (Rengastustoimiston tiedonantoja n:o 128).

Muutto alkoi 18.3. SOD kk 1m N (M-L Kujanpää/OP), ja tämän lisäksi maaliskuulta kertyi kymmenen muuta havaintoa. Huhtikuulta ilmoitettiin runsaat 50 havaintoa, miltei kaikki näistä kuun jälkipuoliskolta. Havaintojen perusteella muutto oli huipussaan huhtikuun lopussa ja toukokuun alussa, ja 9.5. nähtiin kevään suurimmat määrät INA Solojärvi a50 kevätulassa (OO) ja PEL Pellojärvi 42p (JH).

Syysmuuton ensimmäisen suurempi kerääntymä oli 11.9. PEL Pellojärvi 90p (JH).

Lokakuussa nähtiin useissa paikoissa yli 200 linnun kerääntymä, huippuna 17.10. KMJ sillat 250 ad + 20 juv (JJ, M-LKJ). Vielä marraskuussa nähtiin 10.11. KMJ keskusta n. 200p (KU). Tämän lisäksi marraskuulta ilmoitettiin 13 muuta havaintoa ja yhteensä noin 160 lintua.

Joulukuultakin kertyi vielä useita havaintoja: 8.12. ROV Sinettäjärvi 3m S (MKo), 10.12. SOD Jeesiönjoki, Korusnivan sula 1 ad (OP, Kivil.), joka oli paikalla vielä 29.12. sekä 16.-27.12. INA Paadarjärvellä ja Kettujoella viihtyneet 14p (2ad 5juv, 1ad 3juv, 2ad 1juv) (HK, MR).

Tundrahanhi *Anser albifrons*

16.5. INA Mellanaapa 1 2kv (HK) ja 25.5. INA Mellanaapa 1 (PNi, JLe) sekä 20.5.-2.6. SOD Siurunmaa 1p (OP ym.) OP:n mukaan Siurunmaan lintu oli sierialaista albifrons-alalajia ja 1-kv, koska vatsalaikut puuttuivat. Kaukoputkella havaittiin myös, että linnulta puuttui toinen räpylä.

Metsähanhi *Anser fabalis*

19.4. PEL Turtola 1m S (HEe/JH) ja 19.4. ROV Viikajärvi 2m SW (VI) olivat kevään ensimmäiset. 20.-22.4. tehtiin jo yli puolenkymmentä havaintoa, joten muutto alkoi heti vilkkaana. Pohjois-Lappiin

laji ehätti jo huhtikuussa: 28.4. INA Akujärvi 3 (ES). Kevään suurin ilmoitettu määrä oli 9.5. INA Solojärvi 50p kevätulassa (OO). 22.4. ROV Paavalniemellä nähtiin 66m määrittämätöntä Anser-hanhea (VI, IK). Syysmuuton suurin parvi oli 7.10. INA Solojärvi 100p (Rauna Paadar-Leivo). Todella myöhäisiä olivat 17.12. INA Kettujoki 2 (Jouni Mattus/MR).

Merihanhi *Anser anser*

Runsas esiintyminen 15 yksilön voimin: 25.3. SOD kk 2m N (Jarno Saarinen/Sami Kalliokoski, OP), 16.4. INA Kaamanen, Kaamasjoen suisto 2 (Harri Kullberg/OO), 22.4. ROV Paavalniemi 6m (VI, IK), 25.-27.4. PEL Poikkihaka 2p (JH) ja aivan ilmeisesti samat linnut 28.4. PEL Jolmanpää 2p sekä 1.-6.5. PEL Yliranta 2p (JH), 1.5. SOD kk 1m NE kuuden metsähanhen parvessa (PKi), 6.5. INA Syysjärvi 1p (HK, OO, JHo ym.) ja 17.5. SOD Kurkiaska 1p kahden metsähanhen seurassa (Kivil).

Kanadanhanhi *Branta canadensis*

Kevään ensimmäiset olivat 19.4. PEL Nivanpää 5m S (MMk/JH). Pellossa nähtiin myös 29.4. Lampsijärvi 2p (OJu/JH) ja Pellojärvellä enimmillään 9.5. 3p (JH). YLI Meltosjärveltä ilmoitettiin myös useampi havainto, suurin määrä 4.6. 6p (JH). Muualta Lapsista vain kaksi havaintoa: 19.5. KIT Muonijärvi 1p (PKu) ja 22.5. MUO Muonijärvi 1p (PAa).

Valkoposkianhi *Branta leucopsis*

Ainoa havainto 15.6. SOD Lokan allas 1 (IK).

Sepelhanhi *Branta bernicla*

13.5. SOD Kersilö 1p pellolla parinkymmenen metsähanhen seurassa (ENi ym.), 7.6. UTS Ailigas 5m N (Pertti Saunamäki, JHo) ja 13.7. SOD kk 1p varuskunnan uimarannalla (ENi). Heinäkuinen lintu oli saattanut viipyä paikalla pitkäänkin, sillä Jeesiönjoella kalastelleet olivat kertoneet jo juhannusviikolla nähneensä joessa ison vesilinnun, jonka tuntomerkit sopivat sepelhanheen (OP).

Ristisorsa *Tadorna tadorna*

Vuoden ainoa oli 13.7. INA Näätämo Routasenkurui 1/ m S (PPo/Osmonen 2002).

Haapana *Anas penelope*

Haapana ehätti Lappiin niukasti huhtikuun puolella: 30.4. PLK Arvosjoki 1/ (KPe). Seuraavat nähtiin 3.5. PEL Nivanpää 1/1 p (MMk/JH) ja ROV Kuolajokisuu 1/ p (VI) ja Pohjois-Lapin ensimmäiset oli-

vat 12.5. INA Ivalo Mukkavuopaja 1p (ES), 13.5. samassa paikassa 1/1 p (JHo) ja 14.5. ENO Joentekiäinen 1/1 p (PAa). Syksyn suurimmat keräntymät: 2.9. PEL Säynäjärvi n. 170p (JH), 11.9. PEL Pellojärvi n. 200p (JH) ja 1.10. ENO Sotkajärvi 80p (PAa). Viimeisiä olivat 22.10. ENO Sotkajärvi 4p (PAa).

Tavi *Anas crecca*

29.4. KIT Alakylä 1 (JMä) oli kevään ensimmäinen, seuraavat 3.5. ROV Kuolajokisuu 5/5 p (VI). Kesällä nähtiin koiraslintujen keräntymiä 14.6. KOL Ylläslompola 41/ p (PAa) ja 9.7. SOD kk jätevesialtailla n. 150p (OP). Syysmuuton suurimmat määrät laskettiin PEL Pellojärveltä 11.9. n. 150p ja 21.9. n. 130p (JH). Viimeiset olivat 20.10. RAN Simojärvi 1p (PAa) ja KOL Äkäslompolossa pitkään viihtynyt 1 n-puk p, josta viimeinen havainto 3.12. (PAa). KIT Immeljärvelle jäi yksinäinen tavi talvehtimaan (Jouni Heino/PAa).

Harmaasorsa *Anas strepera*

Erinomainen harmaasorsavuosi seitsemän yksilön voimin. 12.5. PLK Arvospuoli 1/1 p (Jouko Lehtelä/PAa), 3.6. ROV Niskanperä 1/ (AAh), 14.6. KOL Ylläslompola 1/1 p (PAa), 27.6. KOL Rautuvaara 1/ p (PAa, OP) sekä ENO Sotkajärvi 9.9. 1p (PAa, A.Kaikusalo) ja 13.9. 1p (PAa).

Sinisorsa *Anas platyrhynchos*

Alkuvuoden ainoa talvehtija oli SOD kk Kommattioja 1/ p. Lintu löytyi 2.1. (PP) ja se oli paikalla vielä 16.3. (OP). Sodankylän edelliset talvihavainnot ovat noin kymmenen vuoden takaa, jolloin sinisoria talvehti Pyhänturin Pyhäjoen luusuassa sekä Kommattilammen luusuassa (OP). Kevätmuuttajista selvästi edellä muita olivat 20.3. UTS Patoniva 1p (Aimo Guttorm) ja 1.4. ENO Näkkälä Tuorkottajajoki 1/1 (Auvo Saukkonen/TLe). Seuraavat nähtiin 10.4. SAV Värriö 1/ p (Urpo Matero/JH) ja SOD Petkula 2 (Yrjö Harju/OP). Keväältä ei ilmoitettu suurempia keräntymiä.

Syksyn suurimmat parvet olivat 20.9. PEL Säynäjärvi n. 250p (JH) ja

10.10. PEL Pellojärvi n. 270p (JH). Marraskuussa tehtiin vielä viisi havaintoa ja joulukuussa kolme: 10.12. SOD kk Kommattilampi 1/ p, samassa paikassa 27.12. (OP), 23.12. PEL Sirkkakoski 1/ p (PAa) ja 29.12. KIT Immeljärvi 1p, joka talvehti (Jouni Heino).

Jouhisorsa *Anas acuta*

Ensimmäiset nähtiin 4.5. kolmessa paikassa: PEL Pellojärvi 4/3 p (JH), ROV Harjulampi 1/1 p (VI) ja PLK Arvosjoki 1/1 (KPe). Pohjois-Lappiin ehti 10.5. ENO Joentekiäinen 1/1 p (PAa) ja INA Ivalo Neivaavan pellot 2p (JHo). Syksyn myöhäisimmät 10.10. PEL Pellojärvi 4p (JH).

Heinätavi *Anas querquedula*

21 havaintoa, joista osa tosin koskee samoja lintuja. Kevään varhaisin oli 4.5. ROV Kuolajokisuu 1/ p (VI). Muut Etelä- ja Keski-Lapin havaintopaikat: PEL Nivanpää, ROV Paavalniemi (useita havaintoja 13.5.-3.6.) ja Harjulampi, KMJ Isokylä, SOD kk, Kelukoski ja Ilmakki sekä KIT Kivijärvet. Kaikki Pohjois-Lapin havainnot: 24.5. INA Toivoniemi 2p (ES), 27.5. ENO Peltovuoma 1/1 p (PAa), 31.5. INA Ivalojokisuu 2/ (OO/Osmonen & Karhu 2002), 1.6. INA Toivoniemi 1/1 p (PPo), 5.6. ENO Sotkajärvi 2/ p (PAa), 8.6. INA Höyhenjärvi 1/1 (MPu), 13.6. INA Ivalojokisuu 1/ (TPi) ja 20.6. UTS Nuvvus 1p (Janne Kumpulainen, Jyrki Pynnönen, Juha Honkala). Aina varmistettu pesintä oli sekin pohjoisesta: 10.7. ENO Sillajärvi 1n + poik. (Jani Lemmetyinen). Syyshavaintoja ei ilmoitettu.

Lapasorsa *Anas chlypeata*

29 havaintoa, joissa varmaankin päällekkäisyyksiä. Ensimmäinen havaittu oli 13.5. ROV Paavalniemi 1/ p (VI, IK). Etelä- ja Keski-Lapin muut havaintopaikat: KIT Kivijärvet, KMJ Kuumalampi, KOL Äkäslompola ja Rautuvaara, SOD kk ja Peurasuvanto, PEL Orajärvi ja Pellojärvi. Pohjois-Lapin havainnot: ENO Sotkajärveltä viisi havaintoa väliltä 22.5.-19.9., ensimmäinen 17.6. 2/2 p (PAa), 24.5. INA Toivoniemi 2 (ES), 25.5. INA Vastusjärvi 1/2 (JLe, PNi), 31.5. INA Ivalojokisuu 3/ (Osmonen & Karhu 2002) ja samassa paikassa 3.6. 1/ p (HK, MR) ja 13.6. 1/ (TPi), 1.6. SOD Vuotso 1/1 (JLe, PNi), 3.6. INA Nauramajärvi 2 (JHo, Urpo Karppinen, ES), sekä 20.6. UTS Nuvvus 1p (Janne Kumpulainen, Jyrki Pynnönen, Juha Honkala).

Punasotka *Aythya ferina*

Seitsemän yksilöä on runsas esiintyminen. 13.5. SOD Siurunmaa 1/1 (Olli Raasakka), 17.5. PEL Pellojärvi 1/ p (JH), 17.-18.5. KMJ Kuumalampi 1/ p (KU PAa), 22.5. MUO Muonionjärvi 1/ p (PAa), 2.-3.6. ROV Ounasjokisuu 1/ (AAh, JRa ym., MMä, PUa, ENe, PNe) ja 9.6. INA Harrappijärvi 1/ p (PPo). Edellinen hyvä vuosi oli 1998, jolloin Etelä- ja Keski-L-

pissa tavattiin kuusi lintua (Rahko ym. 2001).

Tukkasotka *Aythya fuligula*

22.4. PEL Turtola 1/ p (Aki Karjalainen/JH) oli reilusti edellä lajitovereita, seuraavat 3.5. ROV Niskanperä 2/1 p (VI) ja 4.5. jo useassa paikassa KOL Äkäslompolo myöten. Kevään suurimpia parvia: 19.5. INA Lusmaniemi 114p (67/47, MPu), 18.5. SOD Kurittu 130p (ONy) ja 23.5. ENO Sotkajärvi 175p (PAa). Syksyn viimeiset 22.10. ENO Sotkajärvi 3p (PAa).

Lapasotka *Aythya marila*

Muutto alkoi 20.5.: SOD kk 1/ p (PKi) ja PEL Pellojärvi 1/ p (JH). 21.5. lapasotka ehätti jo Pohjois-Lappiin: INA Solojärvi 1/1 (MPu, JA). Pesintään viittäviä havaintoja vain yksi: 26.9. INA Kaldoaivin erämaa 1/ + 3 poik. (Osmonen 2002). Syyshavaintoja Karhu ja Osmonen (2000) tietävät kertoa Inarin Lapista vain neljä, nyt tuli tietoon poikuehavainnon lisäksi toinenkin, 10.9. UTS Vuogojärvi 1 (JA). Syksyn kolmas ja myöhäisin havainto oli 28.10. ROV Ounasjokisuisto 1p (JJ, M-LKJ).

Alli *Clangula hyemalis*

8.5. KOL Äkäslompolo 1 (Sami Mällinen/PHi) ja 10.5. SOD Peurasuvanto 1/1 (ONy) avasivat kevätmuuton. Pohjois-Lapin ensimmäiset olivat 19.5. INA Paatari Alalusma 1/1 (MPu). Etelä- ja Keski-Lapin ainoat kesäaikaiset havainnot olivat 14.6. KOL Ylläslompolo 1/ p ja 26.6. 2p (PAa) sekä 23.7.-19.8. ROV Sinettäjoki 1/ p (MKo). Syksyiltä vain kaksi havaintoa: 24.9. ROV Niskanperä 1p (VI) ja 22.10. ENO Sotkajärvi 1p (PAa).

Mustalintu *Melanitta nigra*

Vuoden ensimmäiset olivat 1.5. SOD Jeesiönjoki 1/ (JaK) ja 3.5. ROV Niskanperä 8/9 p (VI). Pohjois-Lapissa havaittiin vasta 19.5. INA Solojärvi 1/1 (JA, MPu). Kevään suurin määrä oli 2.6. KMJ Hyypiö 47/20 p (JJ, M-LKJ). Syysmuutolta ei ilmoitettu isompia kerääntymiä, viimeiset 10.11. ENO Ounasjärvi 2p (PAa) ja 18.11. ROV Kirkonjyrhämä 1/1 (JJ, M-LKJ).

Pilkksiipi *Melanitta fusca*

13.5. PEL Pellojärvi 1/ p (JH) ja 17.5. PEL Säynäjärvi 1/1 p (JH) saapuivat ensimmäisinä. 19.5. INA Solojärvi 2/1 (MPu) olivat Pohjois-Lapin ensimmäiset. Kevään suurin parvi oli 26.5. ENO Sotkajärvi n. 50p (PKu). Syksyn suurin kerääntymä oli 24.8. PEL Orajärvi n. 25 p (JH) ja vuoden viimeiset nähtiin

7.11. ENO Ounasjärvi 3p (PAa).

Telkkä *Bucephala clangula*

Talvelta 1999-2000 kaksi talvehtijaa: YLI Tengeliönjoen Lohinivan sulassa 1/1 (KOi, PRh) ja SOD Korusnivassa 1/1 (Kivil.). Kevätmuuton varhaisin oli 16.4. ROV Oikarainen 1/1 p (OSä). 17.-19.4. havaintoja kertyi jo seitsemän, pohjoisin 18.4. UTS Patoniva 1/1 p (LI-I). Maininnan arvoinen on myös 18.4. YLI Pesäsalompolossa muninnan aloittanut naaras (ELa/JH). Kevätmuuton suurimmat kerääntymät olivat 4.5. PEL Pellojärvi n. 90p (JH) ja 23.5. ENO Sotkajärvi 100p (PAa).

Syysmuuton avaus ja samalla syksyn suurin parvi oli 12.8. ENO Sotkajärvi 80p (PAa). Muut isot kerääntymät: 20.10. RAN Simojärvi 70p (PAa) ja 22.10. ENO Sotkajärvi 75p (PAa). Joulukuulta kertyi runsaasti havaintoja: ENO Periläkoski 2.12. 1/ p (PAa) ja 10.12. 1p (ELe, TLe), 5.12. ENO Hetta Periläjärvi 2 (TLe), 14.12. RAN Portimojärvi 1p, joka oli paikalla vielä 13.1.2001 (MPe) sekä 16.12. RAN Kaitavirta 1/1 p (PAa) ja tämä lintu nähtiin samalla paikalla vielä 19.2.2001 (MPe). Lisäksi YLI Tengeliönjoen Lohinivan sulaan jäi jälleen talvehtimaan naarastelkkä (KOi, PRh).

Uivelo © Olli-Pekka Karlin

Uivelo *Mergus albellus*

Yksi talvehtimishavainto: 1.1. RAN Kaitavirta 1/1 p, joka talvehti paikalla (PAa). Kevätmuutolla ensimmäinen oli 19.4. ROV Vikajärvi 1p (VI) ja seuraava 27.4. PLK Arvosjoki 1/1 (KPe/OP). Pohjois-Lapin ensihavainto 12.5. INA Ivalo Mukkavuopaja 1/1 (ES). Kesähavaintoja ilmoitettiin paljon, mm. pesintä UTS Kevojärveltä (Vesa Ruusila) ja isohko kerääntymä 26.6. KOL Ylläslompolo 35p (PAa). Syysmuutolta noin 20 havaintoa, suurin määrä 20.9. PEL Pellojärvi n. 35p

(JH). Viimeiset 20.10. RAN Simojärvi 1p (PAa) ja 27.10. SOD Kelujärvi 1p (OP).

Tukkakoskelo *Mergus serrator*

9.5. PEL Pellojärvi 1/1 p (JH) olivat kevään ensimmäiset. Seuraavat nähtiin 13.5. ROV Paavalniemi /1 m (VI, IK) ja SOD kk 1/1 Variksen montulla (JuK). Pohjois-Lappiin ehti 18.5. INA Sолоjärvi 3/2 p (MPu). Kevään suurin määrä oli 20.5. ENO Muotkajärvi Sotkajärvi 15 (AAh). Syyshavaintoja ilmoitettiin vain yksi: 25.9. INA Akujärvi 50p (ES).

Isokoskelo *Mergus merganser*

Isokoskelon muutto alkoi laajalla rintamalla, sillä 19.-23.4. tehtiin kuusi havaintoa eri puolilla aluetta. Ensimmäiset olivat 19.4. SOD Korusniva 3/1 p (PP) ja 20.4. INA Kettujoki 2/ p (JA). Keväältä ei suurempia kerääntymiä ilmoitettu, mutta syksytlä kyllä. Suurimmat parvet olivat 20.9. ENO Sotkajärvi 200p (PAa), 30.9. PEL Säynäjärvi n. 230 p (JH) ja 16.10. KMJ Kemijärvi n. 210p (KU). Marraskuussa tehtiin vielä viisi havaintoa ja joulukuussa kolme: 2.12. ENO Periläkoski /1 p (PAa, ELe, TLe) ja 16.12. 1p (TLe) sekä 16.12. INA Paatari, Lusmaniemen sula 1/ (HK, MR).

Pyy *Bonasa bonasia*

Yhdistyksen arkistoon havaintoja metsäkanalinnuista ilmoitetaan vain satunnaisesti. Ajantasaisin tieto Lapin metsäkanoista saadaankin Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen riistakolmiolaskennoista. Lapin riistahoitopiirin alueella laskettiin 154 riistakolmiota kesällä 2000. Laskentojen mukaan pyyn tiheys oli 2,2 yksilöä/km², missä on hieman nousua vuoden 1999

kannasta (Helle & Wikman 2000). Lappi on kuitenkin niin suuri alue, että todellisuudessa tiheys kaikkein metsäkanalintulajien kohdalla vaihtelee melkoisesti eteläisimmästä Lapista tunturialueelle.

Riekkko *Lagopus lagopus*

Riistakolmiolaskennoissa Lapin riekkoitiheys oli 3,2 yksilöä/km² (Helle & Wikman 2000).

Teeri *Tetrao tetrix*

Teeriä osui riistakolmiolaskijoiden reiteille keskimäärin 1,3 yksilöä neliökilometrille. Lapin teeritiheys las hieman vuodesta 1999 ja oli vain puolet vuosien 1989-1999 keskiarvosta (Helle & Wikman 2000). Enontekiöllä ja Inarin Lapissa ei laskennoissa teeriä tavattu.

Metso *Tetrao urogallus*

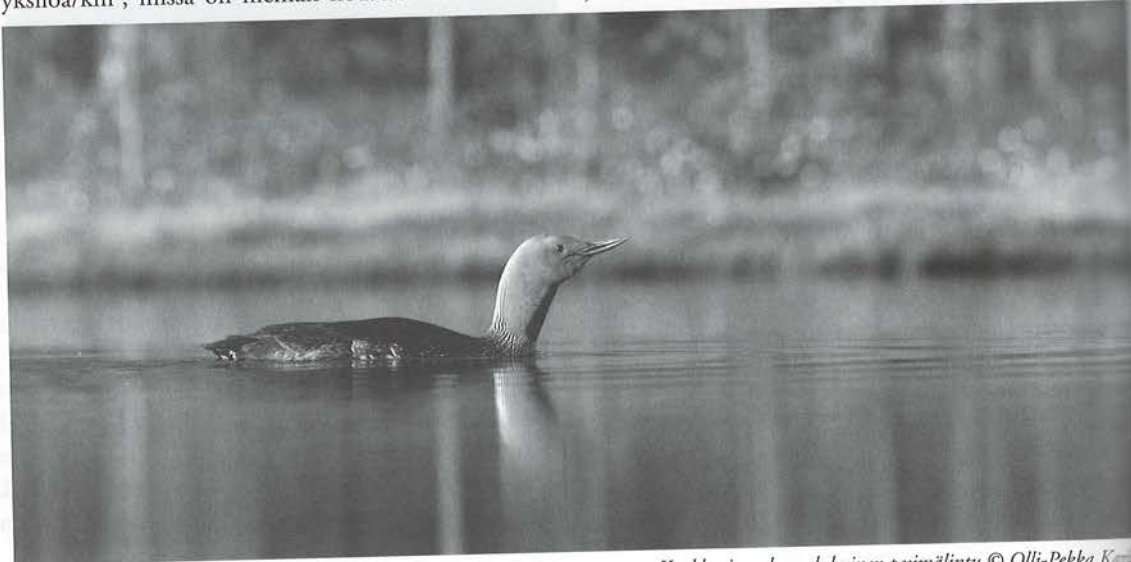
Lapin metsotiheys oli riistakolmiolaskentojen mukaan 2,1 yksilöä/km² (Helle & Wikman 2000). Tiheys sama kuin vuonna 1999, mutta kolmanneksen alhaisempi kuin vuosien 1989-1999 keskiarvo (Helle & Wikman 2000).

Fasaani *Phasianus colchicus*

Normaalin vähälukuinen esiintyminen, kolme havaintoa: heinä-elokuussa YLI Pessalompolossa 1/ p (Ammi Barsk, ELa/JH), 30.10. YLI Vähä-Lohijärvi 1/1 p olleet tuolloin paikalla jo 2 viikkoa (Mauri Koivisto JH) ja 7.12. PEL Juoksenki 1/ (Tuomas Myllymäki JH).

Kaakkuri *Gavia stellata*

Kevään ensimmäisiä olivat 4.5. PEL Pellojärvi 1p (JH) ja 6.5. YLI Meltosjärvi 2p (VI). Pohjois-Lappiin en

Kaakkuri on harvalukuinen pesimälintu © Olli-Pekka K

Kokko 2005

20.5. INA kk 2 (ES). Pesintään viittaavia kesähavain-
toja PEL Ylirannasta ja Lempeästä (JH), ENO Näkkä-
lajärveltä (Aki Arkiomaa) ja INA Sevettijärveltä (JA).
Syysmuuton suurin kerääntymä oli 18.8. INA Kald-
aivin ea. Iijärvi 15p (OO). Syksyltä ilmoitettiin hyvin
vähän havaintoja, myöhäisin oli 1.11. UTS Kevonsuu
1p (Seppo Neuvonen/LI-I).

Kuikka *Gavia arctica*

Kevätmuuton ensimmäiset olivat 8.5. PEL Pellojärvi
3p (JH), 9.5. nähtiin jo useammassa paikassa. Kevään
suurimmat määrät ilmoitettiin ENO Sotkajärveltä,
missä oli 26.5. enimmillään 82p (PAa) ja 21.5. INA
Solojärveltä 36p (MPu, JA). Syksyn viimeiset ja loka-
kuun ainoat kuikat olivat 14.10. RAN Simojärvi 2p
(MPE).

Pikku-uikku *Tachybaptus ruficollis*

Vuoden ainoa oli 16.11. KOL Äkäslompolosta löy-
tynyt 1p (PAa), joka kuoli 31.12. (Jari Vierelä).

Silkkiuikku *Podiceps cristatus*

Runsas esiintyminen. Pesä ROV Harjulammella (JJ,
M-LKJ), josta ensimmäinen havainto jo 13.5. (VI).
3.6. nähtiin myös ROV Kuolajokisuistossa 1p (MMä,
PUu, ENe, PNe). Etelä-Lapin muut havainnot: 3.-
4.6. YLI Portimojärvi 1 (JH, AAh, JRa ym.) ja 7.7.
RAN Kuhajärvi 1/1 + 1 p (TMu). Sodankylässä teh-
tiin paljon silkkiuikkuhavaintoja: 19.5. Ilmakkijärvi
2p (ONy/OP), 27.-28.5. Peurasuvanto 1-2 p (MPu,
ONy) ja 15.6. 1p (OP), 20.-21.5. Kuritun allas 6p,
kesäkuun alussa 7p (ENi ym.). Pohjois-Lapista yksi ha-
vainto, Inarin Lapin kolmas: 21.6. INA Kaamasjoen
suisto 1 (PPo).

Härkälintu *Podiceps grisegena*

16 havaintoa, joista osa koskee samoja lintuja. Ensimmäinen oli 3.5. PEL Pellojärvi 1p (JH). 23.5. ehti jo
Pohjois-Lappiin: ENO Sotkajärvi 1p (PAa). Sotkajär-
vellä nähtiin yksinäinen lintu heinäkuulle asti. Kevään
ja kesän muut havaintopaikat: SOD Kelujärvi (OP
ym.) ja Ilmakkijärvi (T.Lehtiniemi, M.Viherluoto),
KIT Kivijärvet (TPi, PRä), YLI Portimojärvi (JH,
AAh, JRa ym.) ja KMJ sillat (JJ, M-LKJ). Kaksi syys-
havaintoa: 16.9. SOD Kurkiaska 1p (PKi, JaK) sekä
9.10. SOD Kelujärvi 1p (OP).

Mustakurkku-uikku *Podiceps auritus*

Yhdeksän havaintoa eli mustakurkku-uikun esiintymi-
nen jatkuu runsaana, vaikka Ylitornion pesimäseudul-
ta ei ilmoitettukaan havaintoja. 12.5. PLK Neulikko-

aapa 1/1 (P. Nyman/JJ), 13.5. PEL Pellojärvi 4p (JH),
22.5. SOD Peurasuvanto 2p ja 26.5. vielä 1p (ONy),
30.5. KIT Kivijärvet 1p (TPi, PRä), 1.6.-18.7. SOD
Ilmakkiaapa 1p (JLe, PNi, T.Eskelin ym., T.Lehtiniemi
ja M.Viherluoto), 2.6. ROV Tuomijärvi 1 (MMä,
PUu, ENe, PNe), 4.6. KOL Venettijärvi 2p (JH), 1.6.
lähtien ROV Kaattajärvi 1, asusti koko kesän, mahd.
pesintä (AAh) ja 12.-16.9. ENO Sotkajärvi 1p (PAa,
Ilkka & Ismo Lehtonen, JH) sekä 19.9. 3p (PAa).

Merimetso *Phalacrocorax carbo*

72 ilmoitettua havaintoa noin 400 yksilöstä, eli edelli-
sessä katsauksessa (Rahko ym. 2001) todettu runsastu-
minen (tai ainakin havaintomäärän kasvu) jatkuu. Ha-
vaintoja kertyi kaikilta kuukausilta tammi- ja helmi-
kuuta lukuunottamatta. Kevätmuuton varhaisimmat
olivat 30.3. SOD Kommattivaara 60-70m NE (Tapio
Strand/OP), ja tämä oli myös kevään suurin parvi.
Seuraava oli noin 12.4. YLI Pessalompola 1 (Kaarlo
Nalli/JH) ja Pohjois-Lapin ensimmäiset olivat 24.4.
UTS Kevojärvi 2m S (MLa/LI-I). Maalis-toukokuun
kokonaismäärä oli 189 merimetsäsoa.

Kesäkuulta ilmoitettiin 26 lintua ja heinäkuul-
ta kolme. ROV Juottaan tekoaltaalla viihtyi 1p koko
kesän (Eero Vaarala/PAa), myös SOD Kelujärveltä il-
moitettiin havaintoja läpi kesän (OP, Kivil. ym.).

Elokuun summa oli 98 merimetsäsoa ja syysmuuton
avasivat 18.8. ROV Ounasjokisuisto n. 25m S (Kim-
mo Kaakinen/JH). Kuukauden ja samalla koko syksy-
syn suurin parvi oli 30.8. KMJ Ulkuniemi 60p (Tuula
Granroth). Syyskuussa nähtiin 67 ja lokakuussakin
vielä 17 lintua. Marraskuulta ilmoitettiin 13 merimetsä-
soa ja joulukuulta peräti kolme: 2.12. SOD Vajunen
1p (Kivil.), samalla paikalla myös 17.12. (PP), mutta
ei enää 29.12. (OP, JuK), 12.12. INA Inarjärvi Kanki-
vuono 1m W (Aarre Seurujärvi) ja 13.12. INA Juutua
Saarikoski 1 (Ahti Mutenia).

Harmaahaikara *Ardea cinerea*

Kesäkuulta kaksi havaintoa: 4.6. SOD kk 1m S (Ki-
vil.) ja 18.6. SOD Sompiojärvi 1p (Olavi Lehto/OP).
Syksyn runsas esiintyminen näkyi myös Lapissa, yksi-
löitä nähtiin vähintään yhdeksän. 1.-28.8. SOD Loka-
ka 1p (Kauko Pyhäjoki/JH), n. 20.8. RAN Kuhajärvi
4-5 p ja 26.8. 2-3 p (ilm. Hannu Siitonen), 24.8. SAL
Paloperä 1m S (Erkki Vuorela/JH), 10.9. PEL Jolman-
pudas 1p (Unto Rundgren/JH), 20.9. PEL Mätäs 1p
(JH), 21.9. PEL Pellojärvi 1 juv p (JH) ja 30.9. MUO
Jerisjärvi 1p (Kaija Vaattovaara/JH). Pohjois-Pohjan-
maalla nähtiin huimat 141 yksilöä (Timonen ym.
2000).

Mehiläishaukka *Pernis apivorus*

Kahdeksan havaintoa, osa ehkä samoista linnuista: 27.5. SOD kk Pohjantie 1 (Kivil), 23.6. RAN Kemi-järventie 1p (PAa), 23.6. ROV Sinettä 1p soidinlen-nossa ja 2.7. 2p (PnR), 19.7. PEL Kivijärvi 1p (JH), 8.8. SOD kk Pohjantie 1 ja samassa paikassa 17.8. 2m (Kivil) ja 10.9. SOD kk 1m W (OP).

Merikotka *Haliaetus albicilla*

Havaintoja ilmoitettiin vajaa 40, ja niitä kertyi vuoden jokaiselta kuukaudelta. Tammikuun havainnot olivat 20.11.1999-5.1.2000 PEL Mustimaalla viihtynyt 1 subad. (JH) ja 4.1. SOD Porttipahta 1 ad (OP). Ensimmäinen muutolta palannut lienee ollut 5.2. SOD Lokan allas 1, ja viikon päästä tästä altailla näkyi jo 2-4 merikotkaa (Lokan kalastajat/OP). Maaliskuussa nähtiin 13.3. YLI Pessalompola 1p, nuori (ELA/JH), ja huhtikuulta kertyi neljä havaintoa, joista ainoa Sodankylän ulkopuolelta oli 9.4. ENO Kaaresuvanto 1 (Petteri Mokanen/TLe). Toukokuulta ilmoitettiin 17 lintua.

Kesäkuun ainoa ilmoitettu oli 1.6. INA Inarijär-vi 2 ad, jotka asustivat koko kesän Pääsaaren alueel-la (Jouko Nikulainen, MR). 2.8. Inarijärvellä nähtiin niinkään 2p (ES).

Elokuun loppupuolelta vuoden loppuun havain-toja ilmoitettiin 13. POS Livojärvellä nähtiin 23.8. ja 24.10. 1p (Taina Virolainen, Pertti Sillanpää), havain-topaikka on mielenkiintoisen lähellä Kuusamossa pe-sivien merikotkien esiintymisaluetta (Mäkelä 2000). Vuoden viimeiset olivat 7.11. PEL Yliranta 1 juv m S (MMk/JH), 19.11. KMJ Kemijärvi 1 (KU) ja 16.12. RAN kaatopaikka 1 juv p (PAa, O.Näyhä).

Ruskoauhaukka *Circus aeruginosus*

Esiintyminen jatkuu runsaana, yhdeksän havaintoa il-moitettiin: 26.5. YLI Ahvenjärvi /1 p (TPi, PRä), 31.5. INA Ivalojoensuu /1 2-kv (OO), 2.6. ROV Ounasjo-kisuisto 1 (MMä, PUu, ENe, PNe), 9.6. INA Har-rappijärvi /1 (PPo), 11.6. KMJ Berginperä 1p (JJ, M-LKJ), 18.6. ROV Ounasjoensuu /1 (PRä), 21.6. YLI Kainuunkylän saaret 1 (TPi), 6.7. PEL Paamajärvi /1 (2-kv) (TPi) ja 28.8. ENO Sotkajärvi /1 (AAh). Ina-rin Lapista oli aiemmin tiedossa vain kolme havaintoa ja Enontekiön havainto oli tiettävästi kunnan ensim-mäinen.

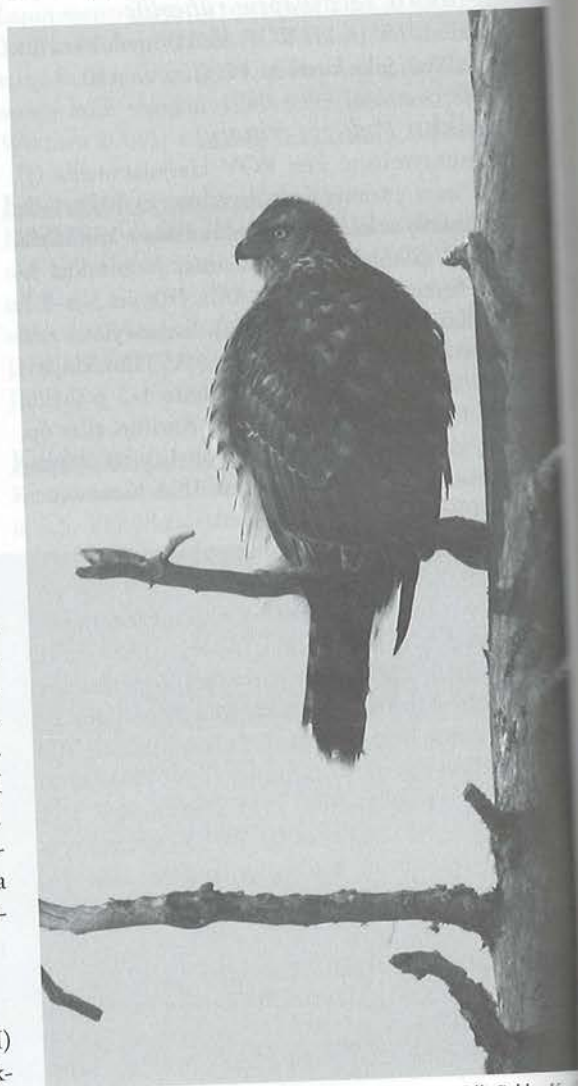
Sinisuohaukka *Circus cyaneus*

Kevään ensimmäinen oli 19.4. PEL Lempeä 1/ p (JH) ja toinen 22.4. PEL Sirkkakoski 1/ p (Mauri Sirk-

ka/JH). Havainnot yleistyivät vapulta. Pohjois-Lapin ensimmäinen kuitenkin vasta 19.5. INA Mellanaa 1/1 (JHo). Syyshavaintoja ilmoitettiin vain muutama mutta myöhäisin 14.10. PEL Mämmilä 1 n-puk (Jan-ne Mäkiyry/JH) olikin sitten todella myöhäinen.

Kanahaukka *Accipiter gentilis*

Tammi-helmikuussa kuusi havaintoa: 4.1. PEL N-vanpää 1p (JH), 9.1. PEL Pallistaja 1p (JH), 15.1. PEL Lempeä 1p (JH), 26.1. ROV Jaatila 1 kuollut (E. The-ring/JJ), 30.1. ROV kaatopaikka 1p (JJ) ja 3.2. PEL Lampsijärvi 1p (JH). 24.3. SOD Allerojärvenjätkä 1/ lienee myös ollut talvehtija (OP). Muuttohavaintoja ilmoitettu. Loppuvuoden havainnot olivat 2.12. SOD kk /1 oravajahdissa (Kivil), 23.12. SOD kk 1p (JuK), 27.12. SOD Peurasuvanto 1p (ONY), 30.12. RAN Kuha 1p (PAa) sekä 31.12. SOD Kersilö 1 (Kivil).

Kanahaukka iltavalossa © Olli-Pekka K...
Kokko 2000

SOD Kommattivaara 1 (ENi).

Varpushaukka *Accipiter nisus*

Talvelta vain yksi havainto: 5.1. INA Ivalo Salmenranta 1/ (JHo). Ensimmäiset muuttajat olivat 15.4. INA Akujärvi 1 pulmusjahdissa (ES) ja 16.4. SOD kk 1m N (PKi), ja jo 20.-24.4. havaittiin PEL ja ROV yhteensä 10 yksilöä (JH, VI, IK ym.).

Syksyltä vain muutama ilmoitus, joista mainittavin 26.8. ENO Ala-Kilpisjärvi /1 (Antero Järvinen). Talvehtimaan jääneitä olivat 7.11. INA Ivalo Salmenranta 1 (JHo), 19.11. SOD kk 1 (HK, OP), 9.12. INA Ivalo keskusta 1 (OO), 20.12. SOD kk 1/ (PKi) ja 30.12. PEL Lempeä 1p (Hillevi Halonen/JH).

Hiirihaukka *Buteo buteo*

Niukasti ilmoituksia. Kevään ensimmäiset olivat 23.4. PLK Vuostimo 1 (Kivil.) ja 24.4. ROV Niskanperä 1m E (VI). Syksyltä vain kaksi ilmoitusta: 19.8. PEL Oivala 3p (JH) ja 3.9. SOD Vajunen 1 (OP, PP ym.).

Piekana *Buteo lagopus*

Kevään ensimmäinen oli todella aikainen 11.3. SOD Kersilö 1 (ONY). Seuraavat vasta liki kuukautta myöhemmin: 7.4. UTS Kevo 1p (RAi) ja 9.4. INA Tsarminiemi 1 (ES). Parhaat muuttosummat olivat 22.4. ROV Paavalniemi 7m N-NE (VI, IK) ja 26.4. ROV Paavalniemi 10m N puolella tunnissa (MPe).

Pesintöjä ilmoitettiin vain muutama, ja valtakunnallisen petolintuseurannan tulostenkin mukaan piekanalla oli pohjavuosi (Taivalmäki ym. 2001). Syysmuutolta ilmoitettiin vain puolenkymmentä lintua, viimeinen oli 20.10. RAN Simojärvi 1p (PAA).

Kotka *Aquila chrysaetos*

Alkutalven havainnot: joulukuulta 1999 maaliskuulle 2000 SAL Salmivaara 1 ad p (PPi), 4.1. SOD Porttipahta 1 ad (OP), 13.1. INA Nellim 1 nälkiintynyt (ES), 20.2. PEL Salmijärvi 1p (Kyösti Mäkilyrö/JH), 21.2. PLK Arvospuoli 2p, joista toinen nappasi lapinpöllön (Arto Keto-Tokoi/JH) ja 27.2. ROV Sinettä 1p (PnR).

Ensimmäiset kevätmuuttajiksi tulkitut 10.3. SAL Salmivaara 1 subad p (PPi) ja 19.3. ROV Pappilantie 1m S (JJ). Kesällä 2000 koko maassa todettiin 124 pesintää, joista 19 tuhoutui (Ollila 2003a). Tunnetuista reviiereistä 80 % on Lapin läänissä. Loppuvuodelta vain kaksi havaintoa: 12.10. INA Petsikko 1 juv (JA) ja 10.12. SOD Orajärvi 1 ad (S.Kujanpää).

Sääksi *Pandion haliaetus*

Kevään varhaisimmat muuttajat olivat 1.5. SOD Peurasuvanto 1 (Kivil.) ja 2.5. ROV Vanttauskoski 4p (MPe, LSi). Pohjois-Lapin ensimmäinen oli 10.5. INA Ivalo Neitiaavan pellot 2m N (JHo). Syysmuutolta ilmoitettiin vain yksi lintu: 8.9. KIT Pallasjärvi 1p (PKu). Vuoden viimeinen sääksihavainto saatiin kuitenkin Afrikasta, Burkina Fasosta, missä kalaverkosta löytyi Matti Suopajärven elokuussa 1998 Sodankylässä pesäpoikasena rengastama lintu (Rengastustoimiston tiedonantoja n:o 129).

Tuulihaukka *Falco tinnunculus*

19.4. ROV Paavalniemi 1m W (VI) ja 20.4. PEL Lehmiavaara 1p (RPa/JH) olivat kevään ensimmäiset. 22.4. nähtiin jo useassa paikassa, mm. ROV Paavalniemi 4m N-NE (VI, IK). Pohjois-Lappiin ehti 29.4. INA Ivalo Kyrönpuoli 1m (OO, JHo). Syksyltä ei ilmoitettu muuttavia.

Ampuhaukka *Falco columbarius*

Varhaisimmat kevätmuuttajat olivat 1.4. KOL kk 1/ p (MLe/JH) ja 24.4. KOL Äkäslompola 1 (PHi). Yleisty huhtikuun viimeisinä päivinä, ja nähtiin jo Pohjois-Lapissakin: 8.4. INA Ivalo, Salmenranta 1 (JHo). Syksyltä vain muutama havainto, joista myöhäisin 3.9. ENO Pyhäkero 1p (PAA).

LI-I:n 13.7. Utsjoella poikasena rengastama haukka löytyi vahingoittuneena Italian Catanzarosta 17.10. (Rengastustoimiston tiedonantoja n:o 130)

Nuolihaukka *Falco subbuteo*

Vain kuusi havaintoa ilmoitettiin. 23.5. SOD kk 1 (Vesa Luhta/OP, ehkä sama lintu pyöri keskikylälä ainakin 7.6. saakka (OP ym.)), 25.6. SOD Luosto 1 (Janne Bruun/OP), 21.6. YLI Kainuunkylän saaret 1 (TPi), 20.7. SOD lentokenttä 1 (Kivil.), 6.8. KMJ Berginperä 1 saalistava (JJ, M-LKJ) ja 4.9. PEL Kittisvaara 1 p/m (THa/JH).

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

Vain kaksi ilmoitettua: 1.5. INA 1 (Pertti Sotaniemi) ja 10.5. ENO 1 (ELe, TLe).

Muuttohaukka *Falco peregrinus*

Varhaisimmat saapujat olivat 15.4. INA Akujärvi 1 (ES), 22.4. ROV Paavalniemi 1m SW (VI, IK) ja 22.4. SOD kk 1/ jätevesialtaalla sinisorsaparvea hätyyttämässä (OP, Kivil.). Kevätmuuttajia ilmoitettiin yhteensä 11.

Koko maassa todettiin kesällä 70 pesintää, joista

vain kaksi epäonnistui (Ollila 2003b). Poikasia pesillä varttui 146.

Kaikki syyshavainnot: 7.8. SOD kk, jätealtaat (OP), 29.8. ENO Porokotajärvi 1 (PAa), 10.9. SOD Kurittukoski 1 yritti saalistaa isokoskeloita onnistumatta (Kivil), 14.9. SOD kk 1m S (JaK, PKi) ja 9.10. SAL Sallatunturi 1 ad m SW (Ppi).

Ruisrääkkä *Crex crex*

Kesä 2000 oli monin paikoin Suomea vielä parempi ruisrääkkäkesä kuin 1999. Lappiin esiintyminen ylsi niukin naukin, sillä vain kaksi yksilöä havaittiin. 25.-26.6. PEL Turtola 1Ä (JH) ja paikallislehti Kuriirin mukaan Posiolla oli huudellut rääkkä (ilm. TMu). Kemin lintuharrastajien alueella tavattiin kahdeksan rääkkää (Koskenkorva ym. 2000) ja Pohjois-Pohjanmaalla peräti 294 (Timonen ym. 2000), joista Koillismaalla seitsemän. Eteläisimmän Lapin pakettipeltojen tarkastus kesäisinä olisi hyvinkin voinut paljastaa lisää raksuttajia alueeltamme.

Liejukana *Gallinula chloropus*

Erittäin hyvä liejukanavuosi Lapin mittakaavassa kolmen yksilön voimin: 7.4. KIT Kinisjärvi 1p, löytyi lumimyrskyn jälkeen pihalta ja kuoli hoitoon otettuna 9.4. (Hanna Ranta/JH), 13.5. ROV Paavalniemi 1p (VI, IK) ja 20.6. SOD Perkula 1 (Jorma Tuhkanen/OP).

Nokikana *Fulica atra*

Neljä havaintoa on hieman enemmän kuin 1990-luvulla keskimäärin. 30.4. PEL Juoksenki 1p (Joonas Karjalainen/JH), 13.-14.5. PEL Lankojärvi 1p (Heikki Vaara/JH), 23.5. INA Ivalojohti 2p (ES, JHo) ja n.15.7.-n.2.8. PLK Pyhäjärvi 1p (Hannu Alatalo, Tuure Mettinen/JH). Inarin Lapin edellinen havainto oli vuodelta 1993.

Kurki *Grus grus*

Varhaisimmat muuttajat nähtiin 19.4. PEL Nivanpää 3m N (MMk/JH) ja PEL Turtola 7m N (Lasse Pakisjärvi/JH). Muutto jatkui heti vilkkaana, 20.-23.4. havaittiin KIT, PEL, ROV ja SOD yhteensä 26 muuttajaa. Pohjois-Lapin ensimmäiset 28.4. INA Akujärvi 2 (JHo).

Syksyn paras muuttopäivä 4.9., jolloin SOD kk yht. 25m N (a13+a4+a8) (OP, Kivil). Suurin yksittäinen parvi 8.9. PEL Jolmanpää 28m S (Aleksiina Toivanen/JH). Myöhäisimmät 22.9. SOD Kitistä pitkin 4m N (OP).

Meriharakka *Haematopus ostralegus*

Kahdeksan kevätmuuttohavaintoa: 25.4. ROV Jänkentynttilä 1p (JJ), pääsiäinen PLK kk, Kemijoki (J.Korhonen/JJ), 18.5. KMJ Isokylä 4p (Marja-Liisa & Raimo Nuutinen), 18.5. INA Ukonjärvi Kirakurantakivet 3p (HK, JHo ym.), 24.5. SOD Peurasavanto 1m N (ONy/OP), 28.5. SOD Ylävaalajoki 10p, lähtivät N (ENi ym.), 3.6. ROV Norvajärvi 3 (AAh ja 24.6. PEL Turtola 2m N (Mika Knuuti/JH). Syksytä kaksi havaintoa: 29.8. ENO Pöyrisjärvi 8p (Paavo Laakso) ja ennätysellisen myöhäinen 22.10. SOD Kitistä myöten etelään 1m S klo 21.55 (JaK, PKi).

Meriharakkaparvi © Jouko Kärkkäinen

Pikkutylli *Charadrius dubius*

9.5. SOD kk 1p (M.Salmi) oli kevään ensimmäinen pikkutylli. Havaintoja ilmoitettiin niukasti, varmoin pesintöjä ei lainkaan. Keski- ja Pohjois-Lapin havainnot: 2.6. INA Tiivivaara 1 (MPu) ja 27.6. KOL Raatuvaa 1p (PAa, OP).

Tylli *Charadrius hiaticula*

Kevätmuuton tunnustelijoita olivat 4.5. ROV Kuolajokisuu 1p (VI) ja 10.5. SOD Ylä-Kitinen 1 (ENi). 17.5. PEL Poikkihaka 1p (JH) avasi päämuuton ja 18.5. oli ENO Sotkajärvellä 18p (PAa). Kevään suurin määrä oli 19.5. KMJ Vuostimo 37p (JJ, M-LK). Syysmuuton suurin keräntymä oli 8.8. ENO Porokotajärvi 22p (PAa, John Farser, Tony James). Myöhäisimmät olivat 21.9. PEL Pellojärvi 1p (JH) ja 10.10. INA Nokijärvet 1p (JA).

Keräkurmitsa *Charadrius morinellus*

Ainoat kevätmuuttohavainnot pesimäalueiden ulkopuolelta olivat 27.5. PEL Poikkihaka 7p klo 7.00 (THa/JH) ja samassa paikassa n. 20p klo 9.20 (JH).

ym.). Syysmuutto sujui huomaamattomasti, yhtään havaintoa ei ilmoitettu.

Kapustarinta *Pluvialis apricaria*

Ensimmäiset havainnot tehtiin huhtikuun puolella: 22.4. PEL Turtola 1 (Aki Karjalainen/JH) ja 29.4. PEL Yliranta 1 (MMk/JH). Yleisty toukokuun ensimmäisellä viikolla. 8.5. nähtiin Pohjois-Lapissa INA Mielikköjänpää 1 (ES) ja 11.5. havaittiin kevään suurin parvi SOD Tettusen pelloilla n. 250p (ilm. OP)

Syyshavaintoja vähän, viimeinen 2.10. PEL Oivala 1 p/m (Veli-Hannu Paakki/JH).

Tundrakurmitsa *Pluvialis squatarola*

Yksi kevähavainto: 27.5. PEL Hannunranta/Pellojärvi 22m N (JH). Viimeksi näin suuria parvia on Lapissa tavattu 1970-luvulla. Kolme syyshavaintoa: 9.9. UTS Kevon luonnonpuisto, Vuogojärmaras 1ä (JA, EAI), 8.10. SOD kk 1 ”kierteli ja äänteli ahkerasti Pohjan tien yllä klo 22” (Kivil) ja samassa paikassa 11.10. klo 22.50 etelään muuttavan linnun (tai parven) kutsuäänä (Kivil).

Töyhtöhyyppä *Vanellus vanellus*

Kevään ensimmäinen yllättäen pohjoisessa: 7.4. INA Solojärvi, Kaksamajoki 1p (JA). Seuraavat 8.4. KIT Alakylä 1p (JMä) ja ROV Alakorkalo 2p (MKe/JH). Yleisty tämän jälkeen nopeasti.

Ensimmäiset etelään menijät havaittiin jo 11.6. KMJ Isokylä 12m S (JJ, M-LKJ), mikä jäi myös ainoaksi ilmoitetuksi syysmuuttohavainnoksi.

Isosirri *Calidris canutus*

4.7. SOD Kelujärvi n. 30m SW klo 23.20 aktiivisesti ääntelevä parvi noin 100 metrin korkeudella järven yli lounaaseen (OP) oli vuoden ainoa havainto. Tämä oli myös Sodankylän toinen syysmuuttohavainto, edellisen tehtiin elokuussa 1999.

Pulmussirri *Calidris alba*

Vuoden ainoa pulmussirri oli 19.9. ENO Sotkajärvi 1 tp p (PAa).

Pikkusirri *Calidris minuta*

Ainoa kevähavainto 20.5. KOL Äkäslompolo 1 (PHi, Pirkko Hietaniemi). Syksyllä tehtiin 11 havaintoa 26 linnusta. Ensimmäiset havaitut olivat 24.7. SOD kk jätevesialtaat 1 ad (OP, Kivil) ja viimeinen 9.9. ENO Porokotajärvi 1p (PAa).

Lapinsirri *Calidris temminckii*

Ensimmäiset nähtiin 17.5. INA Mellanaapa 1 (JHo) ja SOD kk 1 (JuK). Kevään suurin määrä oli 27.5. INA Mellanaapa n. 40 (JHo). Etelä-Lapista vain yksi pesimiseen viittaava havainto: 18.6. ROV Ounasjokisuisto 1 var. (PRä). Syysmuuton ajalta ilmoitettiin puolenkymmentä havaintoa, viimeinen 29.8. ENO Porokotajärvi 1p (PAa).

Kuovisirri *Calidris ferruginea*

Normaalin vähälukuinen, hauskana yksityiskohtana kuitenkin Pihajoen Ossi teki vuoden molemmat havainnot ja vieläpä samana päivänä: 21.7. SOD kk jätevesialtaat 1p (OP) ja SOD Kelujärvi 1m SSW (OP).

Suosirri *Calidris alpina*

14.5. SOD Vajunen 2 (ONy) ja 17.5. ROV Paavallniemi 8p (VI) olivat kevään ensimmäiset. Jo 18.5. nähtiin ENO Sotkajärvi 120m (PAa), joten muutto alkoi rysäyksellä. Syysmuuton ensi merkkejä oli 16.7. SOD kk 1 (OP). Syyspuolen suurin parvi oli 11.8. SOD Porttipahta 11p (PP). Viimeisimpinä havaittiin 21.9. PEL Pellojärvi 1p (JH) ja 10.10. INA Nokijärvet 2p (JA).

Jänkäsirriäinen *Limicola falcinellus*

Kevään ensimmäiset havaitut olivat 26.5. SOD Ilmakkiaapa 2 (JK, SK, ONy, OP) ja 27.5. INA Mellanaapa 2p (JHo). Syysmuuttoaikaisia ilmoitettiin vain kaksi öistä äänihavaintoa: 16.8. SOD kk väh. 2m (Kivil).

Suokukko *Philomachus pugnax*

9.5. SOD Siurunmaa 2 (M.Salmi) ja 9.5. ROV Harjulampi (OSä) olivat kevään ensimmäiset. Pohjois-Lappiin ehti 15.5. INA Mellanaapa 2/ (MPu, HK, JHo) Suurin keräntymä oli 17.5. KMJ yht. 85 (JJ, M-LKJ).

Syksyllä suurimmat määrät 21.7. SOD kk jätevesialtailla n. 70p (OP), 24.7. samassa paikassa n. 120p (OP, Kivil) ja 23.7. INA Mellanaapa 80p (JHo). Viimeinen havaittu 11.9. PEL Pellojärvi 3p (JH).

Jänkäkurppa *Lymnocyrtus minimus*

Ensimmäiset jänkäkurpat havaittiin 19.5. KIT Harisaajo 1p (PKu) ja SOD Rajala 1 (PP). Pohjois-Lapin varhaisin 22.5. INA Mielikköjänpää Ä (ES). Syys-havaintoja vain yksi: 5.9. SOD kk jätevesialtailla 1p (OP).

Taivaanvuohi *Gallinago gallinago*

Saapui toukokuun alussa, 1.5. PEL Yliranta 2p (JH) ja 2.5. KIT Alakylä 1 (JMä) aloittivat kevätmuuton. 9.5.

jo Pohjois-Lapissa INA Mellanaapa 1 (JHo). Syksyltä ei ilmoitettu muuttajia.

Taivaanvuohi © Olli-Pekka Karlin

Lehtokurppa *Scolopax rusticola*

Koko vuoden saldo 35 havaintoa. Kevään ensimmäiset olivat 7.5. PEL Turtola 1p (Jarmo Aska/JH) ja 10.5. PEL Säynäjärvi 1p (Jukka-Pekka Bergman/JH). Pohjois-Lapissa tehtiin loppukevällä kaksi havaintoa: 31.5. UTS Kutuniemi 1p (LI-I) ja 4.6. ENO Hetta 1p (PAa). Keski-Lapissa tehtiin monta kesähavaintoa, parhaimpaa 19.8. SOD kk poikue ja 1 aikuinen Kyllälaaksontielle Erkki Mitikan pihassa (ilm. OP). Samalla varmistui lajin ensipesintä Sodankylässä. Syys-havaintoja paljon vielä lokakuulta. Pohjois-Lapissa ha-vahtiin kevään tapaan kahdesti: 14.10. INA Koppelo 1p, oli ollut paikalla jo pidempään (OO, JHo) sekä syksyn viimeinen ja ainoa marraskuinen 3.11. INA Lemmenjoki 1p (Markku Väitalo/JHo).

Punakuiri *Limosa lapponica*

Kaikki kevähavainnot Pohjois-Lapin eteläpuolelta: 13.5. ROV Paavalniemi 3 (OSä), 20.5. ROV Kuola-jokisuu /2 p (VI), 1.-2.6. ROV Niskanperä 1p (AAh, JJ ym.). Ensimmäiset kevätmuuttajat Pohjois-Lapissa olivat 18.5. ENO Sotkajärvi 4p (PAa). Syksyltä ei il-moitettuja.

Pikkukuovi *Numenius phaeopus*

6.5. PEL Yliranta 1p (JH) ja 8.5. PEL Yliranta 2m N + 1p (JH) avasivat kevätmuuton. Pohjois-Lapissa en-

simmäiset 12.5. INA Mellanaapa 14p (JHo), mikä oli samalla kevään suurin kerääntymä. Ensimmäiset syys-muuttajat havaittiin jo kesäkuun jälkipuoliskolla ja syksyn viimeiset olivat 1.8. PEL Mätäs 8p (JH).

Kuovi *Numenius arquata*

Muutto alkoi 22.4., jolloin eri puolilla Pelloa tehtiin neljä havaintoa viidestä linnusta. Muutto oli vilkkaimmillaan noin viikkoa myöhemmin: 26.4. ROV Paavalniemi 30m (MPe), 27.4. YLI Pekanpää n. 30p (JH) ja 29.4. PEL Yliranta yhteishavainnoinnissa 25m (JH ym.). Kevään suurin kerääntymä 6.5. PEL Turtola n. 50p (JH). Pohjois-Lapissa ensimmäinen oli 5.5. ENO Sotkajärvi 1p (PAa).

Syysmuutolta vähän havaintoja, viimeinen 31.8. SOD Peurasuvanto 1p (ONy).

Mustaviklo *Tringa erythropus*

Muutto alkoi hyvin yhtäaikaaisesti eri puolilla Lappia. Ensimmäiset 8.5. PEL Pellojärvi 6p (JH) ja 9.-10.5. nähtiin myös KIT, KOL, SOD ja pohjoisimpana 10.5. INA Mellanaapa 1/ p (JHo). Kevään suurimmat määrät 17.5. KMJ yht. 40 (JJ, M-LKJ) ja 18.5. INA Mellanaapa 18p (JHo). Syksyn viimeinen havainto 19.8. PEL Pellojärvi väh. 1m N, ä (JH).

Punajalkaviklo *Tringa totanus*

12.5. INA Mellanaapa 2 (JHo) oli kevään ensihavainto, seuraava 15.5. YLI Taroniemi 1p (JH). Keväältä ilmoitettiin Etelä- ja Keski-Lapista 12 muuttajaa, kun-nittain KMJ 3, PEL 1, ROV 5, SOD 2, YLI 1. Ainoa kesähavainnot Pohjois-Lapin eteläpuolelta olivat 21.6. YLI Kainuunkylänsaaret Ä (TPi), 3.7. SOD Kurkiaski 1p (JJ) ja 8.7. KMJ Seitakoski 1 (JJ, MLKJ). Syys-havaintoja ei ilmoitettu.

Valkoviklo *Tringa nebularia*

3.5. ROV Kuolajokisuu 2p (VI) olivat kevään joutuisimmat saapujat. 6.5. PLK Arvosjoki 1 (joukkue Pekkoset/Tornien taisto) oli seuraava ja 7.5. yleistyi eri puolilla Lappia. 9.5. ENO Vajemuotka 1p (PAa) oli Pohjois-Lapin ensimmäinen. Syksyltä vain kaksi ilmoitusta: 12.8. INA Menesjärvi ä (JA) ja 15.8. PEL Lempeä väh. 1 m, ä klo 22.30 (JH).

Metsäviklo *Tringa ochropus*

Metsäviklo ehti Lappiin huhtikuun puolella, ensimmäinen oli 29.4. PEL Yliranta 1m N (JH ym.). Seuraava viikkoa myöhemmin: 5.5. KMJ Berginperä 1 (JJ, M-LKJ).

Pohjois-Lapin ainoat havainnot 29.5. ENO Muot-

kajärvi Sotkajärvi 1 (Jaana ja Janne Tähtinen/TLe) ja Inarin Lapista harvinainen varmistettu pesintä 7.7. INA Ylimmäinen Kerttujärvi 1 + 3 poikasta (JHo).

"Metsäviklo pesii harvinaisena Pohjois-Suomessa havumetsävyöhykkeen pohjoisosia myöten", kertovat lintuatlastiedot (Väisänen ym. 1998). Siihen nähden Ylläs-Aakenuksen linjalaskennoissa tavatut 16 metsävikloa kertovat mainittavan runsaasta esiintymisestä (Aalto 2001). Laskentojen perusteella alueen metsäviklotiheys on 0,3 paria/km² ja parimääräarvio on minimissäänkin 99 paria.

Syyshavaintoja ei ilmoitettu.

Liro *Tringa glareola*

Lirot saapuivat 4.5., jolloin SOD kk lentokenttä 1m N (OP) ja ROV Kuolajokisuu 1p (VI). Seuraava 8.5. PEL Pellojärvi 1m N (JH), ja siitä eteenpäin runsastui nopeasti. 10.5. KMJ sillat-Isokylä jo yht. 150p (JJ) ja samana päivänä nähtiin Pohjois-Lapissa ENO Pallas-Ounas kp Sioskurun tupa 1p (ELe, TLe). Kevään suurimmat kerääntymät 12.5. KMJ yht. 500 (JJ, M-LKJ) ja 17.5. KMJ yht. 900 (JJ, M-LKJ).

Syksyltä vähän ilmoituksia. Suurin kerääntymä 20.7. SOD Sattanen n. 100p (OP) ja viimeinen oli 31.8. SOD kk väh. 1m klo 23.40 (Kivil).

Rantasipi *Actitis hypoleucos*

Vuoden ensimmäiset olivat 8.5. PEL Kaaranneskoski 1p (Saila Sirkkala/JH) ja 9.5. KIT Alakylä 1 (JMä). Pohjois-Lappiin ehtivät 18.5. INA Solojärvi 2 (MPu). Syksyllä viimeiset ilmoitetut olivat 25.8. PEL Yliranta 1p (JH) ja 29.8. SOD Kelujärvi 1p (OP).

Karikukko *Arenaria interpres*

Vallan mainio karikukkokevät: 15.-16.5. INA Ivalojoki Sahanranta 1p (ES, HK, J. McCallum, JHo) ja 21.5. 2p (OO), 17.5. INA Mellanaapa 3p (JHo), 18.-20.5. ROV Paavalniemi 1-2p (OSä, VI) sekä 20.5. myös 1m (MPe, LSi), 18.5. SOD Variksen monttu 1p (JuK), 19.-20.5. SOD Ilmakkiaapa 1p (ONy, ENi) ja 28.5. 2p (Jari Peltomäki, Ari Latja), 20.5. KMJ Isokylä 1p (Marjatta Uino, M-L & R.Nuutinen/PAa), 22.5. MUO Muonionjärvi 1p (PAa) sekä 1.6. INA Joutilajärvi 1 (PPo).

Vesipääsky *Phalaropus lobatus*

Ensimmäiset havaitut: 21.5. UTS Mantojärvi 1 (Aimo Guttorm/LI-I) ja 22.5. PEL Jolmanpudas 2m S (JH). Kesähavaintoja ei ilmoitettu Keski- ja Etelä-Lapista, syysmuuttohavaintoja ei ilmoitettu lainkaan.

Merikihu *Stercorarius parasiticus*

Vain yksi havainto, mutta sitäkin erikoisempi: 15.6. INA Inarijärvi Kallovuono a25m NE (Osmonen 2002). Erittäin suuri parvi, joka on mahdollisesti - jopa todennäköisesti - harhautunut Suomeen Norjan puolelta.

Tunturikihu *Stercorarius longicaudus*

Ainoastaan yksi muuttohavainto Pohjois-Lapin eteläpuolelta: 21.5. KOL Äkäslompola 1 (PHi, Pirkko Hietaniemi). Suurin pesimäseudulta ilmoitettu parvi oli 6.-11.7. ENO-KIT Pallas-Ounastunturi 20p (Jani Lemmetyinen).

Pikkulokki *Larus minutus*

66 havaintoa ilmoitettiin, joskin summassa on jonkin verran päällekkäisyyksiä. 8.5. PEL Pellojärvi 3m N (JH) ja 9.5. PEL Pellojärvi 2p + 2m N (JH) olivat ensimmäiset. Pohjois-Lappiin laji ennätti jo 15.5. INA Mellanaapa 1 (MPu, HK). Kevään suurimmat kerääntymät olivat 23.5. SOD Kelujärvi, Matala lähes 200p (M.Salmi, OP), 26.5. PEL Turtola n. 50p (JH) ja 5.6. INA Kaamanen Jokitörmä 75p (OO).

Kesän suurimpia määriä olivat 3.7. ROV Ounasjokisuisto 40p (JJ, M-LKJ), 4.7. ROV Kivitaipale, Kivijärvi 27 hautovaa (JJ) ja 20.7. PEL Pellojärvi n. 30p (JH).

Loppukesän kaikki havainnot: PEL Pellojärvi 20.7. n. 30p, 26.7. n. 80p ja 1.8. 6p (JH) sekä 20.-26.8. ENO Kilpisjärvi 2p (Markus Hartman/Tuomas Heikkilä). Vuoden viimeinen merkintä lajista saatiin kuitenkin ulkomailta, kun IK:n Pellossa 6.7. poikaseena rengastama lintu löytyi 18.9. Tanskan Mandöstä petolinnun tappamana (Rengastustoimiston tiedonantoja n:o 130).

Vesipääskyt laineilla © Jarno Luiro

Naurulokki *Larus ridibundus*

10.4. KMJ 1 (KU) oli ensimmäinen kevätkuuttaja. Seuraava 13.4. SOD kk 1 (JaK, PKi). Yleisty kuun puolivälin jälkeen, ja 19.4. oli ROV Harjulammella jo 50p (VI). Pohjois-Lapissa varhaisimmat olivat 28.4. ENO kaatopaikka 2p (PAa). Kevään suurimmat määrät laskettiin ROV Jätkänkynntilän liepeiltä, jossa enimmillään 29.4. n. 1000p (JJ). Vuoden viimeiset olivat 5.11. SOD Porttipahta 1 ad (OP), 17.11. KIT kk 1m S (Risto Tikkanen/JH) ja 8.12. SOD Aska 1, löytyi nähtyneenä ja kuoli (Korhonen/OP).

Kalalokki *Larus canus*

Pohjois-Pohjanmaalla koettiin hyvin runsas kalalokin talviesiintyminen, tammikuussa nähtiin peräti n. 1970 yksilöä (Timonen ym. 2000). Lapissakin vuoden ensimmäinen havainto oli lähes talvinen: 3.3. ROV Oikarainen 1p (Hellevi Karvo/JH). Seuraavat nähtiin 8.4. ROV kaatopaikka 1m SE (VI), 9.4. PLK kk 1 (KPe) ja 10.4. PEL Sirkkakoski 1m S (Maiju Sirkka/JH). Runsaan viikon tauon jälkeen havaittiin 19.4. SOD Kersilö 1 (OP), ja tämän jälkeen laji yleistyi nopeasti. Pohjois-Lapin varhaisin oli 3.5. INA Ivalojoiki 2 (JHo), ja kevään suurin parvi oli 2.5. ROV Vanttauskoski 60 (MPe, LSi).

Syksyn viimeiset olivat 5.11. SOD Porttipahta 1p ad (OP) ja 16.11. PEL Mätäs 1p (JH).

Selkälokki *Larus fuscus*

21.4. ROV Vanttauskoski 1p (PAa), 22.4. RAN kaatopaikka 1p (PAa) ja 22.4. PEL Nivanpää 1p (JH) olivat kevään varhaisimmat. Pesimähavaintoja ei ilmoitettu, kuten ei syyshavaintojakaan.

Tuhka- eli idänselkälokkeja (*L.fuscus heuglini*) havaittiin 9.5. SOD lentokenttä 1 +2kv (OP), 15.5. INA Ivalojoiki 1p (HK, J. McCallum, OO, JHo), 27.5. PEL Mustimaa 1p subad (JH), 4.6. PEL Mustimaa 1p (JH) ja 9.7. SOD Lokka 1 ad p (Kivil).

Harmaalokki *Larus argentatus*

Kevään ensimmäiset nähtiin 30.3. KMJ 1 (KU) ja 1.4. KOL Sieppijärvi 1m N (Ahti Kemi/JH). Havainnot yleistyivät hitaasti huhtikuun mittaen ja ensimmäinen suurempi määrä oli 21.4. ROV Vanttauskoski 62p (PAa). Kevään muutkin suuremmat määrät olivat Vanttauskoskelta: 23.4. 78p (PAa) ja 2.5. 60p (MPe, LSi). Pohjois-Lapin ensimmäinen oli 9.5. INA Melanaapa 1 (JHo). Syysmuutolta ilmoitettiin vähälukuisesti havaintoja, myöhäisimmät viipyivät marras- ja joulukuulle: 5.11. SOD Porttipahta 1 juv (OP), 17.11. KMJ Kemijärvi 1p (KU), 18.11. ROV kaato-

paikka 150p (VI), 24.11. SOD Peurasuvanto 1 juv (ONy) ja 2.12. ROV kaatopaikka 3 juv p (VI).

Merilokki *Larus marinus*

Kevään ensimmäiset olivat 26.3. ENO Muotkajärvi 1 (PAa), 5.4. SOD kk 2p (OP), ja 10.4. KMJ 1 (KU). 20.4. alkaen yleistyi. Kevään suurin määrä oli 11.5. SOD Lokka 10 p (JJ & O. Nenonen). Pesimäajalta vain muutama ilmoitettu, joista mielenkiintoisin 4.7. UTS Alaköngäs 2 ad (JA).

Syksyn viimeiset 22.10. SOD Kelujärvi 1 ad (OP) ja 13.11. ROV Vanttauskoski 1p juv (VI).

Kalatiira *Sterna hirundo*

Kevään ensimmäinen 13.5. PEL Säynäjärvi 1p (JH). Seuraavat 17.5. ROV Harjulampi 4p (VI) ja SOD Kurkiaska 1 (ENi). Pohjois-Lapista ilmoitettiin vain yksi havainto: 28.7. INA Akujärvi kn + 2 juv (ES), mikä on uusi ja vasta kolmas tiedossa oleva pesimäpaikka Inarin Lapista (Karhu & Osmonen 2000).

Syksyn viimeiset 1.8. PEL Mätäs 3p (JH).

Lapintiira *Sterna paradisaea*

Saapui 17.5., jolloin havaittiin useissa paikoissa: ENO Peltovuoma 2p (PAa), ENO Sotkajärvi 13p (PAa), KIT Alakylä 1 (JMä), SOD Kurkiaska 6 (Kivil.) ja ROV Paavaliemi 3p (VI). ENO Sotkajärvellä 18.5. jo 30p (PAa) ja 20.5. peräti 130p, mikä oli kevään suurin ilmoitettu kerääntymä (PAa).

Syksyn viimeinen 12.8. INA Menesjärvi ä (JA).

Kesykyhky *Columba livia*

Vakituisten esiintymispaikkojen ulkopuolelta ilmoitettiin puluja seuraavasti: 23.1. ROV Syväsenvara 2p (TMu), 24.1. ROV Saarenkylä 4p (TMu), 10.9.1999-9.4.2000 KOL Ylläs 1, joka tavattiin KOL Kurtakossa 9.4. lennossa etelään (Tapani Rantahalvari), n. 16.4. SAL Kallunki 1p (ilm. Tapani Rantahalvari), 16.4. KOL kk (MLe/JJ), 2.-7.6. SOD Kelujärvi 1p väritykseltään kalliokyhymäinen kesykyhky perunapellolla. Linnulla oli turkoosinvihreä iso rengas jalassa, mahdollisesti kilpailukyhy. (ilm. OP) ja 2.12. ENO Hetta useita (PAa).

Ivalon vakituinen kanta on 1990-luvulla ollut ajoittain vain muutaman yksilön varassa. Nyt ilmoitettiin helmikuulta 2 ja huhtikuulta enimmillään 4 yksilöä (HK). 31.7. havaittiin kuitenkin a11 (HK), joka on suurin määrä vuoden 1992 jälkeen (HK). 14.10. Ivalossa vielä a9 (HK).

Sepelkyyhky *Columba palumbus*

14.4. PLK kk 1 (KPe/OP) ja 14.4. PEL Konttajärvi 1p (Esko Vittikko/JH) olivat kevään ensimmäiset. 15.4. nähtiin PEL Lehmiavaara 3p (Mikko Siivola/JH) ja 20.4. alkaen yleistyi eri puolilla Lappia. Pohjois-Lappiin ehti 24.4. UTS Kevo 1p (MLa, Olli ja Jarmo Pyy-salo). Muut Pohjois-Lapin havainnot: 9.5. INA Aku-järvi 1p (ES), 10.5. INA Pikku-Petsamo 2 (JHo) ja 17.-19.5. INA Solorjärvi 1p (JA).

Kesällä Ylläs-Aakenuksen linjalaskennoissa havaittiin vain yksi sepelkyyhky (Aalto 2001). Syksyn viimeiset olivat 16.9. KOL Mannajärvi 1m SW (JH), 3.10. SOD Kelujärvi 1 (OP) ja 9.10. PEL Juoksenki 1p, heikkokuntoinen, joka kuoli (Arto Kuurijärvi/JH).

Turkinkyyhky *Streptopelia decaocto*

Runsas kevätesiintyminen: 28.4. ENO Kaaresuvanto 1p (PAa), 29.4.-3.5. SOD Kakslauttanen 1p (Jarmo Junnila), 3.5. KMJ Vuostimonsalmi 1p (Raija Pöyliö), 4.5. INA Menesjärvi 1 (Pirkko Mattus), 17.5. SOD kk, Pohjantie 1p (Kivil) ja kk, Loitotie 1Ä (OP, mahdollisesti eri linnut), Loitotie 1p myös 6.6. (OP), 20.-27.5. SOD kk, Kitisen sillan kupeella 1p, ehkä sama kuin Loitotie (Saara Anneberg ym) ja kevään lopuksi ENO seuraavasti: 17.5. Leppäjärvi 1p (Pirjo Huttunen), 19.5. Hetta 1p (PAa) ja 10.6. Peltovuoma 1p (Pekka Sulkava). Havainnoissa lieene päällekkäisyyksiä.

Syksyllä nähtiin 25.9. KMJ keskusta 1p (Samuel Marie) ja 19.10. SOD kk, Poikelan teollisuusalue 1p (JaK). Lisäksi 7.10. INA Menesjärvellä muutti määritämättömäksi jäänyt *Streptopelia*-kyhky, siis turkin-turturikyyhky (JA).

Käki *Cuculus canorus*

Varhaisin kukkuja kuultiin hämmästyttävän aikaisin 11.4. SOD UKK-puisto Ylempi Kiertämäjärvi 1Ä (maallikot/JH). Seuraava 18.5. KIT Alakylä 1 (JMä). Tämän jälkeen muutto pääsi vauhtiin laajalla rintamalla, sillä 19.5. käkiä tavattiin kolmessa paikassa: SOD Tähtelä 1Ä (OP), PEL Konttajärvi 1p (Essi Salmijärvi/JH) ja PEL kk 1m (JH). 20.5. tehtiin jo viisi havaintoa pohjoisinta Lappia myöten: ENO Porokotajärvi 1p (PAa), ENO Sorkajärvi 1Ä (PAa) ja UTS Kevo 1Ä (Maria Aikio/LI-I).

Syksyn viimeinen oli 27.8. PEL Pellojärvi 1m S (JH).

Huuhkaja *Bubo bubo*

Kaikki havainnot: 16.3. PEL Oranki 1Ä (Markus Ol-

likainen/JH), 29.4. PEL Turtola 1p (HEe/JH), 15.5. ROV keskusta Asemieskatu (Ruokovirta), 4.6. YLI Pessalompola 1p (Lea Huhtanen/JH), 12.7. PEL Aitamaa 1 (Jussi Sihvo/JH), 12.-14.8. SOD Myllykylä 1 Ä (PP ym), 1.9. PEL Lempeä 1Ä (JH) ja 4.10. INA Ivalo Salmenranta 1 (JHo).

Tunturipöllö *Nyctea scandiaca*

Pikkuharvinaisuuskatsauksen (Rissanen ym. 2002) mukaan vuonna 2000 nähtiin runsaasti tunturipöllöjä ympäri Suomea havaintojen painoutuessa alkuvuoteen. Lapissakin tunturipöllö oli runsas, mutta huippu koettiin touko-kesäkuussa.

Tammi-huhtikuussa tehtiin vain kahdeksan havaintoa, mikä sekin tietysti normaalivuonna olisi selvästi yli lappilaisen vuosisaldon lajin osalta: tammi-helmikuussa UTS Kuorboaivi-Kaldoaivi kolme eri havaintoa väh. 1 linnusta (Eero Sujala), n. 16.2. UTS Kaldoaivin alue /1 ad (PPo), 12.3. UTS Kevon luonnonpuisto 1 ad (Antti Gröndahl, Markku Kontsas), n. 15.3. INA Kuellipastimtsielgi 1/ ad (PPo), 6.4. SOD Kiilopää 1p (Kari Rannikko) ja 26.4. INA Lemmenjoen kp 1/ ad (Jari Kangasniemi).

Toukokuussa havaintoja kertyi yhtä paljon kuin alkuvuonna yhteensä, siis kahdeksan, kunnittain INA 2, PEL 1 (13.5. Lampsijärvi 1p (Janne Jaako)), SOD 2 ja UTS 3.

Kesäkuussa tavattiin jo 24 tunturipöllöä eteläisintä Lappia myöten. Pohjois-Lapissa yksilömäärät kunnittain ENO 5, INA 7, UTS 0(!). Keski- ja Etelä-Lapissa nähtiin seuraavasti: 7.6. KIT Hanhimaa 1 (Juha Ahola), 11.-13.6. ROV Autti 1 (Jouko Lundén ym.), 11.6. KIT Aakenustunturi 1 n-puk., kuoli myöhemmin (PAa), 11.6. KOL Varkaankuru 1 n-puk. (Marita ja Hannu Maula), 12.6. ROV Lohiniva 1 ad p (Liisa Vaara), 14.-15.6. MUO Särkijärvi 1 (Hannu Holck), 15.6. SAL Saija 1 (Pekka Salminen), 15.6. SAV Kuosku 1 (Jarmo Ahtinen), n. 15.6. MUO Muotkavaara 1 (Tuomas Isometsä), n. 20.6. KIT Pulju-Pokka 1 (Sauli Koski), 19.6. SOD kk, jätealtailla 1p, nuori tai naaraslintu (OP), kesällä PLK Keminsaaret 1p (R.Kelloniemi/JJ) ja 25.6. KIT Pallastunturi 1 kuollut (Keijo Taskinen).

Esiintyminen loppui kesäkuun jälkeen kuin veitsellä leikaten ja loppuvuodelta ilmoitettiin vain kolme havaintoa: 10.7. UTS Puollamoaiwi 1/ ad (P. Koskinen, Gustaf Nordensvan), elokuu SOD Saariselkä, Vongoiva 1 kuollut (ilm. MLa) ja 22.-23.9. SOD Kierinki 1 (Vierelä).

Pikkuharvinaisuuskatsauksessa kerrotaan Lapissa tavatun koko vuonna 33 tunturipöllöä, mutta myö-

hemmin ilmoitettujen havaintojen myötä määrä on kasvanut 11 linnulla. Pesintöjä ei todettu.

Hiiripöllö *Surnia ulula*

27 ilmoitettua havaintoa. Kunnittain ENO 1, INA 2, KIT 3, KOL 2, PLK 3, RAN 1, ROV 3, SOD 12.

Varpuspöllö © Olli-Pekka Karlin

Varpuspöllö *Glaucidium passerinum*

Syksyn 1999 runsas esiintyminen jatkui talvella, kun tammi-maaliskuulta ilmoitettiin 23 pikkupöllöä. Havainnot kunnittain INA 3, KMJ 1, PEL 5, ROV 5, SOD 9. Kevätpuolen ainoa oli 25.4. PEL Hannunranta 2p (JH) ja kesän ainoa 21.6. ROV Paavalniemi 1p rengastettu ssp-pyynnissä (IK). Syksyllä-alkutalvesta tehtiin kahdeksan havaintoa, kunnittain: INA 1, KIT 1, KOL 1, PEL 1, RAN 2, SOD 2.

Viirupöllö *Strix uralensis*

Vain yksi ilmoitettu havainto: 22.4. INA Menesjärvi 1 Å (MPu), lintu havaittiin myös 21.5., jolloin vieraili MPu:n pihalla.

Lapinpöllö *Strix nebulosa*

Kahdeksan havaintoa: 11.2. SOD 1 (ei tarkempaa paikkatietoa, ilm PP), 21.2. PLK Arvospuoli 1p, joutui maakotkan saaliiksi (Arto Keto-Tokoi/JH), 10.4. PEL Lehmivaara 1 kuollut, osittain syöty (Pertti Tervasmäki/JH), 28.4. YLI Jolanki 1p (Timo Koutanieni/JH), 21.5. SOD Orajärvi 1 (PP), 12.6. SOD Porttipahta, Vaalajärvi 2p nelostien sillalla ja 13.6. Vaalajärven Kuusikkokummussa 1p (ilm. OP), 5.12. ROV Vikajärvi 1p (KU) ja 27.12. INA Siggavuono 1p pihakoivussa (MR).

Sarvipöllö *Asio otus*

Kaksi havaintoa, molemmat varmistettuja pesintöjä: 15.4. alk. SAL Salmivaara 1 Å, pesintä kesällä tuotti yhden poikasen (PPi) ja 27.7. RAN Säaskilahti 1ad 2juv (PAa). Salmivaarassa pesi sarvipöllö myös vuonna 1983 (Jokimäki 1992).

Suopöllö *Asio flammeus*

Vuoden ensimmäiset niukasti huhtikuun puolella: 28.4. PEL Yliranta 1p (JH) ja 29.4. SOD Kelujärvi 2 (PP). Pohjois-Lappiin saapui vasta 17.5. ENO Peltovuoma 2p (PAa). Syyshavaintoja ei ilmoitettu.

Helmipöllö *Aegolius funereus*

Ei havaintoja Pohjois-Lapista.

Tervapääsky *Apus apus*

Kaikki Pohjois-Lapin havainnot: 28.5. ENO Hetta 1p (PAa), 20.6. INA Akujärvi 2 (ES), 20.6. INA kk 1 (OO), 16.7. UTS Kevojärvi 1p (Kai) ja 31.7. INA Paatsjoki a4 (OO). Hetan havainto oli myös kevään ensimmäinen.

Harjalintu *Upupa epops*

Neljä havaintoa on normaali esiintyminen: 6.-9.8. PLK Luoro 1 (Pekka Nyman ym.), 22.8. SOD Petkula 1p (Aila Moilanen), 23.-30.8. ENO Nartteli 1 (PAa, Anitta Aalto, V. ja H. Ranta, AAH) ja 9.10. UTS Reisti 1 (Kirsti Guttorm).

Käenpiika *Jynx torquilla*

Kevään ensimmäiset 12.5. KMJ Kostamo 2p (Raili Kostamo, Alpo Jurmu) ja 13.5. KIT Veittivuoma 1Å (Eino Holck/JH). Kaikki Pohjois-Lapin havainnot: 28.5. ENO Sioskurun kämpä 1/1, 29.5. 1Å (Jukka Simula), 4.-7.6. UTS Korretoja 1Å (EA), havaittiin myös 22.6. (EA) ja 2.7. (JA), 11.6. ENO Periläjärvi-Pyhäkero 1Å (Jukka Simula) ja 24.6. INA Väylä, hau-toi varpuspöllön pöntössä (Kari Penttilä).

Käenpiika oli vuonna 2000 BirdLife Suomen projektijajina. Havaintoja tehtiin LLY:n alueella kaikkiaan 18, mikä ei ole ylenpalttisesti. Lintuatlaksen (Väisänen ym. 1998) mukaan laji kuitenkin esiintyy lähes koko Lapissa, Käsivartta lukuunottamatta. Ehkä laji kannattaisi ottaa jonain vuonna yhdistyksen omaksi projektijajiksi.

Harmaapäätikka *Picus canus*

Syksyn 1999 mittavan vaelluksen jäljiltä harmaapäätikka oli runsas Lapissa myös alkuvuonna 2000, 38 yksilöä tammikuulta huhtikuulle kunnittain: INA 6,

KOL 2, PEL 3, PLK 2, POS 1, RAN 3, ROV 1, SAL 2, SAV 3, SOD 10, UTS 2, YLI 3. Kesäaikaisia havaintoja ei ilmoitettu, syyskaudella harmaapäätikkoja nähtiin tusina, kunnittain: KMJ 1, KOL 1, PEL 2, PLK 3, ROV 1, SAV 2, SOD 1, YLI 1.

Palokärki *Dryocopus martius*

Kaikki Pohjois-Lapin havainnot: 20.6. INA Nurkka-vaara 1Ä (HK), 18.8. INA Ivalo 1p (PKu), 2.9. INA Kolmosjärvi 1 (JA), 2.9. INA Sarminiemi 1 (ES), 3.9. INA Kattajärvi 1 (JA) ja 2.10. ENO Hetta 1 (PAa).

Käpytikka *Dendrocopos major*

Kaikki ilmoitetut Pohjois-Lapin havainnot: 2.1. INA Ivalo Salmenranta 2/1 p ja 25.1. 2/2 p (JHo), 1.-2.3. INA kk 1 ja 21.3. 1/2 (JA), 21.9. UTS Korretoja 1 (Eai) ja 2.10. ENO Hetta 1 (PAa). Lajia ei havaittu Ylläs-Aakenuksen linnustoselvityksessä (PAa).

Pikkutikka *Dendrocopos minor*

Kaikki havainnot: talvella 1999/2000 PEL Kylävaara 1p (Kyllikki Keinänen/JH), 4.-5.1. PEL Nivanpää 1/ p (Unto Rundgren/JH), 19.2. PEL Raanujärven Ylipää 1/ p (Anne Kemppainen/JH), 21.3. INA kk 1/ (JA), 20.4. ja 24.4. ENO Hetta Ä (PAa), 25.4. INA Akujärvi 1p (ES), 30.5. INA Kaamanen Vastusjärvi 1Ä (JLe, PNi) ja 28.8. ENO Sotkajärvi 1/ (AAh).

Pohjantikka *Picoides tridactylus*

Ylläs-Aakenuksen linnustoselvityksessä pohjantikka oli alueen yleisin tikkalaji (PAa).

Kiuru *Alauda arvensis*

5.4. PEL Lampsijärvi 2m N (OJu/JH) olivat 2 viikkoa edellä seuraavia: 18.4. SOD kk 1 (OP), 21.4. KIT Alakylä 1 (JMä) ja 21.4. SOD Vuotso 1 (OHi). 28.4. ENO kaatopaikka 2p (PAa) olivat Pohjois-Lapin ensimmäiset. Inarin Lapista ei ilmoitettu havaintoja. Syyshavaintoja vähän, viimeiset 12.10. SOD kk len-
tokenntä 1 (OP) ja 14.10. SOD kk jätevesialtaat 1p (JuK).

Tunturikiuru *Eremophila alpestris*

Yksitoista havaintoa: 23.4. KIT Kiistala 1 (JaK), 23.4. SOD kk 1Ä (OP), 27.4. PEL Yliranta 1p (JH), 30.4. PLK kk 3 (KPe/OP), 3.5. INA Mellanaapa 4p (OO, JHo), 4.5. ROV Arktikumin ranta 2p (VI), 6.5. INA Köysivaara 2 (HK), 9.5. SOD Ilmakiaapa 2/ p (ONy), 12.5. INA Ivalo Sahanranta 2p (ES) ja 15.5. 6p (ES) sekä 15.5. INA Ivalojoki 6 (MPu, HK).

Törmäpääsky *Riparia riparia*

Saapui 17.5. KIT Alakylä 1 (JMä) ja PEL Turtola 4 (HEe/JH). Pohjois-Lapissa ensimmäinen 20.5. ENO Muotkajärvi 3 (AAh). Suurin ilmoitettu parvi 27.5. n. 500p PEL Pellojärvi (JH). Syksyllä viimeiset SOD kk Variksen montulta: 2.9. n. 10p (OP) ja 9.9. vielä 2p (JuK).

Haarapääsky *Hirundo rustica*

Kevään ensimmäiset nähtiin harvinaiseen aikaan 21.4. sekä PEL Lampsijärvi 1p (Yrjö Juuso/JH) että ENO Puussasvaara 1 (I.Piisi/PAa). Seuraavat 13.5. ROV Paavalniemi 1p (VI, IK) ja PEL Turtola 1p (HEe/JH). Yleistyi 17.-20.5., jolloin kymmenkunta havaintoa Pohjois-Lappia myöten: 20.5. UTS Kevo 1p (KAi/LI-
I).

Syksyltä vähän havaintoja, viimeiset 21.9. PEL Orajärvi n. 5p (Aune Turunen/JH) ja 6.10. PLK kk 1 (Pentti J. Korhonen/JH).

Räystäspääsky *Delichon urbica*

7.5. ENO Peltovuoma 1 (Arto Stoor/JH) oli kevään ensihavainto. Seuraava 8.5. YLI Aavasaksa 1m N (JH) ja 9.-10.5. nähtiin jo PEL, SOD ja KOL.

Syksyn ainoat ilmoitetut suurparvet SOD Kelu-järveltä, missä OP:n mukaan kylän puhelinlangoilla koko elokuun ajan 100-300 pääskyä, joista valtaosa räystäspääskyjä. Viimeinen "massaesiintymispäivä" 28.8. (n. 150p), sillä 29.8. paikalla enää n. 20 pääskyä, vaikka sää jatkui lämpimänä. Viimeiset 2.9. Kelujärvellä 2p (OP) ja samana päivänä myös PEL Säynäjä-järvi 1p (JH).

Metsäkirvinen *Anthus trivialis*

Ensimmäiset Pellossa 9.5.: Lupokangas 1Ä, Hannun-ranta 1Ä ja Pellojärvi 1Ä (JH). Pohjois-Lappiin ennät-ti 17.5. INA Tsarminiemi 1 (ES). Syyshavaintoja niu-kasti, myöhäisin 12.9. INA Ivalo 2m (OO).

Niittykirvinen *Anthus pratensis*

Kevätmuutolla ensimmäiset havaittiin 22.4. PEL Ni-vanpää 1m S (JH), RAN Toivakka 2p (PAa) ja SOD kk 1 (Kivil). 1.5. PEL Yliranta jo n. 20p (JH) ja Pohjois-Lapissa varhaisimmat 7.5. INA Mellanaapa 9 (JHo).

Syyshavaintoja ilmoitettiin vähän, viimeiset loka-kuulta: 13.10. INA Ivalo 1m (OO) ja 14.10. SOD kk 1 (JuK).

Lapinkirvinen *Anthus cervinus*

Kaikki havainnot: 24.5. INA Mellanaapa 1 (ES), 27.5. SOD kk (OP), 2.6. INA Menesjoen ranta Ä (MPu),

10.6. INA Juntinoja Ä (MPu), 12.8. ENO Peera 1/ p (Ville Suorsa), 25.8. ROV Ounasjokisuisto 2p (VI), 30.8. SOD kk 1 (OP) ja 10.9. SOD kk (OP).

Keltavästäräkki *Motacilla flava*

Ensimmäinen ehti Lappiin jo huhtikuun puolella: 26.4. PEL Yliranta 1/ p (Elsa Mäkikyrö/JH). Seuraavat ilmoitettut 9.5. SOD Kersilö 1/ (ENi) ja 12.5. PEL Poikkihaka 1p (JH). Kevään suurin määrä oli 17.5. ROV Paavalniemi n. 50p (OSä). Syyshavaintoja niukasti, viimeinen 18.9. SOD Peurasuvanto 1 (ONy).

Virtavästäräkki *Motacilla cinerea*

Erittäin hyvä vuosi virtavästäräkille, mm. 4 pesimähavaintoa. Kaikki havainnot: n. 30.5-4.6. PLK Pyhätunturi 1/ (JuK, OP ym.), 11.-16.6. MUO Kero-oja 1/Ä (PAa), 11.6. INA Vätsäri Pikku Rovijärvi 2 (OO, Leo Salo), 13.-22.6. KOL Varkaankuru 1/ Ä (PAa, Jouko Lundén ym.), 20.6.-30.7. INA Kiilopää 1/1 ad + 2 juv (HK, Olli Karhu, JHo ym.), 25.6. KIT Kolmentunturinoja 1/ Ä (PAa), n. 26.6.-5.7. INA Saariselkä 1/ Ä (Esko Kitula), 27.6. KIT Pallasjärvi 1/1 ad (PAa, PKu, M-L.Vainionpää), 5.7. SAV Tyyroja 1/1 ad + 5 juv (Kim ja Jan Roering), 5.7. SOD Anterinmukka 1/ Ä (Mervi Olkonen, Turo Ketola), 6.8. KIT Pallasjärvi 1 ad + 1 juv (Frans Silvenius, Tuukka Kupiainen), 7.-13.8. KIT Pallastunturi 1/1 ad + 1 juv (Frans Silvenius, Tuukka Kupiainen ym.) sekä harvinainen syys-havainto 3.9. SOD kk Karjalammijoen suulla 1kv, siirtynyt vähitellen Kitistä etelään suuntaan (JuK).

Västaräkki *Motacilla alba*

6.4. KOL Äkäslompola 1p (Ahti Tolonen/PHi) oli kevään ensimmäinen. Seuraavat 10.4. SOD kk 1p (PP), 13.4. SOD kk 1p (Raija Paarman) ja 15.4. PEL Jolmanpää 3p (Matti Jolma/JH). Pohjois-Lappiin västaräkki ehti 16.4. UTS Tsieskula 1p (Kaisa Vuolab). Muuton huippua kuvannevat 22.4. RAN Toivakka 33p (PAa) ja 24.4. ROV Paavalniemi 40m (MPe).

Syksyllä suurin määrä oli 5.9. SOD kk jätealtailla reilut 100p (OP). Vuoden viimeiset nähtiin 10.10. PEL Yliranta 1p (JH) ja SOD kk jätealtaat 1p (OP).

Tilhi *Bombycilla garrulus*

Alkuvuoden ainoat ilmoitettut 5.2. SOD kk 3p + 1p (OP, PP) sekä 13.3. SOD kk 2p (JaK). Ilmoitusten perusteella vain vajaan kuukauden kestänyt kevätliekkidintä alkoi 20.4., jolloin ROV Paavalniemi 5 (MPe). Keväthavaintoja 20 yht. 87 yksilöstä, viimeiset 18.5. ENO Hetta 3+4p (PAa).

Syksyn tilhivaellus oli komea ja töyhtöpäät sa-

puivat pihlajiin syyskuussa. Parvet eivät kuitenkaan vielä olleet jättimäisiä, syyskuun suurin määrä 29.9. PEL Yliranta n. 250p (JH). Lokakuussa vaellus jatkui runsaana ja marraskuussa nähtiin syksyn suurimmat parvet, mm. 12.11. KMJ Kemijärvi a350-400 (KU), 14.11. ROV keskusta 1000p 4-tien montun orapihlajissa (JJ), 15.11. PEL kk n. 320p (JH) ja 25.11. ROV Viirinkangas 2500 p (JJ, M-LKJ). Joulukuun alussa ilmoitettiin vielä 2.12. ROV Saarenkylä 1000 p (JJ), 9.12. INA Ivalo 400 (JHo) ja 18.12. ROV keskusta 400p (JJ).

Koskikaroja havaittiin vähän © Olli-Pekka Karlin

Koskikara *Cinclus cinclus*

Suuria talvehtijämääriä ei ilmoitettu, enimmillään talvella 2000-01 YLI Pessalompolon sulassa ainakin 10p (KOi, PRh). Kesäaikaiset tapaamispaikat KIT Hangasojankuru ja Kolmentunturinoja sekä KOL Varkaankuru.

Peukaloinen *Troglodytes troglodytes*

Kevään ensimmäiset 23.4. KOL Ylläs, Varkaankuru 1Ä (MLe) ja ENO Hetassa 28.4. 1p ja 9.5. 1p (PAa). Pesimäaikaisia havaintoja seuraavilta paikoilta: INA Nurkkavaara (1/1, naaras lähti pesästä, HK) ja Lemmenjoen kp Kultahamina, KIT Hangasojankuru, Lauttasselkä, Pallasjärvi ja Pyhäjärvi, PLK Rykimäkurru (18.5. 3/, joista yksi jo rakensi pesää, vaikka lunta kurussa yli puoli metriä (ENi)), KOL Varkaankuru ja Ylläs (Keskinenlaki) sekä SOD Luosto.

Syyshavaintoja vain yksi: 10.10. SOD kk 1p (OP).

Rautiainen *Prunella modularis*

Saapuivat huhtikuun puolivälissä: 13.4. SOD kk 1p (PP), 17.4. INA Menesjärvi 1p (JA, myös 18.4. 1p, MPu) ja 20.4. SOD kk 1Ä (JuK).

Ylläs-Aakenuksen linjalaskennoissa löytyi rauti-aiskeskittymiä, esim. 25.6. Kolmentunturinojalla 4Ä

(Aalto 2001). Toisaalta vertailu vanhoihin tietoihin paljasti, että esiintyminen vaihtelee alueella vuosittain huomattavasti. Syyshavaintoja ilmoitettiin vähän, viimeiset 15.9. PEL Pellojärvi 1p (JH), 17.9. INA Menesjärvi 3m S (JA) ja 10.10. SOD kk 3 (OP).

Punarinta *Erethacus rubecula*

Kevään ensimmäiset 13.4. SOD kk 1 (Kivil), 20.4. ROV Paavalniemi 2Ä (MPe) sekä 21.4. PEL Lempeä 1Ä ja PEL Oranki 1Ä (JH). Pohjois-Lapissakin jo 23.4. ENO Nunnanen 1 (P.Koskimies, B.Ehrnsten/TLe).

Ylläs-Aakenuksen linjalaskennoissa havaittiin 16 punarintaa (tiheys 0,4 paria/km²), vaikka aikaisemmissa laskennoissa (1988 ja 1996) lajia ei oltu havaittu alueella ollenkaan (Aalto 2001). UTS kolme havaintoa, eli sikäläisittäin keskiverto punarintavuosi (vrt. Karhu & Osmonen 2000). Syksyn viimeiset loka-kuulla: 4.10. KMJ keskusta 1p (KU), 7.10. SOD kk 1 (ENi) ja 13.10. KMJ keskusta 1p (KU).

Sinirinta *Luscinia svecica*

Varhaisimmat 10.5. ENO Pallas-Ounas kp Sioskurun tupa 1ä (ELe, TLe), 14.5. SOD kk (Kivil) ja 8.5. KOL Äkäslompola (PHi). Syksyllä viimeiset 22.9. SOD kk 1 (OP) ja 30.9. PEL Poikkihakka /1 p (JH).

Leppälintu *Phoenicurus phoenicurus*

Ensimmäiset leppälinnut saapuivat huhtikuun puolella: 25.4. PEL Lempeä 1/ (Simo Valkonen/JH), 28.4. SOD Kakslauttanen 1/ (Jarmo Junnila/OP) ja 30.4. RAN Simojärvi 1 (MPe). Yleistyi 6.5. alkaen, havaintoja päivittäin ja Pohjois-Lappia myöten: 8.5. INA kk 1Ä (JA). Syksyllä viimeiset 10.9. SOD Kelujärvi 1 ja SOD kk 1 (OP) ja 20.9. SOD kk 1 (Kivil.).

Pensastasku *Saxicola rubetra*

Uskaliaimmat saapuivat Lapin kevääseen ennen vapua: 21.4. ENO Hetta 1 (PAa) ja 29.4. ROV Paavalniemi 1p (VI, IK, JJ). Seuraavat 8.-10.5. INA, KIT, PEL ja SOD. Ylläs-Aakenuksen linnustoinventoinneissa löytyi viisi pensastaskureviiriä (Aalto 2001). Inarista ilmoitettiin yhteensä neljä havaintoa, Utsjoelta ei yhtään. Syksyllä myöhäisimmät 19.8. PEL Pellojärvi 4p (JH).

Kivitasku *Oenanthe oenanthe*

Varhaisimmat saapuivat jo huhtikuussa: 21.4. ROV Arktikumin ranta 1/ p (VI), samassa paikassa 26.4. 1p (JJ) ja 30.4. SOD kk 2p ja SOD Kurkiaska 2p (Kivil.). Pohjois-Lapissa ensimmäinen 10.5. INA Mellanaapa

1 (ES). Syksyllä viimeiset 25.8. PEL rautatieasema 2p (JH).

Sepelrastas *Turdus torquatus*

Sepelrastaita nähtiin keväällä tavanomaista enemmän, peräti 20 lintua. Ensimmäinen 19.4. SOD Vuotso 1/, paransi Sodankylän saapumisennätystä reilulla viikolla (OHi). Seuraavat 21.-22.4. SOD kk 1/ p (Niemiset) ja 22.4. ENO Nunnanen 1 (Marko Suomi, Pilvi Ojala/TLe). Kevään kaikki linnut kunnittain: ENO 1, INA 5, KIT 1, KMJ 1, KOL 1, PEL 1, PLK 1, ROV 2 ja SOD 7. Myös Pohjois-Pohjanmaalla ja Kemin-Tornion seudulla sepelrastaita esiintyi keväällä runsaasti (Timonen ym. 2000, Koskenkorva ym. 2000).

Kesäkuun havainnot: 1.6. ENO Saana Ä (PAa), 3.6. SOD Myllykylä 1/, lauloi alueella viikon ajan (OP), PLK Pyhätunturi Isokuru 1Ä (Janne Bruun) ja 19.6. UTS Yläköngäs 1/ (AAh). Syksyistä yksi havainto: 4.9. PLK Pyhätunturi Isokuru 1p (OP).

Mustarastas *Turdus merula*

Talvelta ei havaintoja. Keväällä ensimmäiset 20.3. ROV Pajjärvi 1p (MKe/JH), 30.-31.3. INA Kaamanen 1/ p (Aila Pehkonen/JH) ja 8.4. YLI Meltoslahti 1p (Erkki Salmi/JH). Kevään summa oli 36 mustarastasta, eli laji esiintyi selvästi keskivertoa runsaampana. Määrät kunnittain ENO 2, INA 4, KOL 1, PEL 6, ROV 14, SOD 8 ja YLI 1. Viimeinen muuttoaikainen ilmoitettiin 10.5. SOD Petkula 1/ (ENi).

Kesältä kolme havaintoa: 1.6. UTS Kevo 1Ä (KAi/LI-I), 3.6. SAV Tanhua 1Ä (SK, MS, OP) ja 20.6. KOL Kesänsä 1Ä (PAa).

Syksyn kaikki havainnot: 3.11. KOL Ruokojärvi 1/ p (Esko Vasara/JH), 12.-16.11. KOL Äkäslompola 1/ p (PHi/JH), 21.11. KOL kk 2p (Pertti Leppäjärv/MLe), 28.11. INA Ivalo 1p (PPo), 11.12. INA Ivalo 1/ (PPo) ja 16.12. INA Ivalo Salmenranta /1 (JHo).

Räkättirastas *Turdus pilaris*

Kevätmuutto alkoi 21.4. PEL Turtola n. 10p (Aki Karjalainen/JH) ja 22.4. PEL ja SOD eri puolilla 6 havaintoa/12 yks. (JH, Niemiset, Kivil. ym.). Pohjois-Lappiin ehti 3.5. INA Kortamojärvi 1 (JA). Kevään suurin ilmoitettu määrä oli 2.5. PEL Isokylä n. 120p (JH).

Syksyllä rastaat esiintyivät runsaana hyvän pihlajanmarjasadon ansiosta. Suurimmat määrät ilmoitettiin syys-lokakuun molemmin puolin: 24.9. ROV Niskanperä 350p (VI), 28.9. PEL eri puolilla n. 570p (JH), 8.10. ROV Viirinkangas 800p ja Sankarihautausmaa 200p (JJ) ja 12.10. PEL eri puolilla n. 530p

(JH). Räkättejä riitti kuitenkin joulukuulle runsaasti, pohjoisinta Lappia myöten, mm. 11.12. ROV Saarenkylä 110p (VI), 12.12. INA Ivalo keskusta 20 (JHo) ja 17.12. ROV Saarenkylä a n.200 (PAa).

Laulurastas *Turdus philomelos*

Ensimmäiset havainnot tehtiin huhtikuussa: 19.4. INA Vellivaara 1 (ES), 22.4. PEL Lampsijärvi 1p (OJu/JH) ja 29.4. PEL Yliranta 1m (JH ym.). Yleistyi 8.-10.5. Syyshavaintoja vähän, viimeiset 2.10. SOD kk 20m yömuutolla (Kivil) ja erittäin myöhäinen 21.11. KOL kk 1p (Pertti Leppäjärvi/MLe).

Punakylkirastas *Turdus iliacus*

Kevätmuuton alku: 19.4. PEL Lampsijärvi 1p (OJu, JH), 20.4. ROV Sinettä 1p (MKo) ja 23.4. SOD kk 2p (OP ja SK). Yleistyi toukokuun alussa, Pohjois-Lapissa ensimmäiset vasta 9.5.: INA Menesjärvi 1Ä (MPu) ja INA Akujärvi 1 (ES).

Syksyllä havaintoja kertyi hyvän pihlajanmarjasadon ansiosta aivan vuoden loppuun asti. Kaikki joulukuiset havainnot: 2.12. ROV Saarenkylä 1p (JJ), 11.12. INA Ivalo keskusta 1 (JHo), 13.12. KOL Äkäslompola 1p (PHi) ja 30.12. INA Ivalo Salmenranta 1 (JHo).

Kulorastas *Turdus viscivorus*

Saapui 22.4. sekä ROV Paavalniemi 1m (VI, IK) että SOD Kurkiaska 1Ä (Kivil). Yleistyi heti toukokuun alkupäivinä, Pohjois-Lappia myöten: 2.5. INA Kotsamo 1 (ES). Syyshavaintoja vähän, viimeiset 15.10. SOD Moskuvaara 1 (Kivil) ja 24.11. SOD kk 1 (PKi). Marraskuun havainto on myöhäisin syysmuuttohavainto Sodankylän alueelta (OP).

Pensassirkkalintu *Locustella naevia*

Lapin vasta kuudes pensassirkkalintu havaittiin 26.6. YLI Kainuunkylä 1Ä (TPi). Vuonna 1999 laji tavattiin KOL kk:ssä ja YLI Aavasaksalla, joten viimeaikaiset havainnot keskittyvät länsirajalle.

Ruokokerttunen *Acrocephalus schoenobaenus*

Ensimmäiset olivat 24.5. KMJ 1Ä (KU) ja 27.5. PEL Yliranta 1Ä (JH), Pohjois-Lapissa 8.6. UTS Kevonsuu 1Ä (LI-I). Syksyn viimeinen 2.9. SOD kk Kitisen sillan vieressä 1Ä syyslaululla (JuK).

Mustapäähkerttu *Sylvia atricapilla*

Neljätoista lintua syksyiltä-alkutalvesta: 2.10. KMJ Särkikangas 1 n-puk p (Uljas Jurmu), 3.10. INA Ivalo Salmenranta 1/ p (JHo), 4.10. PLK Lehtikangas 1/ p

(Pentti J. Korhonen/JH), 9.-14.10. SOD kk 2 n-puk (PP), 10.-11.10. SOD kk 1/ (ENi), 14.10. UTS kk 1/ (JA), 15.10. KMJ keskusta 1/ p (KU), 28.10. INA Ivalo Salmenranta 1/ (JHo), 29.10. SOD kk hautausmaa 1/ (OP), lokakuu KIT Pallasjärvi 1/ p (PKu), 1.11. INA Ivalo Hukkaperä 1/1, myös 4.11. (HK), 14.11. ENO Hetta 1/ (PAa) ja 7.12. INA kk 1/1, mikä on Inarin myöhäisin havainto (MR).

Lehtokerttu *Sylvia borin*

Kevään ensimmäiset 22.5. PEL Lempeä 1Ä (JH), 27.5. PEL Akajoki 1Ä (JH) ja 27.5. KMJ 1Ä (Marjatta Uino). Reviirejä ilmoitettiin laiskanpuoleisesti, mutta Sodankylässä laji oli viime vuosia yleisempi (OP). Ainoa Pohjois-Lapin havainto 1.7. INA Ivalo kirkkopuisto 1Ä (ES, JHo). Syksyllä viimeinen 9.10. SOD kk 1 (PP).

Hernekerttu *Sylvia curruca*

Havaintoja ilmoitettiin ehkä hieman niukanpuoleisesti: 25.5. SOD Kelujärvi järven itäpäässä 1Ä (Sami Kallioikoski/OP) ja 2.6. alkaen 1Ä keskellä kylää (OP ym., viimeinen havainto 19.7. varoittelevasta linnusta), 4.6. PEL Hannunranta 1Ä (JH), 4.6. KMJ Arvospuolen tie Ä (JJ, M-LKJ), 28.6. INA Lemmenjoen kp Kultahamina 1Ä (HK) ja 4.7. KMJ Oinas Myllyoja Ä (JJ, M-LKJ).

Pensaskerttu *Sylvia communis*

Erittäin runsas esiintyminen Lapin mittakaavassa. Kaikki havainnot: 25.5. PEL Yliranta 1Ä (JH), 27.5. PEL Nivanpääntie 1Ä, ja samassa paikassa myös 26.6. ja 28.6. (JH), 26.6. PEL Turtola 1Ä (JH), 27.-28.6. KIT Kelontekemä 1Ä (OP) sekä 2.7. SOD Kelujärvi 1Ä ja 5.7. 2Ä (OP). Sodankylän edellisestä havainnosta ehti kulua yli 10 vuotta (OP). Kemin-Tornion alueella pensaskerttuvuosi oli niinikään erittäin hyvä, kesän mittaan tehtiin 20 havaintoa (Koskenkorva ym. 2000). Pohjois-Pohjanmaalta ilmoitettiin 108 reviiriä, ja vuosi oli pensaskertun suhteen ”epäilemättä yksi kaikkien aikojen parhaista” (Timonen ym. 2000).

Lapinuunilintu *Phylloscopus borealis*

16 havaintoa, kunnittain ENO 1, INA 2, KIT 2, PLK 1, ROV 2, SOD 5, UTS 3. Varhaisimmat 29.5. ENO Sotkajärvi 1 (Jaana ja Janne Tähtinen/TLe) ja 4.6. ROV Kaihuvaara 1Ä (VI, IK ym.).

Sirittäjä *Phylloscopus sibilatrix*

Seitsemän havaintoa yhdeksästä linnusta: 8.5. ENO Hetta 1p (PAa), 4.6. INA Vävyntäniemi Ä (ES, JHo),

Urpo Karppinen), 3.6. ROV Vammavaara 1 (AAh), 15.6. KIT Aakenustunturi 1p (Aimo Mäkinen), 17.6. INA Pikku-Petsamo 2Ä (HK), 18.6. INA Lemmenjoen kp Lammaspää 1 (PPo) ja 24.6. RAN Säaskilahti 2Ä (PAA).

Tiltalti *Phylloscopus collybita*

Vain 13 havaintoa ilmoitettiin: 22.4. SOD kk 1Ä (Kivil.), samalla alueella myös 1.5., 10.5. UTS Kevo 1/ (Kai/LI-I), 20.5. UTS Karigasniemi 1 (KLe), 24.5.-3.7. KIT Pallasjärvi Pyhäjoki 1Ä (PKu), 1.6. UTS Korretoja Ä, myös 5.-7.6. (Eai), 4.6. ROV Hirvas 1Ä (VI, IK ym.), 4.6. PEL Salmilompolontie 1Ä (JH), 8.6. INA Nellim 1 (PPo), 9.-14.6. KIT Pallasjärvi 1p (PKu), 27.6. MUO Äkäskero 1Ä (Keijo Taskinen), 11.7. UTS Kenesjärvi 1Ä (LI-I), 12.7. UTS Kenesjärvi Väyläkoski 1Ä (OO, JHo) ja 28.9. PEL Pellojärvi 1p (JH).

Pajulintu *Phylloscopus trochilus*

Kevätmuutto alkoi pohjoisesta, ensimmäinen oli hyvin aikainen 28.4. KIT Pallasjärvi 1 (PKu), seuraavat 15.5. UTS Karigasniemi 1 (KLe), 18.5. ENO Sotkajärvi Ä (PAA) ja 18.5. PLK Rykimäkuru 1/ (ENi). 20.5. pajulintuja lauloi jo monin paikoin. Syksyllä viimeiset lokakuulta: 1.10. SOD kk 1 (ENi) ja 14.10. SOD kk 1 (JuK).

Hippiäinen *Regulus regulus*

Vuoden ensimmäiset ilmoitettut olivat 15.4. SOD kk 1 (JuK), 18.4. SOD kk 2 (OP), 22.4. PEL Nivanpää väh. 1 (JH) ja 24.4. ENO Hetta 1 (B.Ehrnsten/TLe).

Syksyistä alun toistakymmentä havaintoa. Ensimmäinen 30.8. PEL Lupovaara väh. 1p (JH), viimeiset 4.10. PEL Mustimaa 5p (JH) ja 17.10. INA Köysivaara 1 (OO). Köysivaaran lisäksi vuoden ainoa havainto hippiäisestä Inarin Lapista oli 6.9. INA Muotkatunturi ea. 1p tunturikoivikossa (MR).

Harmaasieppo *Muscicapa striata*

Saapui muutaman päivän sisällä tasaisesti Lapin erikolkille: 19.5. SOD Vuomaselkä 1 (Grönqvist ja Saranto/OP), 20.5. PEL Hannunranta 1p (JH), 21.5. INA Ivalo Salmenranta 1 (JHo) ja 21.5. SOD Kelujärvi 1 (OP). Syksyllä syyskuulta useita havaintoja, viimeiset 21.9. INA Ivalo Salmenranta 1 (JHo) ja 22.9. PEL Yliranta 1p (JH).

Kirjosieppo *Ficedula hypoleuca*

Ensimmäinen todella aikainen: 21.4. PEL Naamijoki 1/ pesäpöntöllä (Ari Ojajärvi/JH)! Seuraavat 7.5. PEL

Oranki 1/1 p (Markus Ollikainen/JH) ja KIT Alakylä 1 (JMä). 9.-10.5. havaintoja SOD, ROV, PEL ja Pohjois-Lapissakin 10.5. INA Ivalo Salmenranta 1/ (JHo) ja 10.5. INA kk Ä (Timo Karjalainen). Loppukesän myöhäisimmät 20.7. PEL Pellojärvi 2p (JH).

Pyrstötiainen *Aegithalos caudatus*

Alkuvuodelta puolenkymmentä havaintoa: 1.1. ROV Pöykkölä 5p (Jari Jokela), 25.1. PEL Ajanki 2p (Esko Keisu/JH), 25.2. INA Ivalo Salmenranta a14, vaelisivat NE (JHo) ja mahdollisesti sama parvi 25.2. INA Ivalo Salmenranta a17 (OO) sekä 29.3. SAL Pyhäjärvi 4p (Janne Heliölä).

Toukokuussa todettiin n. neljä paria Ivalon liepeiltä (Karhu & Osmonen 2000) ja 28.5. nähtiin SOD kk 1, mikä oli ensimmäinen kesähavainto Sodankylästä (Johanna Tähtinen/OP). 3.6. havaittiin INA Pikku-Petsamossa 1/1p, toisella höyheniä nokassa (HK) ja 9.6. löytyi pesä INA Ivalon Maunujärvenkanavan lähikoivikosta. Pesä oli oksanhangassa, emo hautomassa ja kyseessä oli ensimmäinen todettu pesintä Inarin Lapissa (JHo). Kesäajan muut havainnot olivat 16.7. UTS Tsieskula 4p (RAi) ja 19.7. UTS Kevo 3p (LI-I).

Syksyn vaellus oli ennätysmäinen. Alkusoittona havaittiin elokuussa Sallassa n. 10.8. Sarviselkä n. 12p (Pekka Moilanen/JH) ja 20.8. Salmivaara a10 (PPi) sekä Inarin Lapissa 29.8. INA Ivalo Salmenranta a7 kierte. (JHo) ja 30.8. UTS Puksalskaidi n. 20p (Harri Vehviläinen). Seuraavat nähtiin vasta syyskuun puolivälissä 13.-15.9. YLI Kopanmäki 10p (Esko Uusimäki/JH) ja 17.9. INA Ivalo Salmenranta a7 (OO). Laji yleistyi nopeasti 20.9. jälkeen. Ilmoitusten perusteella vaellus oli voimakkaimmillaan lokakuun alkupuoliskolla. Suurin havaittu parvi oli 22.10. KOL Ruonajärvi n.100 p/m (Jouni Kaikkonen/JH).

Syys-joulukuulta ilmoitettiin 135 havaintoa yhteensä vähintään 1160 yksilöstä. Yksilömäärän laskeminen liikkuvasta pyrstötiainasparvesta on vaikeaa, ja melkoinen osa lukumääristä ilmoitettiin merkinällä "noin". Yksilömäärät kunnittain: ENO 34, INA 55, KIT 26, KMJ 32, KOL 162, MUO 35, PEL 241, RAN 15, ROV 238, SAL 25, SOD 230, UTS 31, YLI 58.

Myös Kemin-Tornion seudulla vaellus oli ennätys-suuri, yhteismäärä ylitti viisinkertaisesti aiemman vuoden 1983 ennätyksen. Pääosa veltajista matkasi kohti etelää (Rauhala ym. 2001). Haaparannan Sandskärin lintuasemalla havaittiin syksyn mittaan 1840 pyrstötiasta (joista 749 rengastettiin), ja huippu oli lokakuun alussa, parhaana päivänä 5.10. havaittiin yli 400 veltajaa (Andersson ym. 2001).

Lapintiaainen *Parus cinctus*

Ylläs-Aakenuksen alueella linjalaskentojen mukaan selvästi runsain tiainen (Aalto 2001).

Töyhtötiainen *Parus cristatus*

Vain kaksi ilmoitettua havaintoa: 18.12. ROV Ounasrinne ä (VI) ja 13.12. PEL Kylävaara 1p (Orvokki Mäkikyrö/JH).

Kuusitiainen *Parus ater*

Ainoastaan kolme ilmoitusta: 8.1. ROV Napapiiri 1p (JJ), 26.1. PEL Hiirimaa 1p (Väinö Mäkikyrö/JH) ja 27.1. PEL Ratasjärvi 1p (JH).

Sinitiaainen *Parus caeruleus*

Perin vähän ilmoitettiin sinitiaishavaintoja. Laji on yleistynyt siinä määrin, että ilmoitusaktiivisuus lienee romahtanut. Kevätmuutosta kertoo ENO Hetan kevään ensimmäinen havainto: 24.4. 1p (PAa).

Pähkinänakki *Sitta europaea*

Vain kaksi havaintoa: 28.1. ROV Pöykkölä 1p, vierailut lintulaudalla satunnaisesti talven mittaan ja havaittu vielä pääsiäisenä, jolloin lauloi (Jari Jokela, Matti Eloranta) ja 31.10.-31.11. PEL Ratasjärvi 1p (Elle Lantto/JH).

Puukiipijä *Certhia familiaris*

Kuusi ilmoitettua: 31.3.-1.4. SOD kk 1p (Kivil.), 24.8. SAL Sarviselkä 1p (Pekka Moilanen/JH), 4.10. PEL Ratasjärvi 1p (Kreeta Mäkikyrö/JH), 14.10. SOD kk 1 hömötiaisarvessa (JuK), 12.11. ROV Sinettä 1p (MKo) ja 14.11. ROV Korkalovaara 1m E (VI). Onkohan päässyt unohtumaan, että puukiipijästä kerätään kaikki havainnot?

Pikkulepinkäinen *Lanius minor*

Viisi havaintoa: 3.6. ROV Sinettä 1p (PnR), 24.6. SOD kk 1p (PP), 22.6. INA Veskonientie 1 (Mallet, HK, ES ym), 8.7. INA Mellanaapa 1 (JHo) ja 23.8. ROV Ounasjokisuisto 1p juv (VI).

Isolepinkäinen *Lanius excubitor*

Isolepinkäisvuosi alkoi harvinaisella talvihavainnolla: 1.1. PEL Isokylä 1p (JH). Kevätmuuton alku oli 12.4. SOD Peurasuvanto 1p (ONy), 14.4. KIT Alakylä 1 (JMä) ja 19.4. ROV Paavalniemi 1p (VI). Pohjois-Lapissa ensimmäinen 26.4. INA Akujärvi 1p (ES).

Syysmuuttoaikaan esiintyi ainakin SOD alueella normaalia runsaampana, esim. 4.-10.9. OP laski 9p eri puolilla SOD ja 1p PLK Suvannossa. Viimeiset

14.10. RAN Impiö 1p (MPe) ja 23.10. SOD Raudanjoki 1 (JaK).

Närhi *Garrulus glandarius*

Kaikki Pohjois-Lapin havainnot: 3.3.-18.5. UTS Karigasniemi enimmillään 3-4p päivittäin ruokinnalla (KLe), 12.4. INA Menesjärvi 1p ruokinnalla (MPu), 25.4. ENO Leppäjärvi 3p (PAa), 10.6. INA Menesjärvi 1 (JA), 1.9. INA Vätsärin ea Kauhalahti ”syksyllä 2 pihapiirissä” (Osmonen 2002), 2.-3.10. UTS Karigasniemi 1 (KLe), 6.10. UTS Kevo 1ä (Seppo Neuvonen/LI-I) ja 28.10. INA Menesjärvi 1 (JA). Närhet vaelsivat syksyllä siis pohjoisimpaan Lappiin asti.

Pähkinähakki *Nucifraga caryocatactes*

Alkuvuodesta yksi havainto SOD Vuotsosta: ”Helmiukuussa ilmestyi syrjäisen poroaitauksen lähistölle 2 hakkaa. Linnut olivat äänekkäitä ja pysyivät alueella. Maalis-huhtikuussa kuultiin myös soidinlaulua. Viimeinen havainto 20.4.” (OHi/OP).

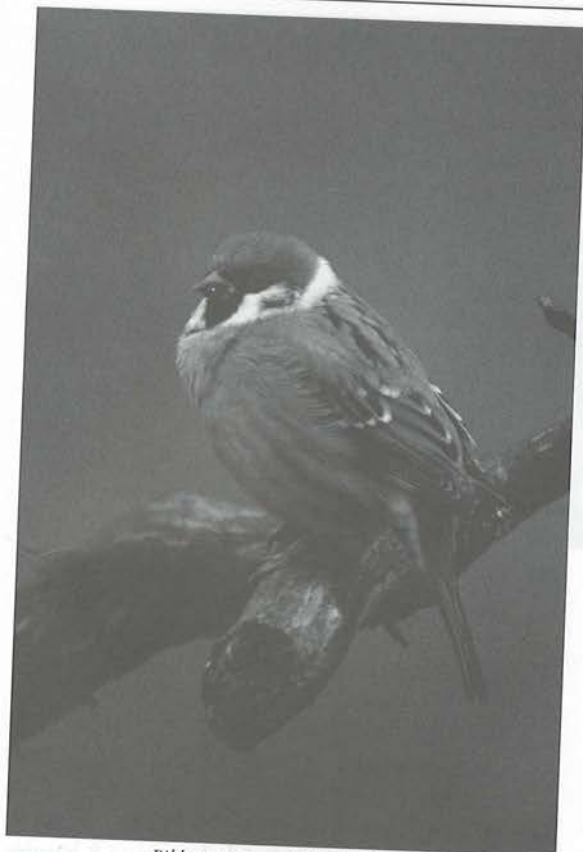
Syksyn kaikki havainnot: 21.8. PEL Yliranta 1p (JH), 21.8. SOD kk 1 (PP), 28.8. INA Ivalo 1 (Veikko Aikio), 28.8. INA Saarineitamo 1 (Tauno Tervaniemi), 31.8. ROV Porokari 1p (Riitta Olli/JH), 2.9. ROV keskusta 1p (JJ, M-LKJ), 2.9. ROV Pöykkölä 1m NW (Auli Halonen, THa/JH), n. 11.9. MUO Jerisjärvi 1m N (Kaija Vaattovaara/JH), 18.9. KOL Äkäslompola 1p (PHi/JH), 23.9. SOD kk 1 (PP ym.), 26.9. YLI Raanujärvi 1m W (Kimmo Kaakinen/JH), syyskuussa KOL Äkäsjokisuusta 1p (Kalervo Eero/JH) ja 10.10. SOD kk 1 (PKi).

Naakka *Corvus monedula*

Mielenkiintoinen ja keskivertoa parempi naakkavuosi, jonka avasi 19.1. SOD kk nähty 1p (PKi), kyseessä oli uusi talvilaji Sodankylälle. Seuraavat 25.3. ROV keskusta 3p (JJ, M-LKJ), 8.-23.4. tehtiin ROV viisi havaintoa, enimmillään 20.4. ROV Harjulampi 5p (VI). Mitään pesintään viittaavaa ei kuitenkaan havaittu, ja huhtikuun jälkeen ROV loppuvuoden ainoat havainnot olivat 1.6. linja-autoasema 2p (JJ, M-LKJ) ja 3.6. ROV keskusta 2p (JJ). Pesäpaikkaa ei löydetty, mutta pesintä oli mahdollinen (JJ).

Kevään muut havainnot: 2.4. PEL Mustimaa 2p (JH), 22.4. PEL Jolmanpudas 1m N (RPa/JH), 24.4. SOD kk 1 (Markus Salmi), 24.4. SOD Vuotso 1p (OHi), 9.-10.5. SOD kk 1 (OP) ja 1.6. KOL Äkäslompola 1 (PHi).

Syksyltä yksi havainto: 24.9. YLI Kuivakangas 30p (PAa), mikä lienee suurin Lapissa havaittu naakkaparvi.

Pikkuvarpunen oli harvinaisuus vielä vuonna 2000

© Olli-Pekka Karlin

Mustavaris *Corvus frugilegus*

Vuoden mittaan tehtiin yhdeksän mustavarishavaintoa: 22.1. ROV kaatopaikka 1p (VI), 5.3. INA Ivalo 2 (ES), 30.3. INA Ivalo Väyryniemi 1 (Sampo Parkkonen), 9.4. SOD Vuotso 2m S (JH), 24.4. SOD Peurasuvanto 1m S (ONy), 27.4. INA Ivalo Salmenranta 1 (JHo), 29.4. PEL Yliranta 1m N (JH ym.), 28.5. INA kk kalasatama 1m N (JA) ja 30.9. SOD Peurasuvanto 1 ad (Ola N). Tammikuun ja syyskuun havainnot ovat ajankohdaltaan epätyypillisiä Lapissa.

Varis *Corvus corone cornix*

Ainoa suurempi ilmoitettu määrä oli 20.10. ROV keskusta n. 300, yöpymisparvi (JJ).

Kottarainen *Sturnus vulgaris*

ROV kaatopaikalla talvehti kottarainen, josta viimeinen ilmoitettu havainto on 30.1. (JJ). Kevätmuutto alkoi 10.4., jolloin ROV Harjulampi 2 (OSä) ja SOD kk 2+2 (PP). Pohjois-Lapissa ensimmäinen 17.4. INA Akujärvi 1 (ES).

Keski- ja Pohjois-Lapin ainoa pesimäaikainen havainto oli 14.6. SOD Sattanen 1 (Reijo Vikman ym).

Syksyllä nähtiin suuria parvia ja hyviä muuttoja: jo 5.7. ROV Niskanperä 120p (JJ) ja 8.7. YLI Kuivakangas 100p (RPa/JH), 25.8. ROV Ounasjokisuisto 163m SE-NE (VI) ja vielä 24.9. YLI Kuivakangas 80p (PAa). SOD syksyn ainoat olivat 29.10. Orajärvi 1 ad kaatopaikalla (OP) ja 5.-6.11. kk 1p (Kivil). Syksyn viimeinen oli myöhäisin havainto Inarista: 27.11. INA kk 1 (MR).

Varpunen *Passer domesticus*

Suurimmat ilmoitetut määrät olivat 30.1. ROV kaatopaikka 200p (JJ) ja 15.3. SOD keskusta 200p (JJ).

Pikkuvarpunen *Passer montanus*

Vain kaksi havaintoa: 18.5. UTS Kevo 1p (KAi, RAI/LI-I) ja 18.11. ROV Viirinkangas 5p (E. ja R. Kaikonen/JJ).

Peippo *Fringilla coelebs*

Lapin talven ainoa peippo oli 20.11.1999-koko talven PEL Sirkkakoski 1/ p (Aimo Tuomitalo/JH). Kevätmuuton alku: 6.4. RAN Simojärvi 1/ p (Allan Hamari/JH), 8.4. ROV Patokoski 1/ p (Paavo Laine/JH) ja 8.4. KIT Alakylä 1 (JMä). Yleistyi hitaasti, 21.4. PEL Lempeä jo n. 60p (JH) ja samana päivänä Pohjois-Lapin ensimmäiset kolmella taholla: ENO Leppäjärvi 1/1 (Tapio Huttunen) sekä INA Ivalo Salmenranta 2/ (OO, JHo ym.) ja UTS Kevo 1p (MLa/LI-I).

Syksyllä lokakuulta vielä useita havaintoja ja viimeinen 12.12. ROV Ounasrinne 1p (Tuomo Ollila).

Järripeippo *Fringilla montifringilla*

Harvinainen talvihavainto tammikuulta: 20.1. KOL Lappea n. 10p (Leena-Riitta Karvinen/JH)

Muuton alku 10.4. PEL Raanujärven Ylipää 1p (MKe/JH), 19.4. PEL Jolmanpää 1/ p (JH) ja 20.4. SOD kk 1/ (Kivil). Pohjois-Lappiin ennätti 24.4. ENO Hetta "muutamia ruokintapaikalla" (Kalevi Autto/TLe). Kevään suurimmat parvet 14.5. INA Ivalo Salmenranta 500p ruokinnalla (JHo) ja 17.5. SOD Aska Välisuvanto n. 900m N (ENi).

Syksytlä ei ilmoitettu suuria määriä, viimeisiä joulukuiset 19.12. SOD Puolakkavaara 1, kävi useana päivänä (Juha Siirtola/OP) ja INA Ivalo Salmenranta talvehtimaan jäänyt /1 (JHo).

Viherpeippo *Carduelis chloris*

Viherpeippoon taitaa päteä sama kuin sinitiaiseen: runsastuminen on johtanut ilmoitusten vähenemiseen. Nyt ainoa Pohjois-Lapin ilmoitettu pesintä oli 20.6. INA Menesjärvi 1/1 ad + 1 juv (MPu). Suurim-

mat parvet 24.12. KMJ Jaakontori 70 yöpymisparvi (JJ, M-LKJ) ja 30.12. SOD kk n. 50 (OP).

Tikli *Carduelis carduelis*

Kaksi havaintoa: 16.-26.1. PEL Juoksenki (Esko Keisu/JH) ja 13.5. PEL Hannunranta 1m N (JH).

Vihervarpunen *Carduelis spinus*

Vuoden yllättävin havainto tehtiin 24.1., kun KOL Lappeassa vieraili 4 vihervarpusta ja kymmenkunta järriä (Leena-Riitta Karvinen/JH). Seuraavat 12.3. KOL Äkäslompolo 2p (PHi/JH). Muutto alkoi kertarysäyksellä 20.4. (PEL 3 havaintoa, SOD 1) ja 22.-25.4. havaittiin myös RAN, ROV ja KIT.

Inarin Lapin kaikki havainnot: 21.5. INA Ivalo Salmenranta 2ä (OO), 12.7. INA Vaamenseisomapäätä 1 (MPu), 29.8. INA Ivalo Salmenranta a50 kierte. (JHo) ja 23.9. INA Ivalo Salmenranta 2m (OO). Syksyllä viimeiset 28.9. PEL Lempeä ainakin 1ä (JH) ja 19.10. SOD kk 1 (JuK).

Hemppe *Carduelis cannabina*

Vain yksi havainto: 1.7. SOD kk 2p viherpeippoparven mukana (JuK).

Vuorihemppe *Carduelis flavirostris*

Runsas kevätesiintymisen, jonka aloitti 9.3. INA Ivalo Salmenranta 1p urpiaisparvessa ruokinnalla (JHo). Seuraavat huhtikuussa 21.4. ROV Arktikumin ranta 3p (VI). Huhti-toukokuun saldo oli 14 havaintoa. Suurimmat määrät 1.5. SOD Kurkiaska 11p (ENi), 1.5. PEL Poikkihaka 10p (JH) ja 2.5. ENO Leppäjärvi 12p (Pirjo ja Tapio Huttunen/TLe).

Kaikki syyshavainnot: 1.9. SOD kk 11p (OP), 3.9. SOD kk 1p (OP), 15.9. SOD Kurkiaska 1p (Kivil.) ja 24.-26.10. SOD Peurasuvanto 3p, 27.10. 4p (ONy).

Urpiaainen *Carduelis flammea*

Urpiaiset olivat alkutalvesta vähissä. Alkuvuoden suurin parvi 30.1. SOD kk 30p (Kivil.). Syksyllä urpiaisia riitti, suurimmat ilmoitetut parvet 28.9. PEL Pellojärvi n. 120 p (JH) ja 28.9. PEL Kylävaara n. 100 p (JH).

Tundraurpiaainen *Carduelis hornemanni*

Keskitalvelta vain muutamia ilmoitettuja: 14.1. SOD kk 1p (Kivil.), 30.1. SOD kk 1p (Kivil.) ja 25.1.-26.2. PEL Lempeä 7 havaintoa 24 linnusta (JH). Kevätliikehdintä alkoi maaliskuulla, ensimmäiset 10.3. INA Menesjärvi 2/2 p ruokinnalla, myös 12.3. (MPu). Huhtikuun loppuun mennessä kertyi viitisentoista ha-

vaintoa. PAA rengasti ENO Hetassa huhtikuussa 132 tundraurpiaista.

Syksyltä vähän ilmoituksia: 3.10. SOD kk n. 50 (Kivil.), 24.11. INA Ivalo Salmenranta 20 (JHo), 11.12. ROV Saarenkylä 1p (VI) ja 29.12. RAN Sääs-kilahti 1/ p (PAA).

Kirjosiipikäpylintu *Loxia leucoptera*

Laji oli täysin kateissa koko vuoden, esimerkiksi Sodankylän lintuharrastajat eivät havainneet lajia lainkaan (ilm. OP). Vuoden ainoat ilmoitetut olivat 3.7. INA Hammastunturin ea. Litmurivaara 1/1 (PPo), 19.10. ROV Vaattunkiköngäs 1m E (VI) ja 19.12. ROV Ounasvaara 1Ä (VI).

Pikkukäpylintu *Loxia curvirostra*

Kaikki käpylintulajit olivat erittäin vähissä koko vuoden. Pikkukäpylintuhavaintoja ilmoitettiin vain 22.4. PEL Lempeä ä W (JH), 23.4. PEL Lempeä ä p (JH), 30.4. INA Juutua 1 (JA), 10.5. SOD Petkula 2 (ONy), 17.5. PEL Ollinranta 1/1 p (JH) ja 23.6. PEL Lempeä 10m E (JH) ja vielä Ylläs-Aakenuksen linjalaskennoissa tehtiin kolme havaintoa (Aalto 2001). Lisäksi määrittämättömiä käpylintuja nähtiin 12.2. SOD Luosto, Orresokka 4 (ENi), 10.5. SOD Siurunmaa 2 (OP, "Syyskuun jälkeen ensimmäiset näkemäni käpylinnut") ja Ylläs-Aakenuksen linjalaskennoissa 8 havaintoa (Aalto 2001).

Isokäpylintu *Loxia pytyopsittacus*

Vain seitsemän ilmoitettua havaintoa: 12.3. PEL Lempeä 1p (JH), 16.5. PLK Pyhänturi 10 (ENi), 20.7. PEL Lupovaara n. 15m SW (JH), 29.8. INA Ivalo Salmenranta a10 (JHo), 15.9. PEL Pellojärvi ä (JH), 29.9. PEL Yliranta 12m SW (JH) ja 28.12. SOD Moskuvaara 1 (OP).

Punavarpunen *Carpodacus erythrinus*

Kevään varhaisimmat saapumat olivat 21.5. PEL Sirkkakoski 1/ p (Saila Sirkkala/JH), 26.5. PEL Pellojärvi 1Ä (JH) ja 27.5. PEL Mätäs 1Ä (JH). Keski- ja Pohjois-Lapista ilmoitettiin vain 3.6. SOD Luosto 1 (OP ym), 3.6. PLK Kairala 2 (OP ym) ja 5.7. INA Ivalo 1Ä (PPo).

Taviokuurna *Pinicola enucleator*

Varhaisin kevätmuuttajamme saapui helmi-maaliskuun vaihteessa: 29.2. PEL Mustimaa väh. 7m N (JH), 1.3. INA Ivalo Salmenranta a4 p (JHo) ja 5.3. KIT Alakylä 1 (JMä).

Runsaan pihlajanmarjasadon ansiosta taviokuur-

Punatulkkunaaras talvisella oksalla © Olli-Pekka Karlin

nan esiintyminen oli yksi syksyn kohokohdista. Syksyllä taviokuurnat ilmaantuivat pihlajiin lokakuun puolivälissä ja runsaan esiintymisen jakso kesti vuoden loppuun. Ensimmäinen havainto oli 10.10. INA Karvaselkä 6 (JA), jonka jälkeen laji yleistyi nopeasti ympäri Lappia.

Loka-joulukuun saldo oli 45 havaintoa 333 linnusta. Yksilömäärät kunnittain: ENO 3, INA 12, KIT 1, KMJ 146, KOL 2, PEL 22, PLK 7, ROV 46 ja SOD 94. Parvet olivat enimmäkseen alle 10 linnun kokoisia, suurimmat parvet ilmoitettiin joulukuulta: 1.12. ROV Napapiiri Pajakylä n. 25 p (OP), 10.12. KMJ keskusta yli 20 (KU), 11.12. ROV Saarenkylä 21p (VI), 23.12. KMJ kk 20p (JJ) ja 24.12. KMJ keskusta 7a yhteensä 91p (suurimmat parvet 37 ja 32 lintua, JJ).

Pulmusmarssia © Olli-Pekka Karlin

Kokko 2005

Punatulkku *Pyrrhula pyrrhula*

Ylläs-Aakenuksen linjalaskennoissa havaittiin yhteensä 25 punatulkureviiriä, mikä antaa alueen tulkkutiheydeksi 0,5 paria/km² (Aalto 2001). Mielenkiintoinen havainto tehtiin myös 16.12. ENO Hetan Perilässä, kun viisi punatulkkuu uida pulahtelivat purossa (TLe).

Nokkavarpunen *Coccothraustes coccothraustes*

12 havaintoa yhtä monesta linnusta. 1.1.-maaliskuulle SOD eri puolilla 1p (PP, Kivil. ym.), 26.4. PLK Savenaara 1p (ilm. OP), 26.4. PEL Konttajärvi 1p (Seppo Mäkilä/JH), 28.4. ENO Kaaresuvanto 1p (PAa), 30.4.-3.5. INA kk 1p (Irja Moilanen, MR), 30.4.-3.5. YLI Pessalompola 1p (Esa Lanko/JH), 2.-13.5. SOD Syväjärvi 1p (Leo Musikka/OP), 3.-8.5. UTS Karigasiemi 1p (KLe), 5.5.-kesäkuun alkuun SOD kk 1p (Aronen/OP), 11.5. SAV Nunnero 1p (Seppo Vaara), 28.5. INA Talvitupajärvi 1 (OO, J. MacCallum), 6.6. ENO Iitto 1/ p (Reino Mannela/JH).

Lapinsirkku *Calcarius lapponicus*

Muuton alku 22.4. ROV Paavalniemi 1Ä (VI, IK) ja 23.4. SOD kk jätevesialtaat 1p (Kivil). Pohjois-Lapin ensimmäiset 10.5. INA Mellanaapa 10p (ES). Syyshavaintoja ilmoitettiin niukasti, viimeiset 10.9. SOD kk n. 10p (JuK).

Pulmunen *Plectrophenax nivalis*

Muuton alkujoukot saapuivat maaliskuun puolivälissä: 15.3. SAL Hautakylä 1m (PPi), 18.3. SOD Kelujärvi 1 (NE) ja 18.3. INA Akujärvi 3 (ES). Yleistyi

huhtikuun alussa ja muuton huippu koettiin huhtikuun puolivälissä, jolloin suurimpia määriä mm. 14.4. SOD Siurunmaa 80 ja SOD kk 70 (OP), 15.4. ROV Kuolajoki n. 40p (Pekka Rahko, Tiina Rahko), 16.4. ENO Hetta n. 50 (PAa) ja 16.4. ROV Alakorkalo n. 50 (OSä). Suurimmat määrät ilmoitettiin kuitenkin loppukuusta pesimäseuduilta: 28.4. ENO Peltovuoma 100 (ilm. TLe) ja 30.4. ENO Karesuvanto-Kilpisjärvi-välillä yht. n. 1000 (OSä).

Syksytlä vähän ilmoituksia, viimeiset 23.11. SOD kk 6 (PKi).

Keltasirkku *Emberiza citrinella*

Keltasirkkuhavaintoja ilmoitettiin hajanaisesti, eikä esim. lajin talvehtimisesta saa niiden perusteella selvää kuvaa. Talvilintulaskentojen mukaan Lapin talviset keltasirkkukannat ovat kasvaneet, mutta ruokintapaikkatutkimus paljastaa runsauden vähenevän huomattavasti etelästä pohjoiseen, vuosien välisen vaihtelun olevan suurta ja runsauksien voivan vaihdella paljon yhdenkin talven aikana (Väisänen 2001).

Peltosirkku *Emberiza hortulana*

Vain neljä havaintoa: 7.5. SOD Peurasuvanto 1 (ONy), 12.5. PEL Raanujärvi 1/ p (MKe/JH), 2.6. ROV Mäntyvaara 1p (MMä, PUu, ENe, PNe) ja 22.6. KOL Ylläs 1Ä (PAa).

Pohjansirkku *Emberiza rustica*

Kevään ensimmäiset pohjansirkut havaittiin ruokintapaikoilla: 20.4. PEL Lempeä 1/ p (JH) ja 21.4. PEL Raanujärvi 1/ p (MKe/JH). 25.4. jo useassa paikassa ja 28.4. ehti Pohjois-Lappiin INA Ivalo Salmenranta ruokintapaikalla 1/ (JHo). Syksyn viimeiset 21.9. PEL Pellojärvi 1p (JH) ja 25.9. SAL Salmivaara 1 (PPi).

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*

21.5. SOD Kelujärvi 1Ä oli aikainen ensihavainto. Seuraava 30.5. INA Pikku-Petsamo Ä (ES). Kesäkuussa havaittiin KMJ Joutsijärvi ja Varrio (JJ, M-LKJ), SOD Kelujärvi 2Ä (OP, samalla paikalla 17.7. tiksuttelevia, ehkä poikue) ja 11.6. KOL Äkäsjokisuu 1Ä (Hanna Järvinen, Reijo Vikman). Syksytlä ei havaintoja.

Pajusirkku *Emberiza schoeniclus*

20.4. SOD kk 1 (Kivil.) oli kevään varhaisin. 21.4. nähtiin jo KOL, PEL ja ROV. Pohjois-Lapin ensimmäinen vasta 12.5. INA Neitiaapa 1/ (JHo). Syysmuuton myöhäisimmät 10.10. PEL Pellojärvi 1p (JH) ja 21.10. SOD kk 1 (JuK).

Kiitokset

Katsausta kommentoivat Jorma Halonen, Juhani Honkola, Jukka Jokimäki, Heikki Karhu ja Ossi Pihajoki. Ari Rajasärkkä ynnäsi vuoden sinipyrstöt ja Jorma Halonen harmaapäätikat. Yksittäisten lajien ja havaintojen osalta useat henkilöt antoivat arvokkaita tarkennuksia ja lisäyksiä. Ja erityiskiitokset tietysti jälleen kaikille niille, jotka toimittivat havaintonsa yhdistyksen arkistoon! Havainnoitsijalyhenteet löytyvät yhdistettynä vuoden 2005 katsauksesta.

Kirjallisuus:

- Aalto, P. 2001: Ylläs-Aakenuksen linnusto. - Moniste. Metsähallitus, Perä-Pohjolan luontopalvelut. 42 s.
- Andersson, J., Gustafsson, T. & Nilsson, P. 2001: Haparanda Sandskär fågelstation 2000. - Fåglar i Norrbotten 1/2001:1-7.
- Helle, P. & Wikman M. 2000: Metsäkanalintukannat heikkenivät. - Riistantutkimuksen tiedote 167:1-20.
- Jokimäki, J. 1992: Etelä- ja Keski-Lapin linnuston faunistinen katsaus 1983-89. - Kokko 12:1-21.
- Karhu, H. & Osmonen, O. 2000: Inarin lapin linnut. Faunistisia lintutietoja Inarin Lapista, erityisesti vuosilta 1985-1999. - Kokko 15: 3-126.
- Koskenkorva, R., Rauhala, P., Suorsa, P. & Ylipekkala J. 2000: Lintuhavaintoja Kemin-Tornion seudulta: Syksy 1999, talvi 1999-2000, kevät ja kesä 2000. - Sirri 25:4-27.
- Mäkelä, J. 2000: Merikotkan esiintyminen Kuusamossa. - Aureola 25:77-81.
- Ollila, T. 2003a: Suomen maakotkat 2000-2002. - Linnut-vuosikirja 2002:24-25.
- Ollila, T. 2003b: Suomen muuttohaukkakanta kasvussa. - Linnut-vuosikirja 2002:26-27.
- Osmonen, O. 2002: Kaldoaivin ja Vätsärin erämaa-alueiden linnusto. - Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A nro 139. 102 s.
- Rahko, P. & Jokimäki, J. 1998: Etelä- ja Keski-Lapin linnut 1990-1995. - Kokko 13:4-32.
- Rahko, P., Jokimäki, J. & Kaisanlahti-Jokimäki, M.-L. 2001: Etelä- ja Keski-Lapin linnut 1996-1999. - Kokko 16:4-34.
- Rauhala, P., Suorsa, P. & Ylipekkala, J. 2001: Lintuhavaintoja Kemin-Tornion seudulta: Syksy 2000, talvi 2000-2001, kevät ja kesä 2001. - Sirri 26:4-27.
- Rissanen, E., Keskitalo, M., Laukkanen, S. & Ohtonen, M. 2002: Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2000. - Linnut-vuosikirja 2001:97-106.
- Taivalmäki, J.-P., Haapala, J. & Saurola, P. 2001: Petolintuvuosi 2000 - tuulihaukka ja varpuspöytä menestyivät. - Linnut-vuosikirja 2000:44-54.
- Timonen, S., Aalto, J., Lampila, P., Tuohimaa, H., Heikkinen, J., Rahko, P. & Tynjälä, M. 2000: Linnut 2000 Pohjois-Pohjanmaalla. - Aureola 25:2-60.
- Väisänen, R.A. 2001: Lapin ruokintapaikkojen talvilinnut. - Linnut-vuosikirja 2000:131-140.
- Väisänen, R.A., Lammi, E. & Koskimies, P. 1998: Muuttuva pesimälinnusto. - Otava. 567 s.

Pekka Rahko

Halosenniementie 67
90860 Halosenniemi
perhe.rahko@pp.inet.fi

Linturetki 25.3.1949

Katkelma Raimo Hillin narrastelijakirjasta

Sää kirkas, aurinkoinen. Lämpötila aamulla jonkin verran alle nollan, keskipäivällä nollan nollan yläpuolelle, Iltapäivällä neljän ja kuuden välissä alkoi taivas vetäytyä pilveen ja yhtäkkiä oli vallalla pienenpuoleinen lumimyrsky joka meni kuitenkin ohi yhtäkkiä niin kuin oli tullutkin. Illalla oli taas kirkasta ja tyyntä. Lumi päivällä aivan nuoskaa, n. 60 cm.

Hiihtelin tänä päivänä Korkalovaaran pohjoispuolella. Myllyojan pohjoisemman sivuhaaran varrella pensaikkoa kasvavasta kuusikosta kohahti siivilleen urosteeri. Metsätiaisia ja niiden joukossa lapintiaisia näkyi pitkin matkaa.

Ison Hepojängän laidassa näin kuinka pikkukäpylintu (uros) lensi aina samaan suuntaan ja vähän ajan päästä takaisin. Mennessä lauloi se tavallista säettään plitt, plitt---. Takaisin tullessa lauloi se ensin tämän säkeen mutta heti perään kvitt, kvitt, krrllii, krrllii! Aloin nyt uumoilla sillä olevan pesän jälkimmäisessä suunnassa. Otin tarkan suunnan sen lennosta ka lähdin hiihtelemään sinne päin.

Vähän matkan päähän jäin käyttämään ja pian kuuluikin saapuvan uroksen ääni. Se lensi läheiseen kuusikkoon. Siellä äänteli se jyb, jyb---. Silloin istahti erään lähellä olevan kuusen latvaan toinen käpylintu-uros. Silloinkos tämä ensimmäinen vihastui ja hätisteli pian pois pesimäpiirinsä alueelta tämän julkean häiritsijän. Käpylintu-uroksen (ensin mainitun) mentyä omaa tietään menin minä edellämainittuun kuusikkoon ja jäin hiljaa seisomaan varjoon pienen kuusen juurelle. Mutta kun käpylintua vaan ei kuulunut tulevaisi pitkään aikaan väsyin odotukseen ja etsiskelin pesää muuten.

En tahtonut löytää sitä millään, mutta juuri kun olin lähtemässä jo pois huomasin pitkähäkössä kuusessa, aivan rungon vieressä tumman paikan joka näytti vanhalta pesänresulta. Mutta jouduin kovasti ihmeisiini, kun kopastuani pikkaisen puun kylkeen siitä lähtikin naaraskäpylintu. Siinä olikin siis etsimäni pesä. Se oli n. 6-7 metriä maasta ja rakennettu puun rungon haarautumaa.

Rakennusaineina oli käytetty kuusen oksia, jotka olivat muuratut naavalla yhteen. Joukossa oli myös nilaa ja parkkia, joita linnut saivat lähellä olleelta tukkityömaalta. Sisustukseen oli käytetty naavaa, muuten oli pesä vuoraamaton. Pesässä oli kolme munaa. Paikka sijaitsee Myllyojan haarojen välissä soiden keskellä olevassa kangassaarekkeessa. Paikalla kasvoi kuusia ja mäntyjä.

Kun tulin pois pesäpaikalta Hepojängän halki menevää talvitietä, kuulin metsästä hiljaista koputusta. Heti menin katsomaan äänen aiheuttajan ja hämmästykseni oli suuri kun näinkin vanhassa tuomessa (puron varressa kasvaa tuomiakin) valkoselkätikan (*Dryobates l. leucotos*), näin pohjoisille maille harvinaisen vieraan. Sain tarkastella sitä pitkän aikaa varsin läheltä. Sukupuoleltaan näytti se olevan naaras, koska oli musta päälaki.

Valkoselkätikassa huomaa heti selän valkoisen läikän ja isotikkaa suuremman koon. Myös alaperän väri on vaaleampi kuin isotikalla. Koivet harmaat. Jossakin kuului naukuvan palokärkikin.

Ylikylän korkeajännitelinjan ja talvitien yhtymäkohdassa sirkutteli n. kymmenpäinen hauskanäköinen pyrstötiaisparvi (*Aegithalos c. caudatus*). Tämä oli jo kolmas kerta puolen vuoden aikana kun tulen tekemisiin pyrstötiaisten kanssa. Ensimmäisen kerran näin niitä Pyöriäislammella 17.10.1948. Seuraavan kerran satuin yhteen niiden kanssa kolme päivää myöhemmin 20.10.1948 kauppalassa Riestotiellä Pohjolan Liikenteen korjaamon kohdalla.

Rengastukset lly:n alueella vuosina 2004-2005

Antti Aholainen

LLY:n toimialueella rengastettiin vuosina 2004-2005 yhteensä 15611 lintua. Näistä poikasia oli 4877 ja aikuisia 10734. Vuosien välinen ero on hämmästyttävän pieni, vain 3 yksilöä. Koko Suomessa rengastettiin jaksolla 467584 lintuyksilöä, Lapin osuus tästä 3,3%. LLY:n toimialueella rengasti linnun 78 eri rengastajaa; näistä vain osa on paikallisia, sillä suuri joukko lintuharrastajia tulee muualta Suomesta Lappiin paitsi lomailemaan, myös erilaisten rengastusprojektien tuomana.

TAULUKKO 1. Suomessa ja LLY:n alueella rengastetut linnut 2004-2005 (pull=poikanen, ad=aikuinen).

2004	Suomi	LLY	%
Pull	83325	2543	3,1
Ad	134950	5261	3,9
Yht	218275	7804	3,6

2005			
Pull	102887	2334	2,3
Ad	146422	5473	3,7
Yht	249309	7807	3,1

Huomattava osa alueen rengastuksista tehtiin Rovaniemellä (Rovaniemi ja Rovaniemen mlk yhdistetty), molempina vuosina ainoastaan kolmasosa linnuista rengastettiin muualla. Rovaniemellä, Enontekiöllä ja Pellossa rengastettiin 80% alueemme rengastuksista. Useissa alueemme kunnissa (MUO, KMJ, KOL, SAV, POS) rengastetaan todella vähän, käytännössä ainoastaan seuranta- ja projektiin liittyen suuria petolintuja. Pikkulintujen rengastus näissä kunnissa on satunnaista, eli ainakin Lappiin rengastajat ovat enemmän kuin tervetulleita!

LLY:n alueella eniten rengastettuja lajeja ovat tavalliset pikkulinnut. Muutamien lajien kohdalla on käynnissä kohdennettuja projekteja, joiden tarkoituksena on saada lisää aineistoa ko. lajin yksilöistä.

Tällaisia lajeja taulukossa 2 ovat törmäpääsky, tilhi, naurulokki, sinirinta, lapintiainen, kirjosiippo ja koskikara. Ilahduttavasti nämä lajit ovat myös korkealla taulukossa. Rovaniemen seudulla tuhoutui isojen törmäpääsky-yhdyskuntien pesäpaikkoja ja tämä näkyy merkittävästi rengastusmäärien vähenemisenä. Tilhen rengastuksiin vaikuttaa luonnollisesti pihlajanmarjojen määrä. Kun niitä on paljon, myös tilhet kerääntyvät suuriksi parviksi, jolloin niitä on mahdollista rengastaa enemmän. Pajulinnun ja urpiaisen kohdalla näkyy syksyn 2005 liikehdintä, niitä saatiin verkoista suuria määriä ainakin Rovaniemellä. Talitiainen, viherpeippo, punatulkku ja hömötiainen ovat yleisiä ruokintapaikkalajeja, ja niitä myös rengastetaan runsaasti näiltä paikoilta. Koskikaroista kolmasosa rengastetaan aikuisena talvehtimispuroilta ja muuttomatkal-

Auta rengastajia ilmoittamalla törmäpääskyn pesimäpaikkoja! © Olli-Pekka Karlin

TAULUKKO 2. LLY:n yleisimmät rengastuslajit sekä osuus LLY:n rengastuksista 2004-2005.

Laji	2004	%	2005	%	Yht	%
Törmäpääsky	1220	16	217	3	1437	9
Urpainen	52	0,7	1303	17	1355	9
Pajulintu	286	4	846	11	1132	7
Talitiainen	501	6	621	8	1122	7
Tilhi	649	8	164	2	813	5
Kirjosiippo	355	5	329	4	684	4
Naurulokki	153	2	514	7	667	4
Järripeippo	593	8	43	0,6	636	4
Viherpeippo	464	6	142	2	606	4
Sinirinta	225	3	360	5	585	4
Lapintiainen	270	3	150	2	420	3
Koskikara	232	3	180	2	412	3
Punatulkku	178	2	203	3	381	2
Hömötiainen	190	2	141	2	331	2
	5368/7804		6952/7807		6710581/15611	68

Rengastussummat kunnittain

TAULUKKO 3. Rengastukset kunnittain LLY:n alueella vuosina 2004-2005.

Kunta	2004	%	2005	%
ENO	938	12	423	5,4
INA	151	2	181	2,3
KIT	89	1	100	1,3
KOL	34	0,4	26	0,3
KMJ	21	0,3	22	0,3
MUO	7	0,1	6	0,1
PEL	289	3,8	502	6,4
PLK	47	0,6	82	1,1
POS	61	0,8	48	0,6
RAN	261	3,5	205	2,6
ROV	4944	63	5454	70
SAL	349	4,5	276	3,5
SÄV	52	0,7	30	0,4
SOD	188	2,5	126	1,6
UTS	176	2,3	143	1,8
YLI	197	2,5	183	2,3
YHT	7804	100	7807	100

ta, loput pesäpoikasena.

Rengastukset kunnittain

Seuraavissa taulukoissa on LLY:n toimialueen yleisimmät rengastuslajit kunnittain. Jokaisesta kunnasta on viiden yleisimmän lajin rengastettu yksilömäärä yhteensä vuosilta 2004-2005, sekä kuinka monta prosenttia tämä on kunnan rengastuksista.

Enontekiö

TAULUKKO 4. Lapinsirrin ja vesipääskyyn kohdalla upeita lukuja, 2004-2005 Suomen lapinsirreistä noin puolet ja vesipääskyistä 87% rengastettiin Enontekiöllä. Vuosina 2000-2003 koko Suomessa on rengastettu keskimäärin 133 lapinsirriä, vesipääskyjä yhteensä 8 yksilöä!

	yks	%
ENO		
Järripeippo	205	15
Kirjosieppo	194	14
Talitiainen	190	14
Lapinsirri	124	9
Vesipääsky	65	5

Inari

TAULUKKO 5. Vuosittain Suomessa rengastetaan 500-1000 koskikaraa, Inarin osuus on Utsjoen ohessa siis varsin huomattava.

	yks	%
INA		
Koskikara	111	33
Lapintiainen	108	33
Talitiainen	25	8
Kirjosieppo	13	4
Leppälintu	11	3

Kittilä

TAULUKKO 6. Petolintukunta, kaikki järripeipot ovat poikasrenkastuksia vuodelta 2005.

KIT	yks	%
Järripeippo	80	42
Törmäpääsky	22	12
Lapintiainen	16	8
Maakotka	11	6
Tuulihaukka	9	5

Kemijärvi

TAULUKKO 7. Petolintukunta, taulukossa mainittujen lisäksi vain 2 pajulintu- ja 2 tyllirengastusta.

KMJ	yks	%
Sääksi	11	26
Maakotka	9	21
Muuttohaukka	7	16
Kanahaukka	6	14
Koskikara	4	9

Kolari

TAULUKKO 8. Petolintukunta, lapintiaiset ainoita pikkulinturenkastuksia.

KOL	yks	%
Muuttohaukka	18	30
Maakotka	12	20
Lapintiainen	10	17
Tuulihaukka	9	15
Ampuhaukka	4	7
Telkkä	4	7

Muonio

TAULUKKO 9. Petolintukunta.

MUO	yks	%
Muuttohaukka	10	77
Maakotka	3	23

Pello

TAULUKKO 17. Pikkulintukunta.

PEL	yks	%
Talitiainen	147	19
Vihervarpunen	126	16
Pajulintu	71	9
Viherpeippo	60	8
Kirjosieppo	40	5

Pelkosenniemi

TAULUKKO 10. Petolintukunta. Pelkosenniemen osuus valtakunnallisessa tilhiprojektissa on ollut merkittävä, vaikka 04-05 ei enää niin suuria lukuja saatu.

PLK	yks	%
Muuttohaukka	51	40
Tilhi	48	37
Maakotka	9	7
Käpytikka	5	4
Metsähanhi	4	3
Västaräkki	4	3

Posio

TAULUKKO 11. Suurin osa poikasrengastuksia, ainoastaan 8 yksilöä rengastettu aikuisena.

POS	yks	%
Lapintiainen	58	53
Sääksi	10	9
Pajulintu	8	7
Varpuspöllö	6	6

Ranua

TAULUKKO 12. Ranua osallistui mukavalla panoksella Etelä-Lapin törmäpääskyprojektiin, kaikki käpytikat ovat saaneet renkaan jalkaansa aikuisena.

RAN	yks	%
Törmäpääsky	281	60
Muuttohaukka	29	6
Käpytikka	27	6
Tuulihaukka	17	4
Naurulokki	17	4

Rovaniemi

TAULUKKO 13. Lapin ylivoimainen rengastuskunta. Syksyn 2005 urpiaisten liikehdintä nosti rengastusmäärän mukavaksi. Törmäpääskyn, tilben, naurulokin ja sinirinnan rengastusmäärät ovat keskitettyjen projektien tulosta. Myös petolintuja rengastetaan mukavia määriä. Poikasrengastuksia vain 10%.

ROV	yks	%
Urpainen	1328	13
Törmäpääsky	1126	11
Pajulintu	1003	10
Talitiainen	746	7
Tilhi	703	7
Naurulokki	650	6
Sinirinta	508	5
Viherpeippo	411	4
Punatulkku	345	3
Hömöriäinen	280	2
Tuulihaukka	56	0,5
Sääksi	40	0,4
Kanahaukka	27	0,3
Maakotka	16	0,2
Muuttohaukka	7	0,1

Rovaniemen syksy 2005 oli täynnä urpiaisten surinaa.
© Olli-Pekka Karlin

Salla

TAULUKKO 14. Metsähanhien osuus koko Suomen rengastuksista huomattava.

SAL	yks	%
Kirjosieppo	325	52
Leppälintu	71	11
Metsähanhi	58	9
Koskikara	31	4
Lapintiainen	28	5

Savukoski

TAULUKKO 15. Varsin "lappilainen" rengastuskunta.

SAV	yks	%
Maakotka	24	29
Muuttohaukka	20	24
Koskikara	20	24
Lapintiainen	16	20
Sääksi	2	2

Sodankylä

TAULUKKO 16. Savukosken kaltainen pohjoisten lajien kunta. Merikotkien osuus kunnan rengastuksista yllättävän suuri.

SOD	yks	%
Muuttohaukka	87	28
Merikotka	53	26
Sääksi	35	11
Koskikara	30	20
Lapintiainen	21	7

Utsjoki

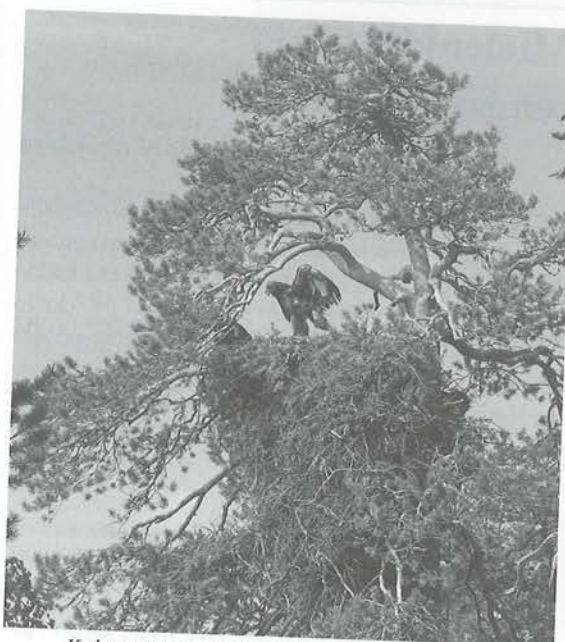
TAULUKKO 18. Suomen merkittävien koskikarakunta.

UTS	Yks	%
Koskikara	142	45
Kirjosieppo	28	9
Niittykirvinen	17	5
Lapintiainen	15	5

Ylitornio

TAULUKKO 19. Pikkulintukunta.

YLI	yks	%
Talitiainen	112	29
Törmäpääsky	52	14
Tilhi	46	12
Viherpeippo	39	10
Hömötiainen	25	7

Kotkat rengastetaan pääosin lly:n alueella © Pekka Suopajarvi

Prosenttiosuuksia

TAULUKKO 20. Lappilaisten lajien osuus koko Suomen rengastuksista 2004-2005.

	2004			2005		
	LLY	Suomi	%	LLY	Suomi	%
Metsähanhi	39	69	57	23	65	35
Lapinsirri	64	95	67	60	167	36
Merisirri	0	0	0	14	15	93
Vesipääsky	0	4	0	65	71	92
Koskikara	233	399	58	180	340	53
Törmäpääsky	1265	1822	69	217	640	34
Järripeippo	513	1902	27	123	1362	9

Poimintoja

TAULUKKO 21. Muita mielenkiintoisia poimintoja rengastustilastosta 2004-2005.

Laji	Yks.	Huom!
Kuukkel	151	Suomessa rengastetaan vuosittain n.200-300 kuukkelia
Merisirri	14	Käsivarresta, Suomessa on rengastettu ennen näitä 74 merisirriä vuodesta 1913
Harmaapäätikka	7	Lapin harmaapäistä tarvitaan lisätietoja.
Rautiaainen	76	Eteläisen Suomen projektilaji johon LLY kantaa oman kortensa.
Sepelrastas	3	Enontekiöltä, Suomessa on rengastettu ennen näitä 185 sepelrastasta vuodesta 1913.
Mustapääkerttu	4	Eteläinen laji, joka joskus ilahduttaa myös Lapissa
Taigauunilintu	1	Harhailija osui verkkoon Rovaniemellä syksyllä 2005.
Pähkinähakki	6	Onko alueellamme pesiviä hakkeja?
Pohjansirkku	42	Pari heikompa vuotta, rengastusmäärät olleet pieniä ennen Rovaniemen projektia.
Pikkusirkku	46	Enemmän kuin pohjansirkkuja yhteisessä projektissa.
Puukiiپی	7	Harvoin ruokintapaikalle eksyvä.
Viirupöllö	2	Paljonko alueellamme pesii viiruja?

Antti Aholainen
Matkarinne 3 b 8
96900 Saarenkyä
antti.aholainen@rovaniemi.fi

Mielenkiintoisia rengaslöytöjä

Antti Aholainen

Seuraavaan listaan on koottu LLY:n toimialueella rengastettuja tai kontrolloituja lintuja vuosilta 2000-2005. Listassa eivät ole mukana kaikki alueen löydöt, vaan siihen on valikoitu eri projektien yhteydessä tulleita kontroleja ja löytöjä. Rengastetusta linnusta tulee kontrolli kun rengastaja saa linnun kiinni, löytö tarkoittaa esimerkiksi ikkunaan törmännyttä tai kuolleenä löydettyä lintua.

Lyhenteet:

kv=kalenterivuosi, kuluvana vuonna syntynyt yksilö on *1kv*, edellisessä vuonna syntynyt *2kv*, tätä vanhemmat *+1kv*, *+2kv* jne.

pp=pesäpoikanen

pm=maastopoikanen

n=naaras

k=koinas

ad=aikuinen

Rengastajat

PAa=Pirkka Aalto

AAh=Antti Aholainen

JH=Jorma Halonen

VI=Veikko Isomursu

IK=Ismo Kreivi

MP=Markku Pernu

MS=Matti Suopajärvi

Pääskyt

Törmäpääskyjä on rengastettu ahkerasti Rovaniemen seudulla. Verkoista on saatu paitsi omia, alueella aikaisempina vuosina rengastettuja lintuja, myös mm. Liettuassa muutolla rengastettuja yksilöitä. Pellossa on otettu osaa valtakunnalliseen haarapääskyprojektiin, jonka aikana Suomessa on rengastettu kymmeniätuhansia haarapääskyjä.

R: TÖRMÄPÄÄSKY, 1kv, RANUA, 25.7.2004 (MP).

K: VIRO, 7.8.2004. Kontrolloitu. 874 km.

R: TÖRMÄPÄÄSKY, 1kv, LIETTUA Ventes Ragas, 18.08.2002.

K: ROVANIEMI, 1.8.2003. Kontrolloitu. 1284km (MP).

R: TÖRMÄPÄÄSKY, 1kv, LIETTUA Ventes Ragas, 13.09.2002.

K: ROVANIEMI Hirvas, +1kv k pesivä, 28.7.2004. Kontrolloitu. 1264km (MP).

R:VP 20798 TÖRMÄPÄÄSKY, LIETTUA Ventes Ragas, 18.8.2003.

K:ROVANIEMI Hirvas 28.7.2004, +1kv k pesivä. 1256km, NNE (VI).

R: VE 46951 TÖRMÄPÄÄSKY, 1kv, LIETTUA Ventes Ragas 29.8.2002.

K: ROVANIEMI Alakorkalo 2.7.2003, +1kv n pesivä. 307vrk, 1262 km (AAh).

R: 087367J HAARAPÄÄSKY, 1kv, Tuusula 23.8.1999 (Esko Pasanen).

K: PELLO Kiuruniemi 21.8.2002, +1 kv n (JH).

R: 346035J HAARAPÄÄSKY, pp, Pello Teikosuvanto 16.7.2001 (JH).

K: Kolari Hietanen 27.6.2002, +1 kv. Äskettäin kuollut (Hilkka Hietanen).

R: 346079J HAARAPÄÄSKY, pp, Pello Kiuruniemi 16.7.2001 (JH).

K: Pello Vitikkovuoma 17.7.2002, +1 kv k. Kontrolloitu (JH).

R: 346169J HAARAPÄÄSKY, pp, Pello Koskela 18.7.2001 (JH).

K: Pello Vitikkovuoma 17.7.2002, +1 kv n. Kontrolloitu (JH).

R: 346514J HAARAPÄÄSKY, pp, Pello Naamijoki 10.7.2002 (JH).

K: Espoo 4.9.2002, 1 kv. Kontrolloitu (Esko Pasanen).

Talviruokintapyynti

Ruokintapaikoilta tapahtuva talvilintujen rengastus tuottaa enimmäkseen omien lintujen uudelleen tapaisuuksia, sillä ruokinnalle asettuneet linnut pysyvät varsin uskollisesti valitsemassaan paikassa. Alku- ja loppupalvella linnut ovat kuitenkin liikkuvaisempia ja tämä näkyy myös kontroleissa. Viherpeipot ovat Lapissa muuttolintuja, joten niistä saadaan useammin kontroleja myös pidemmän matkan päästä.

R:JL 685216 TALITIAINEN, 2kv n, ENONTEKIÖ Hetta, 24.4.2004 (PAa).

K:RUOTSI Norrbotten Pajala Merasjärvi, 10.1.2005, 0v 8kk 16vrk, 54 km (Kaarlo Jolanki).

R:BY 54963 SINITIAINEN, RUOTSI Vindeln Västerbotten 10.3.2004.

K:ROVANIEMI Korkalovaara 16.10.2005, +1kv n, 581 vrk, 377km (VI).

R:JL 685290 PUNATULKKU, 2kv k, ENONTEKIÖ Hetta, 1.6.2004 (PAa).

K:KOLARI Akäsjoisuu, fl k, 21.2.2005. 0v 8kk 20vrk, 104 km (Olli Vaattovaara).

R:JL 903192 PUNATULKKU, 2 kv k, ROVANIEMI Tavivaara 11.01.2005 (IK).

K:MUONIO Kemiönniemi 6.5.2005. Kuollut, törmännyt ikku-

naan. 3kk 26pv, 181km.

R:2KK58034 VIHHERPEIPPO, +1kv k, RUOTSI Norrbotten Boden Fagnäs, 13.11.2002.
K:ENONTEKIÖ Hetta, +1kv k, 22.09.2003. Kontrolloitu. 313 vrk, 296km (PAa).

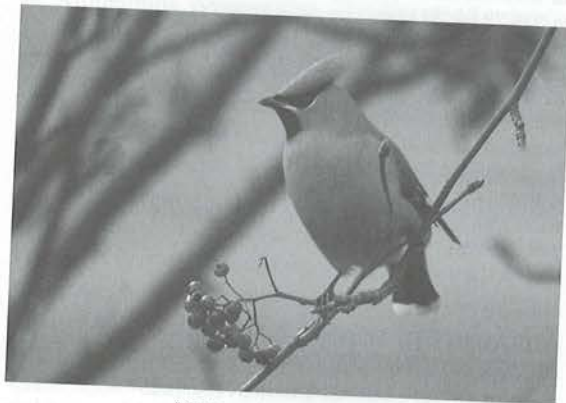
R:X333701 VIHHERPEIPPO, 2kv k, PELLO Lempeä, 3.5.1996 (JH).
K:ENONTEKIÖ Hetta, +1kv k, 22.09.2002. Kontrolloitu. 6v 4kk 19vrk, 174 km (PAa).

R:2KH99619 VIHHERPEIPPO, 1kv n, RUOTSI Norrbotten Kiruna Centrum, 18.9.1999.
K:ENONTEKIÖ Hetta, +1kv n, 8.8.2002. Kontrolloitu. 1055 vrk 152 km (PAa).

R:2KK61285 VIHHERPEIPPO, 1kv, RUOTSI Norrbotten Paraka, 4.9.2002.
K:ENONTEKIÖ Hetta, 2kv k, 28.6.2003. Kontrolloitu. 297 vrk 129 km (PAa).

R:H.800774 URPIAINEN, +1kv, NORJA Troms Målselv Frihetsli, 4.10.1998.
K:ENONTEKIÖ Hetta, +1kv n, 30.4.2000. Kontrolloitu. 574vrk, 167km (PAa).

R:H.935484 URPIAINEN, 1kv, NORJA Troms Målselv Dividalen, 17.10.1999.
K:ENONTEKIÖ Hetta, +1kv n, 13.4.2000. Kontrolloitu. 179vrk, 167 km (PAa).

Missä marjoja, siellä tilhiä. © Olli-Pekka Karlin

Tilhi

Tammikuussa 2003 tilhet saapuivat Lapin taajamiin valtavina parvina tyhjentääkseen talven taviokuurna-vaelluksesta säilyneet pihlajanmarjat. Tästä sai alkunsa tilhiprojekti, jonka yhteydessä Lapissa on rengastettu tuhansia tilhiä. Kontroleja ja löytöjä tilhistä on tullut Etelä-Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Keski-Euroopasta ja jopa Venäjältä yli 4000 kilometrin päästä.

R:P 557264 TILHI, +1kv k, ROVANIEMI Karhantie, 28.2.2003 (IK).
K: VENÄJÄ 15km east of Irkutsk, 20.12.2003. Vapautettu ilman

rengasta. 9kk 20vrk, 4387km.

R: P 555307 TILHI, +1kv, ROVANIEMI Eteläranta, 27.1.2003 (AAh).
K: RUOTSI Bjursås Kopparberg, 28.6.2003. Kuollut. 5kk 1vrk, 816km.

R:A 308908 TILHI, +1kv k, ROVANIEMI, 30.1.2003 (IK).
K: RUOTSI Härnösand, 29.10.2003. Törmännyt ikkunaan, kuollut. 8kk 30 vrk.

R:P 557437 TILHI, 1kv n, ROVANIEMI, 12.10.2004 (IK).
K:SVEITSI Lutry Vaud, 06.02.2005. Rengastajan kontrolloima. 3kk 25pv, 2494km.

R:P 557466 TILHI, 1kv n, ROVANIEMI, 15.10.2004 (IK).
K:RUOTSI Mellerud Älvsborg, 24.10.2004. Rengastajan kontrolloima. 9pv, 1099km.

R: P 556567 TILHI, +1kv k, ROVANIEMI Nivavaara, 17.10.2004 (AAh).
K: NORJA Röst Nordland, 29.10.2004. Törmännyt ikkunaan, kuollut. 12 vrk, 606 km.

R: P556288 TILHI, +1kv n, ROVANIEMI Eteläranta, 1.2.2003 (AAh).
K: RUOTSI Brotorp Kalmar, 28.11.2004. Kotrolloitu. 1v 9kk 27 vrk, 1084km.

R: P 556038 TILHI, 2kv n, ROVANIEMI, 29.1.2003 (MP).
K: ISO-BRITANNIA Forres Grampian region, 22.1.2006. Törmännyt ikkunaan, kuollut. 2v 11kk 24 vrk, 1799 km.

R: TILHI, 2kv k, ROVANIEMI, 04.02.2003 (MP).
K: ISO-BRITANNIA, 04.02.2005. Kontrolluitu, 2078 km.

Lokit

Lokeista tulee suhteellisen paljon tapaamisia. Tämä johtuu niiden lukurengastuksesta, eli rengastetuilla yksilöillä on tavallisen teräsrenkaan lisäksi myös lukurengas, jonka avulla linnun pystyy yksilöimään pitkänkin etäisyyden päästä. Tämä on mahdollista kenelle tahansa lintuharrastajalle, esimerkiksi keväisin Rovaniemellä Jätkäkynttilän sulassa, mihin muutolta saapuvat lokit kerääntyvät suuriksi parviksi. Lokkien talvehtimisalueilla luetaan lukurenkaiden lisäksi myös tavallisia teräsrenkaita.

R:ST 103696 NAURULOKKI, pm, RANUA Simojärvi, 10.07.2003 (IK).
K:TANSKA Christianshavns Vold, København, 27.02.2004. Rengas luettu. 7kk17pv.

R:ST 184688(CE20) NAURULOKKI, pm, YLITORNIO Pakisjärvi, 24.06.1997 (IK).
K:TANSKA Kildehavnsparke, København, 29.03.2004. Väirengas luettu. 6v9kk5pv, 1354km. Luettu samalla paikalla myös: 1998 7

kertaa, 1999 5, 2000 10, 2001 13, 2002 7, 2003 6 ja 2004 6.

R:ST 184699 NAURULOKKI, pm, YLITORNIO Pakisjärvi, 24.06.1997 (IK).

K:SAKSA Rostock-Stadhafen, Mecklenburg-Vorpommern 19.12.2005. Rengas luettu. 8v5kk25pv, 1532km. Luettu samalla paikalla: 1999 10 kertaa, 2000 2, 2001 2 ja 2002 2.

R:ST 184737 NAURULOKKI, pm, YLITORNIO Portimojärvi, 30.06.1997 (IK).

K:RUOTSI Pildammsparken Malmö, 14.03.2004. Rengas luettu. 6v8kk14pv, 1336km luettu samalla paikalla myös: 11.11.1999 ja vuonna 2000 2 kertaa.

R:ST 206722(CA2V) NAURULOKKI, pm, ROVANIEMI Harjulaampi, 05.07.2000 (IK).

K:HOLLANTI Breda, Rubbish-Dump, Noord-Brabant, 19.02.2004. Värirengas luettu. 3v7kk14pv, 2029km.

R:ST 206723(CA3V) NAURULOKKI, pm, ROVANIEMI Harjulaampi, 05.07.2000 (IK).

K:ENGLANTI Gloucester Landliff Site, 11.10.2005. Värirengas luettu. 5v3kk6pv, 2248km luettu samalla paikalla myös: 30.11.2001, 01.11.2002 ja 28.10.2003.

R:39 S KALALOKKI, 1kv, TANSKA Sjaelland Svanmölbukten, 21.12.1997.

K:ENONTEKIO Hetta, ad, 24.6.2004, luettu, 2377 vrk, 1521 km (PAa).

R:SELKÄLOKKI, pm, Ranua Simojärvi, 10.7.2004 (MP).

K:ALGERIA Annaba, 23.09.2005, luettu, 3483 km.

Syyspyynti

Rovaniemen Ounasjokisuistossa Jängislahdella rengastetaan elo-syyskuussa muutolla levähtäviä pikkulintuja. Verkot viritetään pyyntiin aamulla ennen auringonnousua ja nauhurista soitetaan linnunlaulua houkuttelemaan linnut verkkoihin. Parhaina aamuina renkaiisiin on saatu yli 200 yksilöä. Paikka on ollut viime vuosina Suomen merkittävin pikku- ja pohjansirkkujen rengastuspaikka. Näistä lajeista ei valitettavasti ole vielä palautuksia saatu. Syksyn 2005 urpiaisista on toistaiseksi jo kolme ulkomaakontrollia.

R:1EK85637 SINIRINTA, 1kv k, RUOTSI Holfjärden, Luleå, Norrbotten, 19.8.2003.

K:ROVANIEMI Jängislahti, 25.8.2003. Kontrolloitu. 6vrk, 210km (IK).

R:563689J SINIRINTA, 1kv k, ROVANIEMI Jängislahti, 21.08.2002 (IK).

K:VENÄJÄ Taktamysh River Nysa Tatar, 15.9.2002. Kuollut. 25vrk, 1777km

R:48271T PAJULINTU, 1kv k, ROVANIEMI Jängislahti, 16.8.2003 (IK).

Mihinkään tämä pajusirkku mahtaa päätyä? © Olli-Pekka Karlin

K:VENÄJÄ Rybachiy, Kaliningrad, 31.8.2003. Kontrolloitu. 15vrk, 1302km.

R:28227H URPIAINEN, 1kv, ROVANIEMI Jängislahti, 31.07.2005 (IK).

K:LATVIA Liepaja Papa, 4.11.2005. Kontrolloitu. 3kk 4vrk, 1178km.

R:1392H URPIAINEN, 1kv, ROVANIEMI Jängislahti, 30.7.2005 (AAh).

K:RUOTSI Hillskär Umeå Västerbotten, 16.10.2005. Kontrolloitu. 2kk 17 vrk, 403 km.

R:33556H URPIAINEN, 1kv, ROVANIEMI Jängislahti, 9.8.2005 (AAh).

K:RUOTSI Stora Fjäderägg Västerbotten, 7.10.2005. Kontrolloitu. 1kk 29 vrk, 373 km.

R:TX 99284 PAJUSIRKKU, 2kv k, TSEKKI Divce, 21.3.2004.

K:ROVANIEMI Jängislahti, +1kv k, 28.8.2004. Kontrolloitu. 160vrk, 2048km (AAh).

R:JL 880043 PAJUSIRKKU, 1kv k, ROVANIEMI Jängislahti, 4.9.2004 (AAh).

K:ITÄVALTA Leitersdorf, ad k, 11.11.2004. Kontrolloitu. 2kk 7vrk, 2241km.

Lisätietoja rengastuksesta:

<http://www.fmn.helsinki.fi/elainmuseo/rengastus>

Mikäli löydät renkaan kuolleen linnun jalasta tai luet renkaan elävältä linnulta, toimita rengas tai sen tiedot rengastustoimistolle: Rengastustoimisto, PL 17, 00014 Helsingin yliopisto. Voit ilmoittaa tiedot myös sähköpostitse (elmu_ren@cc.helsinki.fi) tai täyttää löytölomakkeen osoitteessa: <http://www.fmn.helsinki.fi/elainmuseo/rengastus/loytolomake.asp>

Antti Aholainen
Matkarinne 3 b 8
96900 Saarenkylä
antti.aholainen@rovaniemi.fi

Pihalintupyyntiä Enontekiön Hetassa 2000 - 2004

Pirkka Aalto

Rengastin Enontekiön kirkonkylällä eli Hetassa ns. Opettajien rivitalon (Puistomäentie 4) ja yläasteen (nykyisen Hetan koulukeskukseen) välisestä metsiköstä vuosina 2000 - 2004 yhteensä 2157 lintua. Ensimmäisen kerran harrastin pihapyyntiä huhtikuussa 2000, jolloin ruokinnallamme pyöri lähes koko kuukauden ajan yhteensä parisataa urpiaista ja tundraurpiaista. Tuon pyyntijakson yhteydessä rengastin mm. 125 tundraurpiaista ja kuusi vuorihemppoa ja kontrolloin kaksi Norjan Tromssan Dividalenissa rengastettua urpiaista. Vasta loppukesäällä 2002 innostuin pihapyyntistä totisemmin, joten suurin osa rengastuksista tuli vuosilta 2002 - 2004. Pääosan pyynnistä suoritin ruokinta-automaatin molemmin puolin sijainneilla kuuden ja yhdeksän metrin pituisilla pikkulintuverkoilla. Jonkin verran sain lintuja kiinni myös siemenpyydyksellä ja tilhikatiskalla. Muutamina syysaamuina soittelin pihalla sinirinta-atrappia. "Talvilinturuokintakausi" venähti keväällä pitkälti kesäkuun puolelle (esim. kesäkuussa 2004 rengastin ruokinnallamme 95 järripeippoja) ja ensimmäisiä syyslintuja pyydystelin jo elokuussa, varpusen lentopoikasia joskus jo heinäkuussa. Etenkin muuttoaikoina verkkoihin eksyi myös muita kuin lintulaudan antimien pihalle houkuttelemia siivekkäitä (taulukko 1). Perinteiseen talvilintu aikaan, eli marras-helmikuussa, en kuitenkaan rengastanut juuri ollenkaan, sillä silloin pihallamme oli yleensä varsin hiljaista lintujen levittäytyttyä kylän muille ruokintapaikoille, ja kaamoksen vähäisinä valoisina tunteina oli muutenkin hyvä antaa lintujen rauhassa keskittyä ruokailemiseen. Vuonna 2005 jouduin lopettamaan pihalintujen seurannan ensin naapurin kissojen ja lopulta paikkakunnalta poismuuton takia.

Viisi pihapiirimme selvästi runsainta rengastuslajia olivat urpiainen, talitiainen, viherpeippo, varpunen ja järripeippo. Rengastamieni lapintiaisten ja kuukkeli-en vähäisyyttä taas selittää se, että pihamme oli aivan kylän keskustan tuntumassa. Jo Hetan laitaosissa nuo lajit ovat varsin tavallisia pihalintuja. Rengastamistani linnuista yksi viherpeippo kontrolloitiin Ruotsin Bodenissa, talitiainen Ruotsin Pajalan Merasjärvellä ja punatulkku Kolarin Äkäsjokisuulla (ks. rengaslöytöar-

Rautiainen ja sinirinta, Enontekiön piharengastuksia © Pirkka Aalto

Taulukko 1. Pihalinturengastukset Enontekiön Hetassa 2000 - 2004

Urpiainen (<i>Carduelis flammea</i>)	486
Talitiainen (<i>Parus major</i>)	396
Viherpeippo (<i>Carduelis chloris</i>)	344
Varpunen (<i>Passer domesticus</i>)	279
Järripeippo (<i>Fringilla montifringilla</i>)	263
Tundraurpiainen (<i>Carduelis hornemanni</i>)	153
Punatulkku (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	54
Vihervarpunen (<i>Carduelis spinus</i>)	46
Sinirinta (<i>Luscinia svecica</i>)	30
Hömöriäinen (<i>Parus montanus</i>)	22
Sinitiainen (<i>Parus caeruleus</i>)	14
Tilhi (<i>Bombycilla garrulus</i>)	13
Pajulintu (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	11
Rautiainen (<i>Prunella modularis</i>)	7
Vuorihemppo (<i>Carduelis flavirostris</i>)	6
Pajusirkku (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	5
Kirjosieppo (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	4
Leppälintu (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	3
Punakylkirastas (<i>Turdus iliacus</i>)	3
Närhi (<i>Garrulus glandarius</i>)	2
Peippo (<i>Fringilla coelebs</i>)	2
Keltasirkku (<i>Emberiza citrinella</i>)	2
Harmaapäätikka (<i>Picus canus</i>)	1
Metsäkirvinen (<i>Anthus trivialis</i>)	1
Keltävästäräkki (<i>Motacilla flava</i>)	1
Punarinta (<i>Erethacus rubecula</i>)	1
Pensastasku (<i>Saxicola rubetra</i>)	1
Mustarastas (<i>Turdus merula</i>)	1
Räkättirastas (<i>Turdus pilaris</i>)	1
Lapintiainen (<i>Parus cinctus</i>)	1
Harmaasieppo (<i>Muscicapa striata</i>)	1
Isolepinkäinen (<i>Lanius excubitor</i>)	1
Kuukkeli (<i>Perisoreus infaustus</i>)	1
Pohjansirkku (<i>Emberiza rustica</i>)	1
Yht. 34 lajia	2157

tikkeli tässä samassa lehdessä). Muita Hetan ulkopuolisia löytöjä en ainakaan toistaiseksi ole saanut. Edellä mainittujen urpiaisten lisäksi kontrolloin pihassamme viisi muualla rengastettua viherpeippoja. Ainoa suomalainen kontrolli tuli Halosen Jorman yli kuusi vuotta aiemmin kotipihallaan Pellon Lempeässä rengastamasta linnusta, ja muut neljä viherpeippoja oli rengastettu Ruotsin puolella Bodenissa, Parakassa (2) ja Kirunas-

Pirkka Aalto
Latokummuntie 2 A 6
98100 Kemijärvi
pirkka.aalto@pp.inet.fi

Pinnakisatuloksia

Aves Lapponia

Aves Lapponia –pinnaralli järjestetään vuosittain yhdistyksen toimialueella kesäkuun alussa. Alkunsä ralli on saanut Sodankylästä, jossa rallattiin muutaman vuonna pelkästään sodankyläläisten kesken ennen kuin Aves Lapponia –ralli laajentui koko LLY:n alueelle vuonna 1997.

Ralliin voi osallistua kuka tahansa omalla joukkueella, jossa on vähintään kaksi henkilöä. Ralliaika on 24 tuntia, jonka aikana on tarkoitus havaita mahdollisimman monta lajia LLY:n alueella. Jokainen joukkue saa itse määrittellä kilpailureittinsä, koska yhdistyksen toimialue on niin laaja, ettei joka paikkaan voi ehtiä. Yleensä joukkueet rallaavatkin kotiseudullaan ja lähi-alueilla.

Aves Lapponia 11.-12.6.2005

Rallissa oli kaikkien aikojen pienin osallistujamäärä. Vain neljä joukkuetta ilmoitti tuloksensa määräaikaan mennessä.

1. Fida; Harri Hakola, Eemeli, Pekka ja Teppo Peltonen. 110 lajia.
2. Pellon Luontokerho; Jorma V. A. Halonen, Mika Knuuti, Matti Mäkiyry ja Markus Ollikainen. 108 lajia.
3. Olli-Pekka Karlin, Anssi Mäkinen, Ilkka Rautio ja Antti Ruonakoski. 107 lajia.
4. Jarmo, Jukka ja Paula Kivilompolo. 99 lajia.

Lokakuun pinnakisa

1. Ilkka Rautio	78
2. Olli-Pekka Karlin	75
3. Jukka Kivilompolo	73
4. Mika-Petri Harju	64
5. Pirkka Aalto	63
6. Jorma Halonen	62
7. Antti Ruonakoski	55
8. Olli Loisa	47
9. Anssi Mäkinen	47
10. Juha Takalo	47
11. Juhani Honkola	45
12. Paula Kivilompolo	43
13. Jouni Aikio	41

Kisassa havaittiin lajeja yhteensä 107 seuraavista LLY-alueen kunnista: INA, KMJ, KIT, KOL, PEL, POS, RAN, ROV, SAL, SOD, UTS, YLI.

Talvikisa 2005-2006

Jorma Halonen

Lapin lintutieteellisen yhdistyksen toimialueella järjestetään vuosittain joului- ja tammikuun kestävä pinnakisa, johon voivat osallistua kaikki halukkaat. Kisassa on kolme sarjaa: Kuntien välinen kisa (missä kunnassa havaitaan eniten lajeja), sekä kaksi henkilökohtaista sarjaa (LLY:n alueen pinnat ja kotikuntapinnat).

Ensimmäinen talvilintukisa järjestettiin talvella 1996-97 Pellon luontokerhon aloitteesta. Ensimmäisissä kisoissa laskettiin pääasiassa kussakin kunnassa havaittuja lajeja ja henkilökohtainen sarja oli kotikuntaan sidottu. Talvesta 2000-01 on mukana ollut myös henkilökohtainen kisa, jossa voi laskea lajit koko LLY:n alueelta.

LLY:n kymmenes talvikisa oli ennätysellinen monella tavalla. Ensimmäistä kertaa havaintoja ilmoitettiin kaikista kuudestatoista LLY-alueen kunnasta. Yhteensä havaittiin lajeja 72, joka on sekin ennätys keskitalven kisoissa. Myös Rovaniemen ylivoimainen voittolukema 55 oli kisojen suurin. Henkilökohtaiset sarjat, LLY-alueen ja kotikuntakisan, voitti Veikko Isomursu pelkästään Rovaniemellä havaitsemillaan 45 lajilla, mikä muuten on sekin henkilökohtaisten kisojen ennätys.

LLY-alue

Henkilö	Kunnat	Lajeja
1. Veikko Isomursu	ROV	45
2. Olli-Pekka Karlin	ROV, KOL, KMJ, SAL	38
3. Ilkka Rautio	ROV, RAN	34
4. Jorma V.A. Halonen	PEL, ROV, YLI	31
Antti Ruonakoski	ROV, YLI	31
6. Juhani Honkola	INA	30
7. Toivo Kalavainen	RAN	27
8. Pekka Hietaniemi	KOL	25
9. Anja Haavikko	ROV	24
10. Ville Impiö	RAN, POS	23
11. Pekka Nyman	PLK, ROV	22

kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja ki-

Kotikuntakisa

	Henkilö	Kunta	Lajeja
1.	Veikko Isomursu	ROV	45
2.	Ilkka Rautio	ROV	33
3.	Juhani Honkola	INA	30
	Antti Ruonakoski	ROV	30
5.	Jorma V.A. Halonen	PEL	27
	Toivo Kalavainen	RAN	27
7.	Olli-Pekka Karlin	ROV	26
8.	Pekka Hietaniemi	KOL	25
9.	Anja Haavikko	ROV	24
10.	Ville Impiö	RAN	22
11.	Pentti J. Korhonen	PLK	21
	Pekka Nyman	PLK	21
13.	Eeva Pyhtilä	ROV	20
14.	Anssi Mäkinen	ROV	19
	Olli Sälevä	ROV	19
16.	Vesa Perttunen	ROV	17
	Eila Ylilokka	SAV	17

Kuntien välinen kisa

	Kunta	Lajeja
1.	Rovaniemi	55
2.	Inari	45
3.	Pello	40
4.	Ranua	39
5.	Kemijärvi	37
6.	Sodankylä	36
7.	Ylitornio	35
8.	Kolari	34
9.	Salla	34
10.	Enontekiö	32
11.	Muonio	28
	Pelkosenniemi	28
13.	Kittilä	27
14.	Posio	22
15.	Savukoski	20
16.	Utsjoki	19

Jorma Halonen
Väylänvarrentie 7
95700 Pello
jorma.halonen@pp2.inet.fi

Kokko 2005

Hiiripöllö on havaittu jokaisessa talvikisassa 1996-2006 © Olli-Pekka Karlin

Keskitalven pinnakisat 1996-2006

Laji	Laji n:o	96-97	97-98	98-99	99-00	00-01	01-02	02-03	03-04	04-05	05-06	Yht.vuosia
KAARKURI	95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
KUIKKA	62	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1
PIKKU-UIKKU	74	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	3
MERIMETSO	75	-	-	1	1	3	-	-	2	-	1	5
LAULUJOUTSEN	1	2	3	1	3	5	4	2	3	-	7	9
METSÄHANHI	86	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
HAAPANA	94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
TAVI	63	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	2
SINISORSA	2	1	1	4	3	7	3	2	5	3	7	10
Anas sp.	x	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
ALLI	88	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
MUSTALINTU	76	-	-	2	1	-	-	-	-	1	1	4
PILKKASIPI	79	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	4
TELKKÄ	3	4	3	3	4	3	1	2	1	1	4	10
UIVELO	64	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	3
TUKKAKOSKELO	90	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2
ISOKOSKELO	65	-	1	2	-	4	2	3	1	2	1	8
Sorsa sp.	x	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Vesilintu/sorsa	x	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
MERIKOTKA	4	2	-	1	3	2	3	-	4	1	3	8
KANAHAUKKA	5	6	10	9	10	10	7	11	9	6	14	10
VARPUSHAUKKA	6	7	5	7	9	7	6	5	7	5	9	10
MAAKOTKA	7	6	10	9	9	9	7	9	12	7	13	10
Aquila sp.	x	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
TUNTURIHAUKKA	8	1	1	1	2	1	1	-	2	1	1	9
Falco sp. (iso)	x	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1
PYY	9	4	7	8	7	10	7	11	11	7	14	10
RIEKKO	10	8	12	12	11	12	7	11	13	10	16	10
KIIRUNA	11	1	4	3	3	4	2	3	4	3	4	10
TEERI	12	7	9	10	8	9	7	11	12	9	14	10
METSO	13	7	10	10	12	8	8	10	12	6	16	10
FASAANI	14	1	-	1	-	1	-	2	2	1	1	7
KURKI	80	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1
MERIHARAKKA	93	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
MERISIRRI	15	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
Pikkukahlaaja sp.	x	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2
NAURULOKKI	87	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Pieni lokki sp.	x	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
HARMAALOKKI	x	-	-	-	-	2	-	-	1	-	1	3
Harmaa/merilokki	16	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
Suuri lokki	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
PIKKUKAJAVA	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Lokkilintu	x	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1
PIKKURUOKKI	18	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	4
LUNNI	66	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
KESYKYHKKY	19	5	5	6	6	6	6	7	7	6	8	10
TURKINKYHKKY	20	1	1	-	-	1	-	1	-	-	1	5
HUUHKAJA	67	-	1	2	-	3	2	3	2	-	-	6
TUNTURIPÖLLÖ	68	-	1	1	-	1	1	-	1	-	-	5
HIIRIPÖLLÖ	21	1	2	5	4	2	2	8	7	2	8	10
VARPUPÖLLÖ	22	8	6	3	11	7	7	11	12	6	14	10
VIIRUPÖLLÖ	89	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	3
LAPINPÖLLÖ	23	4	-	2	-	2	1	3	3	1	7	7
Lapin/viirupöllö	x	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2
Iso pöllö	x	-	-	-	1	-	6	-	-	-	-	2
HELMIPÖLLÖ	24	1	6	8	5	6	8	7	7	5	4	10
HARMAAPÄÄTIKKA	25	3	4	3	12	4	10	9	13	9	11	10

kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja kisoja ki-

PALOKÄRKI	26	2	4	8	6	3	7	8	8	6	10	10
KÄPYTIKKA	27	8	12	11	12	10	10	12	13	9	16	10
PIKKUTIKKA	28	1	4	3	4	4	5	3	3	7	5	10
POHJANTIKKA	29	5	8	7	8	6	5	7	9	5	11	10
TILHI	69	-	12	7	7	12	4	12	8	5	9	9
KOSKIKARA	30	7	13	10	10	11	8	12	11	8	13	10
PUNARINTA	31	2	-	-	-	-	1	3	-	-	-	3
MUSTARASTAS	32	1	3	2	-	5	1	4	3	-	3	8
MUSTAKAULARASTAS	91	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
RÄKÄTTIRASTAS	33	2	11	5	2	8	3	5	1	1	5	10
PUNAKYLKIRASTAS	70	-	1	-	-	5	-	-	-	-	-	2
Turdus sp. (pieni)	x	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
MUSTAPÄÄKERTTU	34	2	1	-	1	1	-	-	1	-	4	6
HIPPIÄINEN	77	-	-	2	-	2	-	-	1	-	2	4
PYRSTÖTIAINEN	35	4	-	4	4	6	-	-	1	-	1	6
HÖMÖTIAINEN	36	9	13	12	13	13	10	13	13	10	16	10
LAPINTIAINEN	37	9	13	12	12	13	8	11	12	9	15	10
TÖYHTÖTIAINEN	38	2	3	2	1	2	4	3	1	2	3	10
KUUSITIAINEN	39	1	9	4	4	3	5	8	7	2	3	10
SINITIAINEN	40	9	12	10	11	11	10	12	12	10	16	10
TALITIAINEN	41	9	13	12	13	13	10	13	13	10	16	10
PÄHKINÄNAKKELI	42	3	2	1	1	-	1	6	1	-	-	7
PUUKIIPIJÄ	43	2	5	2	4	5	5	2	6	3	5	10
ISOLEPINKÄINEN	81	-	-	-	1	1	1	1	3	-	-	5
NÄRHI	44	9	12	10	13	12	10	13	12	10	15	10
KUUKKELI	45	8	12	11	11	12	9	12	13	10	16	10
HARAKKA	46	9	13	12	13	13	10	13	13	10	16	10
PÄHKINÄHAKKI	47	1	-	-	1	1	1	4	3	1	2	8
NAAKKA	82	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
MUSTAVARIS	83	-	-	-	1	1	1	-	1	-	-	4
VARIS	48	7	13	11	13	13	9	11	12	10	16	10
KORPPI	49	9	13	12	13	12	10	12	13	10	16	10
KOTTARAINEN	84	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	3
VARPUNEN	50	9	13	12	13	12	10	13	12	10	16	10
PIKKUVARPUNEN	51	2	1	-	-	-	2	5	3	3	3	7
PEIPPO	52	2	3	1	3	4	2	5	7	5	4	10
JÄRRIPEIPPO	53	3	3	3	3	6	4	-	2	1	4	9
VIHERPEIPPO	54	8	12	11	13	13	9	13	12	10	16	10
TIKLI	85	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	3
VIHERVARPUNEN	71	-	1	-	2	1	1	2	-	2	1	7
HEMPPO	96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
URPIAINEN	55	9	13	12	13	13	9	13	11	10	15	10
TUNDRAURPIAINEN	56	6	9	8	9	9	5	6	4	4	7	10
KIRJOSIIPIKÄPYLINTU	72	-	9	3	-	1	-	4	1	4	1	7
PIKKUKÄPYLINTU	57	3	11	6	2	1	1	6	1	6	2	10
ISOKÄPYLINTU	58	3	3	5	1	3	1	2	2	5	2	10
PIKKU/ISOKÄPYLINTU	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Käpylintu sp.	x	4	12	8	6	6	4	8	6	9	3	10
TAVIOKUURNA	59	4	5	1	-	11	1	11	2	3	3	9
PUNATULKKU	60	8	13	12	13	13	10	13	12	10	15	10
NÖKKÄVARPUNEN	73	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	2
PULMUNEN	78	-	-	1	-	-	3	-	-	-	2	3
KELTASIRKKU	61	3	10	8	8	9	7	8	8	6	8	10
PAJUSIRKKU	92	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Lajeja yhteensä/v	61	65	64	64	71	67	61	70	60	72	96	
Ässät/kunnat	15/5	16/10	12/7	13/7	12/8	17/6	4/3	15/7	13/7	15/8ka	13,0	
Kuntia	9	13	12	13	13	10	13	13	10	16ka	11,8	
Lajeja yhteensä (alusta)	61	73	78	85	87	89	91	91	92	96		

Lapin lintutieteellinen yhdistys ry:n toimintakertomus vuodelta 2005

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 17.2.2005 Rovaniemen Arktikumissa. Hallituksessa toimivat vuoden aikana seuraavat henkilöt: Ismo Kreivi (puheenjohtaja), Veikko Isomursu (varapuheenjohtaja), Antti Aholainen (sihteeri), Pirkka Aalto, Anssi Mäkinen ja Olli-Pekka Karlin sekä varajäseninä Petri Piisilä ja Marja-Liisa Kaisanlahti-Jokimäki. Rahastonhoitajana toimi Tuija Holm, tilintarkastajina Pirjo Ilvesviita ja Jari Leskinen. LLY:n BirdLife edustajina olivat Pirkka Aalto ja Ossi Pihajoki, aluevastavaan Veikko Isomursu. Havaintovastaavaksi valittiin Olli-Pekka Karlin.

Yhdistyksellä on jäseniä 133.

Hallitus kokoontui vuoden aikana viidesti (17.2., 17.3. 31.3. (puhelinkokous), 6.10., 27.10.)

Yhdistyksemme edustajat osallistuivat BirdLife Suomen edustajiston kokouksiin keväällä Kuopiossa 20.3. (Aalto ja Pihajoki) ja syksyllä Nurmijärven Kiljavalla 23.10. (Aalto).

Yhdistyksen jäsenmaksu oli työssäkäyviltä 20 € ja muilta 10 €.

Yhdistys järjesti seuraavat yleisötilaisuudet yhteistyössä Arktisen keskuksen ja Lapin Maakuntamuseon kanssa Rovaniemellä Arktikumissa:

17.3. Markku Aikionien kuvaesitys.

27.10. Pirkka Aalto: Liminganlahdelta Käsi-varten - 15 kesää lintulaskentoja Pohjois-Suomessa,

17.11. Jorma Halonen: Lintuharrastukseni huip-puhetkiä

7.12. Olli-Pekka Karlin: Vuosi kameran takana.

Yhdistyksen järjestämät retket ja opastustilaisuudet:

Kevätmuutontarkkailupäivä 23.4. ja 14.5. (Rovaniemellä 14 hlöä).

Tornien taisto 7.5, alueeltamme osallistui 10 tor-nia.

Kevätretki Rovaniemen Niskanperällä 12.5. (vetä-jänä Antti Aholainen ja Veikko Isomursu, 16 hlöä).

Lintuluento ja maastoretki Tervolan kansalaisopis-tossa 18.5. ja 22.5. (vetäjänä Ismo Kreivi).

Rovaniemen luonnon linturetki 22.5. (vetäjänä Ismo Kreivi)

Rengastuspäivä 3.9. Rovaniemen Jängislahdella (vetäjänä Antti Aholainen, 6hlöä).

Jorma Halonen opasti Pellossa yhteensä 7 lintu-retkeä, joissa osallistujia yhteensä 85 (joista lapsia ja nuoria 47)

Muu toiminta:

8.1. rengastustentti (perus- ja asematentti) Yliky-län koululla Rovaniemellä.

11.-12.6. Aves Lapponia –linturalli

Lokakuun pinnakisa

1.12.-31.1. Talvilintukisa.

Lisäksi Pirkka Aalto on vieraillut esitelmöimäs-sä 25.2. Kemin lintuharrastajat Xenus ry:n vuosiko-kouksessa Kemissä (Ylä-Lapin linnusto) sekä BirdLife Suomen lintulaskentapäivillä Kuopiossa 19.3. (Limin-ganlahdelta Jäämerelle - 14 kesää lintulaskentoja Poh-jois-Suomessa).

Yhdistyksen jäsenet ovat osallistuneet retkeilyn ja havainnoinnin ohella mm. muutonseurantaan, lintu-laskentoihin, talviruokintaan sekä ruokintapaikkatut-kimukseen, projektilajien (ruskosuohaukka, kaulus-haikara) seurantaan, pöntötysprojekteihin, pinnakil-pailuihin sekä lintujen rengastukseen.

Antti Aholainen
Matkarinne 3 b 8
96900 Saarenkyliä

Suomenpinnoja

Info:

Nokisorsa (*Anas rubripes*) on Pohjois-Amerikassa varsin yleinen, joskin taantunut pesimälaji. Ruot-sissa ja Norjassa tavattu kahdesti. Lajia tarhataan Euroopassa yleisesti. Sodankylässä havaittu noki-sorsa oli 445. Suomessa tavattu lintulaji.

Kaspiantylli (*Charadrius asiaticus*) pesii Kaak-kois-Aasiassa, pääosin Kaspianmeren alueella, tal-vehtii Afrikassa. Rovaniemen kaspiantylli oli 448. Suomessa tavattu lintulaji.

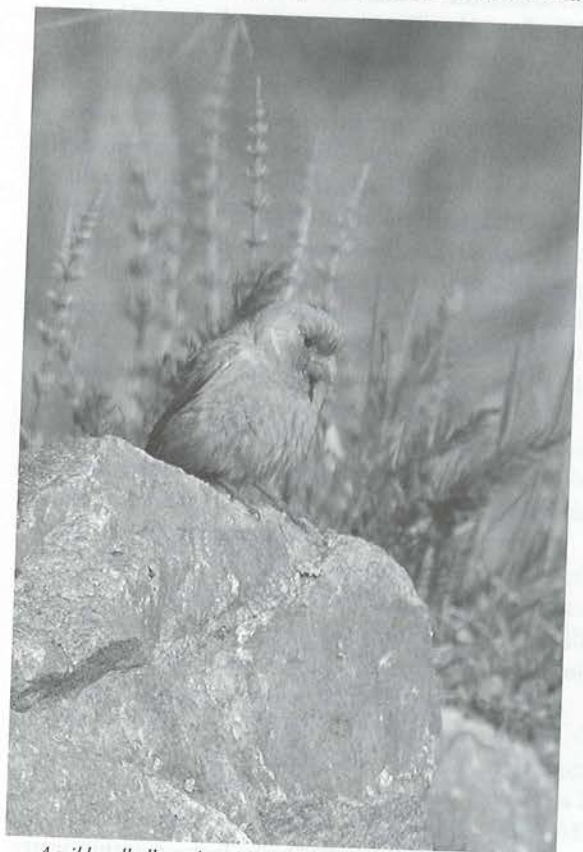
Aavikkotulkku (*Bucanetes githagineus*), Afrikan karujen ja aavikoituneiden alueiden paikkalintu, jolla oli 2005 invaasio Pohjois-Eurooppaan. Suo-mestakin tuli lopulta kaksi havaintoa (Rovaniemi 4.6. ja Mustasaari 16.7.alk.). Aavikkotulkku oli 449. Suomessa tavattu lintulaji.

Aavikkotulkku(miehen) tarina

Mika Rantaharju

Herra antaa ja Herra ottaa, siihen on tyytyminen. Ottamisen kohteilla tyytyväisyys on tiukassa ja saaminenkin voi hämmentää. Havaintoni aavikkotulkusta kuului selvästi jälkimmäisiin tapauksiin. Tarina menee jokseenkin näin:

Kesäkuun neljäs aamu hohti kauniina ja mukavan puolipilvisenä. Kasteen haihtuminen nosti ilmaan soran ja maan tuoksua, päivä lämpeni nopeasti. Seisoin Arktikumin "putken" jokeen tökkäävässä päässä kamera valmiina, kuten jo parina aamuna aiemminkin. Törmäpääskyt olivat havainneet "putken" kyljestä jyrkkänä laskevan penkan mahdollisuudet pesäpaikana, ja minä taas vaivattoman tilaisuuden pääskyjen kuvaamiseen. Tänäkin aamuna olin räpsinyt kuvia jo tunnin verran, kun pääskyjen lento taukosi. Pääskyt kiisivät ympärilläni törmällä ja vetten päällä ja sitten ilman varoitusta niiden sirinä lakkasi ja jätti jälkeensä tyhjän hiljaisuuden, jota pelkkä tuulen tohina ranta-

Aavikkotulkulla on kauniinpunainen nokka. © Mika Rantaharju

puissa ei kyennyt täyttämään.

Laskin kameran niskahihnan varaan ja suoristin jäykistyneitä käsiäni. Matalalta tuleva valo siristi silmiäni ja ensin tuskin havaitsin vasemmalta minua lähestyvää lintua. Katsoin tarkemmin ja varmaan pääni liikahti, koska lintu hidasti vauhtia ja otti korkeutta aivan kuin olisi jarruttanut. Aamuaurinkoa vasten lintu näytti vaaleanpunaiselta, lyhytkasvuiselta viherpeipolta. Mielessäni kävi ajatus vappupallosta linnun vaappuessa sekunnin osan melkein paikoillaan, sitten se supisti siipiään ja laskeutui penkkaa reunustavalle kivimuurille. Jarrutuksen aikana se oli kai arvioinut läsnäoloni aiheuttaman vaaran suuruutta.

Valo kivillä oli epäsuoraa, mutta odotukseni vastaisesti linnun väri ei muuttunut normaaliksi. Viherpeippomainen olemus kävi vieraammaksi ja punertavan oranssi nokka näytti suorastaan oudolta paikallisen lintumaailman neniin verrattuna. En tunne lintuja hyvin, mutta päättelin, ettei kivellä ollut mikään jokapaikan siipiveikko. Nostin kameran rauhallisesti ja annoin sulkimen paukuttaa sarjaa. Kuvauksen aikana lintu kiersi täyden ympyrän ja nappasi siemenen. Sitten se hyppäsi lentoon ja katosi ylärinteen koivikkoon. Emmen hetken aikeissa seurata sen reittiä, mutta lento vaikutti määrätietoiselta ja nopealta. Arvelin linnun jatkaneen lähipensaita, kivikoita ja kamerani kantamaa kauemmaksi. Seuraamisen sijaan päätin jatkaa pääskyten kuvaamista vielä parin tunnin ajan.

Heikon asiantuntemukseni vuoksi en kotiin päästyäni kiirehtinyt kuvien purkamista koneelle. Venyi pitkälle seuraavaan iltapäivään ennen kuin ryhdyin tutkimaan mitä kameran kortille oli tallentunut. Lopulta linnusta otettu kuvasarja oli näytölläni, kaikkiaan vajaa kolmisenkymmentä kuvaa. Aikaa ensimmäisen ja viimeisen otoksen välillä oli kulunut kahdeksantoista sekuntia, sen mittainen oli tapaamisemme. Lars Jons-sonin *Euroopan linnut* -kirjan tuella määritin linnun aavikkotulkkuksi, mutta silloinkaan en ymmärtänyt kiirehtiä havainnosta ilmoittamista. Kaikkiaan kului vielä parisen vuorokautta ennen kuin havaintoni oli alustavasti vahvistettu ja yleisesti tiedossa.

Tätä taustaa vasten se maine ja kunnia, jota havaintoni on minulle tuottanut, ei tunnu aivan niin ansaitulta kuin olisi mahdollista. On myös hämmentävää joutua hetkittäin sellaiseen lintujen tuntijan maineeseen, kuin niiden jokainen höyhenkarvakin olisi minulle läpikotaisin tuttu. Tottahan on, etten helposti erota kahta varista toisistaan. Vaikka tällaiset ristiriidat herättävät minussa nöyryyttä myöntää vähäisyyteni,

449. Suomessa tavattu lintulaji. © Mika Rantaharju

niin samalla herää myös pelko katteettomasta rehvastelusta ja siitä kiinni jäämisestä. Toki pelosta ja nöyryydestä huolimatta olen saamastani huomiosta imarreltu enkä luopuisi siitä, ainakaan aivan pienestä syystä.

Mika Rantaharju
Kairatie 43 as. 9
96100 Rovaniemi
mika.rantaharju@ulapland.fi

Kaspiantyllin vierailu Rovaniemellä

Petri Kempainen

Aivan alkajaiseksi täytyy sanoa, että toivottavasti sattuu joskus toistekin lintuharrastusuralle, jokin vastaavanlainen harvinaisuus kohdalle. Nimittäin omaksi harrastukseksi lintuja tarkkaileva tuskin pystyy nopeammin ja paremmin kokoamaan maan kuuluisat ja aktiivit harrastajat näin lyhyellä varoitusajalla samaan paikkaan ja saa samalla hienon mahdollisuuden tutustua maamme lintuharrastajiin. Kiitos kaspiantyllin!!!

Aamu alkoi kauniina ja aurinkoisena 3.6.2005 Rovaniemellä, kun suuntasin autolla kohti paikallista autoliikettä huollattamaan omaa autoani. Arvioitu huollon kesto oli noin kolme tuntia, joten sain sijaisauton käyttöön ja ajattelin käyttää aikani hyödyksi ja suunnata teollisuusalueelta lähimmälle lintutornille eli Niskanperän tornille. Kello oli vähän vajaa puoli kym-

menen aamulla, kun kiipesin torniin tarkkailemaan rantalietettä ja jokimaisemaa. Kyseinen torni oli tullut tutuksi jo niin monena kyseisen kevään aamuna, jolloin veri oli vetänyt miehen harrastuksensa pariin.

Rantaliete Niskanperällä oli joen juoksutuksen vuoksi laajahko normaaliin kesään nähden ja se keräsikin mukavasti lintuja kyseiselle paikalle. Eritoten monet kahlaajalajit tuntuivat viihtyvän hyvin lietteellä ja myös vesilinnut olivat edustettuna useamman lajin voimin pitkin jokivartta.

Tarkkaillessani tyllejä, lapinsirrejä, liroja ja muita ”pitkäjalkaisia”, joita oli kiitettävä määrä ruokailemassa, kuulin oudon linnunäänen. En tunnistanut ääntä ja kun en löytänyt äänen aiheuttajaa kiikariin, niin lintu jäi vielä tässä vaiheessa määrittämättä. Aikani kiikaroidessa tornista huomasin rannalla tornin läheisyydessä noin 50 metrin päässä kahlaajan, joka levitteli siipiä ja liikkui rantalietteellä välillä syöden ja välillä leväten.

Ensimmäinen ajatus linnusta oli keräkurmitsa, kun kyseisen linnun punertavaan rintaan ensimmäiseksi kiinnitin huomion. Kuitenkin tarkemmin lintua katsellen ja keräkurmitsan tuntien lintu poikkesi väri-tykseltään huomattavasti tähän ensimmäisenä mieleeni tulleeseen lajiin. Harmikseni olin jättänyt Euroopan lintuoppaan autoon. (Oli se sentään hyvä, että se oli kuitenkin autossa!) Yritin painaa mieleeni tuntu-merkkejä linnusta siltä varalta, että se häviäisi näkyvistä, kun kipaisen autosta hakemaan kirjaa. Nopea viisiitti autossa ja takaisin torniin ja lintu oli kuin olikin yhä paikalla ja tarkkailu jatkui. Kirjasta selasin mahdollista lajivarmistusta kyseiseen lintuun, kunnes kirja aukesi kohdasta kaspiantylli!

Olin heti vakuuttunut kirjan kuvaa ja määritystä katsoessani, että kyseessä oli tosiaankin kaspiantylli-koiras. Tässä vaiheessa en vielä kukaan tiennyt, mihin olin törmännyt vain autonhuoltoreissulla. Kello oli tuolloin 9.40 ja ajattelin, että tällainen havainto täytyy saada myös jonkun muun varmistamaksi, joten aloin soittaa Raution Ilkalle, paikalliselle lintuharrastajalle, johon olin törmännyt kevään aikana lintuja tarkkaillessani useampaan otteeseen eripuolella Rovaniemeä. Koska olin asustellut vasta lyhyen aikaa Rovaniemellä ja paikalliset harrastajat olivat vielä kovin tuntemattomia minulle, selvitin numerotiedustelusta Ilkan numeron. Kun yhteensattumien summana Ilka ajoi juuri samaan aikaan tornille autolla, jolloin sain käsimerkeillä Ilkan pysäyttämään auton kauemmaksi tornista, jottei lintu säikähtäisi lentoon tornin vieres-

tä. Ilkan kanssa sitten yhteistuumin vielä vertailimme lintuoppaan lintua putkessa olevaan lintuun ja kirjoitimme vielä tarkemmat tuntomerkit paperille kyseisestä linnusta. Tämän jälkeen ilmoitimme havainnosta Enontekiöllä asustavalle LLY:n lintuaktiiville Pirkka Aallolle, jonka avustuksella saimme vielä varmistettua sen mahdollisuuden, ettei kyseessä olisi gobintylli, kun em. linnusta ei ollut kuvaa lintuoppaassa. Vasta tämän jälkeen kun Pirkka valaisi asiaa tarkemmin, niin minulle selvisi, että kyseessä olisi ensihavainto Suomessa ja Länsi-Euroopassakin havaintoja oli ollut vain muutamia.

Pirkka laittoi tuon havainnon sitten Lintutiedotukseen ensi kerran kello 10.35 ja siitä alkoikin sitten sellainen puhelimien pirinä, ettei siitä tullut loppua ennen kuin sekä Ilkalta että minulta puhelimen akut piipposivat tyhjyyttään. Ja voin vakuuttaa, että tässä kohtaa tiesin löytäneeni jotain sellaista, jonka moni muukin halusi nähdä!

Paikalla kävi päivän aikaan todistamassa kaspian-tyllin paikallaolon arviolta yli sata harrastajaa ja uteliasta ympäri Suomen. Myös media tiedotti harvinaisuudesta paikallisradiossa, mikä lisäsi linnusta kiinnostuneiden määrää tornilla. Itse sain vietyä sijaisauton takaisin liikkeeseen joskus kello 16 jälkeen, joten oman auton huolto oli saatu tehtyä ainakin kaikessa rauhassa ilman, että omistaja olisi ollut hoputtamassa vieressä. Kävin vielä illalla kello 20 aikoihin katsomassa tilannetta Niskanperällä, jolloin kaspiantylli oli jo siirtynyt joen toiselle puolelle suhteellisen kauaksi tornin juurella tarkkailevasta kansasta. Kello 21.25 kaspiantylli kuitenkin oli ottanut uuden suunnan etelää kohti kadoten horisonttiin kello 21.30. Tämän jälkeen linnusta ei saatu enää uusia havaintoja mistään päin Suomea.

Tuollaisen kokemuksen jälkeen jaksaa taas innoissaan nousta torniin katselemaan ja havainnoimaan lintuja ja kukapa tietää, vaikka joskus jopa uusia lintulajeja!

Oli hienoa saada ainakin kerran katsoa aitiopaikalta, millaista lintuharrastus voi olla, kun se vie mukanaan sekä miehet että naiset! Toivotankin kaikille lintuharrastajille oikein hyviä linturetkiä ja havaintoja tulevaisuudessa.

Petri Kemppainen
Mustikkapolku 1 as 2
96500 ROVANIEMI
petri.kemppainen@netti.fi

Nokisorsa (*Anas rubripes*) Sodankylän jätärillä

Ossi Pihajoki

Tein 26.5.2004 pikaisen iltapäiväretken Sodankylän kaatopaikalle. Paluumatkalla päätin pistäytyä jätevedenpuhdistamolla tarkistamassa, ovatko joitakin viikkoja paikalla olleet harmaasorsapari ja yksinäinen nokikana yhä maisemissa. Olivathan ne. Lapinsirrin ja pikkutyllin soidinlennot toivat samalla kevyttä rintaa ja korville.

Kävellessäni autolle huomasin että yhteen avovesiuomaan laskeutui sinisorsanaaras jonkin tumman vesilinnun kanssa. Mietiskelin, minkälaiselta mahtaisi näyttää melanistinen sorsa; mustalintu se ei voinut missään tapauksessa olla. Päässä välähti, että nyt taisi tulla jotakin kovaa kohdalle. Paikkaa kompatessani laskeutumipaikan läheisyydestä noin sadan metrin etäisyydestä nousi ilmaan 2 sinisorsan kokoista vesilintua. Onneksi ne kaartivat takaisin ja ohittivat myötävalossa, etäisyyttä oli n.80m. Ohilennosta jäi mieleen, että sinisorsanaarasta seurasi mustanruskea, vihertävänkeltanokkainen ja naarasta hieman isompi ja romuluisempi Anas, jolla oli sametinsininen siipipeili ilman valkeita reunusjuovia. Linnut häipyivät alueen eteläpuolelle. Ajattelin, että "olipa pullasorsalle tarttunut matkaan moneen kertaan ristiinsiitetty tarhasorsa". Takaraivossa oli kuitenkin muistikuva, että uusissa kenttäoppaissa on näkemiäni kaltaisen sorsan kuva. Äkkiä kotiin ja lintuoppaastahan se löytyi: NO-KISORSA *Anas rubripes*.

Soitin tutuille ja puolen tunnin päästä meitä oli kolme muuta komppaajaa, Paula Kivilompolo, Erkki Nieminen ja Pekka Paarman kävelemässä jätärin vallej ja yhdessä rintamassa; mitään outoa ei noussut ilmaan. Toisaalta ohikiitäneesti havaitun linnun tuntomerkit olivat mielestäni siinä määrin vajavaiset, ettei asiasta kannata kauemmaksi huudella. Vuosien varrella on tullut nähtyä monen väristä tarhasorsaa; lasten ollessa pieniä tuli itsekin kasvatettua takapihalla kesäisin ankoja, hanhia, helmikanoja ja tarhasorsia. Syynä silloin oli kulinaariset ambitionit ja olihan sekalaisen lintulau-
man sisäistä nokkimisjärjestyistä hauska seurata.

Seuraavana aamuna kerroin kollegalleni Markus Salmelle, että jätärillä oli eilen todennäköinen nokisorsa – se Disneyn Repe. Hän luki lajintunnistuksen kotiläksyt ja teki paikalle turhan reissun. Illansuussa Markus soitti olevansa toistamiseen paikalla, ja samoin

kaivattu sekapariskunta oli tullut kaukoputken linssiin minuuttien ajaksi, Nokisorsan kaikki oleelliset tunto-merkit oli nähty lukuunottamatta siipien alapinnan vaaleaa väriä, koska lintu ei ollut lentänyt paikan yli. Soitin Pirkka Aallolle ja hän tiedotti havainnosta valtakunnallisesti. Siitä alkoi rumba!

Seuraavana aamuna bongarikaravaanarit parkkeerasivat jätärin portin tuntumaan, ensimmäisten joukossa Mika Ilari Koskinen ja Jari Nummelin, jolloin havainnon oikeellisuudesta saatiin myös ”kehäkolmosen sisäinen siunaus”. Markus Salmi sopi jätärin laitosten kanssa, että aidatulla alueella saavat nyt kiikarikaupalliset liikkua. Samalla hän sai huomata, kuinka hyvin paikan laitoshmiehet ovat perillä siitä, mitä jätärin lintumaailmassa tapahtuu, kun toinen heistä tokaisi: ”No totta on tuo muuan sorsa kylpeny liejussa kun on nuim musta!”

Itse yritin hoitaa tiedotusta ylläpitämieni verkko-havaintosivujen kautta. Sivut löytyvät osoitteesta: **linnut.sodankylä.fi** ja havaintotapahtuman kronologinen eteneminen päivästä 26.5. Yllättävän vähän puhe-

lin soi, vaikka alueella kävi heinäkuu mukaan lukien arviolta puolentuhatta nokisorsan etsijää. Repe puolisoineen oli yllättävän piilotteleva ja moni kävi paikalla näkemättä Amerikan ihmettä. Viimeinen varman havainto lajista tehtiin 30.6.

Aikain saatossa Sodankylästä on löydetty neljä uutta lajia Suomen lajilistaan: mustaleppälintu (1882), lampiviklo (1913), vihermehiläissyöjä (1991) ja nyt tämä Repeksi nimetty nokisorsa. Lajin löytöpaikka, jätevesiallas, on ollut yksi suosikkiretkeilykohteistani sen helpon saavutettavuuden ja retkeilyvyyden ansiosta, Vuosien saatossa olen nähnyt siellä monenlaista pikkukivaa ja todennäköisyys sille, että joskus tulee tosi mielenkiintoine havainto vastaan, oli iso. Nokisorsahavainto tosin ylitti tässä mielessä kaikki ennako-odotukset.

Ossi Pihajoki

Metsähannuksentie 1

99600 SODANKYLÄ

ossi.pihajoki@pp.inet.fi

LINTUMAALARI PAAVO LAINEEN GALLERIA - MYYMÄLÄSTÄ

Taideteokset
pysyvä näyttely
tilaustyöt

Taidekortit
Taidejäljennökset
kehystettynä tai ilman

Porrasharjat
Matto-/autoharjat
Ovikilvet
-käsin maalatut
- esim. lintuaiheiset

Avoinna sopimuksen mukaan

TAIDETUOTE LAINE

taidetuotelaine@luukku.com

Matintie 3 96300 Rovaniemi

Puh/fax 016-311 049

gsm 0400-291 125

Paavo Laine 2004

Kiikaroikaa kottaraisia!

Veikko Isomursu

Kottaraiselle ei varmaankaan tarvitse kerjätä erikseen huomiota, niin harvinaiseksi tämä maatilojen ja pihapiirien pirteä kesävieras on Lapissa käynyt. Tänä vuonna kottarainen on kuitenkin BirdLife Suomen projektilaji, joten pieni pinnistys ei liene pahitteeksi.

Kottaraisen asutopulan helpottamiseksi voimme nikkaroida pönttöjä, joiden korkeus on 35 cm, pohjan sivun pituus noin 15 cm ja lentoaukon läpimitta 5 cm. Niitä voi ripustaa avointen nurmikoiden, niittyjen ja peltojen laidoille, puistoihin tai pihapiireihin useitakin lähekkäin, sillä kottarainen pesii mielellään väljissä yhdyskunnissa. Mieluisimpia paikkoja ovat karjatilojen lähimaastot. Sopiva ripustuskorkeus on 3-5 metriä.

Lapin lintutieteellinen yhdistys on lisäksi päättänyt kerätä erikseen kaikki tämän vuoden kottaraishavainnot, jotta saisimme jonkinlaisen yleiskuvan alueen jäljellä olevasta kannasta. Erityisen arvokkaita ovat tiedot pesistä ja loppukesän kottaraisparvien koosta. Parveilu alkaa heti pesimisen jälkeen keskikesällä ja kestää syys-lokakuun poismuuttoon asti.

Kirjatkaa kottaraishavainnoistanne muistiin aika, mahdollisimman tarkka paikka sekä lintujen lukumäärä. Tiedot voi toimittaa kottaraisvastaavalle pos-

titse, sähköpostilla tai puhelimitse vuoden loppuun mennessä. Yhteystiedot ovat jutun lopussa.

Kottaraisten pesistä toivomme ilmoitusta jo pesimisen aikana asian varmistamista ja poikasten mahdollista rengastamista varten.

Kottarainen runsastui ja levittäytyi Suomessa 1900-luvun alkupuolella samaa tahtia karjatilojen, laiduntien ja peltoalan lisääntymisen kanssa. Kannan kasvu oli voimakkainta Lapissa.

Valitettavasti Lappi oli kärjessä myös kottaraiskannan taantumassa. 1970-luvun alusta lähtien kottaraisten määrä putosi 15 vuodessa jopa 90 prosenttia. Syöksykierre jatkui hieman loivempaan tämän jälkeenkin.

Taantumun pääsyynä ovat maatalouden muutokset, erityisesti laiduntien väheneminen. Laidunmaat ovat kottaraisten ja erityisesti niiden poikueiden ruoka-aittoja. Niinpä kottaraiskato onkin Länsi- ja Pohjois-Euroopan ilmiö. Perinteisemmän maatalouden alueilla Etelä- ja Itä-Euroopassa tilanne on parempi.

Vauhtia kottaraiskantojen laskuun ovat ilmeisesti antaneet myös viljelysten keväiset myrkytykset sekä taajamissa runsastuneet oravat, jotka häiritsevät kottaraisten pesintää. Suomessa pesii vielä noin 30 000 – 60 000 kottaraisparia, mutta Lappiin niistä tulee enää vain häviävän pieni osa.

Veikko Isomursu
Hillapolku 3 D 24
96500 Rovaniemi
P. 040-5663220
veikko.isomursu@netti.fi

Kokko 2006

Seuraavaan Kokkoon tuleva materiaali on oltava päätoimittajalla 31.1.2007 mennessä. Mikäli sinulla on juttuja, ideoita, kuvia tms. aiheeseen liittyvää, ota yhteyttä päätoimittajaan.

LLY-tuotteita:

Tue LLY:n toimintaa ostamalla (hinnat sisältävät postikulut):

LLY-hihamerkki 2,5e. Tiira-pinssi 1e. Yhteishinta 3e. Tilaukset sihteerille.

Liity jäseneksi.

Yhdistyksen jäsenmaksut (sis. Kokon, Tiira -lehden ja BirdLife Suomen jäsenmaksun): Työssäkäyvät 20e, muut 10e. Jäsenasioissa ota yhteyttä sihteeriin: Antti Aholainen Matkarinne 3 B 8 96900 Saarenkylä, antti.aholainen@rovaniemi.fi

Kolmas lintuatlas alkaa

Suomen lintuatlas alkaa taas, nyt kolmannen kerran. Lintuatlaksen tavoitteena on selvittää pesimälintulajiemme nykyiset levinneisyydet sekä tutkia lajien levinneisyyksien muutoksia. Lintulajien esiintymistieto kerätään 10 x 10 kilometrin ruuduista koko Suomesta vuosina 2006–2010.

Levinneisyysmuutoksia voi verrata aikaisempiin atlaskartoituksiin. Ensimmäinen atlas toteutettiin vuosina 1974–79 ja toinen vuosina 1986–89. Toisen ja kolmannen atlaksen väliin jääneiden 20 vuoden aikana linnustossamme on ehtinyt tapahtua monenlaista. Osa tiedetään jo nyt (kuten merimetson leviäminen kokonaan uudeksi pesimälajiksi), osa paljastuu vasta kolmannen atlaksen myötä.

Lintuatlakseen osallistuminen on helppoa. Atlaskartoitus keskittyy pesinnän varmistamiseen, eri lajien runsauksia ei tarvitse laskea. Lajin tunnistamisen lisäksi tarvitsee selvittää vain kaksi asiaa: missä 10 x 10 km:n yhtenäiskoordinaattiruudussa havainto on tehty ja mikä pesimisvarmuusindeksi kuvaa havaintoa parhaiten. Yhtenäiskoordinaatiston ruudut on merkitty peruskarttoihin punaisin viivojen. Pesimisvarmuusindeksit vaihtelevat epätodennäköisestä varmaan, indeksin mahdolliset arvot ovat välillä 1-8. Joka lajista pyritään saamaan ruudussa mahdollisimman korkea pesimisvarmuusindeksi.

Menetelmät ovat siis samat kuin aikaisemmissakin atlaskartoituksissa. Suurimpana muutoksena edellisiin atlaksiin verrattuna on havaintojen ilmoittaminen internetissä. Lintuatlashanketta vetävä Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskusmuseon Eläinmuseo on atlasta varten avannut omat sivut osoitteessa www.lintuatlas.fi

Lintuatlakseen tallennettavat havainnot näkyvät sivuille päivittyvillä levinneisyyskartoilla 10 x 10 km:n ruuduissa ja lisäksi omia havaintojaan pääsee selaamaan. Sivuilta löytyvät myös atlaslaskennan perinpohjaiset ohjeet. Jos kotona ei ole nettiyhteyttä, sivustoon voi käydä tutustumassa lähimmässä kirjastossa. Atlakseen voi myös osallistua ”vanhaan tapaan” paperilomakkeita täyttämällä.

Lapin lintutieteellisen yhdistyksen alue käsittää hieman yli tuhat tutkimusruutua, mikä on runsas neljännes koko maan ruuduista. Kahden edellisen atlaksen yhdistetyssä aineistossa 157 lappilaista ruutua on vain satunnaistietojen varassa ja vajaan 250 ruudun selvitysasteeksi jäi välttävä. Tyydyttävästi kartoitettiin 354 ruutua ja hyvin tai erittäin hyvin 258 ruutua.

Nyt on hyvä mahdollisuus edistää suomalaista lintutiedettä osallistumalla atlastutkimukseen. Kartoitukseen voi osallistua kartoittamalla ruutuja mahdollisimman hyvin tai tallentamalla irtohavaintoja – tai parhaiten molemmilla tavoilla. Harvaan asutussa Lapissa kaikki pesimähavainnot ovat arvokkaita! Sekin on syytä muistaa, että omia havaintojaan voi ilmoittaa mistä ruudusta Suomesta tahansa.

Eläinmuseon yhteistyötahoina atlaksessa ovat Suomen ympäristökeskus, BirdLife Suomi, Metsähallitus, Metsäntutkimuslaitos sekä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.

Pekka Rahko
Halosenniementie 67
90860 Halosenniemi
perhe.rahko@pp.inet.fi